

ZÁLA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
 Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
 Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Nyiltár pótiszta 10 krajcár.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischer Fülöp könyvtárságakébe intésendők.

Bérmertelen levelek csak ismert kasokból fogadtatnak el.

Egyes szám ára 10 krajcár

Szerkesztőség:

Városház-épület, Fischer Fülöp könyvtárságakébe.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta kint d. n. 4—5 óra közt.

Ide intésendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischer Fülöp könyvtárságakébe.

Nagy-Kanizsa, 1899.

Felolós szerkesztő: Szalay Sándor
 Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Vasárnap, október 1.

Aszfaltjárók.

(Dr. Cs. G.) Nem a sarki támogatókat, Nagy-Kanizsa e jellemzetes specialitásait akarom megénekelni; ezekről legfeljebb annyit érdemes konstatálni, hogy széles Magyarországon egyetlen egy városban sem örködik éjjel-nappal annyi cellengő az utcá-sarkok épsége fölött — mint itt.

És ez annyival csodálatosabb jelenség, mert Nagy-Kanizsa forgalmi és kereskedelmi város. Nagy forgalmának köszöni emelkedését, még pedig jóleső örömmel mondhatom, gyors tempóban haladó emelkedését.

A vasut mentében annyi és oly csinos utca épült 15 év alatt, oly kellemes külsejű földszintes házak sorakoznak, még pedig egyenes sorban, a fasorok mentén, hogy szinte öröm ezekben az utcákban végigmenni.

Annál kellemetlenebb a főutcán. Arról ugyan nem tehet Kanizsa, hogy mint Pécs-et halom oldalára építették. Itt legfeljebb az használna, ha valami boldog amerikai Kis-Kanizsa felé tólna az egész várost. Ugy is arra fejlődik s akkor lesz csinos város, ha összeépül Kis-Kanizsával.

De már arról tehet, hogy igyekezék Pécs-et utánozni utcáinak járhatósága tekintetében.

Bármennyire hosszabbodnak utcái és bármint fejlődik, a mostani főutcája annak marad, mert a pénzintézetek, szállók, piac azok is ekörül vannak. Már pedig a mellék-utcák házi urai megmutatták, hogy jóakarattal s egyesek buzgalmaiból ma a külső-és mellék-utákban — ha dirib-darab módon is — több az aszfaltjáró, mint a fő-utcán.

Ha már kissé komikus a kitéglázott fő-utca, hol élükre rakott téglákból csinálnak lejtős burkolatot, legalább nagyobb gondot fordítanak a gyalogjárókra, mint az utca közepére. Ugyan kérem, tessék egy este azt a zsufolódást, tolakodást, szorongást végignézni, midőn néhány száz ember egy csipetnyi területen, a központi kávéház előtt, az u. n. nagykanizsai korzón sétál! Mint a körülötvött hangyák, ügög-forog a nép, örvendve a kis darab egyenes aszfaltnak.

De már a szemközti téglá gyalogjáróra

alig vetemedik nkanizsai halandó. Ott soha sem biztos az ember, ki nem biosaklik e a lába csuklóban vagy bokában valami kátyuban, kitáposott üregben, vagy horpadékban?

Felfoghatatlan, hogy a kereskedők a maguk érdekében aszfalttal ki nem egyengetik a boltjuk elejét? Azennal megosztanék a publikum és jutna a sétálókból és a kirakatok nézőiből a jobb oldalnak is.

Mivel pedig a fő-utcanak csinosasága, forgalma magas és fontos városi érdek, nem bizható egyesek fölbuzdulására, — itt közgyűlési határozattal kellene a bajon segíteni, s egyszerűen ráparancsolni a háziurakra, hogy aszfaltgyalogjárót csináltassanak házuk elé, ha mindjárt évi törlesztéssel.

Kisebb városok, p. o. Léva, Nagy-Károly, Máté-Szalka stb. kiaszfaltoltatták piacukat és fő-utcajuk gyalogjáróit, miért nem tehetné ezt Nagy-Kanizsa? Nem a pótdoból, hanem a házitelek adó rovására. Még jobb, ha rendszeres tervezet szerint az egész város gyalogjáróit látnak el aszfalttal. A Magyar Aszfalt Részvénytársá-

TARCA.

Rózsikának.

Irtta: Vajdai Szabó István.

Szeretek én is, engem is szeretnek:
 Örök üdvével és örök kiájával
 Jól ismerem, jól — én is a szeretmet.
 Az első csók, az első napsugár,
 A kikeletnek első, édes álma
 Oh tudom én, jól tudom mit ér?...
 Veled imádkozom szerelmedért!...

Bimbó ha felel koral tavaszra
 Fagy érheti. És megsiratja könnyen
 A lány, ha szíve nyílik szép szavakra
 Bimbót a fagy, szíved a bá ne érje,
 Ábrándidat a való szét ne tépje
 Az üdvödért a boldogságodért
 Veled imádkozom — szerelmedért!

Mert jó az Isten meghallja imádat,
 Kedves neki az Ilye: tiszta érzelet,
 Mely angyal szívből áhitatként támad
 Megáldja azt is kire vársz epedve,
 Hogy hű, igaz, tiszta legyen szerelme
 És szívet adhasson a — szívedért!...
 Veled imádkozom — szerelmedért!...

S mikor magad legboldogabbnak érzed,
 Ha eljő rád egy leimádot perc
 A végtelen örök üdvösségnek,
 Gondolj rám akkor egy pillanatra...
 A te imádnak tán lesz fogantatja...
 Mert küsdök én is — valakiféle
 ...Imádkozál az — én szerelmemért!...

Az első hüvös est.

Mányay Károly a nagypáli gentry-bálon meglátta Varró Micit, és kimondta a gyorsan lobbanó fiatal zivék ismeretes szentenciáját, hogy: „ez, vagy senki!”

Nem kellett neki aféle családi akadályokat leküzdeni, mert nemcsak magának volt ura, hanem körül-beült két ezer hó birtoknak is.

Varró Mici egy törvényszéki bíró leánya volt, aranyos, kedves, csicsergő leánya, aki az élet komoly mozzanataiból csak a ba-okat ismerte s legnagyobb tragikumnak a „zöldségárlást” tartotta. Vidám volt örökké, mert neki ebből a tragikumból nem jutott ki.

Mányay Károly ő is csak a nagypáli gentry-bálon látta először. Odaig csak a balok aranyfiatalságának könnyűvérű, nagyobb részben üres alakjait ismerte. Nagyon unalmas fickók voltak, de jó táncosok. A társalgásuk sablonos, szellemtelen volt, de a táncigurák a kifűnőn tudták variálni. Mányay teljesen más kiadású fiatalember volt. Nem beszélt sokat, de mi dig tartalmasan. Az üres formákra nem felelt nagy súlyt. Gyöngé tisztelettel foglalkozott egész bali éjszakán át Varró Micivel, de nem olyan modorban, hogy bizonyos hátmögötti sultogásra adott volna okot. Ugy viselkedett, hogy a maguknak sokat mezengetett léha gavallérokhöz szokott leány a rokonszenv mellett vá ami magyarázhatatlan tiszteletet

is érzett iránta és meg is mondta a körülötvött legyeskedő gavalléroknak: „Lassák ilyennek képelem én azt a lérlit, aki egy nőnek igazán „ura” tudna lenni!”

Az aranyfiatalságnak kimondhatatlanul tetszett ez a mondás. Pompasan mulattak fölötte. Valamelyik a irakkja zsebeiből előrántott egy megmaradt táncrendet és beirta, mint Varró Micike első aranyomdatát.

Még egy hét múlva is emlegették a kávéházban mikor a márványasztal mellett jobra-batra dűlve, fotográfizni való hüséggel mutatták be az ásitózó semmittevés lélekölő unalmat.

— Halljátok, ez a Micike kuruc kis lány. Keményen kimondta, hogy milyen férfiu tudna az ő „ura” lenni. — Szólt az egyik gavallér.

— Az igaz jegye meg egy másik, nagyot ásitozva — de az ilyen urnak való urak is megszókták ám válogatni, hogy ki tudna mellettük „nő” lenni.

Abban a pillanatban lépett az asztalhoz, lomha egykedvűséggel egyik cimborra és az egyik üres szekre dűlve közönyös hangon kérdezte:

- Hallottátok a legujabbat?
- A cimborak mind teleje fordultak.
- Mányay Károly eljegyezte Varró Micikét.
- Ne mondó! Lehetetlen! — hallatszott mindentől.
- Határozottan mondom. A pertárbó jövők; ott tárgyaltak.

WEISZ JAQUES butorraktárában Nagy-Kanizsán

Készletben tartatnak mindennemű a legegyszerűbbtől

a legdiszesebb, finom **ónémet, barokk, roccoco stíli, gyöngyházzal berakott stb.**

háló- ebédlő és salon szoba butorok,

továbbá mindenféle más butorzatok, melyek a legelőnyösebben és legmérsékeltébb árák mellett kaphatók.

→ Képes árjegyzék kívánatra ingyen küldetik. ←

ság: évekre szóló szerződéssel igen kedvező fizetési feltételek alatt elvállalná az egész városnak, vagy legalább főutcáinak kiaszfaltozását. Nagy-Kanizsa intelligens közönsége bizonyára örvendene, ha a városi közgyűlés egy csapásra szép főutcával lepné meg a bennlakókat és idegeneket.

Selyemtenyésztesünk.

Valahányszor az országos selyemtenyészési felügyelőség értesítéseiből selyemtenyésztesünk haladásáról tájékozást szerzünk, mindannyiszor eszünkbe jut a „legnagyobb magyar” 1840. évi jóslata: „20-30 év múlva több jövedelmünk lesz a selyemből, mint a gyapjuból!”

A nagy hazafi tüzes szelleme azonban nem tudta magával ragadni a „kelet népet”; az ország politikai erjedése abszorbeálta nemzeti energiánkat és a második sorba szorította vissza a közgazdaságot.

Ugyanaz a gondolat, fenkölt ember szeretettel párosulva, indította Széchenyi nemes kortársát, Bezerédj Istvánt, aki ugyanakkor mint első adott szabadságot jobbágynak és hogy a gyámoltalan földnépének eszközt nyújtson a biztos megélhetéshez, egyuttal bevezette a maga vidékén a selyemtenyészést.

Bezerédj nemeslelkű tettét a legszebb siker koronázta; a szabadságharcig, tehát alig nyolc év alatt, Magyarországon 400.000 kiló-selyemgubót termesztett.

A háborus évek zavarai és az ötvenes években a selyemhernyók közt fellépett romboló betegség hirtelen véget vetett a szép kezdetnek és az uttörő szép reményei ép úgy megsemmisültek, mint a nagy királynő Mária Terézia fíradozásai, aki a múlt század közepén először tett kísérletet, hogy ezt a jövedelmező iparágat meghonosítsa.

Uj lendületet, biztos alapot hazánkban 19 év előtt nyert a selyemtenyészés, midőn báró Kemény Gábor akkori földmívelésügyi miniszter a régi névvel egy méltó viselőjét, Bezerédj Pált országos selyemtenyészési felügyelővé kinevezte. Bezerédj a kor-

mány szerencsés választásának bizonyult. Apostol a szó teljes értelmében, a ki a kinyilatkoztatás fanatizmus hitével hirdeti a szép eszmét és céltudatos tevékenységét, nagyszabású működését a legszebb sikerek kísérik.

Már 1885-ben 13,800 család foglalkozott selyemtenyészéssel, és 176,000 kiló gubót termeltek. Tíz évvel később 95,000 család 1 $\frac{1}{2}$ millió kg. gubót termelt. Jelenleg a családok száma 100,000 és — ha okszerű szederfaltenyésztes helyes megoldást nyer, e szám könnyen megháromszorozódik. Ha meg gondoljuk, hogy hazánkban a selyemtenyészés klimatikus és közgazdasági feltételei igen kedvezők, sőt egyes erdélyi vidékek a selyemhernyó erőteljes fejlődésére nézve fényes eredményeket szolgáltattak, — szép jövőt jósolhatunk ez iparágak.

Bezerédj eddigi működése, melyet pedig a nép tudatlansága és közönye nagyon megnehezít, a selyemtenyészéssel foglalkozó családoknak 20 millió forintnál többet jövedelmezett. Megérdemli tehát a fáradságot, hogy azok a tényezők, melyek hatalmas befolyással bírnak falusi népünkre, nevezetesen papok, tanítók, jegyzők, magukévá tegyék az ügyet s erélyes ágitációt indítsanak a selyemtenyészés terjesztése végett.

A szegszárdi selyemtenyészési felügyelőség derék jelentése alapján ezen ágitáció vezermotívumait röviden a következő tételekben foglaljuk össze:

1. A tenyészőnek nem kell tőkét befektetnie.
2. Selyempetét ingyen kap.
3. A munkát elvégzik gyermekek, nők, szegény emberek, kiket a nehéz mezei munkára különben sem lehet használni.
4. A munkaidő kényelmes, csak tavasszal tart összesen 4-5 hétig.
5. Ültessetek szederfákat; a felügyelőség ingyen ad magot, vagy csemetét.
6. A szeder kedvenc eledele a baromfinak, szederfaágak jó fűtőanyagot adnak.
7. Hely mindenhol található, selyemhernyóknak legjobb hely a szalmatető alatt van.
8. A selyemtenyészés biztos kereset;

Franciaországban 60—70 frtot keres minden egyes személy.

9. Minél jobb az ápolás, annál nehezebb és értékeesebb lesz az áru.

10. A selyemipar minden krajcárja a nemzeti tőke gazdagodását jelenti.

Országgyűlés.

Szeptember 28.

A Sándor-utcai puritán képi palotácska ormára felhúzták a háromszínű lobogót, a faburkolaton sorra dübörögnek a hintók, a gyalogjárók aszfaltján csomóba verődik egy sereg kíváncsi, az ezüstgombos bottal teleggyverzett, sujtásos ruhajú portás rendre nyitogatja a hintók ajtajait, a rendőrök tisztelegnek, a sarki hordárok szaporán kapkodják le a piros sapkáikat; a karzati feljárók lépcsőin suhognak a női ruhák, terjeng a parfüm angios illata; az alsó folyosók visszhangos csendjét eleven mozgolódás barátságos zaja váltja fel; szóval: hosszú pihenése után megtörtlenül ugyan, de meg se fogykozva, együtt van megint, munkára készen a magyar parlament.

Sok változást nem igen mutat a folyosó. A megkopott fűtőszőnyegeket ujakkal cserélték fel. A megvedlett padlókat kijavították, fényesre pucoválták mindent. Sokan vannak a honatyák, a mi arra vall, hogy a búzámos pihenés nem tette lustává őket. Készen állanak a munkára. Mikor Perczel Dező elnök becsengeli a törvényhozást — élesen, frissen szólunk a csengetyűk, ezeknek a hangja is pihent a nyáron — alaposan megtelnek a pad sorok és az elhelyezkedés morajába belevesz a napi rend egyetlen pontjának, az írományok előterjesztésének egy része. A kormány teljes számban megjelent. Itt van Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Fejérváry Géza báró, Széchenyi Manó gróf, Plósz Sándor, Wassics Gyula, Darányi Ignác, Cseh Ervin — az egész kabinet.

Egy csomó új honatyja is feltűnik a mezőkön, a kiknek a vakációban hozott mandátumot a választók bizalma. Hat új honatyja van, de nem mind új alakja a közéletnek, sőt a parlamentnek sem. Így például Vészi Józsefnek nem akad sok dolga a bemutatkozással. A fényes talentumu publicista mindössze helyet cserélt. Eddig az újságírók páholyában ült, most a törvényhozók közé

Aki a törvényes ki pertárak jólrtesültségét ismeri az egy pillanattal sem kételkedhetik, hogy Manay Károly csakugyan eljegyezze Varró Micikét.

Ugy is történt. Két hónap múlva már a lakodalmat is megtartották, és — hogy a „Nagypali Híradó” szavaival szóljunk — a gyönyörű fiatal pár a legközelebbi vonattal a mosolygó dél-zak azurkék ege alá indult nászuazásra.

Aki ismeri a házasságokat kísérő kérélehetetlen kritikát, jól tudja, hogy ezt a poétikus kijelentést így is lehetne formulázni: „A fiatal pár a szokásos mende mondák elől külföldre menekült.”

Igy egy-két napig meg beszéltek a házasságról, aztán, — mivel az új párt nem látták — napirendre tértek fölötte.

És mikor egy hónap múlva a nászutazásból visszérkeztek, már azt is elfeledték, hogy Varró Micike volt a nagypali bálok királynője.

Ugy van jól, ha ezalatt maga a volt bálkirálynő is elfelejté azt.

Vajjon elfeledte-e az aranyos, csicsérgő Micike?

Szép, derűs ősz idő volt, mikor megérkeztek a Manayak csorbai kastélyába.

Még a fák is mind olyan szép lombosak voltak a kastély körül. Az ősi lak új állott a gyönyörű park közepén, mint egy paradicsomi hajlék, amire fel se kellett irni, hogy „hie kabital felicitás”; aki ránezett ugyan érezte, hogy ott nem is lakhatik más, mint a boldogság.

Manayné szívét valami kimondhatlan boldogság töltötte be, mikor lakosztályán végig sétált és minden ablaknál megállva, kinézett a park lombos fáira. Fűre cinket röpködtek a galyakon és aranyos csicsérgéssel üdvözölték a kastély új lakóját. Olyan édes, boldogító melegséget érzett.

Elfelelte a zajos bálókát, a nyüzsgő emberek zaját, a vidám társaságokat. Itt, ebben az elrejtett paradicsomi lakban, egészen a magáéva volt. Gyönyörködött az isteni természet szent csendjében.

Mig férje a gazdaság után járt, lement a verandára, s ott merengett óráig.

Annnyira megszerelte ezt a helyet, hogy az ebédet, vacsorát is mindig e verandán fogyasztották el. Pedig az esték kezdték már hűvösek lenni.

Egyik este meg is kérdezte tőle Manay: — Az esték már kissé hűvösek. Nem volna jobb a teremben vacsorázni?

A boldog asszonyka közelebb simult férjéhez és szelíden mondta:

— Ah nem! A mi fészünkben mindenütt édes melegség van.

Manay nem szólt, csak ajkaihoz emelte a karjára simuló puha kezecskéjét. Ő is érezte, hogy a szeretet boldogsága közben nincsenek hűvös esték.

Micike olvatag szemekkel nézett férjére, aztán halkán kérdezte:

— Ugye, mindig ilyen meleg lesz ez a mi csendes fészünk?

Manay szelíd komolysággal függesztette tekintetét nejeire.

— Mindig, egész a sirig, ha te is úgy akarsz?

Most a naiv asszonyka szinte zavartan nézett.

— Hogyan? Ha én is úgy akarom? Hát akarhatom én másképpen? Hát hogyan akarhatnám, ha nem így?

Manay kezébe vette neje kezét és olyan szerető, atyai komolysággal, mint egy oktató tanító bácsi, beszélt a rajta figyelemmel csendő asszonykának:

— Ugy érde, angyalom, hogy ennek a mi boldog fészünknek te vagy a királynője. Itt a te jó szived az ur. Engem nagyszabású dolgok igen sokszor elvonnak a fészek köréből. Azalatt itt örökös, hogy ennek boldogító csendjét, édes nyugalmat semmi meg se zavarja. Künn, a nagy dogokkal szemben, én vagyok a kormányzó; itt teljesen tied a hatalom, de a szerető gond is. A külső, gondok az enyémek. Oda, az én birodalmamba csak gyönyörűséget megosztani viszlek téged. Viszont ide, a te birodalmadba, a te szerető gondjaid világába én csak édes nyugalomra, gyönyörűségekre térek meg. Amig így lesz addig nem félsz a mi fészünk boldogító melegségét.

Manayné szeretettel, elragadtatással karolta át férje nyakát és odatapasztotta égő homlokát annak hatalmas mellére.

Igy kötötték meg a kormányzói szerződést. Megis tartották erősen.

költözött át és nincs benne kétség, hogy dicőseget szerez ennek az új helyének is. A jobb közepeken ül, Choria Ferenc szomszédságában.

Perczel Béni jegyző olvassa az új munkára hívó legmagasabb kéziratot, majd mikor a kérvényekre kerül a sor, erős „halljuk” zug végig a szélsőháton. Kossuth Ferenc ügyelve hajol előre.

— A Hentzi-kérvényeket várják.

— Jön az akció! — sutlogják, a kinek passziójuk a vihar.

— Talán csak nem fogja követelni, hogy hozzák vissza azt a szobrot?

No ezt nem követelte, de mikor a Hentzi ügyben beérkezett kérvényekre került a sor, szót kéri a negyvennyolcasok vezére.

— Indítványozom, hogy a kérvényi bizottság utasítsa és kérvények sürgős elintézésére és arról legkésőbb tizenöt nap alatt a Háznak jelentést tegyen.

Szél Kálmán miniszterelnök áll szólásra.

— Halljuk! hullámzik feléje minden vonalon.

— Miután van precedens. — mondja nyugodt hangon a miniszterelnök — hogy a Ház bizonyos esetekben a bizottságnak ilyen utasítást adott és miután magam is ohajtom, hogy ez az ügy minei hamarabb elintézzesek, Kossuth képviselő ur indítványa ellen nincs kifogásom.

Ez ellen a válasz ellen nem lehetett viharozni. Általános és egyhangú volt a helyeslés és egyhangú hozzájárulással fogadtak az elnöknek azt a javaslatát is, hogy a Ház legközelebbi üléset holnap délelőtt tizkor tartsa. Targy a további napirend megállapítása.

... Még folyták a viszontlátási üdvözlések és kérdészkodé-ek, mikor az új ülészek az első ülését tizenegy órakor bezárta az elnök.

II.

Félgykor megtartotta a nagy szünet után első ülését a főrendek méltóságos testülete is. Vay Béla báró elnököt; a kormány itt is majd-

nem teljes számban jelent meg, egyébként a főrendek nem voltak soxan. A megnyitó kegyelmes királyi kéziratot Széchenyi Bertalan gr. jegyző olvasta fel. A főrendek állva hallgatták meg.

Bejelentette azután az elnök ő Felsége magas köszönetét a születésnap gratulációjért. Október és november hónap naplóbirólókul Madarassy Pál és Orczy Andor főrendiházi tagokat választották meg. Meleg szavakkal parentálta el azután az elnök a főrendiháznak a szünet alatt elhunyt két tavját, Schuster Constantin váci püspököt és Zichy Gábor grófot. Erdemeiket jegyzőkönyvében örökíti meg a főrendiház kegyelete. A kormány átiratait olvasta fel azután a jegyző, a melyet sorra tudomásul vettek. Ez átiratok tartalmazzák Goldis József és Sevcik Mitrofan püspökök, Bethlen Aladár, Zselénszky Róbert, ifj. Széchenyi Ödön grófok, Bittó István főrendiházi tagságának bejelentéseit is. Bizottsági jelentések egész sorát olvasták föl ezután, egyebek között bejelentván azt is hogy a júliusi Petőfi emlékünnepe a főrendiházat id. Zeyk József báró képviselte, aki a szoborra a főrendek nevében díszes koszorút helyezett.

Végére jutván a jelentésnek, Csaszka György kalocsai érsek őz alakja emelkedett szólásra, meleg és magasan szárnyaló rövid beszédben indítványozva, hogy október 4-én, a király névnapján ő Felségének a főrendiház alattvalói hódolatát és jókívánatát tolmácsolja.

Erős éljenzés zugott fel.

Ezzel az éljenzéssel zárult az ülés.

Szept. 29.

Szürke szeptember utolsó-öltői napján ma is soxan gyűltek egybe a képviselőházba Ma az októberi ünneplés dolga hozta össze őket.

Perczel elnök indítványozta, hogy a Kossuth indítványának es a bejegyzett két interpelláció lmondása az ülés végére tűzessék ki, mivel holnap nem lesz ülés. Ezt helyesléssel fogadták. Még zajosabb helyes és kísérté Kossuth indítványának fölolvását. Ez indítvány tartalma az, hogy ok-

Ha Mányay esténként haza érkezett vacsorára Micike vidáman futott elebe a verandáról, hogy lecsókoja homlokáról a nagy-gondokat. És a fészek melegsége elfeledtetett mindent. Nem érezte egyik sem a szeptembervegi esték hűvöségét.

Az asszonyka jól kormányozta az ő birodalmát.

Nem is történt volna semmi, ha az asszonykák olyan türelmesen tudnának várni, mint kormányozni.

Egyik este hiába várta Micike az ő férjét. Nem jött. Az egyik pusztán valami intézkedni valója volt; nem lehetett ott hagyni bevégezetlenül.

Micike egy ideig várt. De mikor már felóra is elmúlt a szokott megérkezési időn túl, izgattottan járt, kelt a verendán. Majd lesett a parkba vezető kocsiu ra és nyugtalanul nézett a távolba.

Nem látott senkit.

Még idegesebb lett.

Felutott a verandára és felhős homlokkal merengett maga elé. Kis idő múlva megint föl pattant helyéről. Valami lázas borzongást érzett végigtutni idegein. Bement; kendőt kapott magára, aztán leült a terített asztal mellé, mint egy kis duzzogó galamb.

Egy óra múlva lódobogás hallatszott. Megérkezett a férj.

Micike meg sem mozdult, Valami fészekrontó ördög azt sugdosta neki egyre: „Ne menj eléje! Mutass egy kis haragot!”

Nagy baj az, hogy a fiatal asszonyok különösen könnyen hallgatnak az meleskedő ördögnek. Micike is csak fiatal asszonyka volt.

Mányay vidáman lépett a verandára: mert a pusztán jól élínézte a dolgát. Nejehez sietett.

— Bocssas meg, angyalom, kissé megkéstem, de halaszthatatlan dolgom volt.

— Nem baj! — mondta az asszonyka kölletlenül.

— Bajod van tán? — kérdezte aggódva a férj.

— Ah dehogy! — mondta durcásan Micike.

— Akkor hát fázol. Perze, hogy fázol. Most veszem csak észre, hogy kendő van válladon. Rögtön intézkedni fogok, hogy a teremben terítsenek számodra. Ugy hiszem: ma már nagyon hűvös este van.

— Csak számomra? — kérdezte kissé emeltebb hangon az asszonyka.

— Igen, csak számodra!

— És te?

— Én ma nem érek rá vacsorázni, mert sürgős leveleket kell írnom. — sólt Mányay és könnyed meghajlással távozott.

A magára maradt Micike előbb két kezébe kapta azt a kis durcás asszonyfőt; azután felszakadtak könyei és sirva futott lakosztályába.

Beköszöntött az első hűvös est.

lóber 6-án a Ház képviselése magát az aradi ünnepe.

Perczel elnök indítványozza, hogy ez indítvány megokolását a hétfői ülés napirendjére tűzsek ki. (Általános helyeslés.)

A ház így határozott.

A napirend előtt Kossuth Ferenc főszóialt a pártja nevében. A Hentzi-ügyben beszélt.

Szél kormányelnök nagy csöndben kezdte választást a beszédre. Az augusztus 12-iki ünnepet nem ez a kormány rendezte, de a kormány felelős mindenért, ami az ország területén történik. Hangtatja, hogy a nemzeti becsület és önértzet nagy közkinccse az országnak.

Szél kormányelnök: A vád az, hogy ez ünnep a nemzeti önértzetet sérti. Igaz-e ez? A tényállás ez. Augusztus 12-én elvitték az ismeretes szobrot oda, a hova a múlt év őszén elhatározták, elvitték és fölavatták úgy, a mint azt a múlt őszön elrendelték. A harcmezőn elesett harc osok sirboltja immár az az emlék. Katona adta meg a csatamezőn elesett katonának a tisztességet, minőt az ellenségnek is megszokas adni. Politikai tendencia ebben nem volt. Ez nem sérthette a nemzetet. Sértő szándék benne nem volt. A szertartás tisztán katonai volt. A fölavitó beszéd nobilis és okos volt. (Tetszés a jobboldalon.) A nemzeti önértzet ez sem sérthette. Sértést ebbe bele magyarazni nem szükség. Az az érzelmi momentum, a melyet a szentgyörgyteri szobornak tulajdonítottak, akkor, a mikor a Szent György-terről áthelyezték masüvé siremléknek, mert a sirnak nincs es nem lehet sértő jelentosege. (Zaj.) A honvédség kirendélése dolgában az a válasza, hogy a tisztán katonai karakterű ünnepeben, a mely a negyedik hadtest területén rendeztetett...

Lukacs Gyula: Aradra elmennék-e? (Zaj.)

Szél kormányelnök: ...a honvédség is ki volt rendelendő, mint a hadsereg kiegészítő része. Urak, ne szakgassuk föl a sebeket, melyek már behagdedek. (Viharos zaj.) Ne magyarazzanak ki olyan ellentéteket, melyek még nagyobb ellentéteket föl idézésére alkalmasak, hanem tekintesek a jövő felé a egyesüljünk a komoly es ternekegy munkálkodásban. (Elenk általános tetszés es éljenzés)

A napirend dolgában Szél kormányelnök előterjesztést tett: nem csupán a legközelebbi teendőkre, hanem az év vegeig terjedő munka programra nézve is.

A ház helyeselt, de a miniszterelnök beszéde után tüstént szólásra pattant Ugron Gabor.

Szél Kálmán miniszterelnök tüstent megfelelt a haragos negyvennyolcasnak.

— Ugron Gabor a törvény megtartását kívánja. Ezt kivanom én is es ezért felelősséget is vállalok. De már a törvény felfogásában nem vagyok egy véleményen a képviselő urral. Nem osztom azt a nézetét, hogy a mostani állapot nem törvényes. Ha nem volna törvényes én nem képviselném. A törvény megköveteli a két parlament megalapodási kísérletet, de csak ha es lehetséges. Am kérdem a képviselő urat, lehetséges volt-e ez es alkalommal? Es ha nem volt lehetséges, maga a törvény diktálja a korona döntését. Törvénytelenségről tehát szó sincs. Egyébként megnyugtathatom a képviselő urat minden törekvés azon van, hogy a dolgok a törvény rendelkezése es szelleme szerint normalis uton nyerjenek elintézet.

A miniszterelnök beszéde nyugodt volt, de a sikere sokkal zajosabb, mint az Ugroné. Még

ELSŐ NAGYKANIZSAI SERTÉSZSIR KILOJA 64 KR.

5 kilón felül kilónként 60 kr.

ZSIR SZALONNA 60 KR, HAZHOZ SZALLITVA.

Kapható: Darvas János hentesnél, N.-Kanizsán, Petőfi-u. sarkán.

az ősz Madagasz József szólott, azután az interpellációkra került a sor.

Az árvizekre vonatkozott mind a kettő. Szabó István a dunai áradások, Fesztai Béla pedig a vághalparti töltések dolgában interpellálta a földmívelésügyi minisztert.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter együttesen és azonnal felelt az interpellációkra. A mit mondott, egyrészt megnyugtatta a Házat márást bizonyoságot tett róla, hogy a kormány a legnagyobb figyelemmel és buzgósággal tett és tesz meg minden intézkedést, a veszedelem elhárítására, a bajok megelőzésére és a károk pótlására. A legközelebbi üléshátton d. e. lesz.

Lejáró pályázatok.

(A „Magyar Kritika”-ból.)

Szeptember végén lejárt egy sereg pályázat, szépirodalmi és tudományos: az Akadémia által hirdetett pályázatok. Lejár talán a következő hónapok végén is egy sereg, mert a magyar hasábnak nincs hónap lejáró és lejárt pályázatok nélkül. Csoda-e, ha ebben az örökös lejárásban a pályázatok lassanként — lejártak magukat? Tudományos és szépirodalmi társaságaink aranyainak, koszorúinak csabító varázsa hova lett? Minden esztendőben iralmasabb az eredmény, egy pályázati esztendő hosszú során állítanak pellengérré az emberek nevére halladnak el mellette. — Nem kell az aranyat, nem kell a koszorúkat: osztozzátok rajta.

Osztoznak is.

Ez nem csak mi mondjuk, kiket talán azzal gyanúsíthatnánk, egyszer-mászor szerencsét próbáltunk s a szenvedett kudarc haragja beszél belőlünk, — ezt mondja, ezt állítja s enki eddig még nem cáfolta: Bulyovszky Lilla is, ki többrendbeli pályadíjjal gazdagította az Akadémiát is, a Kisfaludy-társaságot is. Ez ő levele, melyet a Petőfi-társaságnál tett ezer forintos alapítvány kísérletében intézett a társasághoz, — igen tanulságos.

Vajon tanulnak-e belőle az alapítók s megőstetik-e magukat az osztokodók? Bulyovszky Lilla azzal a föltétellel adja az ezer forintot a Petőfi-társaságnak, hogy annak kamáját föltétlenül kiadják a viszonylagosan legjobb műnek. Azért köti pedig e föltételhez alapítványát, mert nem akar úgy járni, mint a Magyar Akadémiánál és a Kisfaludy-társaságnál, ferje halála után tett alapítványokkal.

A derek honleány, csakugyan megjárta. Az Akadémiánál is, a Kisfaludy-társaságnál is kikötötte volt a viszonylagosan legjobb mű föltételét jutalmazásáért, de később, „nevezett társaságoknak folytonos zaklatására, beleegyezett, hogy csakis abszolút becsű pályaműnek adassék ki a pályadíj. S mi történt? Ez történt s történi: ahelyett, hogy a pályadíj ifjú, törekvő írót buzdítására valószínűleg szegény kezdők támogatására szolgálna, rendszeren sem buzdítást, sem anyagi segélyt nem igénylő ismert írónak jut.

C-ak hogy végre egy alapítótól is halljuk a tökéletes igazságot. Nemcsak halljuk, de olvasuk is nyomtatásban. „Nomina sunt odiosa”, elégedjünk meg hát azzal, hogy kiki szemeljen ki magának néhány akadémiakust, néhány Kisfaludyt, akik körülveszik, zaklatják Bulyovszky Lillát s mind azt kiadják a fülébe: abszolút becsű! abszolút becsű! Igen, igen, szemeljünk ki magunknak néhány urat, kik maguk soha semmi néven nevezendő abszolút becsű munkát nem irtak; akik kitaró kilincseléssel jutottak be Akadémiába, Kisfaludyba s ott még meg sem melegedtek, együtt kiabálták Gyulai Pál ural: csak abszolút becsű, c-ak, csak, csak! Nemde, megtesteni való kép?

Hogy valamire való, önértetes író ma evig alig vesz részt az Akadémiai pályázataiban, különösen szépirodalmiokban, ezt tudjuk s nem is csodáljuk. Minden évben kevesebb és kevesebb író keresi az értéke vesztett koszorút s többnyire silány pályadíjat, hisz többet fizet ma már magánkiadó. Es nem kell vesszőt futni! Ugy gondolom különben, hogy egy bizonyos koron túl nem is illik résztvenni oly versenyben, mely-

fiatal erőknél, kezdő, szárnypróbálgató embereknek való. De minek is? Ha a kezdő leveri a kipróbált harcos, szegény az utóbbira; ha a kipróbált harcos veri le a kezdőt; dicőség-e ez? De miért is vegyenek részt a versenyben ezek a „kipróbált harcosok”, ha amugy is jut nekik a nagylelkű alapítók aranyai? Csak várj sorodra légy némi türelemmel: jut nekem is, nekem is neki is. Kétszer, háromszor végigverjük a port a pályázaton, a naggyűlésen krokodilus-könyveket hullatunk, hogy a pályázatok óvról-évre meddőbbek, nem akadt „abszolút becsű” munka, csak nagy ritkán. Mily szerencse, hogy itt vagyunk mink! Nálunk raktaron áll az „abszolút becsű”. A lehető legabszolútabb bec.

Nem tűnt-e föl önöknek, hogy azok keresik leghangosabban az abszolút becsű munkákat, kik maguk ilyet sohasem irtak, kilátás, since arra, hogy irjanak? S nem a tökéletes igazságot mondja-e Bulyovszky Lilla, mondván, hogy azok osztoznak a pályadíjakon, kiknek sem buzdításra, sem anyagi segítségre szükségök nincsen? Vajon árthatna-e az Akadémia amugy is foszladozó nimbuszának, ha nem keresné csökkönyösen az abszolút becsűt, de ha talál valamit érő, valamit ígérő tehetséget, odaadna neki azt a száz aranyat, nesze, vigyed, ez a munkád nem ért meg ugyan száz aranyat, de azt sejteti velünk, hogy fiatal vagy, kezdő vagy, megvannak benned a reményre jogosító tulajdonságok — csak előre fiatal ember, irsz majd te jobbat — akadémiainak pályadíj nélkül is.

Erre példa még nem volt.

Ellenben arra számtalan, hogy sem aranya, sem buzdításra nem szoruló veteránok megjutalmazták magukat.

— Még Gyulai Pál ura is megjutalmazták a verseiért. El is fogadta. Pedig hál' Istennek. Van még költő e hazában, nem egy, akit inkább megillet vala a koszorú is, a pénz is.

..És most szintén lejárnak a pályázatok. Vajon maguk a pályázók kíváncsiak-e az eredményre? Nemde, pályáztak, mert a pályázat kész munkát talált az aztalókban? Okos ember munkát ember, munkájából élni akaró ember, pazarolhatja-e drága idejét pályaművek írására? Hány akad a pályabírák közt, ki minden pályaművet lelkiismeretesen végigolvas? Hány keresi a szemét közt a gyöngyöt, amint annak nemrég szép példáját mutatta Rákosi Jenő. Kinek nincs esze arra, hogy ugyanannak az írónak egy munkáját a véletlenül jöbárgulatu bírák abszolút becsűnek díjra érdemesnek találták, más munkáját ugyanarra a díjra pályázót, az elsőnél értékessebbel csak hogy éppen megemlítették? Hol itt a mérték? Ki tudná megmondani? Mi az az abszolút becs? Ki tudna erre felelni? S még mindig nem akadt költő, ki szatírárt írjon az abszolút becsről kapcsolatban az abszolút vaskalaposággal, az abszolút rövidlátósággal és abszolút — osztokodással! S nem akadt rajzoló, ki „hol a macska?” mintájára megrajzolja, „hol az abszolút becsű munka?”

Folyton ezt keresik, holott a valóság az, hogy ha rátalálnak, ijedten bökkennek vissza. Mint a hogy a Kisfaludyban állandóan dreszen tartanak egy helyet egy az irodalom egén felragyogó csillag számára, mintna bizony az a csillag menten elhalványodnék, ha nem ülhete egy székét, de mindjárt, Gyulai Pál ural! És ők azt hiszik, hogy ezzel az irodalmat szolgálják. Mit mondok hiszik! El akarják hitetni. Kivel? Hány arc savanyodnék el, ha Isten-esodát tenne s megteremtené a második Petőfit!

De csak maradjunk az abszolút becs mellett. Mi ez az abszolút becs? Mivé lett az Akadémiai műhelyében? Az irodalom kerékkötője; szépreményű fiatal írónak elkedvetlenítője; s pompás cím arra, hogy tulságos középszerűségben kiérdemelt írók meg nem érdemelt pénzhez s koszorúhoz jussanak. Ez nálunk az abszolút becs igaz értelme. Ez járatta le a „lejárt” és „lejáró” pályázatokot. E miatt, a hal hamissággal, hol korlátoltsággal értelmezett abszolút becs miatt nincs a pályázatok sem becsé, sem becsülete, aranyának, koszorújának semmi varázsa.

Nos, fiaim, hát csak pályázatok!

B. E.

Hirdetmény.

14894. szám.

A népfőlkelés jelentkezéséről.

Az 1893. évi 37. t.-c. alapján mindazon Nagy-Kanizsán tartózkodó katonailag kiképzett népfőlkelésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a haditengerészetben, a honvédségben, ezek pórtartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag kiképzettek, kik népfőlkelési rózsaszínű ajánlati lappal el vannak látva és még a 42-ik életet be nem töltötték és pedig az 1866-tól 1862-ig születési évtől számított 1899. évi október hó 30-án az 1861-től 1867-ig születési évtől számított 1899. évi október hó 31-én mindenkor reggel 8 órakor Bayer Gyula előbb Pintér Sándor vendégüljében személyesen megjelenni, vagy írásban jelentkezni tartoznak. Az ajánlati lapok elhozandók.

Az időszaki jelentkezést személyes megjelenés helyett írásban teljesíthetik:

a) a népfőlkelésre kötelezett tisztjelöltek;
b) a törvényesen bevett egyházak és vallásfelekezetek főszentelt papjai;
c) a jelentkezésre kötelezett közigazgatási és állami tisztviselők, valamint a tanintézetek tanárai, tanítói, a közégi és népi iskolák tanítói, továbbá a hivatalosok, fegyőrök stb., ha szolgálati a kalmazásukban nélkülözhetetlenek és a személyes jelentkezésre meg nem jelenhetnek;

d) a pénzügyőrség és erdészet jelentkezésre kötelezett személyeire, valamint azok, kik a vasutnál, posta- és távirtdánál és egyéb közforgalmi intézeteknél szolgálnak;

e) azon jelentkezőkre kötelezettek, kik a népfőlkelési szolgálat alól a közszolgálat érdekében ideiglenesen fűmelve vannak;

f) azok, kik a jelentkezésre kitűzött napon kellőleg beigazolt sürgős és halasztást nem tűző családi vagy magánviszonyok miatt személyes jelentkezésben gátolva vannak;

g) a betegek, ha személyes megjelenésben gátolva vannak;

h) a bírósági vagy országos fogházban letartóztatott és föltételes szabadságra bocsátott népfőlkelésre kötelezettek; ezek írásbeli bejelentését azon letartóztatási hely főnöke teljesíti, a kinek felügyelete alatt a kérdéses letartóztatási hely áll, illetőleg mely fogházból a népfőlkelésre kötelezett föltételes szabadságra bocsátott.

A b) f) és g) alatti esetekben a jelentkezést szóval vagy írásban a rokonok, hozzátartozók vagy megbízottak, a c) d) e) h) esetekben pedig az előjáró hatóságok, hivatalok vagy intézetek főnökei is közvetíthetik.

Az írásbeli jelentkezéshez ingyen jelentkezőlappal a városi katonai ügyosztályban kapható, melynek kitöltésére és egyéb kezezésére néve a városi katonailag előadó és a jelentkező lapra nyomtatott figyelmeztetés nyújt felvilágosítást.

A személyes jelentkezéshez az utolsó katonai okmány, végelbocsátó levél, kilépti bizonyítvány ajánlati-lappal, igazolványi könyv elhozandó, az írásbeli jelentkezéshez pedig csatolandó. Az itt tartózkodó, de (Ausztriában) a birodalmi tanácsban képviselt tartományokban és királyságokban honos népfőlkélek hasonló minőségben és módzatok között tartoznak jelentkezni, mint a magyar honosok. A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 2-5 egész 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel esetleg megfelelő szabadságvesztéssel büntetetik.

Nagy-Kanizsán, 1899. évi október hó 1-én.

Vécsey Zsigmond,
polgármester.

HÍREK.

— A honvédség köréből. Ő Felsőge Felt Lehel nagykanizsai 20. honvéd gyalogredbeli őrnagyot, ezredélen létszám felett való vezetés mellett a honvéd törzstiszti tanfolyam tanárává nevezte ki.

— Márkos bankok. Nagyon nétek a Déli Vasut utasai, midőn a csütörtöki esti és éjjeli órákban az állomási éttermet felkeresve, ott csupa ünnepi fekete ruhába öltözött vendégeket láttak, kik tulajdonképpen nem is voltak vendégek, mert az ottlevők majd mind egyike „heimisch”-nak valta magát és jogosan, mert — kevés kivétellel — majd

mindnyájan a Déli Vasut magas- és alsóbb rangú hivatalnokai voltak, kik ezen este összejöttek, hogy bucsut vegyenek *Markó Antal* felügyelő, a kanizsai állomás nyugalomba vonuló főnökétől. Ez alkalomból az étterem az ünnepély részére lévén fenntartva, az utazó közönség részére a II. osztályú váróterem rendezett be étteremnek. A kanizsai Állomás tisztikara csak család körben akart bucsut venni a szeretett távozó családjától és azért a nagyközönség, melynek körében oly sok tisztelője van *Markó Antal*nak, nem vehetett részt ezen bucsuünnepélyen, de azért néhányan azon őszinte tisztelettel és barátságával fogva, melylyel az ünnepelt férfit iránt viseltetnek, nem tagadhattak meg magukatól hogy ott ne legyenek, ahol *Markó Antal*it szeretettel és tisztelettel ünneplik. — A banketten 58-an vettek részt, kik nagy részben — mint többen búszake önértékeléssel hangoztatták — *Markó Antal* egykori tanítványai voltak és jelenleg díszes állásokat töltenek be a Déli Vasut hivatalnokai karában. A budapesti igazgató-ág: *Wenczel József* főellenőr, *Keményfi Béla* és *Schall Miksa* titkárok által képviseltette magát. Eljöttek: *Bursics Antal* felügyelő, budai állomásfőnök, *Kovács Lajos* felügyelő, székes-fehérvári állomásfőnök, *Szurony Géza* felügyelő Szombathelyről, *Tarbutk Gurko* főellenőr Budapestről, *Gerstauer Gusztáv* főellenőr, csáktornyai állomásfőnök, *Kotzik Alajos* főellenőr, siófoki állomásfőnök, *Kellemfy Vilmos* főellenőr, halotaszentgyörgyi állomásfőnök, *Kirchmayer Lajos* főellenőr, székes-fehérvári állomásfőnök, *Seybold József* főellenőr, zalaszentiváni állomásfőnök, *Hornáth Samu* főellenőr Budapestről, *Talber Károly* ellenőr, buglári állomásfőnök, *Kock Ede* főmérnök Budapestről, *Eperjesy Dezso* főmérnök Szombathelyről és még többen a Déli Vasut hivatalnokai köréből. Jelen voltak még: *Frisz Károly* posta és távira tanácsos, a mozgó po-tahivatal főnöke, dr. *Csanády Gusztáv* a kaszthelyi gazdasági intézet igazgatója, *Birk Oskár* földbírtokos és még néhány tisztelője a bucsuzónak. A felkészítő sorát *Pátkai Jakab* nagykanizsai állomásfőnök nyitotta meg és lelkes szavakkal méltatta *Markó Antal* érdemeit és személyét, ő érte emelte poharát; ez a felkészítő Ma kónak az állomásfőnöknek szólt, utána *Kirchmayer Lajos* székes-fehérvári főnök *Markó* a mestert, kinek iskolájából a szó is kikerült éltette, dr. *Pillitz Soma* halotaszentgyörgyi vasuti orvos, *Kock Ede* főmérnök, *Tarbutk Gurko* főellenőr, a jó barátot és mintaszerű hivatalnokot ünnepelte *Markó*ban; *Winkler Nándor* fűtőházi mérnök *Markó* mint embert méltatta felkészítőjében, *Révész Lajos* szerkesztő társadalmi szempontból köszöntötte fel a *Markó* családát. Ezen felkészítők aokteleseggel legfényesebb igazságot hogy *Markó Antal* minden irányban érdemes férfi volt, ki nyugalomba vonuláskor nyugodt önértékeléssel mondhatja: „megtettem kötelességemet.”

Az ünnepelt az őt méltató szép felkészítőket szívből jövő szavakkal köszönte meg és meglátáson rajta, hogy fájó szívvel távozik azon körből, melyben négy évzárden át működve, érdemeket, szeretetet és tiszteletet szerzett magának — *Kirchmayer Lajos* újabb felkészítője *Pillitz Gyula*nak, a nagykanizsai új állomásfőnöknek szólt; dr. *Pillitz Soma* Wenczel József főellenőrt éltette, kinek kedves egyénisége oly szép harmoniában köti össze a multat a jelenel, *Pátkai Jakab*: a vendégre, dr. *Pillitz Soma*: *Krippel József* és *Bursics Antal* felügyelőkre ültették poharukat. — Az éjfélok induló vonatokkal az illusztris társaság legelőbbje elutazott. *Markó Antal*, az est hőse, ez időben lelkes ovációkkal kísérve, szintén távozott. De a társaság egy része még tovább mulatott, gyönyörködve *Horváth Laci* muzsikájában, és azon két pohárköszöntőben, melyet *Winkler Nándor* mérnök és *Pillitz Gyula* állomásfőnök mondtak. Ezen két felkészítő igazán megérdemelte volna, hogy az egész társaság és ne csak ennek egy-töredéke élvezzék. E beszédekkel a szép est fényes befejezést nyert.

— *Bécsy György* ünneplése.

A nagykanizsai állomás segélyezett községi elemi népiskola tanítótestülete *Récsy György*, 43 évig működött kártársa és volt igazgatója tiszteletére f. é. október 14-én este 8³⁰ órakor az „Arany-Szarvas” szálló dísztermében társasvacsorával egybekötött bucsuzó ünnepséget rendez. Erre az ünnepségre a kiérdemesült igazgató-tanító volt tanítvá-

nyait és az érdeklődő közönséget lapunk úján hívja meg a tanítótestület, azzal a kérelemmel, hogy a kik a társasvacsorán résztvenni óhajtanak, szíveskedjenek b. nevéket legkésőbb október 12-éig a községi elemi iskola igazgatói irodájában kitett aláírási ívre jegyezni vagy jegyeztetni. Egy teríték ára: 2 frt.

— **Bucsuzó.** *Fehér Lipót*, ki csak egy hónapja lépett be szerkesztőségünk kötelékébe, mint belső dolgozó, már is bucsut vesz tőlünk; mert tulajdonképpen élethivatása Meránba szólítja őt; ott nyert igen előnyös pozíciót Buzgó, törekvő, fiatal dolgozó társunk gyors távozását őszintén sajnáljuk ugyan, de szerencséjéhez szívóbb gratulálunk. — Állását már október 1-én el kell foglalnia s így ismerőseitől csak lapunk úján bucsuzhatik el. Bucsuzó sorait itt közöljük:

Eddig itt evezett gályám a védő partok közelében. Most kifeszitem hajom vitorláit és odairányítom a kormányrudat az élet tengerének végtelen síkjára felé.

Szorongó szívvel indulok meg; gályám vitorláit: a lankadatlan kintartás, evezője: a becsületet igekeze, kormányzója: az Istenbe vetett szilárd hitem és bizodalom.

Hogy befutjak-e a majdan a zajgó veszekken keresztül kitűzött céloim felé: a csendes révbe; avagy elkeseredett küzdés után is hajótörést szenvedek az elem bukkanó szirteken, vagy megfeneklik hajóm a szenvedések zátonyán, az a kifürkészhetetlen jövő titka, melynek sűrű fatyolatát csak a sejtés lebbenti fel olykor gyengén, bizonytalanul, de melynek sejtelmes sötétjébe nem gyuthat világot bármily emberi lángész gyújtó szikrája sem.

De a siker okozta öröm mámorában, vagy a kudarc általi bánat és fájdalom csüggedésében soha, soha sem fogom elfeledni tudni édes szülővárosomat, azt a várost, melynek falai közt eddig éltem, melynek rögeihez gyermek-síftű éveim anyni emléke tapad, melyet gáncsoljanak bármiként is, én még is úgy szeretem, és melyben én az irányomban szeretetnek anyni igaz nyilvánulásával találkozom.

Fogadják azon mélyen tisztelt ismerőseim, kedves barátóim és barátaim, kiknek az idő rövidsége folytán nem mondhattam „Isten hozád”-ot, ez uton szívélyes, meleg üdvözlétemet. Kérem őket, tartsanak meg sokáig jó emlékezetekben és legyenek meggyőződve, hogy emlékeket magammal viszem új tartózkodási helyemre is.

Isten velök!... Szívem összeszorul e bucsuzónál, szememet könyek homályosítják el... Isten velök!

Nagy-Kanizsa, 1899. okt. hó 1-én.

Fehér Lipót.

— **Tanítók gyűlése jubileummal.** A csurgói esperesség rom. kath. tanító-egylete 1899 évi rendes XVII. közgyűlését szept. 26-án d. e. 10⁰⁰ órakor tartotta meg Zákányban a földszített rk. iskola helyiségében, melyre az egylet tagjai egy-két kivétellel — és a tanügybarátok nagy számmal jelentek meg. — Az ünnepélyes mise után *Rajkovich Pál* kántortanító — 50 éves tanítói működése alkalmából — *Rédey Ferenc* egyleti elnök, *Hornig Károly* báró megyei püspök nevében, — *Szép Ferenc* zakányi plébános az iskolaszék és hitközség nevében, *Scheich János* körjegyző Zákány község nevében, *Bosics György* iparos a volt tanítványok nevében, *Markus László* tanuló a növendékek nevében, *Rédey Ferenc* világi elnök az egylet nevében melegen üdvözölték, mely után *Rédey elnök* az egylet ajándékát adta át a jubilánsnak, ki meghatva mondott köszönetet.

A gyűlés tárgysorozata volt:

1) Elnöki megnyitó. 2) A mult közgyűlés jegyzőkönyvét felolvasás után *Buday László* és *Kárbuczy László* hitelesítették. 3) Az egylet világi elnökének évi jelentése. 4) A gazd. ism. isk. tervfoglalása s tantervének kívánatos módosítása. Előadó: *Gróf Mihály* barcsi tanító. 5) A szék helyes kijelzéséről. Értekezés: *Boros József* gyékényesi kántortanító. 6) *Inditványok.*

Társaságunk a zakányi állomásnál levő vendéglőben volt, hol a felkészítők sorát az elnök, a király életével kezdte meg. Azután *Boros József* gyékényesi kántortanító *Rajkovich Pál* ünnepeltet köszöntötte fel. — *Scheich János*, körjegyző a tanító testületet elítelte.

— **Önkéntesek tisztvi vizsgálja.** A 48 gyalogezredbeli önkéntesek tisztvi vizsgálja szept. hó 18-ától 24-ig tartott meg Pozsonyban. Dacára annak, hogy a vizsgáló bizottság a vizsgálók szemből a képzhetőség legnagyobb engedékenységét tanúsította, az eredmény mégis nagyon kedvezőtlen. Különbösen más ezredeknél, így a 72 iknél Pozsonyban, a 12-nél Komáromban a 19-nél Győrött, ép oly kedvezőtlenek voltak a vizsgáló eredményei.

A 48. gyalogezredről összesen 33 önkéntes jelentkezett a tisztvi vizsgálatokra. Ezek közül megfelelt 15, nem felelt meg 18, utóbbiak közül 7-nek a második évet utána kell szolgálni.

Megfeleltek:

Frank Kálmán	(Sopron)
Proszwimmer Béla	"
Uhig Titusz	"
Pelz Constantin	(Nagy-Kanizsa)
Uhl Aurel	(Ruszt)
Maninger Adolf	(Sopron)
Höbner Ignác	"
Rosner Lajos	"
Thurner Ferenc	"
Takács Gyula	"
Maula János	(Galgócs)
Sebestyén Géza	(Gelse)
Szabó Lajos	(Szombathely)
Eberhardt József	"
Szabó István	(Csepreg)

Ezek szeptember 27-én őrmesterekké nevezettek ki és szeptember 30-án a tartalékba helyezték át. Január 1-én kapják meg kinevezéseiket tartalékos hadapródokká, esetleg tart. hadnaggyokká.

Ezen szomorú eredményt kommentár nélkül regisztráljuk, de nem akarjuk elmulasztani ama figyelemztetést írtetni az egyévi önkéntesség előtt álló ifjakhoz, hogy ezen egy évet saját érdekében, egész komolyan szenteljék katonai kötelezettségük teljesítésének; összes fizikai és szellemi tudásukat vigyék sorompóba, hogy azon kedvezményre, melyben őket a véderőtvény más derék állampolgárokkal szemben részesíti, teljesben érdemessékké váljanak. Mert más módon ki keserül az azt meg? — A szegény szülő! De kára van abból a fiatal embernek magának is, mert saját könnyelműsége folytán egy egész évvel később érheti el életcélját.

— **Megmégörzte a sógorát.** Rövid időn belül ez a második gyilkosság megyénkben. Csak a mult hetekben adtunk hírt a tótzentmártoni gyilkosságról, melynek ügyében most folyik a vizsgálat; ma ismét egy emberélet erőszakos haláláról számolhatunk be. A tótzentmártoni esetben egy éles kasza volt a halált okozó eszköz, a legutóbbi gyilkosságnál pedig, melyről most szólnak és mely *Letenye* község határában történt, mérge szerepelt.

Mult hó 21-én reggel 7 órakor *Tuszek Mihály*, ennek sógora: *Vitt József* letenyei, *Tompa Éva* és *Lenarics Anna* bécsi lakosok a bonyai erdő melletti Mura partra indultak fűzavesszőket vágni. *Vitt József* egy kis üvegeséből, melynek tartalmát pálinkának nézte, ivott; de azután rosszul érezte magát, a földre dőlt és elaludt, hogy több fel se ébredjen, délelőtt 11 órára meghalt.

A gyanus esetben *Merkl Antal* letenyei főszolgabíró megindította a vizsgálatot, de eredmény nélkül: időközben dr. *Hajós Sándor* letenyei járás-orvos a hulla boncolása után *chloroform* általi mérgezést konstatait. A csendőrségi járőr ezek alapján megindította a nyomozást és megállapította, hogy *Tuszek Mihály* sógorával, a megmégörzött *Vitt Józseffel* közös háztartásban élt és kettőjük közt a lehető legrosszabb viszony állott fenn. *Tuszek* kikerdestetve, előadta, hogy az üvegesét sógora a fűz-árokban vessző-vágás

közben találta és annak tartalmát megitta minden bízatlanság nélkül.

Ezen állítása ellenében azonban Lenarics Anna és Tompa Éva azt vallották, hogy az üveget nem a meghalt egyén, hanem Tuszek Mihály találta; hogy hol, azt nem látták; azonban hallották, hogy Tuszek a meghalt egyénnek azon szavakkal adta át az üveget, hogy abban pálinka van, igya meg. Az mit sem sejtve, a fél deciteres üvegeseből ivott, mire Tuszek azt mondta neki, hogy a többit vigye a kocsi, melyen jöttek. Rövid idő múlva Vitt Józsefet a kocsi mellett a földön alva találták. Félébreszthető nem volt s ezért rosszat sejtve, kocsihoz helyezték; de mire Letenyére értek, Vitt már nem létezett többet, meghalt. Utközben Tuszek kérte őket, hogy ne az igazat mondják majd el, csak azt, hogy az üveget Vitt találta és tartalmát pálinka gyanánt megitta. Sőt a két tanu azt is állította, hogy ama kérdésökre, hogy hát mit adott sógorának inni, Tuszek azt felelte volna, hogy altató szert chloroform-ot, attól 48 óráig el lehet egyhuzamban aludni. Tuszek erre nem igen tudott védekezni és minden kétséget kizárólag megállapított, hogy ő az üvegese tartalmát ismerve, büns cselekményét előre meglátott szándékkal követte el. Hogy az üveget és tartalmát hol szerezte, eddig nem sikerült kideríteni.

A részben beismerésben levő tettest a csendőrség letartóztatta és átadta a letenyei kir. járásbírósnak.

A király konyhája. Az épülő új királyi palota egyik fontos része, az udvari konyha már teljesen készen van. Kilenc helyisége van a földszinten berendezett konyhának, valamennyi egymásba nyílik. A legnagyobb helyiségek közül a nagy udvari konyha, a mely hatalmas tágas terem, közepén óriási takaréktűzhely van, a melynek mind a két oldalán süthetnek-főzhetnek. Ennek az a célja, hogy az udvari ebédekre szükséges ételeket elkészítsék rajta. Hasonló nagyságu a sütőkonyha, a melynek egy nagyobb terme s egy kisebb benyílója van. A két helyiséget elválasztó középhalhoz támaszkodik az óriási kettős nyárssütő. Azután következnek a konyhahelyiségek legfontosabb része: a királyi külön konyhája. Ez kisebb a többinél, de felszerelésére annál nagyobb gondot fordítottak. Ennek is a közepén van a takaréktűzhely. A helyiség bejáratánál van még egy kisebb tűzhely: ez a királyi külön kávé-tűzhelye, a hol csak az ő kávéját készítik. Külön konyhája van az udvar többi tagjának is ez a királyi főhercegi konyha. A királyi palota konyhájának kiegészítő részei: a nagy udvari cukrászkonyha és a kis cukrászkonyha, mellette a dolgozó konyha, a hol előkészítik az ételt a sütes-főzésre. Levegűl van a cselédség konyhája. A konyha valamennyi helyisége a legnagyobb díszrel van felszerelve s a modern-technika minden vimányával ellátva. A helyiségeket gázal és villamoszággal világítják s minden tűzhelyet világítógázzal fűtenek. A helyiségek padozatát cementmozaik fűdi, — a falakat pedig két méter magas-ágban majolika-lemezek borítják.

Fuvardíjak megállapítása. Az országgyűlési képviselőválasztások feletti bíráskodásról szóló 1899. évi törv. c. 7. §-ában említett fuvarozási díjaknak ugyanazon törvény 8. §-a értelmében szabályrendeletileg leendő megállapítása céljából f. évi október hó 7-én délelőtt fél 9 órakor Zala-Eger-zegen a vármegyeház gyűléstermében rendkívüli törvényhatósági bizottsági közgyűlés fog tartani. A szabályrendelet tervezetének előzetes tárgyalása céljából a megye állandó választmányának ugyanazon hó 3-ikán délelőtt fél 9 órakor ülést tart.

Leleményes béres. Egy nagykanizsai nagybirtokos pu-ztai bérese e napokban itthon volt az uraságnál. Az uraság elküldte egy szállítólevéllel a postára, hogy onrét egy csomagot hozzon el. A béres átvette a szállítólevelet és elindult a postapépület felé. Spekultált ott, hogy hát hogyan vigyen most innét csomagot. Ekkor megpillantotta a postai bejáró jobb oldalán a fal-

ban levő nyílást, beledobta oda a szállítólevelet és belekiáltott:

— Adják ki kéröm a csomagot!
Aztán csak várt nagy türel-mmel, de biz a csomagot nem adták ki.

Othon megsokalták a nagy késést és utána küldtek a béresnek, aki aztán elpanasz-kodta, hogy mennyire megvárják itt az embert; már milyen régen beadta a szállítólevelet és még mindig nem adják ki a csomagot.

Erre felvilágosították a bérest, aki erre nagyon megröstellte a dolgot.

— Ennyivel is többet tudok — motyogta.

Tömeges gombamérgezés. Nagy-Bajomról írja tudósítónk: A gyakori gombamérgezési esetek közül alig akad még oly megdöbbentő, mint a milyennek a szomszédos Kak puszta volt szerdán színhelye. Merasz Károly vazda egyik leánya az erdőben gombát szedve, azt meglőztek vacsorára. A családnak hat tagja ült szerdán este az asztalhoz jóízűen falatozva az izletes ételből. Csakis a gombát szedett leány és a csecsemő nem evett a gombából. Ennek köszönik is életben maradásukat. Maga Merasz Károly, felesége és két gyermeke csakhamar vacsora után rosszul lettek és még mielőtt orvosi segélyt vehettek igénybe, iszonyu kínok között a gombamérgezés következtében meghaltak. Ma négy koporsót helyeztek el egyszerre a temetőben és Nagy-Bajomból is sokan résztvettek a váratlanul sirbaszállt család temetésén.

Elcsúszott betörő. Deutsch Mór a Schwarz és Tauber cég egyik segéde péntekről szombatra átmenő éjjelen 12 óra után tért haza a nagy udvarban lévő emeleti lakására s szokása szerint, miután a lépcsőházat sötétség borítja, gyufát gyújtott. Ennek világánál egy ismeretlen embert vett ott észre egy sarokban meghúzódva. Deutsch gyanusnak találta a dolgot és azonnal jelentést tett a rendőrtanyán, honnét egy rendőr-járőrrel visszatért az említett lépcsőházba. A rendőr az ismeretlen emberben Herceg Mihály orosztonyi lakost, a rendőrség által mint notóriusz betörőt ismert, egyént ismerte fel, ki már négy ízben betöréssel lopásért volt büntetve és több évig volt már a fegyházban. Herceg tagadja ugyan, hogy betörési szándékai lettek volna, de e mellett tanusítanak mulján kívül, a nála talált kulcsok veső es reszelő, mely betörési eszközöket már használatba is vette, amennyiben a szobathelyi husfűstöt raktárának udvar felőli ajtaját felzárta, de miután a belső ajtó keresztvassal volt ellátva oda be nem hatolhatott. Ezután a lépcsőházba rejtőzött, a hol elcsúszott, és miután a rendőrség több hitelt adott a bizonyítékoknak mint Hercegnek, letartóztatta a jó madarat, ki egyébként a környék leghírhedtebb betörője.

Talált arany inggomb. Folyó évi szeptember hó 24-én a város belterületén egy pár arany ing-gomb találtatott; igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányságnál átveheti.

Anyakönyvi hírek

Múlt héten bejegyzett születések.

Plánder Péter rk. sörgyári munkás: József.
Kummer György rk. földműves: György.
Kovács János rk. napszámos: János.
Warga István rk. nyug. hivatalnok: Stefánia.
Serge Imre rk. cipész mester: Etelka.
Pintér Ferenc rk. takács: Mária.
Laki János rk. napszámos: János.
Viola István rk. posta- és táviráda szolga: Kálmán.
Nagy József rk. szabó segéd: Mária.
Vass Anna rk. kádár segéd: János.
Talaftaus János rk. mondonyvezető: István.
Börsei Mária rk. szakkács: Rozália.
Gosdán László rk. napszámos: Anna.
Winterstein Iszák izr. szabó segéd: László.

Házasságok kötődtek.

Schweitzer István rk. molnár mester Fityeházán — Pös Szidónia, özv. Mosche Kálmánéval.
Hegedüs Adolf rk. házimester; Horváth Ágnes özv. Galambos Györgynéval.
Háspal Ferenc rk. posta- és táviráda tiszt — Balázi Lujaival.

Poredos István rk. szabó segéd Vasadon — Rekettya Ilkával.

Godina János rk. földműves — Kálovics Rozáliával.

Kosó Imre rk. kereskedő — Horváth Annával.

Múlt hét halottjai:

Farkas László ág. evang. Farkas István állami vasúti hiv. fia 16 napos: vesézületelt gyengeség.

Pévec Mária rk. napszámosnő gyermeke, 2 napos: idő-előtti asztüttség.

Plánder József rk. sörgyári munkás fia, élt 1 percot: időelőtti asztüttség.

Baranyai László rk. napszámosnő gyermeke, 19 hónapos; bélhurut.

Godina József rk. földműves fia, 2 hónapos: ránggörcs.

Trieb Terézia rk. nevelőnő 76 éves: agykori végtimorülés.

Fischer Sarolta izr. fuv.ros gyermeke, 7 hónapos: bélhurut.

Felhívás olvasóinkhoz

a „Petőfi ház” létesítése érdekében.

A nemzeti kegyelet, mely Petőfi Sándor dicsőteljes halála 50-ik évfordulóján az országos ünnepségekben oly fényesen nyilatkozott meg, most törekszik megmutatni mely es szilárd jellemét az által, hogy legnagyobb magyar költőnk nevének, ereklényének, művei dicsőségének, eszmei világga terjesztésének egy díszes csarnokot kíván emelni, diszélül a főváros és az egész országnak a »Petőfi-Ház"-at.

Tudvalévő már igen tisztelt olvasóink előtt is, hogy a kormányzat, ép úgy, mint a főváros, egykét sietett magáévá tenni a »Petőfi-Ház" eszméjét, mert a nemzeti élet e kiváló zászlóvivőjével szonnal átálltak, hogy ennek megvalósítása nem pusztá kegyeleti tény, hanem a mily lennkölt, szintoly gyakorlati becsű kulturpolitikai követelmény is, a nemzeti közművelődés erőteljes fejlesztése.

Pantheont emelni egy világhódító magyar költő alak és irodalmi eszmei propagálására: ez a leggyőzedelmesebb hódító politika, mely csakis elismerést es barátokat szerez nekünk az egész művelt Nyuzaton, de gáncsot, vagy ellenségeskedést nem szülhet sehoh.

Ehhez a kulturpolitikához — a magyar kormány es a Budapesti szekerfőváros urán — hozzá csatlakozni a magyar nemzeti társadalomnak is elegendhetetlen erkölcsi kötelessége.

Hisz Petőfi az ő fenyes költői szellemének örökbecsű kincszeve: a magyar nemzet összeséget ajándékozta meg, illő hogy e nemzeti közkinccsek es az ő kegyeletes emlékezete, a magyar nemzet együttes adozatkészségéből leesülő »Petőfi-Ház" -ban leljelek örök otthonot!

Egy magyar szívű, bár még nemet ajka kö z ség hazafias vezérémbere, a »Petőfi-Ház" alapja hoz pénzadományával ekkent járul: »A Petőfi Ház létesítésével a magyar nemzet ömagat be cüli meg!

Bár jól tudjuk mi, hogy a magyar társadalom bahaftas adozatkészsége sok oldalról van igénybe véve, de számíthatunk ezuttal is tisztelt olvasóinknak nemes ügyek iránt mindig megnyilatkozó adozatkészségére.

Nem kívánjuk mi, hogy ki-ki erején felül adozzon, de kérjük, hogy mindenkori erejéhez mérten hozza meg ez alkalommal, ha mindjárt fillérekben is, igaz hazafiai adozatot, hogy majd a »Petőfi-Ház" alapkövetéteieinél elmondhassuk: »Építette az egész magyar nemzet!

Mai nappal tehát rendszeresen bevezetjük a gyűjtéseket a »Petőfi-Ház" javára olyké, hogy a befolyt hazafias pénzadományokat lapunkban nyilvánosan es névszólóan nyugtazzuk es azokat minden hó végével a kezeiessel végleg megbizott »Pesti hazai első takarékpénztár"-hoz szolgáltatjuk be.

Ismételjük Jókai Mór es Bartók Lajosnak ez ügyben nemrege a magyar nemzethez intézett telkes szözata es jellemző szavait: »Nem egy-

Valódi hamisítatlan sertészsir

kilója **60** kr.

nagyobb mennyiség **54** kr.

ugy a legfrissebb és legjobb minőségű husfélék kaphatók

Első Szombathelyi Sertészilzalda és Husfűstölőgyár nagykanizsai fiókjában.

Padlózatok mázolásához

O. FRITZE Borostyánkő-olaj lakfesték

felülmul minden más gyártmányt tartósság keménység és fény tekintetében.

O. FRTZE Borostyánkő-olaj lakfesték

„x árad hat óra lefolyás alatt jótállás mellett.

O. FRITZE Borostyánkő-olaj lakfesték

sokkal kiadósabb mint bármely versenygyártmány; — 1 kgr. elegendő egy 16 négyzet méter terület egyszeri bemázolásához, —

tehát használatban a legolcsóbb.

RAKTÁRAK NAGY-KANIZSÁN:

228—10

NEU és KLEIN fűszerkereskedésében — FIALOVITS LAJOS butoraktárában.

Köszönetnyilvánítás.

O Fensége SALVATOR LIPÓT főherceg udvarmesteri hivatala.

Általános Asbestárny-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherceg rendkívül meg van elégedve az asbesttalpbal bélelt cipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta a cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbéléssel, ugyanannál a cipősnél a után küldjék ide.

Hiszük, hogy a vadász-cipők ép oly jók lesznek, és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szalonzipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án.

KRAHL, huszárkapitány

Magysorság volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbestbetéti cipők kintőeknek bizonyították, szilárdan és puhán járok megint minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi tovább orvoslást nem igényel.

Szíves tisztelettel köszöni
Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én.

Tisztelő híve

WEKERLE SÁNDOR.

118—50

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid ideig viselés után m gkényebbül a járása annak, ki cipője dr. Hőgyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbéléssel látja el.

Kettővastagságu 1 fnt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr., gyermekeknek fele.

Az asbesttalpbéléssel kintőiségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. zászlós hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz nélöleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladóknek megfelelő árengedmény.

Általános Asbestárny-gyár

betéti társaság

BUDAPEST, VI., Sziv-utca 18.

Egyedüli eláruló raktár és képviselőnk Nagy-Kanizsán:

FRANK VILMOS

férfi- és gyermek-ruha, cipő és kalap raktárában.

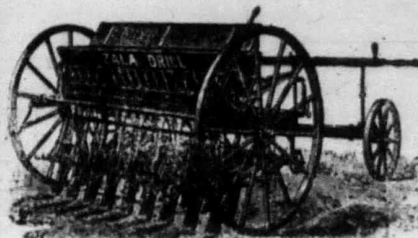
Délzalai Takarékpénztár épület.

KITÜNTETVE

1896. Millenniumi kiállításon arany érdemkereszt és millenniumi nagy éremmel.
1897. Kisbéri nemzetközi vetőgépversenyen első díj: **állami aranyéremmel.**
Lévai nemzetközi vetőgépversenyen nagy územre; első díj: aranyéremmel.
1898. Hódmezővásárhelyi vetőgépversenyen első díj: aranyéremmel.
Marosvásárhelyi kiállításon első díj: aranyéremmel.

Weiser J. C.

gazdasági gépgyára

Nagy-Kanizsán.

Ajánlja:

MAGYARORSZÁG

legújabb és

LEGJOBB

VETŐGÉPÉT,

szabad, kiváltható kapacitásokkal ellátott

sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas

Zala-Drill

sorvetőgépet. „Perfecta” olcsó és igen jó, könnyű vetőgépet; legjobb szer-
továbbá szab. „Perfecta” kezű, több kiállításon első díjjal kitüntetett Sack-
rendszerű anzélekként, beronált, járgányalt, szénagyűjtőt, rostált, triureit, darált,
szecska és repavágót, kukorica-morzsolót és mindenféle gazdasági gépet.

Elvállal malom- és vízvezeték-berendezéseket.

„Planet jr.” rsz kézi-toló repakapa és töltegető, a 10 fnt.

177—20

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Mörathon

ezen kitűnő dohánykeverék mindenütt kapható.

Gyári raktár: Weber és Tsa Bpest VIII. Erzsébet-körut 19.

NAGY-KANIZSÁN:

MARKBREITER L. urnál.

A „Mörathon” rüptben meghódított minden dohányzót, mert a dohányzást igen egészsé-
gessé teszi, a nicotin hatását elveszti és megszokás esetében nélkülözhetetlenné válik.

287.

Szerkesztőség:
Városház-épület Fischei Filóp könyvkereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta d. n. 4—5 óra közt.

Idő intéendő a lap veszemli részére vonatkozó minden közelemény.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: Fischei Filóp könyvkereskedésben.

ZÁLA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.
Nyilatár pótiszora 10 krajczár.
Előfizetésnek, valamint a hirdetéseknek vonatkozóan Fischei Filóp könyvkereskedésben intézendők.
Bérmentes levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.
Egyes szám ára 10 krajczár

Nagy-Kanizsa, 1899.

Felolvasó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Csütörtök, október 5.

Oktober 6.

Írta: Vajdai Szabó István.

Nem tudok már ti lelkesedni,
Nem tud hevülni kebletek;
Fásult a szív, romlott ez a kor,
Bágyadt a szellem és beteg.
Varázsa nincs a tiszta szépnak,
Mi tette készit, csak hasznos érdék.
Nem így volt ez, nem — hajdanában,
Abban a szép, boldog világban.

Szent emlékért lángolt a kebel,
S a költő lelkesen dalolt,
Szólt a lant, s rezgő hurjának
Hatalma földöntuli volt...
Nem hat többé immár az ének,
Huzug bálványimád a lélek,
Hősök nevéen, a dicő multon
Nincs már ki lelkesedni tudjon.

Mégis lélekben, imádkozva
Ünnepeljük meg e napot,
Egy zengő himnuszt mondjunk, a mely
Szívünk mélyéből áradott,

S az éghez tisztán emelkedik, —
Mert hősök voltak egytől — egyig,
Kik véreket érted áldozák
A Golgothán — Te, szent Szabadság!

..Régen volt már, óh nagyon régen!
Villant a kard, riadt a kürt.
Szabad hont kívánt a magyar, mert
Háromszáz évig nyögve türt.
S a nemzet őrző Géniusza,
A rab-bilincset összezuzva,
Legyőzte az önkény seregét...
S szabad hazában, szabad lett a nép!

»Félisteneink« nagy tetteit
Megismeré a nagy világ,
Oló könyvébe — láng betűkkel —
Nevök örökre beirták.
De szótlan »észak rémes árnya«
Reá nyomult szegény hazánkra,
És óh! — te gyászos Vildgós — veled
Meghalt a hön, minden elveszett!..

Aztán... aztán... óh fátyolt reá,
Hogy ne lássuk a vérpadot,

Mely a vitéz »félisteneknek«
Oly iszonyu halált adott...
Ah! mennyi hős drága, szent vére
Hullott a hóhérok kezére,
Te láttad a tizenháromat — Arad,
Midőn keblökben a szív megszakadt.

Egy félszázad szállt végtelenbe,
Mióta, hősök, sir takar,
De bár jöjjön századra — száza!,
El nem feledhet a magyar.
E hü nemzet zokogva, sirva
Borul le az aradi sirra,
A virágos, szent hantok felett
Ott virraszt a késő kegyelet.

Felettünk leng a hősi szellem,
A bajnokoknak szelleme,
Órize szép hazánkat, hogy ha
Vad ellenség tör ellene,
S ha újra szól a „Talpra magyar!“
És kardot hordoz újra a kar:
Te légy velünk társaddal *Damjanich,*
Hogy a hazáért halni megtaníts...!

TARCA.

Oktober hatodikára.

Köszöntelek, óh drága gyásznapunk!
Nagy vértanuk szent napja, fűdőöllek!
A gyászidők komor világát érzem
S élémbe fájó álmokképek jönnek.

Oh, bárha álom lettél volna csak
S ne kellett volna átélni téged!
De hajh! rideg való vagy, semmi más...
A fájdalom szívünkben most is ég.

Eppen félszázad múlt azóta el.
Sok viz folyt már a Dunába, tengerekbe,
S a seb, mely akkor támadt a hazán,
Gyógyulni látnak, bár még nem hegedt be.

Érzékeny volt s nagy csapás reánk,
Nem kérünk többé ily napot, nagy Isten!
Még büntetésnek is nagy büntetés...
Nem érdemeltük azt mi tőled, itt lenni.

Ti vértanúk! Ti nemzet nagyjai!
A véretek hiába el nem áradt:
Példát mutatatok ti arra csak,
Miként kell hún szeretni szép hazánkat.

A multak gyásza.

A vén, kopasz professzorok belekukucsálnak
a csillagvizsgáló teleszkópba, aztán a nem látot-

tak nyomán teleirnak disputával vastag könyveket, a minék a tudományos fejtegetésen kívül még az a haszna is van, hogy leragathatják egymást a nem levő magaslattól, ócsárolják az őt világrészit, a mely összeveve kitesz egy kis csillagot a többi között, beszélnek a holdról olyasmit, a mitől bánatosan kiábrándul a lúzapoéta, nekironanak a napnak es megszabják az élet-idejét es teleirnak minden istentelenséget egy nagy könyvhalomban; mikor aztán azt kérdezzük, hogy hat az Isten kezének a működése miben magyarázható meg, a lelek megfellehetlen szereplése honnan meriti a földöntuli erőit, akkor löldhöz csapják a könyveket s a homlokukra ütve azt felelik: „erre nem gondoltam“.

A törököknek csak egy Allahjuk van, a braminoknak Bráma és Visnu az ő istenük, az ind feborul a trimurti előtt, az izraelita a Jehovát hívja segítségül, a református számízi az apró es nagy szenteket, a katolikus lemorzsolja az imádságos rózsafüzért, — de mindnyájan meghajolnak a megmagyarázhatatlan nagy földöntuli erő előtt, akinek neve Jehova, Allah, Bráma, Jupiter...Isten.

A jövő század történelme fog egy esetet említeni, egy szörnyű esetet, midőn az elfajult népek kiálltak a szinközépre es sem tudományos, sem hi elvi, hanem barbár módon meg merészel-

ték tagadni az egy igaz I-stent es hátat fordítva — cselekedtek...
Lábbal tiporlák az ő nagy alkotásait s bitóra hurocoltak földi nagyságait. A világörténelem az erkölcsbomlás e korát 1849 október havára teszi. Történetünknek e borzalmasan kiváló fejezetéből idézünk egy kis részt.

Magyarország kellő közepén terül el a tőváros: agyonbombázott füstös falakkal. Nebány nap előtt még a harci dicsőség magaslatos harsonnái verődtek vissza a közeli hegyeken, ma a szomorúság, a halál érzetének borongó köde nehezül rá. Egy szürke épülecsoportot megkíméltek a Henzi bombái, ez az Újépület. Nagy, ives kapui előtt egy pár császári katona kergei szót az ott álló kíváncsikat, egy pár bahotázó császári katona azok közül, kiket nemregiben a dicső honvédsereg pörkölt ki Buda varabó. De azért ők kacagnak Hisz nem sok óra valasztja el őket a borzító elégtételtől. A sötét börtönben lanora verve türi nemes megadásal sorsát egy hatalmas vallu, fekete székellu, sas-tekintetű férfi, Magyarország mini-sterelnöke. Mi büne van neki; hogy saját hazájában sanylik vasraverten? Büne az, hogy imadta hazáját, ismerte kötelességet, hogy békét akart, hogy ártatlan. Ledobta kardját, leköszönt tisztéről s elment megkeresni az ellenséget, a ki szöröl

ELSŐ NAGYKANIZSAI SERTÉSZSIR KILOJA 64 KR.

5 kilón felül kilónként 60 kr.

ZSIR SZALONNA 60 KR. HAZHOZ SZÁLLITVA.

Kapható: Darvas János hentesnél, N.-Kanizsán, Petőfi-u. sarkán.

(L) **A bizalmi férfiak.** Az esküdtök alapjajstromának hitelesítése (a felszólalások elintézése) az esküdtök kiválasztása, ezzel összerűgőben az évi lajstromoknál, tehát a kiválasztott esküdtök és a helyettes esküdtök külön-külön lajstromba foglalása, annak a bizottságnak a feladatát képezi, a mely a törvényszék elnökének elülése mellett a törvényhatóság által megválasztott tizenkét bizalmi férfi közül meghívott három bizalmi férfiból és egy törvényszéki bíróból áll.

A törvény értelmében (1897. évi 33. t. c. 18. §-ának 4. bekezdése) „köztisztviselő bizalmi férfi nem lehet”; tehát nem lehet bizalmi férfi pl. a járásbíró, a főszolgabíró, a rendőrkapitány, a városi főjegyző, a városi tanácsos stb.

Ez helyesen van így, mert az esküdtörvényi institutio alapeszméje tagadatnak meg, ha az évi lajstromokat a végrehajtó hatalomtól függő közhivatalnokok állítandók össze.

S mégis megtörtént, hogy Zalavármegye törvényhatósága rendőrkapitányokat, járásbírókat, városi főjegyzőket, magistratus-tagokat választott a felszólalások elintézésére és az évi lajstromok összeállítására hivatott bizottságra.

Miután erre reámutatunk, elvárjuk Zalavármegye törvényhatósági bizottságától, hogy a törvény tartalma ellen létrejött intézkedést a bizottság november havában való összeállításig (1897. 33. t. c. 14. §-a) megrepardálja.

Sanatorium tüdőbetegek részére.

Felhívás a magyar emberiséghez.

Felszólalok, mint ember és mint magyar.

Van egy pusztító vész, mely áldozatait könyörtelenül elragadja. Ez a tüdővész. A rettegett ragályok, az ázsiai kolera, a keleti malária nem oltanak ki annyi emberéletet, mint a tüdővész. Amazok ellen védekezhetünk háztartásokkal: ezt itt táboroztunk közöttünk. Es hazánk, a szép Magyarország, az erőteljes magyar faj hazája, első sorban áll azon országok között a statisztika ítélete szerint, a hol a tüdővész legtöbb áldozatot követel.

Mindenkinek meg kell döbenni erre a szóra, a kinek keblében emberi és hazafiai szív dobog.

Évenként százezernyi embernek, kenyérkereső apának, családapólo anyának, reményteljes ifjunak a megmentéséről van szó a mi magyar hazánkban.

E magasztos célnak elérésére alakult a mellbetegek sanatoriumát felállító egyesület, melynek legmagasabb védnöke a mi koronás királyunk, a ki úgy szereti a magyar nemzetet, ahogy a magyar nemzet szereti őtet.

Hogy az emberbaráti ügyben én szólalok fel, arra engemet Isten iránti hála kötelez.

Évtizedek előtt, harminc évnél is régebben, oly nagyfokú mellbajban szenvedtem, hogy soha egy új tavaszt nem ígérhettem magamnak; az orvosi tudomány minden gyógyszerét kipróbáltam rajtam, kétségess sikerrel. Es imre most, késő aggkoromban Isten kegyelméből épen, egészségben bírok a rám nehezült kötelességeknek megfelelni.

Minék köszönhetem én ezt?

Isten kegyelme után a jó levegőnek. Az tett újból emberrel.

Teljes elismeréssel viseltem az orvosi tudomány minden gyógyszerét és szérumait iránt, melyekkel a romboló népbetegséget leküzdeni időtlen idők óta törekednek, de maguk az orvosok hangoztatják, hogy mindazoknál hatékonyabb az Istenadta léghelyes táplálkozás s azon a szervezetet edző eljárások, melyekkel ma a sanatóriumokban gyógyítják a tüdőbetegeket.

Ezt az állást kívánja megadni a felállítandó sanatorium a szenvedő emberiségnek Magyarországon.

Egy népszerű gyógyintézet emelendő fővárosunk legegészségesebb részén, a budai hegység szelvéde völgyében, mely orvosi vélemény szerint legserencsésebb fekvéssel bír.

Ezen sanatorium felállításához szükséges összeg előteremtésére szólítjuk fel nemes érzésű közönségünket.

En magam, ki őseimtel nem örököltem nagy birtokot, kinek a szerencse nem osz-

tott kincseket, ki folytonos munkám után élek: ezer koronával járulok a szent cél eléréséhez.

Bizton hiszem, hogy mindenki, a kibentistenfélő, hazát szerető szív dobog, tehetsége szerint sorakozni fog az intézmény létrehozóihoz.

Áldás rájuk!

Budapest, 1899. szept. 12.

Dr. Fókai Mór.

A Budapesti Szegénysorsu Tüdőbetegek Sanatorium-Egyesülete az 1896-ik millennárius esztendőben született meg. Korányi Frigyes egyet. tanár és nagynevű tudósunk irodította meg az akciót. Az ország egyik végétől a másikig fellángolt lelkesedés közben úgy érezte, hogy megjött a kellő pillanat, a melyben a hazánk népességében dúló, megerősödését és gyarapodását óriási mérvben akadályozó tüdővész jelentőségére a figyelmet felébredtetni sikerült, s esen meggyőződés hatása alatt szólahtól előbb a sajtóban s utána a főrendiházban.

Felzúdulásának eredménye felmulta minden várakozását. A sajtó egyhangúlag helyeselte azt. A kormány 20,000 forint bocsátott rendelkezésre és felhívta az ország közegészségügyi tanácsát, hogy terjesszen elő javaslatokat a tüdővész elleni védekezés tárgyában. Adakozások indultak meg magánosoktól e célra.

Miután látta, hogy felszólalása után a humanus által fölkelésült emberek nem csekély száma csoportosul körülötte és rövid par hét alatt minden felzúdulás nélkül 50,000 forint, valamint ké-sőbb 190,000 forint egyenesen az ő kezébe lett juttatva, midőn több tanár és orvos-társa saját jószántából csatlakozott hozzá: akkor úgy vélte, hogy erkölcsi kötelességévé vált az irányzatot megadni az ügy előbbrevitelének és így felkérte azokat, a kik adományait által tanusították érdeklődésüket, egy értekezletre s ezen emberbarátoknak alig kifejezhető melegségű támogatásával — megalakították az egyesületet arra a célra, hogy a tüdővész által legnagyobb mértékben sújtott vagyontalan betegek gyógyítására alkalmas sanatóriumok létrehozását lehetővé tegyék.

Az egyesület alakításának eddigi története egészen megfelel a mi magyar jellemünknek, a melyben benne fekszik a meleg lelkesedés minden humanitárius és különösen hazánk jólétével kapcsolatos humanitárius törekvés iránt.

Itt is bevált, hogy a legelső magyar ember a király!

Uralkodónk nemcsak elfogadta az egyesület védnökségét, de jelentékeny pénzáldománnyal is

szóra azt felelte: „Lázadókka nem alkuszom” s vasra verette őt. A miniszterelnök ott a súlyos rablincsek alatt nyugodtan vár, mert tudja, hogy ártatlan, várt, hogy megnyílják a börtönajtó, mely szabadságra vezesse. Mit nem remélt még akkor is.... háromszáz évi tapasztalat után?...

Október ötödikén este nyílt meg a börtönajtaja. Egy császári tiszt lépelt be s még két közkatonára. A tiszt kihuzott kebléből egy pergament s a fogolyhoz fordulva, német nyelven ezeket mondotta:

— Bathhány Lajos gróf, őt a császári hadbírósság kötélt általi halálra ítélte. Készüljön. Az ítélet végrehajtása holnap leendő. Vagyona lefoglalatik a kincstár részére.

Bathhány gróf hideg és büszke maradt.

— En e jogtalan és vakmerő ítélet ellen ünnepeles óvat emelek. A hadbíróvárnyszék égbekiáltó igazságtalanságot követ el velem szemben, ha életemet veszi.

— Ahoz semmi közöm. Vorwerts, halblinks mars!

A tiszt a két közlegényvel távozott. Bathhány pedig leborult a földre, kezébe vette azt a kis vánkossá, mit imádott neje adott neki s abba letette könyeit.

Reggel az elítéltet vérben találták. A nemes férfi, kikerülődő a csuf halált, kis vánkossá kifejté s az abba rejtve tartott töröcskével többször nyakába szurt. A tör azonban nem működött eléggé biztosan.

A nemes grófn aztán konstatálták, hogy

nyaka öt annyira össze van szurva, mikép a fő lezakadna a kötéltől. Ugy hát kivitték az épület háta mögé, hogy ott a nyakon löjjék. Estafelé indult meg a menet. Sorakodásig foglalt állást két oldal. Elöl egy csapat gyalogos, utána két tiszt, azok után a támolygó, sebes, vérborította Bathhány, háta mögött ismét két tiszt által vezetett erős fedezet. Egy csoport polgár bátorságot vett magának végignézni ezt az izretatos kegyetlenséget és sirva lobogtatták kendőiket az elítélt felé, mintegy némán jelezve: „Bátorság! Hisz van Isten, ha ők nem hiszik is.” — Borongós ősi idő volt. A csillagok szomorúan pislogtak az égbőlten, eltakarva egy-egy nehéz felhő által. A hulló csillagok sürdű repültek át az égen, aztán el-elitűntek. Táán az ugyanakkor kivégzett aradi tizenhárom tábornok elszálló lelkei repültek az ég felé.

A sorakodásig felállott, a tiszt kivonta kardját. Bathhányt kiállították célpontnak, a tiszt vezényelt, egy tompa dördülés... Bathhány holtan bukott a földre... az ártatlannak drága vére folyt...

Két golyó mellett, egy golyó homlokát furta át. Mikor derék honiak fejök kockázatával elcsempésztek a disztelen sírból a Ferencrendiek sírboltjába, hát látták, hogy a golyó ütötte lyukak be vannak viaszkozva.

— Olvasni is elég volt már... A tizenhárom vértanúról nem merek megemlékezni. Hisz egy józaváról állatnak a szive szakadna meg ha érezni tudna... A bakók nem tudták érezni.

Az aradi sikon Lázár Vilmos, Deaseffy Arisztid holtan bukott a földre a vezényelt sortüz után, csak a gavalér Kiss Ernő tábornok, az még ott is könnyűvérű gavalér volt, ott is rendületlenül állt és ingerdteu kiáltotta:

— Hé, hát én velem mi lesz? Engem a golyó nem talál!

A sortüz ismét kigyuladt, Kiss Ernő még mindig rendületlenül állt.

— Hej! A karom átütöttek, de én még élek. Micsoda dolog ez?

S a hőbörök nem tudtak kegyelmezni, nem adtak irgalmat annak a hősnek, a ki annyi ütközeten át kikerülte a halált, ki itt is oly környen vette azt, sítymálva a katonákat... Egy kilépett a sorból, odaállt hozzá, vállához vette fegyverét s célzott. Kiss Ernő szembe nézett az állítzettel, a fegyver eldőrdült... talált... Homlokon lötte a nemes férfiut.

Ily vértanukra nem emlékezik a történelem. Tíz tábornokot bitóttára burcolt a zsarokó kényuralom ugyanszap. Damjanics lába el volt törve, nem tudott lépni. Egy kétkerekű kordón viték a vesztő helyre. Ott nézte végig a hőselelt tábornokok halálkínjait, ott hallgatta elhaló hörögéseit, kik bajtársai voltak a harcok mesején.

Leiningen néhány utolsó sort irt nejehez. Csak németül engedtek neki megírni. Mikor bevégezte levelét, felhuzták. Azután kiadta lelkét Damjanics is. Es ekkor félék vezett az emberi érzet.

Egy óriási síralomház lett az ország. A vértanuk aztán következtek még százau és százau, mint báró Perényi is, ki szivarral szájában lé-

Járul alapjában és ott van az egyesület élén József főhercegnek fennsége neje: Klórid főhercegné, mint a hölgybizottság védnökje. Előlk gróf Batthyány Lajos, a hölgybizottság elnökeje Andrássy Géza gróf, az egyesület címkepe Bencúr Gyula keszerek és szellemének műve és a nagyközönség közrehatásának felbuzdítására (entebb olvasható Jókai Mór lehvása. Építészünk egyik legkiválóbb tagja, Csizler Győző műegyetemi tanár előjaniolta az összes architekusi teendő díjtalan teljesítését.

A pár hónappal ezelőtt Berlinben, az egész világ részvételével megtartott tuberkulózis-kongresszus mindenkinél megérthető módon kifejezésre hozta, hogy a küszöbön álló századnak nincsen egyetlen nagyobb fontosságú feladata, mint a tüdővész pusztításai elleni védekezés. Európában 800.000-re tehető az évenkénti tüdőveszélyalendőség. Ezzel szemben a szanatóriumok intélluciója már minden polgarisult Allamban — Angliában 100 év óta — meghonosodott, bennünket immár Ausztria is megozótt. Pedig a nemzeti érdekek sehol sem követelik a tüdővész elleni kitaró küzdelmet s a szanatóriumok után történő hathatós védekezést olyan mértékben, mint nálunk. Egy hatalmas állam és egy életerős magyar kultúra létezésére városszünk, de ellehet-e azt érne a mi népességési viszonyaink közt? A feleletet megakasztja az aggodalom.

Magyarország a századok folyása alatt már többször állott a kultúra és a hatalom kimagasló polcán, de ezen atiributumok kontinuitása nehezen tartható fenn egy kis számú, rokonságon nemzet által, még az idők kedvező folyása alatt sem, mennyivel inkább küzdelmes időkben! A hatalom és kultúra kontinuitásának sarkalatos föltételei közé tartozik, hogy egyesek és csoportok a munkában egymást fölváltsák..., vajjon elég-e erre a fajunkbeliek száma? És miért nem vagyunk többen?...

A magyar faj szaporodási képessége a legmagasabbak közé tartozik, de a kulturnemzetek sorában ha aadósága is a legmagasabbak közé; sok az újszülött, kevés az érett ember, s ezeknek is aránytalan nagy száma beteg. Országunk legelterjedtebb betegsége éppen a tüdővész. Aki hatalmas magyar államot akar létesíteni, annak elő kell mozdítani közegészségügyünket minden tere, segíté jobbát kell nyújtania főleg a tüdővész elleni küzdelemhez! Ezeu csemkék vezették Korányi tanár életpályáján és ezekből kifolyólag ajánlja kérését szives ellogadásra.

Országgyűlés.

Oktober 2.

Nagy fekete zasszó csügdött szárnya lógg alá szomorúan az őszi verőfényben. Halottja van a Háznak: Pejacevich Arthur gróf. Az ő meleg-

hangu bucsuzatójával nyitja meg Perczel-Deszó elnök az ülést

Ezután Kőszeghy Sándor, a kérvény, bizottság referense nyújtotta be a bizottságilag elintéztet kérvényekről szóló jelentést. Itt vannak már a Hentzi-ügyben beérkezett feliratok is. Nem panaszkodhatik az elenzék, elég gyorsan elintézte őket a bizottság.

Molnar Béla e jelentés nyomán azt indítványozza, hogy — miután a bizottság már kitejezést adott a maga álláspontjának — az ezután beérkező azonos tartalmú kérvények a most heterjesztet-tekkel együtt, új bizottsági tárgyalás mellőzésével egyenesen a plenum elé kerüljenek.

Ezt a logikus indítványt helyesléssel fogadta az ellenzék és magáévé vette az elnök is. De Thaly Kálmán szót kért:

— Hát ha olyan kérvények jönnek még a Hentzi ügyben, melyek új momentumokat tartalmaznak?

— Az ilyen kérvényekre az indítvány természetesen nem vonatkozik; — nyugtatja meg az aggodalmaskodó kuruc honatyát az elnök, a mire egyhangulag fogadják el Molnar Béla indítványát.

Hegedűs Sándor egy vasuti javaslatot és jelentést továbbá a vasárnapi muakaszünet dolgában kiadott rendeletét terjeszti a Ház elé, azután Kossuth Ferenc állt fel, hogy megindokolja az október hatodik ünnep dolgában beadott indítványát. Nem volt hosszú az indoklás, de nem volt lendület híjjával sem. Ez az ünnep — mondotta a negyvennyolcasok vezére — nem egy párté hanem a nemzeté, a miut hogy a martirok az egész nemzet vértanúi voltak. A gyász és remület dermesztő ideje elmúlt, de a kegyelet érzése a martirok emléke iránt nem mulhat el soha. Király és nemzet között ez érzésben se különbség, se ellentét nem lehet és az ünnep egybefoglaló szent hangulatában találkozni kell az egész országnak.

A rövid lelke-beszéd tetszett a szélsőbalon, Széll Kálmán miniszterelnök pedig azonnal szö-lásra emelkedett.

— A házszabályok az érdemes határozathozatalt az indítvány felvételének napján meg nem engedik. Ma csak a felett határozhatunk, napirendre tü-essék-e az indítvány, vagy sem. Kijelentem, hogy az indítvány tárgyalása ellen kifogásom nincs, sőt kérem, hogy az már a holnapi ülés napirendjére tüze-sek ki.

Ez a konciliáns, előkevény nyilatkozat hogy megnyugvást és tetszést kellett a Ház minden oldalán. Több szó nem is esett es ügyről ma és a Ház tüstent áttérhetett a napirend következő pontjára, a tiztagu kvótadeputáció megválasztására. A függetlenségi párt nem vett részt ebben a választásban.

Negyed tizenkettőre véga lett ennek az aktusnak ía. Megváasztaták: Apponyi Albert gróf 103, Csaky Albin gróf 103, Falk Miksa 103, Horvátsky Nándor 103, Lang Lajos 103, Matlekovics Sándor 103, Pulasky Agost 103, Tizsa Kálmán 103, Tomsich Miklós 103 és Zichy János gróf 101 szavazattal.

A holnap délelőtt tiz óraker kezdődő ülés napirendje Kossuth Ferenc indítványának tárgyalása lesz.

A főrendiház ülése.

Déli 12 óraker ülést tartott a főrendiház is. A kvóta-deputáció öt tagjának megválasztása volt a napirenden és a mellőságo főrendek szép számban gyűltek össze a választás megejtésére.

Báró Vay Béla az elnök, a kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök, báró Fejervary és Wlassics Gyula vannak jelen. Jelenüt az elnök, hogy ő Folsége nevenapjan október 4-en ünnepi isteni szüzet lesz Budavárában.

Azután a választást ejtették meg. Mig a szavazatszedő bizottság Czappary István gróffal az élén a voksokat számolta össze, telolvasták a mentelmi bizottság jelentését gróf Almássy Tasziló ügyében, a kit mezőrendőri kihágás miatt kernek ki a főrendiház tol. A bizottság nem látja okát az eljárás megindításának és ezen a nézetén van a plenum is.

Végezetül kihirdették a választás eredményét. Egyhangulag választották meg kvótadeputátusokul gróf Dessewffy Aurélt, báró Harkányi Frigyes Lukács Antal, Pallavicini Ede őgrórot és Szmracsányi Pál szepi pókót.

— Éljen! — kiáltja egy pár főrend — és ezzel zárul is az ülés.

Oktober 3.

Október hatodikának megünneplése volt a mai ülés egyetlen tárgya. Mindjárt a vita kezdetén fel-emelkedett Széll Kálmán miniszterelnök, hogy Kossuth Ferenc ismeretes indítványával szemben a maga álláspontját kifejtse. Tette pedig ezt egy ellenindítvánnyal, melyben melegen megemlé-

pett bitó alá. Ezren és ezren snylódtek börtönben. Kik meg nem haltak, azok megőrültek. Ott az Újpeület háta mögött működött a bitófa és a golyó. Maga Haynau egész Lipótvárig akasztatta és lövette az ártatlanokat. A kimenekültek arc-képeit meggyalázták és képleteliek bitófára szegezték. Kossuth, Iház Daniel, Bem apó arcképeit mind ily sor-ra jutottak. Azok, a kikkél a szabadságharci erekléből bármí csekély találatott, felakasztattak. (Es mennyi ereklie maradt még-i. Milyen törhetetlen ez a nemzet!) S mikor már kifáradtak apáink vérontásában, mikor már nem volt élő ember, a kire bármí kisúthetett volna az abszolútizmus, akkor befejező-ül neki rohan-tak a szegény nép vagyónának, halomszámra hordatták a bankót s a nép ezreinek velőtrázó jajgatóisai között egy szörnyű „autodafé“-t rendeztek.

Ezt művelték velünk valamikor. Ezt fogja elmondani a jövő század világtörténe-me. De szere-nék belelátani a jövőbe!...

(F. N.)

Dal az ezer márkáról.

Irta: (*)

Arra éjszak felé, a kódós Germániában, egy szép nagy városban, hol szende szókék és csodálatos józanok az asszonyok, hol nagyban virágzik az erkölcsösség, hol kevésbbé pezsgő vérűek a

férfiak és nők, mint erre lefelé minálunk — élt egy szőke övegy búr arvaságban.

Isten megáldotta őt földi javakkal, egészséggel és forró vérről.

Még sem volt boldog.

Mit ért neki az ő gazdagsága, ha hiányzott, akivel élvezze, akivel megoszthatná vagyonát, nappalait és éjjeleit, szerelmét és csókjait.

Eveket töltött már özvegyiségben és férfi még nem lépte át szobájának küszöbét.

Mint a sivatagban utazó vándor, ki már napok óta szomjazik egy kis üdítő viz után, ugy ő is szomjazott a szerelemre, vágyott ölelő férfi karok után, melyek hévvel és szenvedélyvel ölelnék át.

Mikor megjött azután a rügyet hajtó május, mikor minden madár szerelemről dalolt, minden virág, minden fa szerelemre lehel; mikor a levegőben is vért forraló és perzselő bacillusok vannak: nem tudott tovább a vérenek parancsolni, elment idegen országokba, hol forróbban süt a nap, hol hevesebb a vér, hol jobban tudnak szeretni, mint arra lönt északon.

Sok-sok várost bejárt már, mig egy bájos fekvésű fűrdőhelyre érkezett, mely gyönyörű tó partján feküdt, pompás villákkal, elegáns közönséggel, mely a tó partján sétálva élvezte a kitűnő levegőt és elmélázva hallgatta a cigányok bús magyar nótáit.

Mintha ezek a barna fluk mind bűtöl és csapástól megtört emberek volnának; mintha mind-egyik a saját fájdalmát játszáná el az ő hangszere-n.

Különösen kivált közülök a primas, egy valódi cigány-typus, olajbarna arccal, tüzes fekete szemekkel, ki csak akkor volt elemében, ha azokat a mélabús nótákat huzhatta, melyek hallatára ideális és poétikus hangulataba jövünk, s minden búbanatunkat, fájdalomunkat, örömmünket szeretőnk beletojtani egy mámorító ölelésbe, nem bánva, ha meghalunk is utána.

Milyen szép halál is lehet az! Ölelések és csókok között a szerelem tengerén hajózkanni át a másvilágra.

Es mikor a primas huzta azokat a szebbnél-szebb nótákat, az özvegy Kätchen asszony ugy érezte, hogy arcába szökik minden csepp vére, a szive pedig olyan hevesen dobogott, mint még soha.

Nem lelt volna igazi cigány a primas, ha — észre nem vette volna ezt az érdeklődést; hát ő bizony ezután már jóformán csak neki huzta, megfűszerezve egy-egy tüzes mosolylyal és pillantással, melyért Kätchen debogy haragudott; sőt végtelenül jól-esett neki.

Elgondolta: mennyire tudhatná ezek a tüzes tekintetű férfiak szereim, mily forró lehet ezeknek az ölelések és edések a csókjait.

Éjfél má. rég elmúlt, de azért Kätchen asszony nem gondolt a lefekvésére, hanem hallgatta a cigányok játékát, dacára, hogy jóformán már csak egyedül volt a vendéglő terraszán.

Szomoru volt és mégis boldog mert azt hitte, rátalált arra a férfura, aki után vágyott a szive már réges-régen.

Oh, te isteni szerelem! Milyen nagy is a te

kezve a nemzet vértanúiról, figyelmeztette a Házat, hogy már az aradi szobor leleplezése alkalmából a Ház megállapította részvételének keretét, amikor Helly Ignác indítványához képest kompromisszumot tetetett a halálra. A megalkotott keretben kell most is mozogni, és azonban megtoldja ezt azaz az indítvánnyal, hogy a ház bízta meg a kossuthi letelelével elnököt!

Minden oldalról mozgás támadt, a mikor a miniszterelnök ezt az indítványt megtette. Mindennél érték, hogy ez a lépés határozott haladást jelent a múlt eseményeivel szemben. Kielégítőnek a függetlenségi és 48-as párt azonban nem találta ezt az indítványt. Ennek azután Thaly Kálmán nyomban kifejezést is adott. Érdekes történelmi fejtegetésekkel mutatta ki, hogy miért nem szabad soha a nemzetnek nagyjói iránti kegyeletét oly módon kimutatni, hogy ne az egész nemzet közérzése domborodjék ki benne.

Thaly főszóalása után a néppárt nevében Molnár János csatlakozását jelentette ki a miniszterelnök javaslatahoz.

A következő szóok Polónyi Géza volt.

A miniszterelnök javaslata haladást jelent a múlttal szemben; helyesli azt is, hogy Széll nem indokolta bővebben javaslatát, de ha az indokolás mellőzése csak hiperlojalitából történt volna, akkor egyenesen köveleinél a megokolást, mert nem szabad a nemzet és a király iránti lojalitás között különbséget tenni.

Utána Kossuth Ferenc szólalt fel. Ő is koncedálta a miniszterelnök javaslatában rejlő haladást, de azt elégtelennek tartja akkor, a midőn a nemzet vértanui iránti kegyelet röviden: hazafias kötelesség. Főleg azt sajnálja, hogy a mai honvédség nem tekinti magát a 48-as honvédség utódjának.

Madarász József arra figyelmeztette a Házat, hogy az aradi vértanúkhoz hasonló kegyeleti érdemeinek a nemzetől, Bathhány Lajos gróf és a 49-es törvényhozás többi vértanui, kik ép úgy ontották vértüket a hazáért, mint az aradi Golgotha hősei.

A vita utolsó szónoka Visontai Soma volt, ki arra utal, hogy Magyarország miut szabad állam nem köteles a megszállt tartományok fegyelmét magán tűrni és nem volna szabad megengedni, hogy csak kötött marsrutával induljon meg, mikor kegyeletének impozáns módon akar kifejezést adni.

Ezzel a vita be volt bezelve. A Ház tulajdonképpen többsége a miniszterelnök javaslatát tette magáévá. Feltűnt, hogy a kormányparti padokról Bíró Lajos, Kossuth Ferenc indítványára szavazott.

A Ház jövő hétfőig nem tart ülést és így október hatodikán zárva maradnak kapui.

Vármegyénk új szabályrendeletei.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága f. évi szeptember hó 11-én tartott közgyűlésében három új szabályrendeletet alkotott, amelyekel kinyomatva megküld az eszteli és felszólalások megtehetése végett az egyes községeknek s az után terjeszti fel azokat jóváhagyás végett a beügyminiszterhez.

Olvasó közönségünk tájékoztatása végett közöljük az alkotott szabályrendeleteket.

I.

Szabályrendelet

az iskolai rend bédelme tárgyában.

1. §. Amennyiben súlyosabb beszámítás alá eső büncselekmény nem forog fenn, kibághat követel és 50 forint terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

a) aki valamely nyilvános iskola tanhelyiségébe a tanítás ideje alatt engedelem nélkül bemegy és a tanítást szándékosan bármely módon megzavarja, vagy pedig onnant az illető tanár, tanító vagy helyettesének felhívására azonnal el nem távozik;

b) aki az iskola bármely helyiségében a tanulók előtt, erkölcstelen vagy oly kifejezést használ, vagy pedig oly magyarázatot tanúsít, mely a tanári vagy tanítói tekintélyt sérti vagy kikezbebbíti;

c) aki a tanulóra vonatkozó jogszabályi intézkedést szándékosan meggyújtja, vagy a tanulót az ily intézkedéssel szemben engedetlen ségre bírja.

2. §. A pénzbüntetés az illető iskola alapja javára fordítandó és behajthatatlanság esetén az 1879. XL. t.-c. értelmében elzárásra változtatandó.

3. §. Ezen szabályrendeletbe ütköző kibághások elbírálásánál a 3854/1880 sz. belügyminiszteri rendelettel kiadott eljárási szabályok követhetők. Ezen szabályrendelet hatálya a vármegye egész területére kiterjed.

II.

Szabályrendelet

a pisztoly, a forgópisztoly és a hozzájuk való töltések forgalomba hozatala tárgyában.

1. Pisztoly, forgópisztoly és hozzájuk való töltények eladásával a vármegye területén csak

azok foglalkozhatnak, akik erre a vármegye alispánjától engedélyt kaptak. Az engedély csak kitöltés után és megbísható iparosoknak (kereskedőnek) és meghatározott helyre adható s éppen ezért, amint ezen előfeltételek megadnának, a vármegye alispánja által vissza is vonható.

2. Azon iparosok (kereskedők), akik már ezen szabályrendelet életbeléptekor pisztoly, forgópisztoly vagy töltények eladásával foglalkoztak, nem szorulnak engedélyre, de azt, hogy továbbra is azok eladásával akarnak foglalkozni, a szabályrendelet kibérítését követő 15 nap alatt a vármegye alispánjánál bejelenteni tartoznak.

3. Ha valamely iparos (kereskedő) felbúj ezen áruk eladásával, ezt az alispánnál szintén előre bejelenteni tartozik, s ez esetben netán meglévő készlete más iparcsanak (kereskedőnek) átadandó.

4. Az engedélyezés és az engedély visszavonása tárgyában hozott alispáni határozat 8 napon belül a megyei közügyosztály bizottságához, ennek határozata pedig, amennyiben az alispáni határozattól eltér, a beügyminiszterhez felelteszhető.

5. Ugy az engedélyt nyert, valamint a 2. §-ban említett iparosokról (kereskedőkről) nyilván tartás vezetendő.

6. Az eladásra engedélyt nyert iparos (kereskedő) köteles az általa beszerzett pisztoly, forgópisztoly vagy tölténykészletről, a megrendelő és az szállítólevelek csatolása mellett, külön könyvet vezetni és ebben az eladott pisztolyok, forgópisztolyok és töltények számát, illetőleg mennyiségét és minőségét, az eladás idejét, vevő nevét és fegyvertartási engedélyének számát és keltet pontosan bejegyezni.

7. Pisztolyt, forgópisztolyt és hozzájuk való töltényeket fegyvertartási engedély nélküli vásárolni és tartani tilos. Ezen tilalom alól kivételnek az 1. 2. §-okban említett iparosok (kereskedők) az eladásra vásárolt és tartott pisztolyra, forgópisztolyra és töltényekre nézve.

8. Hasonlóképp tilva van bármelyek is pisztolyt, forgópisztolyt és hozzájuk való töltényeket eladni oly egyéneknek, akinek fegyvertartási engedélye nincsen.

9. A mező- és hegyőrök a fentáll szabályok értelmében szolgáltatadók által forgópisztollyal lévén ellátandók: a szolgáltatadók kötelesek a töltényeket is beszerzeni számukra. A szolgáltatadónál a forgópisztolyt és a töltényeket beszerzését illetőleg a fegyvertartási engedélyt helyhatósági bizonyítvány pótolja, melyben a szolgáltatadónak ezen minősége igazoltatik; a mező- és hegyőröknek pedig a forgópisztoly és a töltények tartását illetve a fegyvertartási engedélyt a szolgálati jelvény és az eskübizonyítvány helyettesíti.

10. Aki ezen szabályrendeletet megszegi, 50 forint terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetén ezen felül öt napig terjedhető elzárással büntetendő. Ha iparos (kereskedő) szegi meg vagy

hatalmad! Ledőnőd a váaszfalakat, melyek urak és paraszok, szegények és gazdagok között fennállanak, sőt a te nyelveden még azok is megértik egymást, kik különben nem is értik egymás nyelvét.

Ezt onnan következtetem, mert az özvegy és a primás között valott pillantások, mosolyok és jelekkel megértette a cigány, hogy Kätchen asszony szívesen látná őt lakásán; de nemcsak hogy szívesen látná, de megjelenésre bátorította is az elváltkor nyújtott forró kézzorítás és a játékát honoráló bankjegy.

Ez éjjel hiába várták a cigányok primásukat a tó melletti kiskorcsmában, hol hazamenetel előtt státiót szoktak tartani az éjszakai fíradalmakat kiphenni.

Az újkori philosophia, a vegytan, a természettan, a matematika mind arra tanítanak, hogy ne higgyünk egy földönüli életben, mert a halál utánunk egyéb hamunál és pornál, az egész meghalási processzus nem egyéb, mint anyagcsere; a szervek felmondták a szolgálatot, tehát eldöbni valók, mint egy ócska cipő, melyet többé nem lehet viselni.

Van azonban egy teremtmény a természetben, mely arra tanít bennünket, hogy mégis kell egy felsőbb lénynek lenni, a ki jobb és bölcsőbb nálunknál.

Ez a teremtmény a nő, aki annyi bölcseséggel, annyi tudással, annyi művészettel van meg-

alkotva, hogy mikor érezzük egy asszony szerepmét: akkor, abban a pillanatban el kell hinnünk a teremő létezését, aki hatalmasabb, nagyobb, böcsebb és tudósabb mindazoknál, kik emberek-ként járnak e földön.

Hisz ha mi arra gondolnánk azokban a pillanatokban, mikor egy-egy asszonyt ölelünk, mint ez a cigány, mi orvát az asszonyt tartotta a karjai között, kinek a nezése, a mosolya, az egész tekintete azt mondja: nézd, én nem kérdelek tőled, ki vagy; bonnau jöttél, van-e neved, van-e nemesi oklevelled, van-e vagyonod? Semmit sem kérdezek; nem kívánok tőled semmit, csak azt, hogy szeress, ugy mint én téged: teljesen, odaadás-al.

És a férfi bátorítást nyerve az a-zony mosolytól, átölelte szorosán, hűvel és szenvedélylyel, mintha soha sem akarná elereszteni.....

Elmultak a nyár büvös bájos éjszakai, melyek oly sok édes órát szereztek Kätchen asszonynak és veszedelmesen közeledett az idő, midőn el kell hagyni a fürdőt; a vendégek nagy része már ugy is elment.

Együtt ültek a kis szoba divánján, mely oly sok szép emléket őriz az ő szerelmükből.

— Fogsz-e gondolni reám? — kérde az asszony.

— Mikor azokat a búsnótákat fogom huzni az uraságoknak, mindig reád gondolok; akkor sokkal szebben fogok játszani, mert azt gondolom, hogy neked játszom.

— Tudod mit? — mondá az asszony — hagyj ott a bandádát, gyere utánam az én házamba, akkorára én berendezek kettőnknek egy kis fészeket, amelyben nyugodtan és boldogan fogunk élni, nem törődve az egész világgal, s neked nem lesz egyéb dolgod, minthogy engem szeress.

A cigány nagyot sóhajtott ezekre a szavakra; látszott, hogy szeretne valamit felelni, de nem meri kimondani.

Végre szégyenlősen, akadozva mégis kimondta, hogy messze van az nagyon, sok pénz kellene oda, legalább is ezer márká, hogy itthon egy kis rendet csinálva, elmehessen.

Kätchen a nyakába borult e szavakra a barna fiúnak és megígérte, hogy el fogja küldeni az ezer márkát.

Küldték a fürdőhely villát, az elegáns urak és asszonyságok mind elutaztak a nagyvárosokba, a honnét jöttek. A cigány is ott hagyta és hazament a bandájával abba a városba, hol telen át mulattatta a kisváro i közönséget.

Az özvegygyel való regénye talán kezdett is kimenni a fejből, midőn egyik nap nagy pocsétes levelet kap, melyen az állott, hogy ezer márká van benne. Volt is benne szép tíz darab 100 márkás és egy levél, melyben írja a bánatos özvegy, hogy itt a pénz, most már csak hamar menjen utána, mert meghal a várakozásban.

Könnyű azt mondani, hogy hagyj itt mindent és mindenkit, gyere hozzám, várlak forró öle-

mulasztja el annak intézkedéseit, tőle az engedély a kihágás tárgyában hozott itéllettel megvonható visszacsúszás esetében pedig megvonandó. Az engedély megvonása a késleltetést követően történik. Hasonlóképp előhozandó az iparos (kereskedő) kérelme akkor is, ha tőle az engedély az 1) p. alapján vonatott meg.

11. A szabályrendelet intézkedéseit betartását a járási főszolgabírók és a rend. tan. városok rendőrkapitányai ellenőrizni és e célból az eladásra jogosított iparosoknál (kereskedőknél) számlán ellenőrzési szemleket tartani, másoknál pedig gyánu esetén a f. általó törvények és szabályok szerint eljárni kötelesek. Ezen szabályrendelet jóváhagyás végett a helyi miniszterhez felterjesztetik, annak megtörténte után pedig hasonló szabályrendelet alkotása végett az ö. szes törvényhatóságoknak megküldetik.

III.

Szabályrendelet.

a házaló kereskedés korlátozása tárgyában

1. § A házaló kereskedés gyakorlása a vármegye területén — Zala Egerszeg és Nagy-Kanizsa rendezett tanácsú városok kivételével — egy-egy községben évenként csak 24 óráig engedtetik meg minden egyes házaló kereskedőnek.

A házaló kereskedő a házalás megkezdése előtt a házaló könyvecskéjét a központi bíróval láttaoztatni és házaló könyvecskéjével egyúttal igazolni tartozik, hogy megelőzőleg egy éven belül nem házalt a községben, mert különben a házalás illetőleg a láttaoztatás megtagadandó.

2. § Ezen rendelkezés alól kivételnek a vármegye területén központi illetőséggel bíró azon házalók, akik már előzőleg házalási engedélyt nyertek; jövőre azonban ilyeneknek nem adható házalási engedély.

3. § Ezen szabályrendelet a házaló kereskedés szabályozása tárgyában 1852 szept. hó 4-én kelt nyílt parancs 17. §-ában és az azt kiegészítő későbbi ö. szes rendeletekben bizonyos vidékek lakóinak biztosított jogokat nem érinti.

Amennyiben azonban az említett szakaszban és rendeletekben kedvezményezett házalók a kedvezményezett árukon kívül más árukkal a házalást üznek, ezen árukra nézve ezen szabályrendelet korlátozása alá esnek.

4. § Ezen szabályrendelet a házaló kereske-

léssel édes csókokkal. Ha nem volna az, aki huzná vissza az embert; hisz ha eleven volna, hát csak meglehetne nyugtatni a háborgó lelkiismeretét, de mikor az egy halott, a ki csak a tekintetével tart vissza és nem a szavával, akire még megsem lehet haragudni, akivel vitatkozni se lehet.

Nemrégiben temette el a primás az ő hűségeselegét; annak az arca, annak az emléke tartja vissza.

Az a sirdomb, az a néma földdarab mondja: ne menj el, ne hagyj itt, ki fog reám gondot viselni, ki fojja a gazt kigyomlálni, ha te nem leszel itt.

Itt a néma halott, akinek csak az emléke van meg, de a szív legmélyén, amott az eleven asszony, aki ígér szerelmet, jó módot, gondtalan életet és nem lóván egyebet csak szerelmet.

Némely embernek könnyű volna a választás: másoknak, a kisebb résznek nehéz, vajjon mit fog tenni ez a férfi?

Külföldi emlékeiből a halottat és elmegy az élő után? Vagy megírja neki, hogy visszaküldi a pénzt, mert nem mehet el erről a földről, ide van költve, ide van láncolva és az, aki itt tartja, nem más, mint egy halott, de ki az ő lelki világa, az ő gyönyörűsége, az ő első szerelme volt. Azért hát ne is várjon reá, felejtse el egymást, mintha az egész csak álom lett volna.

Mit gondolnak tisztelt olvasóim, mit fog tenni? Magam is nagyon kíváncsi vagyok reá.

dőnek az 1884. évi 17 t. c. 50 §-ában biztosított azt a jogát, mely szerint az országos városokon eladhatnak, nem érinthet.

5. §. Mindazok, akik ezen szabályrendelet intézkedéseit megsértik, kihágást követnek el és az idézett nyílt parancs 19. §. szerint büntetendők.

HIREK.

OKTÓBER 6.

Az évszázadok óta leigázott, jogaiban gyonyyirbált paradicsom hallgatott. Az agyarkodó titánok az ősi csukózhöz, a bujtogatáshoz folyamodtak, hogy az így felháborodott paradicsomot esőpörpörjék a föld szinéről, aztán bekebelezzék az alvilágba. Midőn ez sem sikerült, neki rontattak a Jellasiak nevű alvilági őrrel, aki rövid programmal jött be: „letaposni a háromszinű lobogót, és letörlni a magyar nevet.” Rövid programmal távozott: „fussunk!” A félistenek kiránták hüvelyéből a kardot, megacélozták a napnál és a futó sereg hátába vágták: „Ne bántsd a magyart!” A kard aztán két hosszú évet át nem bűjt hüvelyébe, hanem mérte a jelszó egyremásra. A titánok mind a hét szörnyet elküldék a mindannyi véres fővel, futva jött vissza. A védők félistenek, akikkel nem lehet harcolni, akik, mikor lángot fujtunk, berohantak a lángba és elvették a puskaport. „A háromszinű zászlón a Kossuth neve. Az ő tábornokainak csak egy jelszavuk van: előre a hazáért! Ez büvöl, ez varázsol, erre támadni lehetetlen. Akkor a titánok haragjukban megszavagatták ruháikat, lemondatták esküfőrtő császárukat, fegyverkezve jöttek a hét próbában agyonkérő félistenekre s az a pihent, nagyszámu, nagyhangu, eget-földet törni-zuzni kész titán sereg néhány hősileg elvesztett csata után megfutamadott — Orszországig. Unnan villant be a határon kétszáz ezer szurony. Az „egységes” nagyhatalmat annak kellett összeröccselni. A félistenek azonban lankadatiannal vagdosztak minden őltést, mely őket is be akarta vonni az erőszakos, a gyűlölt egységbe, megmérkőztek azzal a kétszáz ezer szuronyonnyal is, jogaikat azzal szemben is védelmezték, míg végre megszűnt a harc, a fegyvert lerakták — Villágonál.

És az őrdügi seregek nekirohantak a védelmezett háromszinű lobogónak, bemocskolták, besározták, telhetetlen vérszomjukban megfűrdöttek a hősök vérében, pokoli gonykacaj, őrdügi fogcsikorgás között hurcolták végig az országon a hóhér-bitőt, a gyilkoló golyót s nem átalították a törvényes, jogos intézkedéseket lábball tiporni, nem szegyenlettek jogtalan gyilkolásaiknak „hadi törvényszék” nevet adni.

Görgy feladta a haderőt, Haynau az emberi nevet. Egy tompa durranás ott a borzalmas Újéjlet háta mögött és Bathány Lajos, Magyarország miniszterelnöke meggyilkoltatott. Bűne az volt, hogy nem vétkezett, hogy lékét akart. De az ártatlannak véret kívánták az arra szomjúhozók. Követte őt tizenhárom hős-tábornok, Magyarország örök büszkeségei. Az aradi várudvaron meredt égneik tiz bitő, azokon végezték ki kinos lassúsággal nemeslelkű hadvezéreinket, kiknek az volt a bűnük, hogy védelmezni merték a hazát, a jogot. Egyenkint léptek fel, egyenes tartással, tisztá utadattal, fagyasztó nyugalommal a bitőhöz s a hóhér — végezett.

Ott nézték végig egymás kinos halálát azok, a kik nem tudtak meghátrálni még akkor sem, mikor a haramiak mint hóhérok leptek eléjük. A „k-gyelem” szó nem tört ki egy ajkon sem. A kik öldökölő tüzből kereszték százszor a halált, szembe néztek a jogtalanság gyilkával is. E mártírok emléke keresztül fog világlani örökké ama bizonyos fatyolon, a mit odaterítették multfelelőnek. Az aradi síkon a bitő okozta kinos nyűszörűést elfojtotta a tompa fegyverdörgés, s ugyanakkor három tábornok nemes szívét furta át a golyó.

Azután követte őket a többi. Száz és száz vértanu kiömlött vére öntözte a magyar földet. Es nem volt kegyelem. Cél volt az irtás, a nemzet kiirtása. Mindenütt bitőfa, fegyver, a kardok bilincsek, a középületek börtönökké alakitva; s nap nap után a meggyilkoltak elhaló sóhajai, a rabláncra fűzött ártatlanok jajkiáltásai töltöttek be a léget.

S mindez készen állt azoknak, kik a hóhérok vereségére emlékezni mertek; fenyegetés azoknak, kik a jövőben emlékezni mernek. S midőn már nem volt vér, midőn már a nemzet legnagyobb fia ott heverték a jeltelen sírokban, akkor aki-álltak meggyalázni kimenekült apáink arcképeit, felakasztani nyilvánosan, s kihirdetni a zsarnokság méreglehelte bűneit. Neki álltak törni-zuzni, elrabolni vagyont, földet, mindent. Máglyát állítottak fel az elrablott bankókból s annak fellobbanó világánál járták pokoli toporzékolással kannibáli táncukat. Borzalmas idők! Ilyenek voltak azok a véres napok!...

S a vérszomj csillapultával megelégedtek azzal, hogy csak a magyar nyelvet tiltották el ajkunkról, hogy leigázzák s rabslagául tartottak henzűnket.

Nemzetem, imádkozzál az elhunyt vértanuk megdicsőült lelkeiért s ne feledd el soha, mért haltak meg azok?... Uristen! Te mondád, megbüntetem az apák vétkeit a síkban harmad- s negyedigien.

Pálteleki.

Nagy-Kanizsa város részéről a Vécsey Zsigmond polgármester által kibocsátott meghívó értelmében a hivatalos gyász-istenisztelet október 6-án d. e. 9 órakor lesz a helybeli rom. kath. plébánia templomban.

A főgymnáziumban A nagykanizsai rom. kath. főgymnázium ifjusága október hó 6-án nemzeti gyászunk ötvenéves évfordulóján a főgymnázium nagytermében hazafias ünnepélyt tart a következő műsorral:

1. Isten áldd meg a magyart. Énekli az ifjuság Énekpara.
2. Ünnepi beszéd. Mondja Eozetes József 8. o. t.
3. Október hatodikán. Abrányi Emiltől. Szaválja Gártner Antal 7. o. t.
4. Kiss Ernő, Dessewffy Arisztid, Schweidel József és Lázár Vilmos életrajzát elmondják Bartha István 4. o., Gózonny Ferenc 3. o., Spitzer Lajos 3. o., Aczél Géza 1. a) o. tanulók.
5. Gyászdal Sporhtól. Énekli az ifj. Énekpara
6. Pöntenberg Ernő, Török Ignác, Lahner György, Knezich Károly és Nagy Sándor életrajzát elmondják Bencsik József 4. o., Gózonny Aladár 2. o., Kráky István 2. o., Erdősi Ferenc 2. o., Rapoch Pál 1. a) o. tanulók.
7. Rákóczy imádsága. Kuruc-dal. Énekli az ifjuság Énekpara.
8. Leiningen Westerburg Károly gróf, Aulich Lajos, Damjanics János és Vécsey Károly gróf életrajzát elmondják Kovács László 1. b) osztályu,

Valódi hamisítatlan sertészsír

kilója 60 kr.

nagyobb mennyiség 54 kr.

ugy a legfrissebb és legjobb minőségű husfélék kaphatók

Első Szombathelyi Sertéshizlalda és Husfűstölőgyár nagykanizsai fiókjában.

Bjovics Sándor 3. o., Kattaner Gyula 4. o. és Blumenschein Henrik 4. o. tanúk.

9. Az aradi vártanúk Pálffy Lajostól. Szavolja Németh György 7. o. l.

10. Huszadok rendületlenül. Éneki az Ifjúság Énekára.

Az ünnepély kezdete 10 és fél órakor.

A hazafias ünnepélyt d. e. 8 és fél órakor gyászisteniztszetelet előzi meg a felsőtemplomban.

A felsőterembeni iskola önképző köre okt. 6-án délelőtt 9 órakor nyilvános diáktalálót tart, melyet megelőzőleg az ifjúság az tar. temp. omában tartandó gyászisteniztszetelet résztvevő.

Az ünnepély műsora a következő:

1. Szózat, előadja az ifj. énekkar.
2. Magyhitő beszéd, tartja Domány Armin, az Önképzőkör vez. tan.
3. „Október 6.” Ábránytól, szavolja Dukás Miksa k. o. l.
4. Ünnepi beszéd, tartja Weiller Vilmos, az Önképzőkör elnöke.
5. „A legnagyobb gyász.” Illyés B-től, szavolja Lukács Aladár l. o. l.
6. „Emlekezés”, írta Weiss Henrik k. o. l., szav. Rosenstein Gy. k. o. l.
7. Hymnus, előadja az ifj. énekkar.

— **A király nevenapján** az idén is megtartották a szokásos istentiszteleteket, melyeken a polgári és katonai hatóságok, valamint a közönség is szép számban voltak képviselvek. A várost fellobogózták.

— **Hatalom.** A zalavári Szent-Benedek rendi apátság tagjai szomorúdtak szívvel jelentik, hogy szeretett rendtartásuk: *Walter István Dániel* Szent-Benedek rendi áldozópap és a zalavári konvent alperjele, f. é. október 1-én reggeli 2 órakor agyaszűrés következtében a halálköltök szentségeinek felvétele után az Urban csendesen elhunyt. Született 1837. aug. 24-én Kőzegen, a Szent-Benedek rendbe lépett 1857. szept. 13-án, ünnepies fogadalmat tett 1861. aug. 4-én, áldozópappá szentelték 1862. aug. 10-én. A boldogultnak hült temetést okt. 2-án d. u. 4 órakor temették el. Az ő. v. f. n.!

— **Köszönet.** A Balatonvidéki fillozera ellen védekezés *Eperjesy* szombaton tartotta évi közgyűlést Tapolcán a m. kir. vincelléri iskola nagytermében Skublics Gyula elnök elnöklété mellett. A közgyűlésen Keszler titkár fölolvasta az elnöki jelentést, mely a szülősgazdának a külföldi elemi csapások ellen való védekezésre hasznos utmutatásokat nyújt; a jelentés kiterjed az Egyesületnél a szénkénegraktár kezelésében beállott változásra, a mennyiben a vidéken Kőv. Eörsön, B.-Füreden és Sümegen szénkénegraktárak létesítettek; feltünteti az egyesület vagyoni állapotát, mely a tulajdonát képező ingatlanokon kívül 3000 forint földi készpénzvagyonból áll. A közgyűlés a jelentés tudomásul vette, pénztárosnak és a kezelőségnek a fölmentvényt megeradta, asztán elhatározta, hogy magyarorszi szülőjében pincét épített, ennek keresztülvételével az elnökséget bizván meg. David János elhunyt választmányi tag helyébe Ános Aladárt és a kilépő Saagváryné helyébe dr. Saagváry Jenő szolgabírórt választja a közgyűlés választmányi tagokul. Az elnöki jelentés azon részére nézve, mely a védekezés általánosítását célozza, bizottság küldetik ki, hogy a vonatkozó utmutatást sajtó alá rendezze, hogy minél correctebbül kerüljön a közönség kezébe kellő használat végett. A bizottság tagjai: Skublics Gyula elnök, Keszler Gyula titkár és Tus Antal vincelléri iskolai igazgató. Több kisebb folyó ügy elintézése után a gyűlés befejeztetik.

— **Félibenszakadt iskolaszéki ülés.** A nagykanizsai iskolaszéknek szept. 30-ikán egybehívott ülését *Eperjesy* Sándor elnök megnyitván, a napirend egy tárgyának elintézése után fölvindulástól reszkető hangon jelentette ki, hogy — miután a múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére kiküldött iskolaszéki tag urak a jegyzőkönyvre oly megjegyzésekkel hitelesítették, hogy annak 9-ik pontja az iskolaszék határozatával ellentéző határozatot tartalmaz, tehát mintha ő és a jegyző a jegyzőkönyvet meghamisították volna: neki kötelessége ebből a konzekvenciát levonni és az iskolaszéknek eddigi bizalmát megköszönve, lemondani. Az elnök rögtön le is mondott és elhagyta az elnöki széket. Erre *Remete* Géza és dr. *Rothschild* Jakab jegyzőkönyvhitelesítők nyom-

ban felállottak, hogy eljárásukat megokolják az elnök azonban távozott az iskolaszéki helyiségből. — Az elnök nem lévén jelen, az ülést nem folytatták, hanem *Fais* Lajos és *Sobottay* Lajos indítványára értekezési alakban folytatták a tárgyalást. Az értekezlet folyamán egy *Remete* Géza mint dr. *Rothschild* Jakab kijelentették, hogy ők az elnököt sérteni nem akarták, mivel azonban annak a kérdéses ügynek tárgyalásakor (t. i. mikor az iskolaszék jegyzője *Hoffmann* Mór jelezte a polgári leányiskola tanítótestületének azt a kérélmét, hogy az iskolaszéki helyiség váró-teremül engedtesseék át) az iskolaszéki tagok megjegyzéseiből és hangulatából azt az impressziót nyerték, hogy az iskolaszék a tanítótestület kérélmének helyt adott; az iskolaszéki ülésről fölvetett jegyzőkönyvben pedig ennek elnevezését találták: kötelességüknek tartották tehát a maguk tudomására jegyzőkönyvre jegyezni. Ismételten kijelentették azonban, hogy ők ezzel csak a dolog tisztázására akartak alkalmat és módot szolgáltatni, mivel az iskolaszéknek több olyan tagjaól, kik annak az ügynek tárgyalásakor az ülésen jelen voltak, határozott kijelentéseket hallottak, hogy az iskolaszéki helyiség csakugyan engedtetett a tanítótestületnek váróteremül. A jegyzőkönyvhitelesítőkön kívül felszóltak többen (a jegyző, a goadnok is) akiknek impressziójuk azután az volt, ami a jegyzőkönyvhitelesítők. A felszólasokból azonban egyáltalán kiűnt az is, hogy határozat enunciaciája nem lett. — Hosszabb vitatkozás után az értekezlet *Remete* Géza indítványára egy háromtagú küldöttséget választott, hogy az elnököt az értekezleten elmondottak alapján a jegyzőkönyvhitelesítők jóhiszeműségéről és kijelentéseiről értesítve, lemondásának visszavonására bírja. A küldöttség tagjai voltak: *Nifa* Norbert, *Fais* Lajos és *Grünhut* Henrik. — A küldöttség másnap délelőtt skart csak az elnökhez menni, de kivonulás alkalmával értesülték, hogy az elnök — aki ott felejtett szemüvegét jött vissza — a kapuban van. Erre a tagok egy része visszament az ülésterembe, a másik rész pedig a küldöttségi tagokkal együtt körülfogta az elnököt, aki kérélmüknek engedve, a küldöttségi tagokkal bevonult az egyik iskolai terembe. Hosszas tárgyalás után az iskolaszéki tagok eljenzésétől kísértet vezették be az elnököt az iskolaszéki helyiségbe, hol *Mikoss* Géza nagy lendüléssel méltatta *Eperjesy* Sándor érdemeit a végli indítványára a jelenvolt iskolaszéki tagok egyhangulag kijelentették, hogy a múlt iskolaszék a kritikussá vált kérdésben igen is úgy határozott, ahogy az elnök azt jegyzőkönyvébe véltette; — mire az elnök lemondást visszavonta. A továbbiak során azonban kijelentette, hogy ha az iskolaszéki tagok hangulatából a múlt ülésen azt vette volna ki, hogy az iskolaszéki helyiséget váróteremül átengedik: már akkor lemondott volna.

Ezt az egész incidentat csak azért írtuk le a valóságnak megelé előben, mert tudomásunk van arról, hogy különböző elterjedésekkel jutott nyilvánosságra.

— **Tiszti vizsgák.** A székesfehérvári 81. honvéd gyalogdandár parancsnoksága alá tartozó honvédezek egyéves önkéntesei m. hó 25. 26. és 27. napjain tették le a tiszti vizsgálatot. Az 50 egyéves önkéntes közül sikerrel megfelelt 43, ezek között jeles eredménnyel 3. — A tiszti vizsázt letették aznap örmestery rangot kapták, tisztbetelezesekké pedig karnagyokra lesznek ki nevezve. A nagykanizsai 20. ezredből sikerrel vizsgáztak: *Baum* Benő, *Fűzék* István, *Horváth* Antal, *Léhnér* Róber, *Major* István, *Szolnoki* Dezső, *Wossak* Sándor (jeles). — A nagykanizsai illetőségű önkéntesek közül *Hajgató* Béla a pécsi 52. yalozezrednél szolgált a önkéntesi évét és jó eredménnyel tette le a tiszti vizságt.

— **A sümegi apácázárda ügye.** A Hornig Károly báró dr. meg és püspök által Sümegen létesítendő cánynevelő intézet ügyében végre a lefolyt héten nevezetes lépések történtek. A képviselőtestületnek megbízása szerint Pozsonyi József városbíró a zardabizottság tagjait szept. 24-én gyűlésere hívta össze. Ezen elnök sorban bejelentte, e hogy a bizottság elnöke, *Mild* Mihály prépost-pébános a városból elköltözött, jegyzője, *Jenavy* Géza dr. pedig elhunyt s fölhitva a bizottságot, hogy a tiszteleteket töltsse be.

Erre a bizottság elnökül Pozsonyi Józsefet, jegyzőül pedig *Lukovich* Gábor drt. választotta meg. Pozsonyi József megköszönte a bizalmat, felolvastatta az az ügyben az 1897. szeptember 28-án kötött szerződést, a belügyminiszternek a

vállás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg hozott határozatát, valamint a megyés püspöknek e határozatra vonatkozó feleletét. Ez iratok felolvasása után a bizottság alapos tárgyalás után a szerződés pontosan megállapította. A bizottság a szerződés az ívétet a szeptember 28-án tartott képviselőtestületi közgyűlés elé terjesztette, mely ezt tudomásul véve, az október hó 29-én összehívott gyűlésen veszi érdemleges tárgyalás alá.

— **Egyfordulú.** Október 1-én volt négy évszázadunk, hogy az egyházi politikai életvények alapján az állami anyakönyvezés is törvényes lépett. A nagykanizsai anyakönyvi hivatal ezen négy év alatti munkája 14 vasok kötetre rug és a következő eredményt tünteti ki:

év.	születések.	halálosok.	ház. kötés.	veg. ház.
1896	722	620	178	20
1897	759	613	211	15
1898	795	611	188	12
1899	826	630	191	10
	3102	2474	768	57

Ezek szerint a természetes szaporodás a lefolyt négy évben 628. Az 57 vegyes házasság közül 27 olyan, hol a házastársak egyike keresztény, a másik izraelita.

— **Élelőkéntesek a kötelező koremeérték számítására.** Ismeretes, hogy 1900. évi január hó 1-ével életbelép a kötelező koronaérték számítás. Erre való tekintettel most valamennyi miniszterium rendeletet intézett a hivatalaihoz, hogy összes számadásaikban és könyveikben a számadás vagy könyvelés tárgyát képező értéket az eddig használt ausztriai értékű forint és krajcár helyett korona és fillér, rövidített frt. és kr. pedig k. f. megjelölésekkel jelezzék ki. Egyáltalán utasítják a miniszteriumok az amlant hivatalokat, hogy a koronaérték számítás életbeléptetésétől kezdve szigorúan ügyeljenek arra, hogy minden nyomtatványon és ügyben csak a koronaérték nyerjen kit jezés.

— **Pályaszati hírdetmény.** A tapolcai m. kir. vincellér iskola igazgatósága az 1900-ik évi tanfolyamra pályázatot hirdet. A tanfolyamon vannak ingyenes, fizetéses és alapítványi helyek. A fizetéses helyekért léleli előleges részletekben 120 frt. tájdi fixetendő. A felvétel iránti folyamodványok 50 kros bélyeggel a látna a nagymélt. földművelésügyi miniszteriumhoz címezve az iskola igazgatóságához nyújtandók be legkésőbb november hó 10-ig s ahoz a következők mellékelendők: 1. keresztívaló 16 év betöltése igazolva. 2. irni, olvasni-tudásról tanusokdó bizonyítvány. 3. községi erkölci bizonyítvány. 4. ép egészséges testalkatról tanusokdó orvosi bizonyítvány. 5. szülői vagy gyámi kötelező nyilatkozat arra nézve, hogy a folyamodót az iskolából évközben ki nem veszik. 6. vagyoni bizonyítvány. A tanfolyam 1900. január 1-én kezdődik, december hó végén végződik nyilvános vizsgával. Ruházatról és ágynevelő minden tanuló maga tartozik gondoskodni. Kiszolgált katonák és oly egyének, kik már eddig is szülőmíveléssel foglalkoztak, a felvételnél előnyben részesülnek. Tapolca, 1899. évi szeptember 29-én. Az igazgatóság.

— **Népesedési mozgalom.** A lefolyt háromnegyed év alatt január és szeptember között városunkban született 806 gyermek és pedig törvényes házasságból 269 fiú és 244 leány; házasságon kívül 50 fiú és 43 leány; ikrek 6 esetben születtek és pedig: 4 esetben leányok; 1 esetben fiúk és egy esetben egyik fiú a másik leány volt. A halál-esetek száma 507 és pedig 258 fióem, 236 nőemül, 9 fiú és 4 leány gyermek halva született; e szerint a természetes szaporodás 99 volt. A házasságkötések száma 157; vegyes házasság 9 esetben kötöttet és pedig ág. ev. férfi és róm. kath. nő között 4 esetben; róm. kath. férfi és izr. nő között 2 esetben; 1—1 esetben ev. ref. férfi rk. nő; gör. kat. férfi—róm. kath. nő és ág. ev. férfi—ev. ref. nő között.

— **Ügytilkosság.** Kiss József 28 éves oszmadialégény vasárnap több koro-mában elitta heti keresztet és midőn héténa arra ébredt, hogy most már nincs mit és midől inai, meguntálta ezt a cudar világot. Az esti órákban elment *Chynorány Boldizsár Atilla*-utcai kertjébe az ugynevezett postakertbe és ott egy fára felkötötte magát. Csak kedden reggel vették észre a tölgylán himbálódzó testet, mely akkor már teljesen kihült volt.

— **Korán kezd.** *Arnaut* Nathán fuszerkerekedő több isben tapasztalta, hogy a pézosa

fiokból, melyben éjjelen át, az aprópénzt hagyyni szokta, időről időre 1-2 forint hiányzik. A tolvaj nem volt más, mint *Kerjamecs* cipész 9 éves fiacskája János, ki hogy bejuthasson a Blau Pál féle ház udvarában levő üzlethelyiségbe, éleveszélyes sétákat tett a bástetőkön és a padlás ablakon át hatolt be az üzlethelyiségbe, bennét azonban mindekor csak 1-2 forint viitt el. Ha a pénzre elfogyott ismét megtette szokásos sétáját.

Családi keveredés. Penzsilvánának Titusville-i a városonban öngyilkosságot követett el William Herman nevű uriember. Hátrahagyott irataiból kitűnt, hogy az öngyilkosság elkövetésére különös oka volt, rájött ugyanis, hogy ő a saját nagypapja. Az eset az ő szávi szerint a következő: Nőül vettem egy övegyet, a kinek felnőtt leánya volt. Apám gyakran meglátogatott bennünket, beleszeretett mostohaanyómba s véül nőül vette. Ilyen módon apám vőmme lett s a menyem az anyámmá, mert hiszen apám felesége volt. Nemsokára ezután liam született, a ki természetesen az apám övora s az én nagybátyám lett, mert öccse volt a mostoha-anyámnak. Apám feleségének is fia született. Az természetesen az én öcsém s egyszerű-mind unokám lett, mert a lányom fia volt. Ezért a feleségem az én anyám lett, mert az én mostoha anyám anyja volt. Én egyszerre a feleségem férje s unokája voltam és mivel a nagynanya férje egyszerű-mind nagypapa, tehát én a magam nagypapja vagyok. — Ebből tessék kiokosodni.

Allategészségügy. A ragadós állati betegségek állapota Zalavarmegyében a legutóbbi hivatalos kimutatás szerint: Tenyészbénaság és hólyagos kiütés: kanizsai j. Sormás 1 u., letenei j. Tormaöld 8 u. Rühkór: csáktornyai j. Csáktornyai 1 u. Sertésvész: alsólendvai j. Hosszfulalu 1 u., Pete-háza 11 u., Szécsi-Szt-László 1 u., csáktornyai j. Ferencfalva-Mikola 13 u., Rethát 5 u. kanizsai j. Balaton-Magyaród 1 u., Csapi 8 u., Gelse 1 u., Kis-Komárom 14 u., Nagy-Récsé 1 u., Szeptenek 2 u., Szent-Jakab 1 u., keszthelyi j. Alsó Zaid 6 u., Alsó-Páhok 2 u., F.-Páhok 3 u., Kőveskut 2 u., Keszthely 4 u., Nemes-Boldogasszonyfalva 2 u., Sármeleik 10 udvar, Szent-András 1 u., Zala-Szántó 1 u., let. j. Becsehely 1 u., Bánok-Szent-György 1 u., Egyeduta 1 u., Keretei 1 u., Szécsi-Sziget 1 u., Tót-Szerdahely 1 u., novai j. Szent-Kozmadombja 1 u. pacsai j. Felső-Hahót 1 u., Kerecsény 7 u., Szabar 8 u., sümegi j. Gyömörő 1 u., Medgyes 3 u., Megyer 1 u., Rigyác 5 u., Sümeg 2 u., tapolcai j. Akali 9 u., Aszófő 13 u., Badacsony-Toma 10 udv., Hegyed 13 u., Monostor-Apáti 7 u., Mindazent-Kalla-Kis-Falu 11 u., Talján-Dörög 5 u., zala-egerzsegi j. Andrásfalva 1 u., Dobréte 6 udv., Nemes-Apáti 16 u., Pusztá-Ederics 1 u., Pusztá-Szent-László 1 u., Sárhida 19 u., Zala-Egerzsegi város 1 u., Nagy-Kanizsa v. 1 u., A sertésvész az országban csökken. A múlt hét végével 1523, tehát 51-gyel kevesebb volt a fertőzött kózségek száma, mint a megelőző héten.

Leány 14-16 éves szatós születés eláramító-nak azonnal felvétetik. Nagykiszántói előnyben részesül. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

Az idegfájdalom és kísérői.

Valamiképen az előbbi csempa ingerül az ellenérget a nélkül, hogy nagy veszteséget okozna neki, azon képpen az idegfájdalom, mely magába véve nem veszélyes betegség, kifárasztja áldozatát, a kiket a vészegény, gyöngye vért és a kimerült idegek következtében orvonygult emberek közül szed. Mint az előbbi katonái, ez a betegség is hirtelen és minden oldalról támad. Egyszer a fejét, az ideget és a fogat támadja meg, hogy aztán egészen váratlanul hátréncsétáját vagy oldalas-rás alakjában lépjen föl a test más részén. A betegségek azt a fajtáját mondja el Bugnon kissasszonynak (Torny-le-Grand-Svája) következő levele:

— A Pink-pilulának köszönhetem, hogy egészemet visszanyertem. Bettenetes ide fájdalom, mely hosszú idő óta kínzott, sajnalatraméltóan vérszegénységet tett és annyira elgyöngített, hogy semmit sem tudtam dolgozni. Ejjente nem huanyam be a szememet és annyira isgatott voltam, hogy minden tagom fájt. Azt hiszem, hogy a vérem a felével megtogyarkozott és rettenetes idegfájdalmat kellett kiállanom. Egy újsághír a Pink-pilulára terelte figyelmemet. Mintán több akatnyi pilulát fogyasztottam el, öröm vissza tért, éjjel jól tudtam aludni, jó étvágyam lett és idegeim lecsöndösödtek. Ma lamét teljesen egészséges vagyok és napi munkámat kifizradás-nélkül végezhetem. Hossz levelemet nyilvánosságra, hogy mások is okuljanak belőle.

Érdemes a megemlékezés, hogy a Pink-pilulák elérte gyógyulás kfttös irányban hatása. A vér megújításával képesek tették Bugnon-kissasszonyt arra, hogy ellenálljon a fájdalomnak és az idegrándszorra való közvetlen hatására, meggyógyították magát a fájdalmat. Oldalasszús, idege

féltáján, Szent-Vitus-tánc, mind olyan betegség, melyet a Pink-pilula az idegekre való hatásával meggyógyít. A vér erőteljesével és fölfrissítésével pedig a vérszegénységet és a reumatizmust gyógyítja meg. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legutóbbi gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 forint 75 kr. és hat doboz 9 forint. Magyarországi főraktár: Török Mészef gyógyszerárban, Budapest, Király-utca 12 szám alatt.

IRODALOM.

— A perzsa Nagy Sándor. (Alekszandrosz) Világrendítő hős, az ó-kor Napóleója. Az anyja azt álmodta egy éjszaka, hogy kablóból pálmával nő ki, mely felemelkedik a magasba, hatalmas lombkoronája messze aránytót vet. Az Álom beteljesült. A szép királyfi nem pálmától szület, hanem egy hatalmas fűt. A leghatalmasabbak körül volt, a kik valaha csak megvártatták a föld tőrképt. Ő hatalmasat fordított rajta. Mikor ő született, volt az ő birodalmuk egy kis ország; körül apró kis szomszéd államokkal. Ez mikor meghalt, volt a föld egyetlen nagy ország; az ő birodalma. Hatalmas koporsója világos moszókő-házban fektött, úgy vontatták sírjába a világ hatalmas urát az ó-kornak Haanballal együtt legnagyobb hadvezérét, a ki halálóráján még egyszer, utoljára, elvonaltatta maga előtt pompás seregét, s lakadó káoszal utolsó isten-házadót intett kedves katonáinak.

Egy világ dőlt össze halála után, vele a görögök legfőbb alakja szállt sírba. Nem maradt utána más, csak egy gyönyörű szép moszok a nápolyi múzeumban, az isteni csata világhírű képevel, meg remek domborművekkel gazdagok felkésztetett márvány sarkophagja, melyet Konstantinápolyban őriznek. Mag egy nagy tanulság; az, a mit Carlyle is kifejtett, hogy a világnak nincs szükség hadvezérekre, hanem kulturférőkre. Alekszandrosz hadi tetteiről megelégedett a világ, kulturális hatása maradóan, az századokkal túlélte őt. Ezt a hatást illeti meg 80 lap abból a 70-80 lapból, a mit a világtörténet nagy könyvébe: Alekszandrosz elfoglal. Ezt a hatást tárgyalja a **NAGY KEPEK VILÁGTÖRTÉNET** is most megjelent 89-ik füzetében. E remek könyv különben közi az Emleketek is, sarkophagjának mind négy oldalát, s az isteni csata világhírű moszokját, még pedig eddig a legtekintélyesebb reprodukcióban.

E nagyserű má 12 kötetben lesz teljes. Szerkesztője: Marcell Henrik, egyetemi tanár, a görögökről szóló kötet szerzője: dr. Gyomai Gyula akadémikus. Egy-egy kötet ára díszes fűlőkötésben 8 forint; fűzetbenként is kapható 30 kr-ául. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII. Üllői-ut 18.) s minden nassai könyvkereskedés után.

— **Párisi Divat.** Most későbbi befejezéséhez az 5. évfolyam. Ez idő elég volt arra, hogy a magyar divatlapok költségkiszáradásával megismeresse azt az óriási különbséget, mely a valódi, hamisítatlan eleganciája is és a Berlinen Décsen keresztült hosszán imporiált dolgok között van. A „PÁRISI DIVAT” olvasói nálunk, a vidéken is, úgy tudnak ültetni, mint a valódi „parisienne”, vagyis választásukon, előnyösen, főmó látszettel, eredetien és mindent kevés költséggel, a mire szintén a „Párisi Divat” segít rák olvasóit. Hogy ez így van, annak bizonyítását elég, ha csak röviden fölmerülnek azon előnyök, melyeket a „Párisi Divat” nyújt olvasóinak: fénykép után készült ábrák a párisi első évek mintaképeiről, eszéken bő megáratás, szabásrajzok a párisi szabók, divatíróknak londoni és párisi leveleik tollából; ábrák a házunkba, butorzat, asztalterítés, lakádecsítés köréből. Az összes cikkeken kívül a szerkesztői posta is azt a célt szolgálja, hogy a hölgyeknek mindenre néve megadható legyen a legteljesebb felvilágosítás. Minden számhoz regény-melléklet. A „Párisi Divat” előfizetési ára egész évre 8 forint, fél évre 4 forint, negyed évre 2 forint. A „Párisi Divat”-pal napilappal együtt egész évre 18 forint, fél évre 9 forint, negyed évre 4 forint 50 kr. Műtárványzatunk közzétételével a kiadóhivatal. (Budapest, V. Váci-körút 78.)

— **A Természet.** Állattani, vadászati és halászati folyóirat. Megjelenik havonként kétszer; dus, válogatott és mindig eredeti tartalommal, ismertetőv szakíróknak, tudósnak, előszóru írók és művészek közreműködésével, csinos kiállításban, szép illusztrációval.

Népszerű, ismeretterjesztő folyóirat, mely a múlt nagy közönségnek száma értékeseket és tárcákat közöl az állattani és annak gyakorlatiából, a vadászati, a halászati és az azmal kapcsolatos sport köréből; az ornithologiai, a rovar-tan és gazdasági tekintetben fontos állatok ismeretének fejlesztéséből; az első természetes vonatkozó leírásokat és szépirodalmi dolgozatát; vagy az állattannal rokon más tudományok közhástanu ismereteiből, mindenkör tekintettel az aktualitásra és az olvasó közönség igényeire.

— Az e rovatban megemléstett má megrendelhető és kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

KÖZGAZDASÁG

— **A gabonaüzletről.** Az üzletmenet meglehetősen egyhangy. Ha egy nap 5-10 krnyi az áremelkedés, úgy másnap ug. ananyit veszítenek az arak. A kínálat kielégítő s a fogyasztás könnyen lel fedezetekre. Mai áraink;

buza	8 frt	30-40
rozsa	6 "	30-40
árpa	6 "	"
bab	6 "	50
zab	4 "	85
bükköny	6 "	50

CSARNOK.
A bárók kishérsé.

Írta: Gelsei Biró Zoltán.

(Folyt. az előző.)

— Hehehe! Hehe! Nagyszerűen tud parancsolni ez a Frici. Gratulálók! — ayatogta egyik zöld frakkos gavallér. Frici bevezette vendégeit s a piperkés Elizét pedig bevitte sétálni a parkba. Leirtuk, mit igért Frici báró a falett orfeum-énekesnek. S hogy bebizonyítsa erélyét hát egy veranda falához támaszkodó legénynek tartott:

— Vedd ki a szádból azt a pipát, paraszt, ha engem látsz. Aztán meg billentd azt a pipát a fejeden, mert lelővöm onnan. Aztán meg földig hajolj, a földet verje az a bugris koponyád. Hát ki is vagy te itt tulajdonképpen?

— Az ifjú Gombás, a kishérsé, esedezem méltóságod uram. A ki hivatra lesz a jövőre méltóságod birtokait kezelni.

— Kezeled a vakapadát, bugris.
— Ugy hagyta az öreg méltóságos ur!
— Ne teleselj, mert végig korbácsollak!
— Nem vagyok én eb, — méltóságos ur!

— Ejnye azt a ragyogó arkangyalát, erre — rohant a satnya Frici egy kutyakorbáccsal a kis Gombásnak, felemelte a korbácsot, sühintott, — a korbács végig tartott arón a legénynek, az oda kapott, felajdult, s a következő pillanatban úgy penderítette le a verandáról a kis báró u. at, hogy az legurult az udvarba.

Elizke kacgott. Nagyon mulatságos jelenet lehetett, az igaz. Akkor azután a kis Gombás kivette pipáját, megtömté és ragyujtatt. Elizke kacgott, Frici meg az ő zöld frakkjából majd kirepelt mérgében. Rögön összecsapogta a caelédseget, hogy azonnal hagyja el a kastély környékét. A cselédesség összenézett és más nap már nem volt elő lélek a kastély körül Fricin és barátain kívül. A gazdálkodás kezdetét vette.

Cselédse, helyett egy megbukott cirkusz-igazgató léha szolgalmélynete került a házhoz, akiknek volt szép ezüst-gombos liberiajuk, tudtak hajlongani, beszélni csak — dolgozni nem.

Frici telpalkoltatta őket és seher kestyűben mutatta be a társaságnak. Azoknak fele alig négy nap múlva eltűnt, még pedig több értékes gyémánt ékszerrel. A másik fele meg még aznap elszéledt a boros pincébe. Raecser Niki elkérte a pénztárkezelést Fricitől s elment keresni a gézengúzokat, fogadva égre-földre, hogy vissza nem tér, míg azok elő nem kerülnek. Amde mikor a nagy kapun ki akart szelnie az urfi, hát kemény marokba ütődött a torka. As a kemény marok ezén a szívéhez nyult s az ellopott pénzes ládat kivette onnan. Mikor aztán Niki ur a tulszorogatásra kiabálni kezdett, kapott egy olyan nyaklevest, hogy elterült tőle. As a durva ember, a ki Niki ur tolvajságát megakadályozta, senki más nem volt, mint a kis Gombás, a ki még felkullogott a kastélyba, s beálltva a fényes kompnia közé, fitymalva nézett végig a kevert bandán, míg végre meglátva a kis bárót odatette neki a pénzes ládat.

— Itt van uram a pénze. As az ugrós ur meg akart vele ugrani.

— Micsoda? Niki? Hol van?
— A pocsolyanban elmélekedik. As ur pedig ne bízzék mindenekben... jócokját.

Ejnye te akasz... azaz... hej, te... Gombás... paraszt... hallja az ur... isé.

— Mi tetszik?
— Fogadd ezt a kis borralalót.

— Köszönöm, nem kell! Jócokját. — Gombás távozott. As ajtóban még csak annyit kiáltott vissza, hogy tudja, — szükség lesz még őrá. Hiába kiabált a kis báró utána, csak ment haza megaokolta az apja képét és megindult a sötét éjszakába. Megfogadta hogy addig nem lesz ezen a tájon, míg szükség nem lesz ő rá.

Két év mult el azóta. Gombás sokat kérdészködött a kis báróról s mindig olyan választ kapott a környékeliektől. A mire még nem érezte magát szükséges egyének Rakocán. — Most nyáron felhozta bolyongó lelke Pestre is. A vasútvonalon jött mindenütt s a városligetnél lynkadit ki az utja. Kicsit leült pihenni, majd betért a bódék közé. Egy helyen megállt: merőn nézett egy komédiás bódéra. Egy vézna legény nagy pálcával mutogatott ott festett képeket, a

melyek benn természetben láthatók. Szája szaporán járt, kezeivel hadonászott. Bamész dologtalanok fogták körül a halgatták locsogását. Egy pár katona vihogva nézegetett egy huszárnak öltözött dót ott az ajtóban, a kikialtót pedig azt magyarázta, hogy ez a kisasszony eleven nyulat eszik meg szőröstől-bőröstől. Gombás felugrott a függönyre ajtóhoz.

— Niki ur vagy hogy hívják önt, mikor hagyta oda a gazdáját, a bárót?

Niki, az egykori tolvaj, a mostani komédiás, a mindenkori gigerli és Rakocai Frici báró pajtása szemtelenül vigyorogva felel:

— Kérdezze meg Elia kisasszonyt... Tessék kérem, csak tíz krajcár a belépti díj!

Gombás odament a szőröstől bőröstől nyul- evő kisasszonyhoz és így szólt:

— Elizke (ez feljédt) mikor hagyta el ön a bárót?

— Nini az a béres, aki úgy megver...

— Csitt! Mikor hagyta el a mily körülmények között?

— Hát már félőve. Megazóktunk tőle Nikivel Hujja, a báró lőnkre ment. Minden birtokát elvették, csak nyolc-száz holdat hagytak neki irgalomból. De becsánat, be kell mennem nyulat enni Isten önnel...

Gombás mintha agyából lőték volna ki, rohant le a lépcsőn: „Most már szükség lesz rám otthon...”

...Gombás befordult Rakocayek kcsélyába. A verandán ült Frici báró, tenyerébe hajta fejét és sir. Gombás megérintette vállát. Az felugrott a meztimerte a jövevényt.

— Gombás, kérem, tegye meg azt, a mit atyám öntre bízott. Az Istenért tegye meg. Örökre barátai leszek, örökre áldani fogom. Bocssáson meg nekem...

Gombás fogott egy lócsrudat, kiverte a librális szolgákat szanaszét a világba, a mezőn kó-

záló, elvadult ökröket összeroforta a falu népet felesbe neki állította munkálni. Ő maga szántott vetett, rendbe hozta a pényűgyekeket, az ucsó ráso- at feljelentette, az adósságokat a törvény szerint csak neyjednyiben állapította meg, az öreg-báró Wertheim-szekrényét fe kurtatta, az őt talált pénzéből hitelezőket elégitelt ki, s ilyenfor- mában idővel a haterzer hold ősi birtok viasszakerült. Gombás Gyuri, az arculepott kishéres, ma a Rakocay familia megmentője, a birtok jószág- igazgatója...

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

760k. 1899. szám.

285-1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhírré tételik, hogy Vörös János szabari lakos végrehajthatónak Kiss Istvánné szül. Herczeg Rozi végrehajást szenvedő elleni 48 frt tőke ennek és pedig 12 frtnak 1893. december 31-től 12 frtnak 1894 december 31-től 12 frtnak 1895 december 31-től s 12 frtnak s 1896 évi december hó 31-től járó 5% kamatai 13 frt 75 kr. per 7 frt 60 kr. végrehajjas kerelmi 7 frt 85 kr. jelenlegi és a még felmerülőnd költségek iránti végrehajási ügyében a fent nevezett kir. tvszék. területéhez tartozó s az orosztonyi 54. sz. tjkvben I. 73. hrsz. alatt felvett ház 62 a sz. alatt és I. 74. hrsz. alatt felvett kert a beltelekben összesen 487 frt becsér- tékben az orosztonyi 54. sz. tjkvben + 688 hrsz. alatt felvett és 1318 frtra becsült szőlő és pinze az „arany hegyen“ ingatlanra:

1899. évi október hó 28. napján d. e. 10 óraker

Orosztony község házában a Varga Lajos nagykanizsai lakos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Kikialtási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% -at készpénzben vagy óvadékképes papírban a kikül- dötti kezhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint tk. hatóságánál, 1899. évi július hó 28. napján.

Gózony kir. tvszéki albiró szabadságon.

HUSZÁR. kir. tszéki bíró.

Clayton & Shuttleworth
 mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
 által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek
 továbbá járgány-cséplőgépek, löherezéplők, tisztító-rösták, konkolyozók, kaszálok és aratógépek, szénaryőltők, boronák.

2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakaszalozók.

„Columbia-Drill“
 legjobb sorvetőgépek, szecsákvágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálóok, őrlő-malmok, egytetemes aszál-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék birtokba ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

MELCZER JAKAB Nagy-Kanizsán
 üveg, tükör, lámpa, porcellán és edény kereskedése.

Van szerencsém a n. é közönséget értesite i, miszerint Nagy-Kanizsán a volt Schiffer-lele

Üveg, tükör, lámpa, porcellán, és edény üzletet

f. évi szeptember hóban átvettem és azt teljesen ujjon n berendeztem. — Nagy iaktárt és válasszókat tartok minden szakmamba vágó árnál és ezeket a legjutányosabb árak mellett árszítom.

Elvállalok mindennemű épület-ablak bemetszést és képek keretezését a leg-olesőbb számítással.

A n. érd. közönség becses pártfogását és jóindulatát kérem

s vagyok teljes tisztelettel
 Nagy-Kanizsán, 1899 szeptember hó.

Melczer Jakab.

Szenvedő fiatal férfiak

ha meg akarnak szabadulni gyötrő bajuktól, és kelle- metlen **betegségüket alaposan meg akarják gyógyi- tani**, használjanak kizárólagos n

Santal Egger-t.

mely rövid használat után meglepő sikert biztosít mindkét nemnél a régi csöfolyást megszünteti. 1 üveg ára 1 frt 50 kr., bérmentve 1 frt 70 kr., 3 üveg (egy kurára elegendő) 4 frt 50 kr bérmentve.

Óvás! Tudományosan elismert tény, hogy a Santal ha- tása ezen betegségeknél megbecsülhetetlen. Óvakodjunk tehát a drágább, de értékelen idegen hangzású készítményektől.

Fő- és szétküldési raktár:
GYÓGYSZERTÁR a „NÁDOR HOZ“
 BUDAPEST. VI. kerület, Váci-körút 17. szám.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.

Nyilttérre 10 krajcár.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischer Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Bármentelen levelek csak ismert kassából fogadhatók el.

Egyes szám ára 10 krajcár

Szerkesztőség:
Városház-épület Fischer Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta d. n. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischer Fülöp könyvkereskedésében.

Nagy-Kanizsa, 1899.

Felelős szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Vasárnap, október 8.

Művésztelepek a vidéken.

A magyar művészet fejlesztésére nézve nagy jelentőségű újításról, arról van szó, hogy a magyar művészek számára művésztelepeket létesítenek az ország egyes vidéki városaiban. Nem nagybányai módra művész-iskolákat akarnak berendezni a vidéken, hanem már pályán levő kész művészeknek teremtenek otthont és munkahelyet.

Wlassics miniszter előtt fekszik egy tervezet, melyet több neves magyar festőművész nyújtott be és e tervezet részletesen bemutatja: milyen nagyfontosságú volna a magyar művészetre nézve, ha festőművészeink legalább munkaidejöknek egy jelentékeny részét magyar vidékeken tölténék.

A tervezet úgy kontemplálja, hogy egyes vidéki városaink, kivált olyanok, a melyekben határozott magyar nemzeti jelleg van, körükbe vonnák évről-évre a magyar művészek egy-egy csoportját, hogy ott szerezzenek inspirációt s onnan válasszanak tárgyat műveikhez. Az egyes városok igen kevés anyagi áldozattal megteremthetnék a művész otthont. Egyszerű műtermeket kel-

lene építtetniök, illetve meglévő házak könnyen átalakíthatók volnának ily célra. Sőt azzal is beérnék a művészek, ha műtermekről az egyes városok ideiglenesen nem is gondoskodnának, mert a művészek, kik így vidékre törekszenek, amugy is szabad ég alatt kívánnának dolgozni s így csak olyan helyiségekre volna szükségük, a melyet csak kisegítőképp, vagy esetleg lakásul használnának.

Egy-egy városban kisebb művészcsoport tartózkodnék; inkább több városban létesítenének ilyen művész-otthont, de az egyes művész-otthonok szűkebb és zártabb körűek volnának. Nem hivatalos uton osztanék szét az egyes művészek közt a városokat, hanem minden művész azt a várost keresné fel, a melyet akar. A művészcsoportok így maguk alakulnának meg s ki-ki nyilván odamenne, a hol a maga kedvére való témát és társaságot talál.

Természetesen semmiféle szabályzat nem korlátozná a művészeket a művésztelepeken. Minden művész tetszése szerint rendezné be otthont.

A művésztelepek ügye részben már a megvalósulás stádiumába is lépett.

Első települ Szolnokot választották ki a művészek; ezt a magyar karakterű várost, mely közel van a fővároshoz is. Már most is több művész dolgozik Szolnokon, de maga a művésztelep ügye még nincs végleg rendezve.

Jász-Kun-Nagy-Szolnok megye főispánja, Lippich Gusztáv is élénk érdeklődéssel viseltetik a szolnoki művésztelep ügye iránt s érintkezik ez ügyben a festőművészekkel és így valószínű, hogy a szolnoki művésztelep mihamar létesül.

A vidéki városoknak mindenesetre érdekük, hogy minden telhető anyagi és erkölcsi támogatással ellássák a művésztelepeket, mert a művészek ott tartózkodásuk idejére az egyes vidéki városok társadalmi életét is élénkítenék és növelnék a vidék közönségének érdeklődését a művészetek iránt.

Wlassics Gyula miniszter szívesen támogatja a vidéki művésztelepek eszméjét, mely teljes megvalósulása esetén hivatva lesz arra, hogy művészetünkbe bevigye

TARCA.

Viziök.

Rég letűnt időknek hazajáró árnya
Kisérteget köröttem a bus éjszakába!
Mint a síri rémek, ha sötét az éjjel,
Bebentük álmatag az emlékek szíjfel.

Falherült agyamban elmúlt gyormekknak
Hjánó örömi kisbongya tolongnak.
Hajszóják egymást, mint vad szél a felhőket.
Oh! már elfeledtem, eltemettem őket!..

Szép hajnalcsillagok! tört szárnya remények,
Egyenkint lehulltak, lassankint szütek.
Éltünk..Visszfényük világol csak györen.
Elfeledtem őket, eltemettem régen.

S' az álmok ködéből, mint na pflény viharra,
Kiválik egy kis lány, bogárszemű banna.
Rámnevet, kacintgat, bítegetőn, csalán...
Oh, ha ezt is, ezt is elfeledni tudnám...

Nagy Samu.

Bobby.

Elbeszélés a magyar tengerparti életből.

Írta: Maros Bódog.

A „Westindian” már öt napja borgonyzott a magyar kikötőváros medréiben s még nem fejezte

be a rengeteg rizsbálok kirakását. Farsang vége felé nem igen alkalmas a munkásnép; inkább arra néz, hogy éjszakánként meglegyen a rendes ivótársasága az város füstös, szurkos „osteriában” minthogy kemény munkával megszerezze a kikötőben a napi járandóságot. Captain Blower a „Westindian” parancsnoka már alig győzte vasikos tengeresszükökkel, ennek a pipotyá népszenek ugyan nem tud a nyakár hágni Old England egész vizierével sem! Neki már valahol Matia körül kellene vezérelnie a gőzöst, s ime már ötödnapja üritik a hajót mégsem rakták ki az egész szabványt. Kiparancsolta az egész hajósnepet, hogy segítsenek a szállításon, de biz így még gyarlóbban ment a munka, mert a hetvenkedő flumei „digók” rendre összefűztek a keményfejú anglus matrózokkal, Captain Blower rengeteg bosszúságára. S mindezek dacára hájban bővelkedő kapitányának még csak nem is szabadott amugy I-én igazában szíjjel ütnie mérgében, mert a hajóorvos raolvasta, hogy ha még egyszer-kétszer fölforr pulykamérge, akkor a „Westindian” egy derék parancsnokkal kevesebbet és a cápák egy kövér falattal többet fognak számálni.

Farsang utolsó szombatján megfogadta a nagyhatalmu de még nagyobb terjedelmű tengerész hogy hétélt este fölhatja az árbócára az első mestrot, a „shipsmate”-t ha ez idejékorán nem gondolkodik arról, hogy ön maga helyett az „indulás” jelzőlobogója lengjen a középső vitorlaru-

don. A „shipsmate” váltig szabadkozott a vasárnapi munkaszünet ősi szokásával, Captain Blower nem tagított. „Hamvazó szerdan Gibraltárral kell lennünk, azzal vége. Láss, utánna, hogy végzünk evvel a pár marok rizszel!”

Jo maga pedig bement a hajókonyhába, hogy sajátkezűleg torzassa a „roastbeef” nyársát mert estére vendégül hívta meg a rakodmányt átvevő két fiatal hivatalnokot, és ezt a főlötte fontos fogást nem bízhatta különben ügyes kínai szákcására „Yellowwan”-re kit kölyökkorától fogva hordozott a „Westindian”-on. A szelesképu kínai urának szájaizet olyannyira kiismerte mar, hogy önmaga is nekigömbölyödött a Captain Blower etkeitől. Csak a roastbeef — készítése titkát nem bízza kifürkészni mindmaig, mert ehhez Albion virányon kell születni. Innen van, hogy a parancsnok saját külön jogkörében maradt az isteni nyársonsült készítése.

Este hét órára vot kiszabja a „dinner.” Hivatalosak voltak rá az első hajnag (a második őrségen maradt) a hajóorvos és a két fiatal magyar hivatalnok.

A derék parancsnok föloldotta vendégeit az anglus asztali szertartások alól, s váltig kínálta enkező dicső alkotásával, meg aztán az öt világrész szemenszedett inycsiklandó étkeivel melyeket világlára alatt összeszedett.

Asztalbontas után a kapitány fölhozatta a wiskys palackokat s vendégei elé öt-hat poharkát

WEISZ JAQUES butorraktárában Nagy-Kanizsán.

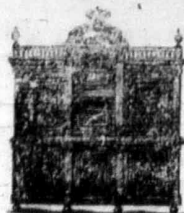
Készletben tartanak mindennemű a legegyszerűbbtől

a legdiszesebb, finom **ónémet, barokk, roccoco styllü, gyöngyházzal berakott stb.**

háló- ebédlő és salon szoba butorok,

továbbá mindenféle más butorzatok, melyek a legelőnyösebben és legmérsékeltébb árak mellett kaphatók,

➔ Képes árjegyzék kívánatra ingyen küldetik. ➔

a magyar vidék légkörét s művészeinknek magyar tárgyakat adjon. E mellett a vidéki élet munkakedvre hangolhatja művészeinket, könnyíti művészeink megélhetését és legalább időszakokra elvonja a művészeket a nagyvárosi élettől, mely a művészek munkaidejéből sokat elvon.

Az a modern művészeti irány, mely a magyar művészetben immár általánosan terjed, szintén kedvez a szabad természet-hez közelebb férköző művésztelepek ügyének.

A választási fuvardíjak.

A választási fuvardíjakat, a képviselő-választási ügyekben a kuriai bíraskodás behozataláról szóló új törvény szerint a vármegyék minden választó kerület székelyére és minden községre nézve külön-külön, évtizedekre terjedőleg, előre tartoznak szabályrendileg megállapítani.

Ez az intézkedés szoros összefüggésben van a választási vesztegetések legszigorúbb áldozásával, mely ennek az új törvénynek legfőbb célja volt. Az új törvény szerint semmi is mandátum és ennek megállapítását lehet kérni, ha a vesztegetés bebizonyítatik. A burkolt vesztegetésnek pedig a leggyakoribb módja volt éppen a fuvardíj-osztogatás, vagyis mint a paraszt ember mondja: »napszám«. Bizony féltéve sem keresett annyi készpénzt a falusi ember, mint a mennyit egy-egy ilyen választási napszám, fuvardíj fejében kapott. A választási visszaélések ezen fajtájának még a bírósági gyakorlat is kedvezett, a mennyiben a fuvardíjakat megítélte a feleknek, mert ebben nem látott »turpis causát«. Persze a védelem sem, mert erre hivatkozni.

Aztán arra sem volt eddig biztos zsinórmértékünk, hogy tulajdonképpen mekkora összegnél tehető fel joggal, hogy az ugyan fuvardíj fejében és annak színében, de tényleg megvesztegetés céljából adatott. Ezért kell előre megállapítani a fuvardíj tarifáját, hogy mindenki tudja, hogy egyes községből téli vagy nyári időszakban mekkora a

fuvardíj. A ki aztán csak egy krajcárral többet ad, ez a többlet már a vesztegetés számlájára iratik. Fuvardíjra pedig szükség lesz mindaddig, amíg a választások, a szavazások a kerületek központi székelyeire és nem az egyes községekben történnek. A ki tehát azt állítja, hogy a Széll-kormány ezzel az új törvényhozási intézkedéssel a »prostitució« egy újabb tajtáját akarja behozni, nem mond igazat és vádaskodása hamis. A prostitució ott kezdődik, a hol az erkölcsstelenség. Ennek az új törvényes intézkedésnek pedig éppen az a célja, hogy a választási korrupció ezen legnépszerűbb módját lehetetlenné tegye.

Ennek a valóban nemcsak politikai-erkölcsi, de a közerkölcsi szemponjtából is igen fontos célnak elérése végett a vármegyék igen nagy szolgálatot tehetnek és előmozdíthatnak a saját hatáskörükben is a törvényhozás legnemesebb szándékát. Lehetőleg szabják alacsonyra a fuvardíj-tarifákat.

Elvileg minden politikai jogot minden polgárnak a saját költségén kellene gyakorolni. De sajnos, ez a politikai öntudat még nem elég erős és nem általános nálunk. A szegénység is nagy. Megvan ugyan a falusi embernek a választói joga az egy negyed telek után, de bizony sokszor annyi készpénze sincs a háznál, hogy az olcsó vasuti díjat megfizesse a választás székelyére és vissza. Így hát még ha akarna, sem mehet szavazni a szegény ember. Ezért van szükség, ezért indokolt, hogy a míg a községi lajstromos választási rendszert be nem hozzuk, engedtessek meg, hogy az egyes pártok vagy jelöltek a saját költségükön szállítsák be embereiket a választáshoz.

Ezt azonban úgy tegyék, hogy sem a pártok, sem a kevésbé vagyonos, de annál érdemesebb jelöltek ne terheltessenek a magas fuvarozási díjtarifákkal, mert ezzel megint csak előnyt nyújtunk a plutokráciának. Mivel az több fuvardíjat tud fizetni, több választót képes beszállítani. Az újabb időben a tisztességes választási költségek is annyira emelkedtek, hogy a szegényebb sorsu hazafi, a kinek a legtisztább szándéka,

legkitűnőbb hivatása van a képviselői állás betöltéséhez, sokszor nincs abban a helyzetben, hogy akár csak a jelöltséget is elfogadja, mert még annyi költséggel sem rendelkezik. Ezért volna célszerű a fuvardíjakat lehetőleg leszállítani a legalacsonyabb tételre.

Nem helyeselhető némely vármegyének az az eljárása, hogy ezzel éppen ellenkezőleg, minél nagyobb díjszabást állapít meg. Ugyanannyira, hogy az első határozatot a megyebeliék kénytelenek voltak megfélembrezní, mert az nem felel meg az ottani viszonyoknak. Különbösen végső fokban ugyanis a belügyminiszter dönt. Széll Kálmánról pedig mindenki tudja, hogy nála sem a régi, sem az új bünök palástolására nem számíthatnak. És majd ad ocularis: adminisztratív uton is be fogja bizonyítani, hogy mi volt a törvényhozás célja ezen fuvardíjak legalis szabályozásával.

Tollfuttában.

Dr. Lőke Emil és dr. Rothschild Samu barátaim nagy alpesi kirándulást fundáltak ki a legutóbbi nyárra és hogy megadják a dolognak a kellő fontosságot, maguk mellé verbuválták dr. Pillitz Somát a balatonszentgyörgyi vasuti orvost.

Ez sem lett elég.

Az én »Nagy-mogulom« sommás uton fölpa-kolt engem is.

Igy már körül-belül biztosíva lett volna a tulsuly, ha dr. Pillitz nyaka az utolsó pillanatban nem biztosítja lábait a gletscher-mászás ellen. Valami mérges daganat támadt a nyakan; nem tarthatott velünk. Szerencséje; mert nem tudom hogy dr. Lőke Emil barátom nyomain lépdelve ott a tiroli Madatsch-gletscheren, — tudta volna-e biztosítani a laivaival a nyakát?!

Tehát háromm indultunk neki annak a remek szép kirándulásnak.

Ha rá gondolok erre a tiznapos utazásra, szinte rajzanak lelkemben a szebbnél szebb emlékek. Egymást váltva, kergetve suhannak el előttem a büvöletes képek, tiznap ebren-almodásnak tüdőri képei.

Tarcákat kellett volna írnom külön-külön valamennyiről. Tartoztam volna ezzel a lelkemhez

rakott, melyek e szívesítőital különféle fajait voltak befogadandók.

— Tessék ebből a barnászörösből Bara...

Baro... hogy is hangzik becses neve?

— Baranyay.

— Tekintse úgy mintha már kimondtam volna és töltön ebből a fajtából.

— De kapitány ur a mi gyomrunk nem szokott ám ehhez a folyós üdühöz — melyből ugy-látszik csinos gyűjteménye van — felelé az egyik líju Baranyai

— Oh igen, gyűjtöm ezeket a remek cseppeket, ritkaság számba megy az én wisky választékom. — egyébként mást is gyűjtök én a hajómon! Emberfajokat, uraim, az éghajlat és bőrszín különfélesége szerint. A szakácsom kínai.

A főzje után született angolnak hittem volna.

— Igen ám — Deb... Deb...

— Debrő.

— Nos hát tekintse Ön is úgy mintha kimondtam volna a nevét, tisztelt uram, (rettentes lehet az önk nyelve!) igen ám, az én kezem alatt fejtődött a derék sárgabőrű angol szakácscsa. Azután a két fűtőm hindu, mert a legjobban állják a tűz hatását. A szolgám pedig Bobby aki ma föltált, abból a világos bőrű negerfajból való, mely a Szeucsatorna déli torkolata körül él. Ezt a leányt közyökkorából fogva tartom a »Westindian«-Megetszett a gyerek, midőn egyszer Adennél rendre hozta föl a tengerből a hajójáért pénzdarabokat. Született buvárok ezek a fickók »da Jeun, valóságos küllők, kik úgy bugdácsoznak a

a tengerben, mint a deffinek. Nem igen kérdeztem, ki a apa, ki az anyja, hanem felszedtem azon meztelen állapotában és most itt él a hajómon. Buvár tehetségét gyakorolhatjuk néha, mikor kedvem jön osztrigára és lekioldom a vízbe, hogy hozzon föl pár tucatot a hajó hasaról.

... Önök nevének uraim? Az osztriga, sajnos néha egészen elrongálja a legjobb hajó alját is, úgy ellepi a vizalatti részt! De ne higgyék korántsem, hogy halvérű ez a kavészínű fickó! Nem is merem »zarázra eresztetni, ha egy-egy kikötőben hosszabb ideig horgonyozunk és a legénységnek szabad sétát engedek. Alig érzi lába alatt a szárazföldet csapszékbe megy olcsó borra és olcsó lányok körébe, aztán alig győzőm kiütlelni belőle a kapatos állapotot, annyira teleszedi magát a jóból. Erdekese példány ez, uraim, jó tanulmány volna az ősi vér elajulására nézve. Ez a félvad emberfaj úgy kezdi a művelődést, hogy ösztönszerűleg a fehérek ember alyas szokásait utánozza legelőben. Ugy tartom, mint a félig szelídített ragadozó, mert olyan, akárcsak a ketrécbeli bestia. Meghunyászkodik; ameddig korbácsomat féli, de kiőr a vad vére, ha nekieresztem. Félek, hogy egyszer valami nagy bolondot talál elkövetni.

Igy a kapitány. — Baranyay meg Debrői már a harmadik fajta wisky-nél forradalmat éreztek belsejükben.

— Te, nem szoknék innen, mond egyik a másiknak fülebe, ez az égető löre majd lövet!

— Jó, bucsuzzunk, én is paraszat érzek a gyomromban.

— Parancsolnak az urak ebből a fekete fajtából? — szölt Captain Blower.

— Ments Isten kapitány ur, — egy cseppet se többet! Későre jár az idő, és holnap reggel hat órákor újra a rakodásnál kell lennünk mindnyájunknak.

— Ő ez a rakodás! Vége hossza sincs. — már alig várom, hogy kitussunk ebből a kikötőből!

— Ugyan kapitány ur, — mivel érdemelte meg a magyar kikötő, hogy annyira elvágyakozik tőle? Hisz még jóformán meg se nézte a várost.

— Annyi olasz kikötőt láttam már s mind egyforma uraim, mind.

— Boc-ána!, ez magyar kikötő!

— De az egész jellege, lekvése — akár csak Brindisit, Anconát látnám, csakhogy itt hegyek vannak a határban!

— Kérem, kapitány uram, legyen a mai est viszonyozására, holnap este a mi vendégünk a »Deák«-ban jó magyaros vacsorát fogunk csapni, és ott lesz a cigányzene is. Jó bandánk van itt két hete.

— Hogy? — mi? Cigányzene? uraim, itt cigányzene van? Ezt meghallgatjuk. Eljövünk uraim, köszönjük a meghívást.

— Aztán talán ellátogatunk egy éjfel felé a »cavalchindára« is. Így nevezik erre felé az álarcos bálókat. Jó mulatás csak ám ott!

— Helyes, helyes — tehát reggel hatkor viszontlátjuk egymást.

— Még egy bucsupoharkát belejük kényszerítet-

simult ragyogó emlékeknek is, meg azoknak is, akik lelkemet ezekkel az emlékekkel megajándékoztak.

De én nagyon rossz adós vagyok. Ha fizetek (mert a mikor csak lehet, mindig fizetek) nem igen vetek ügyet arra, hogy mibe foglalom tartozásomat: csinos tárcába-e vagy aféle értéktelen, kopottas takaróba.

Igy jutnak most az én ragyogó uti-emlékeim is a méltóságosabb tárcarovat helyett ebbe a kopottas rovatba, értéktelen gondolat-loszlányaim gyűjteményébe.

Bocsássanak meg érte, akiknek ezzel véteni nem akarok.

Különb is úgy vagyok most újságunkkal, mint a vendégszerető házigazda, akinek nagyon sok a vendége.

Ilyen esetben a vendégszerető házigazda minden diszesebb helyet a vendégeinek enged át; maga pedig szerényen meghúzódik valami csekélyke zugban.

A mi kis újságunkban ez a rovat az én igénytelen zugocskám; itt szoktam legtöbbször eszedesen megvonulni, ha kedves vendégeink (a dolgozóársak) legnagyobb örömmre a diszesebb helyeket elfoglalják.

Igen jó, megszokott hely ez már énnekem. Olyan édesen el tudok itt álmádozni.

Mért ne álmodhatnám végig itt a mi szép, feledhetetlen utunkat is?!

Augusztus 12-én déli 12 óra Emil és én a nagykanizsai állomás étkezőjében ülünk. Melletünk áll kifogástalan alpesi hegyászó kosztümben: Samu, a tiroli kalauz, az eleven Baedecker.

Aggodalmasan vizsgálom Emil homlokát, a melynek színe veszedelmesen konkurrál az aranyéval. Azt a kegyetlen negyvenfokos lázat, mely homlokát ilyen módon aranyozta be, meg kell fojtania az alpesi vidék tiszta, gyógyító levegőjének.

Weiss Tivadar, városi képviselőtársunk, a szegényügyi bizottság elnöke, aki valószínűleg

szegényügyi tanulmányokra jár a vasuti restaurációba, — nagy megdöbbenéssel veszi tudomásul, hogy Emil barátunk utra mer kelni a lázas állapotával.

De Emil, a hős alpesi hegyászó, fittyet hány minden aggodalomnak és félóra múlva már a pragerhoi gyorsvonaton vígan dudál, mint egy igazi sportugal.

Samu és én hallgatunk

— Mi fölött morfondiroztok? kérdezi Emil.

— Ne bánts minket! — mondja Samu — Én már sokat utaztam; minden utazás ilyen hangulattal kezdődik azoknál, akiket bensőbb köteleknek fűznek az otthonhoz. Idő és távolság kell ahhoz, hogy ezek a szálak kissé engedjenek.

Erre aztán Emil szeméit is betáyozza a merengés. Talán azon gondolkodik, hogy nem volna-e jó már egyszer az ő szabadon röpködő lelkét is mekkörti eféle aranyszálakkal?!

Mire Pragerhofba érünk, már csakugyan engednek a szájak, és bizonyos turista-vidámsággal vonulunk be az állomás perronjára a nyüzsgő utasok közé.

Samu indítványozza, hogy az automata-mérlegen győződjék meg mindegyikünk a miaga fontosságáról. Így megtudjuk legalább, hogy kiki mennyi verejtékcsappal öntözte a tiroli magaslatoikat, ha visszajövet majd megint mértékre állunk. Samu 92-re, Emil 87-re, gyöngye magam 106-re hajította a kilókat jelző mérték-lap latalmas mutatóját.

Emilről tehát már a láb leszedett 5 kilót.

Félóra múlva ismét vonaton vagyunk a gyorsvonat ugyancsak repül velünk Marburg innt pedig Lembach felé, s nemsokára berobogunk az Alpések közé.

Alattunk rohan szikladarabokat mosva, zugó haragvással a bércek közé szorult Dráva. Olyan éppen, mint valami haragos menyecske, aki ki akar siklani az ölelő karokból.

Itt ismerősöm a vidék.

Pár óra alatt Unter-Drauburgban vagyunk.

Édes emlékektől rebben meg szívem, ahogy a magas bércre nézek. Ott rejtőzik valahol az a

kis alpesi tanya: a *Tratinik-Hube*, ahol egy év előtt az én megrongált lelekcsövemet gyógyította meg a baizsamos illatu, tisztára szűrődött alpesi levegő.

Milye édes, nyugalmas napokat töltöttem ott akkor a gyönyörű fenyesek ábitatra hívó, Isstenhez emelő szent csendjében!

Nem sokáig merenghetek. A vonat továbbrobog velünk egy kisebb folyó völgyében, itt-ott hajmeresztő ut-vonalon.

Samu barátunk itt már megkezdi magyarázó szerepét. Ismer minden állomást; ismeri az egyes várkastelyokat, gyártelepeket, romokat. Tudja még az is, hogy egyik-másik kisebb állomást melyik befolyásos herceg, gróf vagy báró kedvéért létesítették. Jól ismeri az állomásokat végig az egész vonalon. Hol jó a sör, milyen az ize! Hol lehet kitűnően étkezni! Az állomás melyik részén van a buffet! A vonatnak melyik pontján, melyik esztendőben és melyik hónapban volt vonatkiállítás! És természetesen apró-cseprő, de érdekes történet, miket talán már azok is elfeledek, akik szerepeltek bennük, mind — elevenen el az ő fejében.

No most már aztán mondja valaki, hogy nem lehet egy ember feje „káptalan” is!

Nagy figyelemmel és érdeklődéssel csüngök szavain.

Néha meg-megáll. Kissé lehunyja szempilláit. Olyankor talán agyának egy-egy régi emlékeket rejtő rekesze pattan fel; mert mihelyt szempilláját apró, fekete, fűrkésző szeméiről fölemeli, — megint van valami új, érdekes mondani-valója.

Emil barátunk nagymoguli méltósággal terpszekedik az úlesen; néha-néha ravasztás mosolygással néz Samura és forgatja, lapozgatja a Baedeckert. Talán: hogy nem abból beszél-e.

Klagenfurtba érkezünk.

Az állomás perronján csapatokban járnak kelnek a bizarr-gusztussal fölözködő, egyenruhás *Burscho*. A nadrágok bolondul kurtá; a csapott tetejű sapkájok képtelenül kicsi, mintha csak félkoponyára szabatták volna. Ezt a „cseperke-

Captain Blower és kikisérve; őket a hajó oldal-lépcsőjéig, elbucszott tőlük.

Itjaink alig voltak husz lépésre a hajótól, hívogató sziszegés terelte hátra figyelmüket. Bobby volt a felszerecsen, ki utánuk sömpolygott és nyilván valami titokzatos dolgot akart velük közölni.

(— Ej, ha ránk tör ez a füstöltbőr! mondta Baranyai.)

-- Bobby odaérve hozzájuk, alig érthető angolságával könyörgő hangon mondott valamit.

— Mit? Mire kérjük a kapitányt?

Bobby újra elselypíté mondókáját.

— Ah! holnap velünk akarsz jönni mulatni, te szerecsenfajzat; — no jó majd szólunk Captain Blowernek. Hanem most uccu vissza a hajóra, mert korbácot kapsz a gazdától, szólt rá jó magyarosan Debrő.

A színes legény futtában néhány meleg köszönő szót sziszegett feléjük és zajtalanul föl-kuszott egy lelógó horgonykötelen a földézetre.

Itjaink pedig hazamenet a szentekkel együtt emlegették Captain Blower gyomorperzselő gugyitélét.

II.

Farsang utolsó vasárnapi estéjén már amolyan hushagyó-keddi hangulat szokott uralkodni Fiume korzóján. Ebben az olaszosan épült széles utcában lakik jóformán az egész város. Vele parhuzamosan halad egy szűk utvonal, mely Andrásy

nevével diszeleg — egyéb disze nincs is. Ugyancsak egy irányban a korzón a „via Andrásyval” vonul a kikötő belső része, melyet a személy és postahajók forgalma élénkít, míg kinnebb a szabad kikötőben, kereskedelmi hajók horgonyoznak a raktárak szomszédságában, és ide csak az jár, a ki nek dolga akad benn.

A korzó egyenes is, görbe is, a házak, hol kiszöglenek, hol íves vonalban nagyobb terséget vesznek körül, hol ismét összebb szorulnak, — valódi olaszos szabálytalanságban. Az utca közönsége is olyan zagyva alkotásu, mint a korzó maga. Oda le a bigodalom srkában minden tájékról összegyűl a nép, mint a kert szögletébe a sokféle fafelé.

Széles Ausztria-Magyarország minden nyeljárásból elkaphat a fül szavakat, ha estenden végig sétál a korzón s mind-e Babelből vezető hangként emelkedik ki a város olasz tájszólása, mely a velepcenekéig híg lére eresztett rokonyelvvel gyöngyített másolata. Körülbelül olyan arányban van hozzá mint a dalmát partvidék sziklán termett bora az olasz borparadicsom émielyítő szőlőle- véhez. Megvan az ize, de nincs oly zamataja — igazi szelleme, mely az anyatöldből ered.

A „cavalchinák” eszén a soknyelvű, sokszínű lakosság ija-tija mind a korzón kavargó és őzi a bolondját.

A városi színházban tíz óra felé indul meg a maskarás mulatság, de az utca már hét órakor

hangos és tarka. Ilyenkor a mi kikötő városunk igazándi cifra, olasz tolt a Kar-vi roppant zürkenése és a Quarnero mélyleges kék vizei között. Elfelejtődik a kemény kikötői munka; kiürülnek a kávéházak alacsony füstös helyiségei, hol a „vérbeli” fiúmeiek naphosszat eltrécselnek, a számtalan hivatal fiatalága kedvtelés után lát, ugysis oly feszes az élet esatendön át idegen környezetben, a honi tűzhelyektől távol!

A „tabachinák” (dohánygyári munkásnők) és „sartorellák” (varróleányok) már hetek óta nem esznek meletet vacsorára, hogy összekuporgassák a farsangi cicómára való. Szegényeket úgysem áldotta meg igen a sors valami sok testi bajjal — aki csinosabbnak készült azt is korán kikezde a rossz táplálkozás, meg az örökölt satnyaság — hat legalább egy-egy farsangon át akarják élvezni rövidke ifjuságukat. Magukra öltének bolmi színes lebernyegeket; arra ráfogják, hogy „domino,” teletűzdeik fércruhájukat tarka szalaggal, mivel arcuk elé oleo barsony-lárvát kötnek, aztán így felmaskarázva keresztül-kasul szaladgálnak a korzón, miközben fölajgatón nyekgetik gyerekhangszereiket. Itt-ott találkozik derekabb, mutatósbab is közöttük, s ezt rajával követik a kikent kifest városi fiatalág, évöde kacarászva bujócskázva a sürgő sokaságban. Közben-közben buk-fenczik a bohócnek öltözött utegyerek, s nagyokat sikogatva, levegőbe dobálja csucos süvegét.

ELSŐ NAGYKANIZSAI SERTÉSZSIR KILÓJA 64 KR.

5 kilón felül kilónként 60 kr.

ZSIR SZALONNA 60 KR. HÁZHOZ SZÁLLITVA.

Kapható: Darvas János hentesnél, N.-Kanizsán, Petőfi-u. sarkán.

alkotmányt" aztán inkább a kupajokon, mint a fejökön viselik.

Hosszasabban nem vizsgálhatom őket, mert a vonat megindul.

Közeledünk a híres Wörthi-tóhoz.

Mire odaérünk, már lehangylik a nap a bércek mögé. Azért egész pompájában láthatjuk azt a hatalmas kulturát, mely a szép tó partjának minden pontját elfoglalta a maga gyümölcsöztető (vagy mint dr. Schwarz mondáná) fruktifikáló erejével.

Ahogy elnézem ezt a paradicsommal alakított földterületet, mindjárt arra gondolok, hogy mily remek paradicsom-kertet lehetne varázsolni a mi Balatonunk partjából csak felényi leleményességgel és áldozatkészséggel is!

Mire a tó partján fekvő *pörrtschahi* állomáshoz érünk, már fölguyják a vonat kimpásait; a remek-lekvésű tó melléke pedig kigyul szerteszét a villámfény.

Emil barátunk a coupé ablakához siet.

Valami ismerős, érces hang magyar nyelven esendül ki az állomáson nyüzgő földvendégek zajából.

— Nézzetek, itt van *Orosdy* — kiáltja Emil és kigyul arcán az öröm fénye.

Az ablakhoz sietünk mi is, hogy dr. *Orosdy* Lajost és kedves nejét üdvözljük.

Olyan meleg, olyan szívből fakadó az ilyen üdvözlés künn az idegenben. Istenem, ha olyan igazán tudnánk mi egymásnak örülni itthon, az édes hazza földjén is, mint ahogy az idegenben találkozáskor, örülünk! Itthon azonban csak úgy vagyunk, „mint találkozó hajók a tengeren: üdvözlőjük egymást, azután tovább megyünk hidegen...”

Néhány percnyi társalgás után indulást jeleznek és bucsuzunk.

Megállapodunk abban, hogy visszafelé, — ha csak fél-napi időt is szakíthatunk ki az uti programból — okvetlenül kiszállunk Pörrtschahon, hogy néhány kellemes órát tölthessünk kedves földjeink társaságában.

Lassan-lassan elmarad a Wörthi-tó vidéke. Az esti sötétben át már olyan a távoli partszegély — ahogy a villamos-lámpák a tó sötétben csillogó, vízében is visszatükröződnek — mintha két szerelmes csillagos égbolt tapadt volna egymáshoz elválatatlan öleléssel.

Az éjszaka ráfékszik az ismeretlen vidékek panorámájára. Mi is elcsendesedünk.

Végre berobog velünk a vonat a *villachi* állomás csarnokjára alá.

Említett vasárnapi estén, fényes tájban nagy zivaj támadt a hancurozó népség között a korzós alsó végén; ekkor fordult be Captain Blower kíséretével a főútra.

Valami sikerült maszkamennetnek nézhettek a természetes kapitányt és társaságát. Captain Blower jókedvében fejére csapta kocsikeréknyi számkalapját, melyet oda lenn az egyenlítő körül szokott viselni, hozzá bő leher vászonnadrágot öltött, úgy hogy tisztára maskarának vélte az utca pajkos fiataisága. Oldalán haladt a fiatalabbik hadnagy kesze-tengerészöltönyében, fölkesztvüze, lakkos cipellőben, amin Ó-Anglia nemes ifjúságához illik. Arcát a társasági lármá dacára füstölt közönyt mutatott. Nyilván kapitányra bohókás mezen boszankodott, mely nem igen vált az angliai tengerészeti díszére. De a legnagyobb zsvájjal mégis csak Bobby t fogadta az utca!

Debrő bárbita a kapitányt, hogy kimenőt adjon neki, Captain Blower azonban veszedelmesnek tartotta Bobby szabadon való kieresztését ilyen fölfordult világnál, hát inkább magával vitte kópönyeghordósnak, s ilyen formán megvolt Bobbynak a kimenője, de a gazdája is nyugton lehetett felőle.

Bobby a legszebb galáját húzta föl: skarlát-piros zsebkendő, sötétkék nadrág; a mellényt, fejére meg lengő szalagos pörge matrőzkalapot tett. Szelesen vigyorgó ábrázattal követte a kapitányt,

Kingrádlunk a kocsiból, és siteünk a Hotel

Mosser-éba, éjszakai pihenőre.

Tehát a vízontlatásig!

—y.

Október 6.

A Magyar-Golgothára hurcolt vértanuk kivégeztetésének ötvenedik évfordulóját megható hazafias kegyelettel ünnepelték meg Nagy-Kanizsán is.

A város köz- és magánépületein fekete vagy gyászszalagos nemzeti lobogók lengtek.

A városi hatóság a szent-ferenciek templomában gyászisteniztszeteletet tartatott, amelyen a különböző hivatalok testületek és egyesületek szép számban voltak képviselve.

Az iskolák mindegyikének növendékei külön gyászmisét hallgattak és gyászünnepeket tartottak.

Hogy a nemzeti gyász e kegyeletes megnyilatkozásában a katonaság részéről a hősök, a vértanuk unokái: a honvéd tisztikar tagjai sem vettek részt: azon nem ütközött meg senki, mert azt szomorúan tudja mindenki, hogy nekik a hazafias érzés nyilvánítását mindenkor az ugynevezett magasabb szempontoknak kell alárendelniük; de hogy a polgári hivatalok tisztviselői karából is akadtak olyanok, akik tündetőleg távol maradtak: ezen a szomorúan jellemző távolmaradáson már megütöközt mindenki.

Hát a mikor a miniszterelnök a nemzeti érzés megnyilatkozásának méretét illetőleg oly hatalmas lépést tesz előre az ötven év után is fennálló jégzirtek szétlérésében: ugyanakkor meg itt alant akadnak, akik ellentétben a legmagasabb helyről jövő és könnyen megérthető szellemmel, a nemzeti gyász mellőzéséből akarnak a maguk számára érdemtökét, gyűjtögetni??

Igazán elszomorító!

A gyászünnepe megváltozott részleteiről a következőkben számolunk be:

A szent-ferenciek templomában.

A hivatalos gyászmise, melyet a városi hatóság tartatott, reggel 9 órakor volt a szent-ferenciek templomában. Az ünnepély igazán létekeny és megható mozzanata az öreg honvédek jelenléte

s élénk kezmozdulatokkal, fojtott kiáltásokkal visszonzá az álarcsok ujjongását.

A két magyar ifjú egészíti ki Captain Blower udvarát.

Egyre sűrűbb lett körülvették a tarka tömeg. Egy pár buzgócs purdó nagy sivalkodással táncot járt előtük, néhányan Bobbyval kezdtek bolondozni, s majd leütöttek labáról Lybia szőlőtjét.

— Enyje, adta maskarája, kiáltott föl egyszerre a kapitány midőn egy csitri álarcs leány nagyot koppantott a porhára, mire Bobby közbelepett és jobbra-balra legyintett hosszú kájával — Nosza szétszaladt az egész Siserahad — de a kapitány is megszokta a bolondériát és visszafordulásra inté a társaságot. (Ki sem örült ennek jobban a hadnagy urnál, mert már-már ököre ment a tolokodó maskarakkal.)

Alig értek ki a nyugodtabb utcaszere, Captain Blower észreveszi, hogy hiányzik Bobby! A szerecsen oly buzgó hessegette a gazdája ujjába kerülőket, hogy elmaradt fölük, mikor hirtelenében visszafordultak.

— Bobbyt nem hagyhatom magára uraim mert bajba keveredik — ugyan hadnagy ur nézzen csak utána, hívja vissza!

Mitévő lehetett a hadnagy ur — a főlábbaló parancsára még egy közönséges szerecsen szolgáló főlhajszoasában is bele kellett nyugodnia — neki, nemes Damptershire szőlőtjének!

volt. Alig maradt szem köny nélkül, midőn felvontak a nagy idők tanui, egyike, másika a minden-napi koldusbottal kezében. Harmincharman voltak ök, kik eljöttek, hogy megemlékezzenek dicső bajtársaikról, kikkel küzdöttek a hazaszabadságért. Ezen nemes küzdelemért bitófa jutott osztályrészül vezéreiknek, küzdelemes viszontagságos élet a többi hősek és ezek közül többek mellett nem a vitézségi érem díszíti, hanem ott ékelenkedik a városi szegények plehtáblája, mely koldulásra jogosít.

Az isteniztszeteleten ott voltak a polgári hatóság képviselői, az összes egyesületek és testületek részben teljesen, részben küldöttséggel. A nőegyletek választmányi tagjai gyászruhában jelennek meg. A misét Weber Vince kvardián mondta: *Musza* Károly kántor, igen szép alkalmi betéteket énekelt. Kár, hogy a *Munkásképző Egyesület* dalárdája nem itten működött közre, mert a felső templomban tartott gyászmisén ott volt a gymnáziumi ifjúság énekára; míg tehát a felső templomban két énekkar is emelte az isteniztszetelet magasztosságát, a szent ferenciek templomában az énekesek egyedül *Musza* Károly kántor vállára nehezettek. — A *Munkásképző Egyesület* dalárdája szívesen működött volna bizonyára közre a hivatalos gyászmisén, de az egyesület vezetősége valószínűleg azon feltételeben volt, hogy itt az Irodalmi és Művészeti kör dalárdája fog szerepelni. Mise után a negyvenöt éves honvédek kettős sorban sorakozva, a főgymnáziumi ifjúság ünnepélyére vonultak.

A főgymnáziumban.

A nagy-kanizsai róm. kath. főgymnázium ifjúsága is megünnepelte nemzeti nagy gyászunk: a tizenhárom aradi vértanú ötvenedik évfordulóját. Reggel fél 8 órakor ünnepélyes gyászmisét hallgatott a felső-templomban, mely alatt az ifjúság és a munkásk. egyesület énekkara hazafias és gyászdalokat énekelt.

Maga az ünnepély az intézet rajztermében folyt le, mely az alkalomra fekete draperiával vonatot be. A podium felett függött Kalóczy J az új rajzteremnek az aradi vértanuk szobrát ábrázoló nagyméretű festménye, előtte égi kandeláberokkal és gyertyákkal.

A nagy terem már 10 órakor zsúfolásig megtelt közönséggel. Az ünnepélyen jelen volt a városi tanács Vécsey Zsigmond polgármester vezetése mellett a több testület küldöttsége. Megható jelenet volt, midőn a még élő 48-as honvédek elükön Pihál Ferenc kir. közigyzővel mintegy 36-an bevonultak a terembe. Köny tódult midégyen szemébe, midőn a részükre tennartott helyen elhelyezkedve megpillantották afekete draperiákiból kidomborodó s egykori, szomorú veget ért vezéreik nyugodt helyen emelt szobor hű képét.

Az ünnepély fél 10 órakor a Hymnusz el-éneklésével vette kezdetet, mely után Eczeles József 8. o. t. szép és tartalmas beszédben vázolta 1849. október 6-nak emlékét. — Gärtner

A kapitány pedig csak lassacskán „Deak” vendéglője felé tartott Baranyaival meg Debrővel.

...Fiume nem Liverpool vagy Southampton, de ép elég nagy arra, hogy ugy Damptershire, mint Lybia ivadékaik kétfelé eltévedtek legyen egymás keresése közben...

A szerecsen magára hagyva összegabalyodott a csintalan tarsangolókkal, kik húzták-tolták előre az égés korzó reneteg gaudiumára, míg nem Bobby észrevette egy tart kapufellát s hirtelen befordult — de nem egy ház pitvarába, hanem az óvárosba — mert az a kapu a városi torony alatt a régi városrész zürzavaros utcait kötö össze a korzóval.

No most bent volt a csavában. Előtte magas házak, szűk utcák, — mögötte a gonyolódó utca-népe meg mitévő legyen? Kapitányt, hajót felvedve, hirtelen befordult az egyik magas komor óvárosi házak közé...

A hadnagy ur pedig egyszer csak azon vette észre magát, hogy Bobby helyett a „Westindiant” látja maga előtt; ő meg jobbra fordult a korzó-tól és a kikötőbe tévedt.

No, Captain Blower várhatod az alattvalóidat!

(Folytatása következik.)

Antal 7. o. t. Ábrányi Emilnek „Október hatodikán” című költeményét szavalta érzéssel.

Nagy harast keltett Barta István 4. o. t. Gózonny Ferencz 3. o. t. Spitzer Lajos 3. oszt. t. Aczél Géza 1. a) o. t., Ganzl Aladár 4. oszt. t. Gózonny Aladár 2. o. t., Krátky István 2. o. tan., Erdős Ferencz 2. o. t. Rapoch Pál 1. a) o. t., Kovács László 1. b) o. t., Borovicza Sándor 3. o. t., Kaitauer Gyula 4. o. t. és B. umenschein Henrik 4. o. tanuló, kik mindegyike egy-egy vértanu életrajzát mondotta el. Közben az ének-kar énekelte Sporth: Gyászdalát és „Rákóczy imádsága” című kuruccdal.

Ezután Németh György 7. o. t. mély érzéssel szavalta el Palágyi Lajostól az „Aradi vértanúk” című költeményt. A közönség a műsor minden egyes számát zajos éljenzéssel és tapsal jutalmazta meg.

Mután még dr. Pachner Alajos igazgató egy nagyszabású és hazafias érzéssel telt beszédben buzdította és serkentette az ifjúságot a hősök iránti tiszteletre és hállára, a közönség a Szózat hangjai mellett déli 12 órakor oszlott szét.

A közönségi iskolákban.

Az államilag segélyezett községi polgári és elemi iskolák növendékei a tanítótestületek vezetése mellett október 6-án reggel 8 órakor a szentle-renczendiek templomába vonultak, hol a gyász-misést *Haukó* Henrik hitoktató mondta *Rasztics* Rafael és *Treiberics* Tivus hitoktatók segédletével.

Mise után a polgári iskola növendékei — mivel a rajzteremben folyó kőművesmunkálatok miatt együttes ünnepséget rendezni nem lehetett — osztályaikba vonultak, hol az osztályfőnökök méltatták a nap jelentőségét.

A polgári leányiskola növendékei a rajzteremben gyűlekeztek, hol *Hajjató* Sándor, a magyar nyelv és irodalom tanára, könyvekig megható beszédet szentelt a vértanuk emlékének.

Az elemi iskola növendékei a központi iskola udvarába vonultak, hol az ünnepséget a „Hymnusz” énekésével nyitották meg. Utána *Kovács Miklós* tanító törtött alkalmi beszédet, mire a Szózatot énekeltek el. Az alkalmi beszéd így hangzott:

Kedves gyermekeim!

A mai napon összejöttünk ide azon okból, hogy sziveinket s lelkeinket telemelve, megünnepeljük 50 éves évfordulóját ama szomorú és gyászos emlékü napnak, midőn dicső szabadságharcunk elbukása után a haza ügye veszte volt, és a szarkas uralom rémes és boszúálló munkáját megkezdve, igaz ügyünk s önvédelmi harcunk legvittebb és legnagyobb vezér alakjait hőher kezére adta.

A mélabus keservnek és a mélyen érzett fájdalomnak hangja szól belőlem. Mert ez a nap azon időre emlékeztet bennünket kedves gyermekek, midőn a magyar nemzet elvesztette mindenét: hazáját, szabadságát, önállóságát és legjobb, legvittebb fiait, kik ezért küzdöttek. A magyar nemzet akkor csak egy célt ismert és ez: megtörni a zsarnok uralmat és kivívni a nemzet, a haza szabadságát. De elvesztette azt.

Romlott nagy és romlott eme, kit hazája hő szereime sziv teitkre nem hevit. E szellem lengte át a hazát, e szózat hangzott minden kebelben 1848-49-ben, 50 évvel ezelőtt. Létünk, szabadságunk s a nemzet becsülete minden oldalról nyíltan s alattomban megáramadt. Csak az önök, gyávák s árulók vonultak vissza e támadás elől, a nemzet java bátran szembeszállt, éss, élet és vagyon versenyeztek az önfeláldozásban. Ki életét áldozta, mindent áldozott. S mégis ezren sereglettek a zászlók alá, kinek karja, szive ép volt, a haza védelmére sietett. A nemzet virága fegyverben állott, hogy csodákat műveljen s a világörténelmet oly lappal gazdagítsa, melyre a szabad népek hállával tekintenek. Dicső sereg volt ez!

És miként harcoltak? A halál gondolatának megvitéseivel, a haza megmentésének reményével, bátran, emelt fővel, rontottak ágyú üllegekre és szurony erdőkre. A golyózáport leikuslten fogadták, nem ismertek sem félelmet, sem tulerőt. Csak azt ismerték, miként kell győzni és meghalni a hazáért s kinek végzetes perre érkezett, hállós golyóval szivében, mosolylyal ajkán rebegte: Éljen a hazal Éljen a szabadság!

Igy halt meg a honvéd közharcostól a vezérig a csata téren, így a bitófán nem egyenkint, de százával, ezrével.

Amde az ellen nem szűnt meg tüzzel, vassal s idegen beavatkozással irtani a magyar seregeket, mignem elérkezett az iszonyteljes perc.

Egy forró reggel úgy nézett it minden, mint egy kertben, ho tegnap minden zöldelt, diszlett, virágozott a növényzet; de éjjel retentő fergeleg s kétségbejítő vihar dult. Mánapra nem maradt egyetlen törzs, nem egy mosolygó virág. A haza ügye elveszett. A magyar seregek Vilázo-nál lerakták fegyverüket. A győztes vérfürdőt rendezett sajtó tiszteletere. Hősök véreben fürösztötte meg boszuját. Lánc és bitó lett a hősök jutalma. A dicseleten győző bilincset kovacsolt a letelt kardokból.

Ma 50 éve, 1849 október 6-án szenvedett vértanui halált Aradon ama 13 hős honvédtábornok, kik a szabadság, egyenlőség és testvériség fenséges elvével dicső honvédeinket annyiszor diadlra vezették. E férfiakban megötlék a szabadságharc lelket. Az ellennek nem volt mitől tartania többé. Jó mélyen eltemette a nemzeti törekvéseket, fejta helyett bitó jelölte sirjukat.

Mind hősként haltak meg. Ngugodtan és hidegen mentek utjokra. Nagyok voltak életükben, il enek maradtak utolsó percükig. Egy bűnkö volt: az erényük, az, hogy nagyon szerették a hazájukat. Magyarorszag akkor egy óriási seb volt, a mely véges-végig vérzett. Gyászos napok bánat köde nehezedett a nemzetre, mint egy ólomulyu éjszaka.

Azután sírok boríták hazánk szent földét. Az ágyúk elnémultak, a fegyverezőj megszűnt. A vértanuk a nemzet megváltói lettek, a holtak sirja a fonszerelm olttára. Ötven esztendő borult immár szabadság harcaink dicső vértanuinak sirhantjára. Poraik elvegyültek a drága honi földbe, a magasztos lelkük beleolvadt a nép lelkébe. Az idők múlisa nem porlasztotta emlékeiket, egyre tisztább lesz az, ragyogóbb és hatalmasabb.

A gyászosnap, melynek emléket ma üljük meg, szomorú évfordulója a 13 aradi vértanuk kivégeztetésének s honfiai szivünk mindig igaz kegyelettel fog megemlékezni e mai nappal, melynek soha nem múó emléke kell, hogy szivetekben gyökeret verjen, kedves gyermekek.

A régi görögök és rómaiak istenek oltáránál áldoztak, mi is tegyük azt s a hazaszereget oltáránál röjjük le hálás és kegyeletes megemlékezésünk adóját ama 13 dicsőült vértanui felisteneink emlékének, kik megmutatták, hogy kell a hazát szeretni, érte élni: küzdeni és ha kell, mint ök tudtak, meghalni is.

Az a sirhely, hol ök nyugosznak, dicsőséggel borított és vérel áztatott oltára a hazaszeregetnek. A kivégzett hősök pedig martirjai a legnémesebb érzésnek, a mi sziveinkben tállaltik. Szent érzés az, a legszentebb valamennyi kezt, mivel önzésnek árnyéka sem jár velé.

Miben élne hazaszeregetünk, miben dobbanna össze szivünk, ha azok emlékeztetésben nem, a kik a hazáért a legiszonyuabbat is, hősoket is fölülmuló állhatatossággal elszenvedtek!

Dicső vértanuk, legyen áldva öökkre emlékeitek, kik a szabadság s honfiai becsületért haltatok meg. Hálás szivvel és kegyelettel emlékezünk meg rólatok, s mindnyájunk hő imája és a nemzet elimerése tegye nektek könnyűvé a földet, mely elttakar. Szébb szavakkal nem válhatnak meg tóletek, mint melyekkel ti váltatok meg az élettől, midőn utóján rebegtetek: Éljen a haza! Éljen a szabadság!

Az izr. iskolákban

Reggeli 8 órakor az izr. templomban tartott gyászistentiszteleten résztvettek a helybeli ös-zes tanintézetek izr. vallásu növendékei. Dr. Neumann Ede főrabbi hatásos emlékbeszédet tartott és gyászimát mondott a vértanuk lelki üdvéért. A templomi kar hazafias és egyházi darabokat énekel.

A felső kereskedelmi iskolában.

Az izr. iskola rajztermében lefolyt ünnepély műsora a következő volt:

1. Szózat, előadta az ifj. énekkar.
2. Megnyitó beszéd, tartotta Domány Armin, az Önképzőkör vez. tan.

3. Október 6. Ábrányitól, szavalta Dukász Miksa k. o. t.

4. Ünnepi beszéd, tartotta Weiller Vilmos, az Önképzőkör elnöke.

5. A „legnagyobb gyász”, Illyés B-től, szavalta Lukács Aladár f. o. t.

6. „Emlékezés”, írta Weisz Henrik k. o. t. szav. Rosensten Gy. k. o. t.

7. Hymnus, előadta az ifj. énekkar.
A műsor minden egye-pontja kitűnően sikerült. A szereplők egyenkint és együttesen teljes elismerést érdemelnek.

Az állami fogházban.

Tejes mértékben elismerést érdemlő hazafias-sággal történt gondoskodás arról is, hogy még a fogház lakóinak szive se maradjon érintetlenül a nemzet kegyeletes gyászának e szomorú nagy napján. Szabó K. István, fogházi hitoktató mondott ott szép alkalmi imát.

A fogház lakóit (120 rabot) az udvarra rendezte, kik mindnyájan mély meghatottsággal mondák a lelkész után az imát azokért, a kik a szabadságért meghaltak.

HIREK.

— **Dr. Gerő József** †. Mélyen érzett részvétellel értesültünk, hogy *dr. Gerő József* városi tisztiorvosunk, október 6-ikán délután 5 óra körül meghalt. A haláleset nem lepett meg senkit, mert már körül-belül egy év óta rohamosan pusztult ennek a fáradhatatlan, munkáséletű férfiúnak egész fizikumá. Maga is tudta, hogy baja gyógyíthatatlan. Ez a tudat legtöbb embert elkeseredetté, világgylölővé tett volna; ő azonban nyári kurájából visszajöve, a gyógyíthatatlan betegség pusztító hatása alatt is megőrizte lelke szelidségét, békés harmoniáját és odaadással, fáradhatatlan buzgalommal látogatta betegeit, akik tőle remélték és várták a gyógyítást. Ilyen kitartó kötelességtudással dolgozott egész életén át mindenütt, ahova őt hivatása vagy embertársai bizalma szólította. Éveken át buzgó elnöke volt a nagykanizsai Torna-egyletnek, tagja a megyei bizottságnak, — tagja a városi képviselőtestületnek s mint ilyen: tagja a községi iskola-széknek. Nagy-Kanizsán körül-belül 20 év előtt telepedett meg s itt szerény magatartásával, szelid bánásmódjával és a gyógyítás terén kifejtett szakbuzgalomával csakhamar megnyerte a közönséget. Körül-belül 10 év előtt a városi képviselőtestület bizalma a városi tisztiorvisi állásba helyezte, melyet nagy lelkismeretességgel töltött be mindaddig, mig sulyos baja teljesen munkaképtelenné nem tette. Eppen ilyen buzgósággal töltötte be a vasuti-orvisi tisztiségét is. — A társadalom egy szelidlelkű, buzgó emberbarátot vesztett benne. Teme-tése okt. 8-ikán d. u. 4 órakor lesz.

Halála alkalmából a család és városi tisztika radott ki gyászjelentést. A család gyász-jelentése:

Özv. dr. Gerő Józsefné szül. Breuer Róza mély gyászszal jelenti ugy a saját, mint gyermekei Ella, Andor, Aranka és Anna, valamint a mélyen szomorított szülők és a többi rokonság nevében is szeretett férje dr. Gerő József megye bizottsági tag, városi és déli vasuti pályorvos urnak folyó évi október hó 5-án délután fél 5 órakor élete 45-ik évében hosszabb betegség után történt elhunytát.

A boldogult hült tetemei f. hó 8-án délután 4 órakor fogtak a helybeli izr. sirkertben örök nyugalomra tétetni. Nagy Kanizsán, 1899. évi október 6-án. Áldás és béke hamvaira! Csodás részvét kériük.

— **Halász** István körjegyző folyó hó 7-én életének 33-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt Oroztonyban. Haláláról a pacsai járás jegyzői kara a következő gyászjelentést adta ki:

A pacsi járás jegyzői kara szomorodott szívvel jelenti szeretett kartársának Halász István volt orosztonyi körjegyzőnek tevékeny életének 33-ik, hivatalos működésének 8-ik évében Orosztonyban 1899. október 7-én történt gyászos elhunyt. Temetése f. október hó 9-én d. u. 2 órakor lesz. Kartársai mely meindulással mondanak Isten hozását. Aldás emlékére.

— **Hitoktatás.** A nagykanizsai községi elemi iskolánál éveken át az a helytelen beosztás állott fenn, hogy a nem katolikus tanulók szerdán, szombaton és vasárnapon délután (tehát a szünreire rendelt időben) kapták a hitoktatási órákat. Ujabbban az iskola igazgatója az illető hitfelekezetek hitoktatóival egyetértőleg úgy osztotta be a hitoktatási órákat, hogy azok a tanulóktól nem vonják el a bibensére szánt időt. Ezt az intézkedést örömmel fogadják bizonyára nemcsak a tanulók, hanem az érdekeltek szülői is.

— **Új tiszt- orvos.** Dr. Szabó Zsigmond, Nagy Kanizsa város kórházának alorvosa, lapunk dolgozójárak, a tiszt- orvosi vizsgálatot sikerrel letette.

— **Az ál-földbírtokosfiu.** Husvét napján egy 19. ezredbeli extra ruhás, csinos honvéddör-mester jelent meg fiakkeren a pécsi Magyar Király-szállóban és büszkén csórtetett fel az emeletre. Szóbat rendelt. Kinyitották részére az 1. számú szobát. Ket napig élt ott urasan, köl-tek-zve. Napközben a tess honvéddör-mester udvarolni kezdett Németh Katicának, a szobaas-zonyának. A leány szívesen vette a helyre katona tűzes bókjait, ömlengéseit. A katona csak két napig élt a szállóban, aztán csak két hét múlva jelentkezett megint. A szobaas-zony gyakran gondolt reá és örült, a mikor meglátta. A katona mindezt észrevette a viszontlátáskor és kezdte az udvarlást ott, hol két hét előtt elhagyta.

A viszony egyre bizalmasabb kezdett lenni. A katona elmondta, hogy ki ő, mik a szülei. G. Antalnak mondta magát, édes apja Brassón földbírtokos. Addig fejlődött a dolog, míg egy szép napon az őrmester ur a leány anyjával — komoly dologról, házasságról kezdett beszélni. Persze a szegény mamának akkor senkisé is volt bo dogabb. Egy földbírtokos fia lesz az ő veje! Ilyesmíró ő sohasem álmadozott. G. Antal elmondta azt is, hogy mihielyt kivetkőzik a katona ruhából, előkelő állást foglal el, mert kineveztek Győrbe a pénzügyigazgatóság-hoz irodatitánsnek. Formáliter már menyasszonyának tartotta Németh Katicát, a ki mellelleg nem egyszer segítette ki az őrmester urat kínos pé-zavarsábol. G. Antal részt vett a pápi hadgyakorlatokon és küldözgette az aniksz-kartájt az ő kedves menyasszonyának. A gyakorlat végeztével visszakértült G. Antal az ezreddel együtt Pécs-re. Szeptember 17-én már szabad-góllak is az őrmester urat. Civilben ép oly less volt és elegáns, akár az uniformisban. Az ezk-őrmester ur virágos nyelven testette le menyasszonya előtt a jövő boldog-arat, sőt mindenáron azon volt, hogy a mama is veük menjen Győrbe. De a győri uthoz pénz is kellett G. Antalnak. Azt tudta, hogy Németh Katicának van néhány száz forintja, hozza fordult menyasz-zonyához. És egy hitvány írás ellenében adott is a leány G. Antalnak 225 ftot. Erzékeny bucsuzkodás után elvált a szerelmes pár, a mama boldog volt, mikor G. Antal aradozva jelentette ki, hogy 14 nap múlva visszajő és elviszi az ő egyetlen Katicáját és a mamát.

— Mihielyt megérkezem, távirato! küldök!
— Ezek voltak G. Antalnak utolsó szavai. Ez szeptember 18-án történt. Azóta várják a távi-ratot, de csak még levelet, egy hitvány aniksz-kartájt sem küldött. Németh Katica azért remélt, de a sem hét végén egy bakocai ur, a hogy az ő szobájában meglátta G. Antal fényképét a leány asztalán, megkérdezte tőle, hogy került ez hozzá.

— A vőlegényem — mondta a leány — Talán ömeri?

— Hogyne, nálunk volt valamikor segédjegyző A godisai mester fia.

Egy másik bakocai ur szintén ugyanezt mondta a leánynak, a ki nem akart tagítani és ráfogta, hogy az ő vőlegénye nem godisai, az apja nem mester, hanem földbírtokos Brassóban. Az urak kinevelték és ettől a perctől fogva gyanu kelt a leányban, hogy a tess őrmester őt becsapta, azért játszott csak vele, hogy pénzt csalhasson ki tőle. Az ügyvédhez ment panasz-ával és annyit már megtudtak, hogy G. Antal nines Győrött a pénzügyigazgatóságná. Németh Katica édes anyja a rendőrségnél is járt, hogy az ál-földbírtokosfiu ellen megtegye a följlent-tést, aki kicsalta pénzüket és ennek ellenében ott hagyott egy darab érteklens papírt. Az aláírás alatt oda vetette G. Antal még a követ-kező betűket: p. ú. i. irtiszi. A szegény mama jajgatva panaszkodott a mikor azt kérdezték tőle, hogy lehetnek olyan könnyelműek, ezzel felelt:

— De mikor olyan tess, szép legény volt, olyan jónak mutatta magát. Mamának hívott mindig. Aztán annyi gyűrű volt az ujjain.

— **Fogás megjegyzés.** Ott tekéztek a legények a község-körömsa udvarán. Kora reggel kezdtek már és volt láрма, kiabálás. Aki sokat dobott, azt megjelenezték és megbámu-ták, aki hiába gurgatta ki a golyókat, azt nevetéssel bozantották. Dal felé ert vége: a játék, a ha-rangsóra oszlott fel a lármás mulatozás. A nyerők hangosan verték me lüket, büszkék voltak; aki vesztett, bozankodva, néman hallgatott, úgy mint Varga Nagy Pista. Harom forintját nyerte el a felvégi Antos Pipás János Gyuri fia. Bánta nagyon pénzét. Anyjira neki busult, hogy a piébánia előtt rasszolt maga a piébánia is a kullogó legényre

— Mi bánt léged, Pista fiam?
— Elvesztettem a pénzemet.

— Hát mért nem vigyáztál rá jobban, nem vagy te már kis gyerek.

— Nem is ugy vesztettem el, hanem elnyerte Antos Pipás Gyuri a felvagról.

— Aztán sok volt?
— Épen három forint és két krajcár.

— No látod fiam, azért vesztetted el, mert mise helyett koromsa udvarán játszottál. Szép dolog ez? Most azian megvert az Isten.

— **Elvesztett aranyóra.** Október 5-én délután 5-6 óra közt a város belterületén egy kettős fedelű női aranyóra — (egy rövid, kis golyóval díszített aranyozott ezüst-lanccal) elve-szett. A megtaláló — vagy nyomra vezető 3 ft jutalomban részesül. Jelentkezék a rendőrkapi-tányi hivatalnál.

— **Uj vasúti állomás.** A cs. kir. szab. déli vaspálya társaság wr.-neustadt-nagykanizsai vonalán lekvő, eddig csak a személy- és podgyász forgalom közvetítésére berendezett O-z kókitérő október hó 15-én „Ozskó” állomás elnevezéssel az ősszforgalom részére megnyitattik. Azonban oly aruk, melyeknek kezeléséhez homokrakodó szükséges, továbbá hasított körmű állatok az új állomáson sem fel, sem ki nem adhatók.

— **Lazsnaki mulató.** Kiránduló helyek-ben oly szegény városunk közönsége szívesen kereste tel a lazsnaki vendéglőt eddig is, de a jövőben ezt bizonyára még szívesebben fogja tenni mert f. hó 1-én a lazsnaki vendéglő bérlő cserélt és ezóta Briener Mihály jöhrű sánci kocsmáros méri ott jó, hazai borait. Az új bérlő ma vasárnap 8-án megnyitó ünnepelet rendez cigányzenével. Jó szívvel ajánjuk a lazsnaki ven-déglőt a közönség meleg pártfogásába.

— **Az öngyilkos tűzér.** Azok a tartalékos honvédsztek, a kik az idén őszszel az x...i honvédsztagozredhez voltak bevonulva, nagyon jól ismerik az öngyilkos tűzér históriáját. A tartalékos tiszteknek nagyon jó sorsuk volt: kevés munka, sok pihenő. Legtöbb idejüket még az inspekció-szolgálat rahlotta el, de ezt is kelle-

meass tudták tenni apró tréfákkal. Sötét ejjelen zuhogott az eső, megszólalt a kuszárnyában a teleto.

— Halló? Ki beszél?

— Lasztomiszky tüzérőrnagy. Ott van az inspekciós hadnagy ur?

— Igenis, itt van, őrnagy ur.

— Küldje a telefonhoz.

A hadnagy ur a boldogok álmát aludta. Beka idején, különösen a mikor az ezred legnagyobb része távol a garnizontól nagy gyakorlalon van, nem nagy felelősséggel jár az inspekciós szolgálat és a hadnagy urat, különösen ha tartalékos hadnagy, eluyomjaja buzóság. Az altiszt fölkelte: Lasztomiszky tüzérőrnagy hivatalja. A hadnagy ki-dőrgölte az álmot szeméből és rohant a telefon-hoz. Ott, aminnt illik, haptákba vágta magát és beszélni kezdett:

— Ki beszél?

— Lasztomiszky tüzérőrnagy. Az inspekciós hadnagy ur?

A tartalékos hadnagy ilyen közelről meg soha sem ériukzelt eleven tüzérőrnaggyal és han-gosan dobogott a szíve, a mikor a következőket hallotta:

— Hadnagy ur itt vagyok a..... kávéházban a hol hallom, hogy egy tűzér a Szogóban föl-akasztotta magát. Fölkérem önt, menjen ki ör-járatl a ligetbe és kutasson ki azt a szerencsétlen legényt. A jelentést itt várom a kávéházban.

Szakadó esőben utána indult a kis csapat. Csurom viz lett a legényeken minden, mire a kuszárnyába visszatértek, de semiféle akasztott embert nem találtak. A tartalékos hadnagy sietett telefonálni küldetése eredményéről.

— Őrnagy ur jelentem klasszan, átkutatam az őrjáratl az egész Szogót és mondtam, hogy ott akasztott! tűzérnek nyomra sincs.

— Nem lehet, nem lehet! pattogott az őrnagy. Eppen most még bitározottabb for ában hallot-tam a hirt. Tessék még egyszer átkutatni az erdőt.

A parancs parancs. A hadnagy ur ura utnak indult, ujra hiába kereste az önyilkos tűzért és ujra jelentette az őrnagynak, hogy nem talált az erdőben senkit és semmit. A mikor jelentését befejezte, hangos kacajra fakadt a tüzér-őrnagy:

— No pajtas, örülök, hogy a tréfám sikerült. En X. tartalékos hadnagy vagyok.

— **Sokszorosán kitüntetett gyár.** A folyó évi szeptember havában Szegeden megtar-tott mezőgazdasági országos kiállítás alkalmaival, az ismeretes több min 400 éremmel kitüntetett Mayfart Ph. és társa cég cs. es kir. kiz. szab. mezőgazdasági gépgyárak Bécs II. szülopressei, szölbogózási, szölbuzói, önműködő szabadal-mazott pernetező-, szözees és repcsény-irtó lecskendőt a magyar országos gazdasági egye-sület Budapesten a legmagasabb kitüntetésre a nagy arany éremmel jutalmazta.

Anyakönyvi hírek.

Múlt héten bejegyzett születések.

Pländer Antal, napcsámos: József.
Marics József, napcsámos: György.
Horváth József, földmives: Katalin.
Helfert Vendel, kádár segéd: Katalin.
Tóth Rozália, cseléd: Ferenc.
Németh György, földmives: György és Julianna (ikrek).
Stern Sándor, téglyagyáros: Margit.
Ország György, földmives: György.
Stróbl József, napcsámos: Kat-lin.
Gábor István, földmives: Terézia.
Halász Erzsébet, cseléd: Rozália.
Terász Julianna, házvésztő: Ferenc.
Sáncs Lajos, ker. utasó: István.
Páni Magdolna, ovónő: Magdolna.
Mátó Julianna napcsámos: Katalin.
Kulka Sámuel, szavó segéd: Erzsébet.

Múlt hét halottjai:

Szántó Mária férj. Szőke Sándorú rk. eskős neje 21 éves: tüdőgümőkör.
Dr. Gerő József ísr. varosi- és pályasrvo, 45 éves fehérváruság.
Ország György ifj. földmives fia, rk. 6 órá: kora szülöttség.

Valódi hamisítatlan sertészsir kilója **60** kr.
nagyobb mennyiség **54** kr.
ugy a legfrissebb és legjobb minőségű husfélék kaphatók
Első Szombathelyi Sertészizlalda és Husfűstölgyár nagykanizsai fiókjában.

Kiss József rk. csismadlási segéd, 27 éves: öngyilkosság felakasztás által.
Günser Károlyna isr. fuvaros leánya, 17 éves: tüdőgümőkór.
Kálovits János idősb. r. k. földmives, 71 éves: tüdőhurut.
Dani Juliánna rk. földmives leánya, 4 hónapos: tüdőhurut.

Törvényszék.

— Végvártárgyalások és ítélethirdetések. —

Október hó 11-én (szerda).

Gondatlanságból okozott súlyos testi sértés büntetve vádolt Török János s tsa elleni ügyben végvártárgyalás.

Magánlak megsértésének büntette miatt vádolt Kocsis János elleni ügyben végvártárgyalás.

Október hó 13-án (péntek)

Súlyos testi sértés büntette miatt vádolt Hóbor József (setrom) s tsa elleni ügyben végvártárgyalás.

Lopás büntette miatt vádolt Bécsi Kanász István elleni ügyben végvártárgyalás.

Sikkasztás vádja miatt vádolt Lendi Viktória elleni ügyben végvártárgyalás.

Gabonauzletrő. Egyrészt nagyobb kínlat s másrészt megdrágult kamatláb következtében az árak csökkennek. a hangulat lanya ha annak dacára, hogy az utolsó napokban az osztrák fogyasztás élénk vételeket tanúsított s nagy buzamennységek kerültek eladásra. Mai árunk: buza 8 i 30, rozs 6 t. 30, zab 4 t. 80, búkköny 5 f. 50. bab 6 t. 50 kr.

NYILTÉR.

Selyem damaszt 75 krtól

4 t. 65 krtól méterenként — valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 t. 65 krtól méterenként, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban **Privát-fogyasztóknak** postabőr és vámentesen, valamint házhöz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek.

HENNEBERG G. selyemgyáral

(cs. és kir. udvari szállító) Zürichben. (5)

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

Epp most jelent meg!

Die Nervosität und Hysterie

ihre Entstehung und naturgemässe Heilung von

Aladár Ujváry,

Naturarzt in Lippp.

Ára 60 kr. postai küldéssel 70 kr. — A szorú kiadása. — Ezen könyvet nem csak azok olvassák, kik idegfejtést már nagyon érzik, hanem azok is, kik ezen kellemetlen érzéstől még mentek.

Csak jó **stimulálás** és **természetes életmód** mellett mentheti meg önmagát mindenki az **idegesség** és **Hysteria** kínjaitól. — Ugyanezen kiadásban megjelent 1.) **Luugenschwindsucht** und ihre naturgemässe Heilung 12 kr. bérmentve; — 2.) **Hogyan keletkezik a betegség.** 12 kr. bérmentve. —

Fizetésekképpen levélbélyegek is elfogadhatnak.

Állami felügyelet a sít álló katonai-iskola.

KI AKAR

egyéves önkéntes

LENNI??

Mindazon ifjak, kik az előirt iskolákat nem végezték, előképzésükre és foglalkozásukra való tekinetű nélkül megszereshetik az egyéves önkéntes jogot. Aki már sor alatt állott, elkésett, születési év közlendő.

Programot ingyen és bérmentve küld

LICHTBLAU ALBERT

a katonai Iskola igazgatója DEBBREKENBEN.

Felügyelők: addel DRAUGENTZ JÁNOS magy. királyi honvédszerecs és MAYER ADOLF cz. és kir. őrnagy.

szám 319.1899.

297— 498/99.

279—1.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. év LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a letenyei kir. bíróság V. 157.1.99. számú végzése által Schwarzenberg Ignác nkanizsai lakos végrehajtó javára Vései Izidor letenyei lakos ellen 119 t. tőke hátralék, ennek 1899 év május hó 10 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 9 t. 50 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 725 t. 95 kr-ra becsült férfi ruhák, szövetek, czérna, gombok, házibutor, ágyneműk, varrógép és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a V. 127.1.1899 sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Letenyén végrehajtást szenvedett lakásánál leendő eszközlésére

1899. évi október hó 12. napjának,
d. u. 2 órája

határidőül kitétik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtnak fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Letenyén, 1899. évi szeptem. hó 27. napján

SCHMIDT JANOS
kir. bir. végrehajtó.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a letenyei kir. járásbíró V. 254/1. 99. számú végzése által Leopold Wiener & Söhne bécsi cég végrehajtó javára Vései Izidor letenyei lakos ellen 157 t. tőke, 197 t. 90 kr. után 1899. július 16-tól július 18.ig, 157 t. 90 kr. tőke, ennek 1899. évi július hó 29. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 22 t. 95 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 388 t. 50 kr-ra becsült férfi ruhák, álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak. Mely árverésnek V. 254/2, 1899 sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Letenyén végrehajtást szenvedett lakásánál leendő eszközlésére

1899. évi október hó 12. napjának
d. u. 3 órája

határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozó: oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Letenyén, 1899. évi szeptember hó 27. napján.

SCHMIDT JANOS
kir. bírósági végrehajtó.

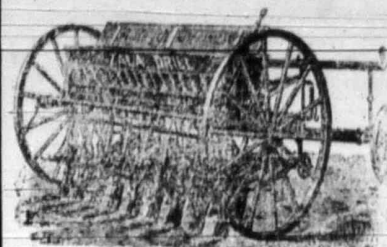

KITÜNTETVE

1°96. Millenniumi kiállításon arany érdemkereszt és millenniumi nagy éremmel.
1897. Kiszérv nemzetközi vetőgépversenyen első díj: **állami aranyéremmel.**
Léval nemzetközi vetőgépversenyen nagy úsemre; első díj: aranyéremmel.
1898. Hódmezővásárhelyi vetőgépversenyen első díj: aranyéremmel.
Marosvásárhelyi kiállításon első díj: aranyéremmel.

Weiser J. C.

gazdasági gépgyára

Nagy-Kanizsán.

Ajánlja:

MAGYARORSZÁG

legjobb és

LEGJOBB

VETŐGÉPÉT,

szabad, kiváltható kapacuk-lyókkal ellátott

sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas

Zala-Drill

sorvetőgépét, „Perfecta“ olcsó és igen jó, könnyű vetőgépét; legjobb szer-lovábbá szab. „Kesztyű“ kezű, több kiállításon első díjjal kitüntetett Sack-rendszerű aczélekeit, boronáit, járgányait, szénagyűjtőit, rostáit, triereit, darálóit, szecska és répavágóit, kukorica-morzsolóit és mindenféle gazdasági gépeit.

Elvállal malom- és vízvezeték-berendezéseket.

„Planet jr.“ rsz kézi-toló répakapa és töltőgép, a 10 t. 100

177—20

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

H I R D E T É S E K

felvételnek e lap kiadóhivatalában

NAGY-KANIZSÁN

Padlozatok mazolásához

- O. FRITZE Borostyánkő-olaj lakfesték felülmúl minden más gyártmányt tartósság keménység és fény tekintetében.
  - O. FRTZE Borostyánkő-olaj lakfesték szárad hat óra lefolyás alatt Jótállás mellett.
  - O. FRITZE Borostyánkő-olaj lakfesték sokkal kiadósabb mint bármely versenygyártmány; — 1 kgr. elegendő egy 16 négyzet méter terület egyszeri bemázolásához, —
- tehát használatban a legolcsóbb.**

RAKTÁRAK NAGY-KANIZSÁN:

228—10

NEU és KLEIN fűszerkereskedésében — FIALOVITS LAJOS butor aktárában.

TÜZIFA ELADÁS.

Kitűnő minőségű, száraz

bükkhasábfá

házhoz szállítva

I-ső oszt. . . . . 13 frt

II-ik „ . . . . . 12 „

Megrendelések alult t erdőgondnoksághoz intézendők.

Uradałmi erdőgondnokság,

Bánok-Szent György.

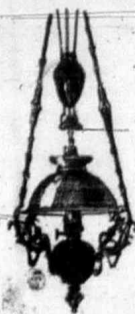
296—1

MELCZER JAKAB Nagy-Kanizsán

Üveg, tükör, lámpa, porcellán és edény kereskedése.

Van szerencsém a n. e. közönséget értesíte i, miszerin Nagy-Kanizsán-a volt Schiffer-tele

Üveg, tükör, lámpa, porcellán, és edény üzletet

f. évi szeptember hóban átvettém és azt teljesen újjon n berendeztem. — Nagy raktárt és választékokat tartok minden szakmámba vágó áruból és ezeket a legjutányosabb árak mellett árusítom.

Elvállalok mindennemű épület-ablak bemetszést és képek keretezését a legolcsóbb számítással.

A n. érd. közönség becaese partfogását és jöndulátát kérem

s vagyok teljes tisztelettel

Nagy-Kanizsán, 1899 szeptember hó.

Melczer Jakab.

292—4

Köszönetnyilvánítás.

O Fensége SALVATOR LIPÓT főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherceg rendkívül meg van elégedve az asbesttalppal bélelt cipőkkel. O Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadászcipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbéleléssel, ugyanannál a cipész-nél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadászcipők ép oly jók lesznek, és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szalonzcipők.

Zagráb, 1898. július hó 8-án.

KRAHL. Huszárkapitány

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bírósg elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbestbetéti cipők kitűnőségnek bizonyultak: száradnak és puhán járok megszűnt minden láb fájdalom, úgy hogy — azt hiszem — lábajam semmi tovább orvoslást nem igényel.

Szelcsé városlátás közöni Dancson, 1897. évi szeptember 17-én.

Tisztelt híve

118—50

WEKERLE SÁNDOR

Övjük lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után m gkönnyebbül a járása annak, ki cipője dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbéleléssel látja el.

Keltősvastárságu 1 frt 20 kr., egyszeri 60 kr., homoktalp 40 kr., gyermekeknek fele.

Az asbesttalpbélelése kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállítottott.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz ulóleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladókknak megfelelő árendemény.

Általános Asbestáru-gyár
betéti társaság

BUDAPEST, VI., Sziv-utca 18.

Egyedül elárusító raktár és képvisletünk Nagy-Kanizsán:

FRANK VILMOS

férfi- és gyermek-ruha, cipő és kalap raktárában. Délzalai Takarékpénztár épület.

ezen kitűnő dohánykeverék mindeütt kapható.
Gyári raktár: Weber és Tsa Bpest VIII. Erzsébet-körut 19.

NAGY-KANIZSÁN:

MARKBREITER L. urnál.

A „Mörathon“ rőptében meghódított minden dohányzót, mert a dohányzást igen egészsé-
gessé teszi, a nicotin hatását elveszti és megszokás esetében nélkülözhetetlené válik.

237.

Mörathon

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.

Nyiltár pótlása 10 krajár.

Előfizetők, valamint a hirdetésre vonatkozó Fischer Fülöp könyvkereskedésbe intéendő.

Bérmegtelen levelek csak ismert kassából fogadottnak el.

Egyes szám ára 10 krajár

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Szerkesztőség:

Városház-épület. Fischer Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta d. n. 4—5 óra közt.

Idő intéendő a lap vasalmi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischer Fülöp könyvkereskedés.

Nagy-Kanizsa, 1899.

Feloldó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Csütörtök, október 12.

Iparosok kongresszusa.

A hazai iparegyletek e hó derekán kongresszusra gyűlnek össze Kolozsvárott. Abból a közönyből, melyet a sajtó és a közönség tanusít e nagyfotósságu összejövetellel szemben, egy némely tanulságot vonhatunk le. Első sorban azt, hogy a komoly és praktikus dolgok még most sem érdeklik a nemzetet.

Benne vagyunk a legnagyobb gazdasági válságban, ennek dacára minden időnket hazafias manifesztációkra pazaroljuk. A kegyelet bizonyára szép magasztos dolog, de — bocsánat az őszinte szóért — abból egyesek csinálhatnak maguknak anyagi vagy erkölcsi tőkét, de egy nemzet meg nem él. A Hentzi-szobra elleni kirohanásokkal, Petőfi-ünnepélyekkel és október 6-iki gyászmanifesztációkkal még nem tettünk elég honpolgári kötelességünknek. A XX. század küszöbén meg kell változni annak a főfogásnak, hogy Magyarország egyetlen kincse egy szentelt fájdalom. Több munka és kevesebb érzélgés: ez a helyes irányelv.

Sajnos, kevesen vallják. És még sajnósbabb, hogy azok között is, kik a nemzeti munkálkodás ösvényén haladnak, nincs meg a kellő összhang és szolidaritás. Külön taborba gyűlnek az agráriusok, szemben a kereskedőkkel és iparosokkal. Az ország érdeke feltétlenül azt követeli, hogy a mezőgazdaság az iparral karöltve, egymást támogatva haladjon; a valóságban pedig mit látunk? Kölesönös panaszt és irigykedést, mely végeredményében káros mindkettőre s bizonyos tekintetben bénítólag hat a kormányra is.

Ezidőszerint az ország nagyobb érdeklődést és jóindulatot tanusít a mezőgazdasággal kapcsolatos dolgok és reformok iránt. Hogy csak egy lényegtelen dolgot említsek föl: a legkorlátoltabb mezőgazdasági kiállításról is hasábokat irnak a lapok, s a megnyitáskor ott találjuk a politikai és gazdasági élet néhány ősmertebb szereplőjét. Fiume a nyáron sikerült iparikiállítás rendezett. Eltekintve a politikai motívumoktól, maga a kiállítás méltó volt arra, hogy az anyaország ráfordítsa figyelmét néhány napig Fiuméra. De mi történt?

A fővárosi sajtó 5—6 sorral végzett a kiállítással, a vidéki újságok még csak tudomásul sem vették. Az ottani notabilitásokon kívül pedig közéletünknek egyetlenegy számottevő alakja se vette a fáradságot, hogy ellátogasson oda.

Ilyen közönyösség mellett nem csoda, ha az iparos osztály beleun a sziszifuszi munkába, s hitetlen mosolylyal olvassa azokat a beszédeket, melyek leher terítő mellett, pezsgős pohárral a kézben, a nemzeti ipar megteremtéséről itt és amott elhargzanak.

Nemzeti ipar! Nemzeti ipar révén vagyonsodás! Milyen szép álom, melyben egyes optimisták ringatják magukat. Mert, fájdalom, nemzeti iparról beszélni ma még csak álom vagy ábrándozás. A statisztika ridegen tárja elő a »szégyenletes« valóságot, hogy Magyarország az ipari terén a Balkán-államokt kivéve valamennyi európai nemzet mögött áll. A tizenhétedik helyet foglalja el! De nemcsak a gyár- és kézműiparban, hanem a mezőgazdasági ipart illetőleg is hátul kullogunk, jóllehet ez utóbbinak minden előfeltételeivel rendelke-

TARCA.

Temetőben.

Sárga levél körög már a fákon;
Temetőbe nyugalomra vágyom.
Csak tennének engem is a sírba!
Hisz két szemem könnyűt kiírta.

Nem hostam én virágot sírodra,
Elhervadna, könnyüm ha ráfolyna.
Oszai napnak lankadó sugára
Fon koszort sírodnak halmára.

Saivem buja hozott e sírkertbe,
Hogy sebérs gyogyító irt lelne.
Hadd borulok domboru sírodra!
Hadd mondjam el: saivemet mi nyomja!

Ej! de minek? meg ugy sem értenél,
Nem lenne jobb sorsom a jeleimél:
Rózsás szinben látad a világot,
Bódog voltál: mert téged nem bántott.

Szomorús lombja azt süttöge:
„Oh mi boldog a sírnak lakója!”
— Hej! boldogabb leszek, ha sír hantja
Fájó szívem örökre takarja.

Csete F. Alberik

Bobby.

Elbeszélés a magyar tengerparti életből.

Irtá: Maros Bódog.

(Folytatás.)

III.

Mikor a kapitány magyar kísérelével a „Deák” vendéglő bejáráshoz ért, türelmetlenkedve fordult vissza kíséreléhez:

— Hol maradt a hadnagyom Bobbyval? Igaz uram! E felejtettük megmondani neki, merre jöjjen utánunk. — No szép dolog!

— Ne törődjék vele kapitány ur, ha nem találunk ide, hát bizonyára visszamennek a hajóra.

— Lehet, lehet, pedig szerettem volna kissé fölvilanyozni a hadnagy urat az önk nemzeti zenéjével, mert Nep'un uccsa olyan ez a gontyivadék, mint az aludtje. Még benne van az akadémiai fegyelem és feszesség, mert alig félve szolgál hajómon. Majd ha olyan vén vízi róka lesz, mint én...de menjünk be uraim, nagyon csalogat a hegedűző.

Bementek, letelepedtek a gyér közönség között a cigány tőszomszédságába; Baranyai somlajt hozatott, a mi ugy folyt le a garatján, mint a limonádé.

— Többet tartottam a magyar bor felől

tisztelt barátaim, mert ez bizony elég győnge ital. Hol van az a híres tűzessége a magyar bornak, melyről még Indiában is hallottam regélni?

— A magyar ember ugy iszik — szót D-brő — mint ahogy cigánya muzsikál. Előbb a győnge bor meg az édes dal, aztán fokrol-fokra az erősebb ital és tűzebb nótá, így járja miná'unk.

— Haha! ugyan csak derek mértektartás. Tisztelem a népszokást és várom az erősebb szeszt.

Debrő odasünyított a cigánynak, aki föl is fogta hamar, hogy kövér angolnak zsiros a bugyellárisa és olyan nótázást kerekített, hogy elámult belé Captain Blower s észre se vette, mikor a somlai-boros flaskót jóféle szomorodjával cserélték ki, magyar barátai. Elfelejtett ő is „Westindian” rizszakodást, Bobbyt, mindent s nekípirosodva élvezte a szokatlan zenét, bőkezűen osztogatván az ezüst talért és nagyokat hörpentgetvén Hegyalja pezsdító levéből.

Hát a szegény szeretesen hogy jart ezalatt? Bizony turcsa bórben volt a legény, mikor oda csöppent az óváros utvesztőjébe. Se ember, se világosság, jobbra-balra kutyaszorító sikátorok, magas fekete házalak. A „Westindian” iromba gyomrának zegét zugát ugy bujta ő, mint akar-mely patkány, tudta ott minden lének keresztnak a helyét és a hajtálja sötétségében rátalált még a gombostűre is — amde itt az ismé-

ELSŐ NAGYKANIZSAI SERTÉSZSIR KILOJA **64** KR.

5 kilón felül kilónként 60 kr.

ZSIR SZALONNA 60 KR. HÁZHÓZ SZÁLLITVA.

Kapható: Darvas János hentesnél, N.-Kanizsán, Petőfi-u. sarkán.

kérvényei a Hentzi-szobor ügye és ez ügyben elégtételszerzés tárgyában; — mondja az előadó.

— Halljuk! — zugják Kossuthék.

A bizottság véleménye az, hogy a kérvények irattárba teendők; de Kubik Béla és Thaly Ferenc ellenvéleménye itt van és ennek a szóbeli megindoklására szót kér a fiatal Thaly Ferencz. A nyugodt beszédű ifjú képviselő pártja legformásabb szónokai közé tartozik. Gondosan megkonstruált és elég hatásos kis beszédben argumentált a mellett a véleménye mellett, hogy annak az emlékek ünnepi áthelyezésében a nemzet érzésével ellentétes tendencia van, a mi azt bizonyítja, hogy Bécsben ma sincsenek tisztában a magyar nemzet érzelmeivel. — A pártfelei megjeljenének.

Kossuth Ferenc, mint ceglédi képviselő első sorban a ceglédi négyülés kérvénye mellett száll szóra. A miniszterelnökkel polémizál, de Széll Kálmán multikori nyilatkozatai után bajos dolog volt a hadakozás De hivőnek tetszett, a miut tetszett a Meskó Lázó rövid beszéde is, a ki az ország határain tuira kíváná a harcosemléket. Szünet után Thaly Kálmán folytatta ott, a hol elvtársai abbahagyták. Es miután nem igen volt, mit folytatnia, nagy létradsággal igyekezett a miniszterelnök beszédéből valami olyat kikeresni, a mibe belekapaszkodhatnék. Es miután ott nem talált, hát — csinált bele egy kicsit.

— A miniszterelnök azt mondta, hogy Hentzi az ellenséggel szemben, fegyverrel kezében esett el. A miniszterelnök tehát ellenségnek nevezte a magyar honvédséget...

Ezt a szörnyű furcsa okoskodást már az elvtársai se oszthatták az öreg kurucnak.

— Micsoda okoskodás ez! — Hogyan mondhat ilyet! kiáltotta közbe a miniszterelnök, míg a Ház csodalkozással hallgatta Thaly Kálmánnak ezt a furcsa kis szójátszadózását. A ki így argumentál, nem lehet valami garmada val az argumentuma. Ez a balsikerű megbicsaklás különben csak jobban feltűzélte Thaly Kálmánt, aki haragos indulatában ugyancsak barátságos hangon emlékezett meg Hentziről és katonáiról. Valósággal válogatott az ugynevezett „válogatatlanság kifejezésekben,” úgy, hogy végre rácsengetett az előnk:

— Maga a képviselő ur mondotta, hogy vannak kifejezések, a melyek nem valók a parlamentbe. Minek él tehát ily kifejezésekkel?

De a hegy haragos leventéinek éppen ezek tetszetek legjobban és tömeges közbeszólásokkal buzdítgatják szónokukat.

— Kérem, csak egyenkint! — csendesíti őket az előnk.

— Majd el-öpri a nemzet haragja azt a szobrot onnan is, a hol most van, — mondja Thaly befejezésül; utána pedig az öreg Lakatos Miklós panaszkodott, hogy csaldott a kormányban. Ez se az ő elvei szerint kormányoz. A kormánynak el kellett volna menni Aradra, el kellett volna mennie a honvédszoborhoz; azt a budai vaskisértelet pedig a temetőbe kellett volna vinni, vagy pedig Bécsbe. Ajándékozzak oda Luegernek! De ha mondanivalója nem volt sok az öreg 48-asnak, volt sok olvasnivalója. Hentziről és Pest bombázásáról egész esomó cikket olvasott fel. Egész negyed háromig beszélt, a mikor másnap délelőtt tíz órára halasztották a vita folytatását

A m. jegyzői egyesület köréből.

Jegyzőkönyv.

Felvételet Nagy-Kanizsán 1899. évi szeptember hó 28-án a zalavármegyei községi körjegyzők egyletének választmányi ülésében.

Jelen voltak:

Kováts Gyula egyl. elnök, Molnár István egyl. alelnök, Scholtz Károly egyleti pénztárnok, Starzinszky György egyleti főjegyző, Dénes Jenő egyleti II-od aljegyző, Ferencz János, Kele György Galambos István, Koltay Lajos, Kálmán Lajos, Novák Károly választmányi tagok.

I. Kováts Gyula egyleti elnök a megjelent választmányi tagokat üdvözölve előterjeszti, miszerint a közigazgatás rendezése tárgyában szerkesztett emlékirat tervezet megvitatása miatt volt szükséges a választmányi ülés összehívása s annak Nagy-Kanizsára történt összehívását megokolva, a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja és az emlékirat tervezet előadására az egyleti főjegyző a jegyzőkönyv hitelesítésére Ferencz János és Kele György választmányi tagokat felkéri.

Elnök előterjesztésének tudomásul vétele után egyleti főjegyző előadja az országos központi jegyző egylet által a közigazgatás rendezése tárgyában szerkesztett emlékirat tervezetét.

Az egész terjedelmében felolvasott emlékirat-tervezet hosszabb beható tanácskozás után általánosságban egyhangulag elfogadott, mégis a részleteknél a következő módosítások figyelembe vétele és az országos központi jegyző egylethez leendő felterjesztése határozott:

1-ször: A tervezet III-ik fejezetének a) pontja

alá »polgárnagy« (községnagy, kőrnagy) elnevezése helyett községi főnök (kőrfőnök,) vagy községi szolgabíró (kőrszolgabíró) téssek

2-ször: A tervezet VII. fejezetének utolsó előtti bekezdése akkép módosították, hogy a tisztviselők és alkalmazottak fizetésüket ne a község pénztárából, hanem az állam pénztárából kapják, melyeknek fejében a községek egyenes adójuk 6—10%-át éventékn az állam pénztárába beszállgatni tartozzanak.

3-ször: A tervezetbe felvett tisztviselők elömenetelére nézve semmi nemű javaslat nincs, miert is pótlólag felveendőnek véleményesül, hogy a közigazgatási szolgálatban eltöltött meghatározandó — hosszabb szolgálat, a maga-abb tisztviselői állásra való kinevezésre szolgáljon képesítéssel.

4-szer: A községek önkormányzati jogát a szervezetben nagyon korlátozva látjuk, ugyanazért annak a szélesebb körre való kiterjesztését véleményesül.

Ezen alkalmattal felkértek az országos központi jegyző egylet, hogy a kormány által kidolgozott törvényjavaslatot annak idején nyomban megszerezni és a hiányok pótlása vagy módosításra vonatkozó javaslatok megtételére a megyei jegyzői egyleteknek kiadni és a beérkezett javaslatokat — esetleg országos közgyűlésen — tárgyalni sziveskedjék.

II. Községi szabályrendelet készítése az 1898. évi XXI. t.-c. 8. §. a), és b) pontja értelmében gyakorlandó községelyezés módjairól és mérveiről.

Az előnkéség a községi szabályrendelet készítésével megbízott azval, hogy a készített községi szabályrendeletet Zalavármegye tekintetes alispáni hivatalához terjessze fel és hogy az egysz vármegyében egyfőtétű legyen, annak kinyomtatását kérélmeljeze.

III. Az adóösszeíratási és kivétési munkalokat határidejének meghosszabbításá iránti intézkedés.

Tekintettel arra, hogy az adókivétési munkalok határideje rendeltelvan megállai va, ugy az bármikor módosítható, az eddigi határidők pedig olyan időszakra esnek, mikor az adóbehajtási, ujonozási, néplélelési stb. ügyek igénybeveszik a jegyzők minden erejét, ennélfogva az előnkéség megbízott, hogy a határidőkre nézve tervezetet készítsen és illetékes helyen a határidők megváltoztatása iránt kérvényezzen.

IV. Olvasatott a vasvármegyei jegyző egyletnek a jegyzői okmánykényszer ellen hozott határozata.

Tekintettel arra, hogy a körjegyzői okmány kényszer behozatalára illetékes helyen még semmi nemű intézkedés nem történt s tekintettel arra, hogy a zalavármegyei községi-és körjegyzők egyletének Zala-Egerszegen f. évi augusztus hó 5-én tartott évi rendes közgyűlésében a tárgyban már intézkedés történt, illetve a híresztelt támadás ellen óvás emeltetett: a vasvármegyei jegyzői

dolák, hamar vegez vele a törkölypálinka. Mert ezt tetteket élje, hogy kárörvendü szemléhessek berugása folyamattját. Bobby bizony nem igen érezte ki bor-é vagy törköly, amit iszik, elég volt neki ha a torkát érte az erős ital.

»Hozz még egy kancsóval Valesca, én fizetem, kiálltott a hórőhorgas. (Bobby szive nagyot ugrott örömeben) űlj ide te is közénk egy kis nótára.

A lány hozott a szeszből, s oda telepedett az asztalhoz.

»Hozd a csörgős dobodat is, Valesca, ma van farsang utolsó vasárnapja, az urak a színházban táncolnak, mi is mulassunk egyet! Ugye te szercesen?»

Bobby szivesen beleegyezett. Hej! ha énne-kem ilyen szabad életem volna, gondola!

»Igy ni Valesca! űlj ide a feketeszomszédhoz, hadd mulasson az is, aztán kezdjük rá a legújabb farsangi nótára.»

A lány megsörgette a kis csörgős dobot és rákezdet, hogy

„Die questa nuvola di questa bora!

Non é le fora

Che polizaj!

»Che polizaj!« ugrott rá a dígok kara. —

A szomszéd asztalnál kurjengató »tatslovi-csoknak« azonban sehogysem volt nyükre, hogy ilyenképen zavarják az ő kornyikálásukat s haragosan odakiállottak a dígok asztala hoz, hogy micsoda arcállás az, így zavarni az ő nulságukat.

A dígok pillanatra elnémultak. Majd hirtelen

főlugrott a hosszú legény és képéből kikelve rivált át hozzájuk:

— Még ti beszéltek, rongyosok? Örűjtek, hogy megűrünk benneket ebben a korcsmában! Ahol a szabad fiúmei polgárok mulatnak, ott hallgassatok ti idegen gézengúzok. Ki hitt benneketek ide?

No, több se kellett amazoknak. Főgyűrték ingujjaikat s készen álltak a verekedésre.

Tyű! Lett ott zenebona, láma szitkozódás, ütőre készülődés...

Bobbynak is már fejébe szállt az erős szesz, de nem állt a verekedők közé; ahelyett fölhasználta hamarosan az alkalmat, s vadul átölelte a csapostányt, ki sikoltozva szabadkozott tőle.

Mikor ezt a sikolyt meghallotta a hórőhorgas csapatvezér, egy rikantással visszatérésre parancsolta földűhött cimboráit és azon indulatosan Bobbynak fordult.

— Hát te beszűlte szercesen, — mit bántod az én Valescámat, marad-e békében tüstént?

Bobbyban már kettős inger do'gozott: a szeszé, meg a léányé. Elfelejté vendéglétét és vérben forgó szemekkel állott a hosszú legény elé.

— A tied, a tied ez a lány? Most én akarom; nem csak nekem van hozzá jussod, Én akarom, hallod?!

Feszült izgalommal nézték az előbbi ellenséges felek ezt a fellépést.

— Te a... a... rod?... szólt rekedten a dígok, s fenyegetőn lépett feléje — te? te nyomorult az én szeretőmet? Te akarod?

Majd hirtelen a libegő léányhoz fordult:

— Valesca! — ordítá — melyik a kedvesed: én, vagy ez a nyomorult?

A led y fojtott kiáltással a nyílt tűzhely mögé menekült és a halvágo kést védőleg tartotta maga elé.

Bobby erre melbe lökte a hosszú legényt és egy ugrással Valesca mellett termett.

— El innén, pusztulj! — rikoltá a dígo.

— Azért is az enyém lesz!

Erre közbetvették magukat a dígok, tatalovicsok egyaránt, kijött a korcsmáros is a pincegádból és szét akarták választani a fölmérgedt vetélytársakat.

...Egyszer éles sikoltás hallatszott ki a gomolyból s a szétugró legények előtt ott felűd Valesca, vérében ott tantorgott, a hórőhorgas legény megbébbzett fölve s Bobby, a halvágo késsel veszedelmesen hadonázva...

(Folytatása következik.)

Babá.)*

Irta: Benedek Elek.

Tul Réka királyasszony erdején, Kormos víze partján ál a vén udvarház: oda száll a lelkem. Ott fekszik ravatalon egy ósz öreg ember: babá Milyen kő önös név, ugy-e? Csacozó gyermekajk csinálhat csak ilyet. Kézetben különös, de amint

A Csendes Örök-ből. Benedek Elek legújabb könyvéből. Kiadta az Athenaeum ára: 1 ft 20 kr.

zünk. Ambár az ipari kormányzat már egy évtized előtt megjelölte, hogy mely iparágak honosítandók meg hazánkban, s a törvényhozás azok létesülését kivételes intézkedésekkel elősegíteni iparkodott: még mindig számos iparág teljesen műveletlenül maradt. Viszont azt is tapasztalhatjuk, hogy helytelenül alkalmazott pénzügyi és közigazgatási elvek miatt több iparvállalat vagy megszűnt, vagy hanyatlásnak indult, s a reájuk fordított állami áldozatokat és egyéni befektetéseket veszély fenyegeti.

Erdős akcióra és mélyrehabító reformokra van szükség, hogy megmentessék az, a mit pusztulás fenyeget, s a tovább fejlődés észszerű módjai megállapíttassanak. Miután az ipar mindenütt szoros relációban van a tőkével: különösen most kell a legmészszebb menő figyelmet fordítani iparunkra, midőn pénzválságról suttog egész Európa, s a tőke riadtan vonul vissza minden ipari vállalkozástól. Budapesten máris nyíltan beszélnek a házépítők és az építéssel kapcsolatos iparvállalatok krachjáról. Ha a bukás csak egyes spekulánsokat érne, nem törődne vele, De nagyobb a baj Ha a pénzsűke és a magas kamatláb miatt a vállalatok beszüntetik működésüket: ezer és ezer kisiparos marad foglalkozás és kenyér nélkül az egész országban. Mindenkit sújt a katasztrófa; az államot, a mely kevesebb adóhoz jut, a kereskedelmet, mely vevők hiányában pangásra kényszerül, s a társadalmat, mely segíteni kénytelen a nyomorba jutottakon.

Valóban nem közönséges bizalom és kitarítás jele, hogy a hazai iparegyletek e válságos időben, kolozsvári kongresszusokon, nyugodt tárgyalásokba akarnak bocsátkozni a jövő feladatai felől. A tárgysorozat 16 pontja felöleli a magyar ipari kérdés jogi, közigazgatási, pénzügyi és minden árnyalatu szociális vonatkozásait. Az ipar-

rosok maguk akarják megmutatni az iparpártolás igazi módjait.

Vajha a magyar társadalom szentelne figyelmet annak a küzdelemnek, melyet az iparosok folytatnak saját létükért, a nemzeti ipar jövőjéért és ekép az ország függetlenségéért. Mert legyünk végre tisztában azzal, hogy egy ország függetlensége nem írott betűkben, hanem gazdasági életének konszolidáltságában rejlik.

Bizalommal és hazafias tisztelettel köszöntjük az iparegyletek országos kongresszusát, melynek tagjai a nemzet javára nem jelszavakkal dobálóznak, hanem munkával adóznak.

Országgyűlés.

Október 9.

Napirend előtt jött az 1900. évi költségvetés benyújtása és a közel háromórás hatalmas expozé, amelyvel Lukács pénzügyminiszter a benyújtás aktusát kísérte.

A mint a múlt év pénzügyi viszonyait ismertetvén, a jelen költségvetés ismertetésére tért át a miniszter, hirtelen csöndes derűtség hullámzott végig a termen. Mert a milliók hirtelen nagyon megsaporodtak s egy-egy kiadási tételnél fölkapták fejüket az ellenzék pénzügyi szakemberei:

— Hiszen ez több mint kétszerese a tavalyinak!

De azután mosolyogtak és mosolygott maga a szónok is, mert rögtön rájöttek a mi lírok megszaporodásának az okára.

— Koronákról szól a költségvetés, nem forintokról!

Szakadatlan mély figyelem látszott mindenen, amint a pénzügyminiszter sorra, az ő világos és áttetsző modorában tárta fel az egyes tényleteket s ezek változásának megokolását és amint levezette a ház színe előtt a végeredményt.

— 1.831.583 korona a fölség!

Élénk eljenzés és helyeslés hangzott fel erre. De megint csönd és figyelem lett, mert Lukács miniszter áttért az általános közgazdasági hely-

zetre. Rámutatott a rossz szimptomákkal szemben arra, hogy szilárdak és biztosak a magyar gazdasági élet alapjai.

— De a kvótakérdéssel is takarékoskodjanak! — kiáltotta itt közbe Polónyi Géza.

Bár a figyelem lankadatlan volt, a pénzügyminiszter mégis öt perc szünetet kért, mielőtt beszédének második, fontos fejezetébe fogott: az adóreformról szóló részbe.

A Ház megéljenzete és sokan meggratulálták a pénzügyminisztert már most is, az első részért; de alig beszéltek meg a folyosón a képviselők az eddig hallottakat, már vége volt a rövid szünetnek és ott volt ismét az előbbi kép: a feszült figyelemmel eltelt Ház, a mely Lukács Lászlót hallgatja.

Nemcsak az adóreform irányát, célját, módjait mutatta be Lukács miniszter részletesen, világosan, sorra menve az adónemekben, hanem ugyan ilyen részletes képét adta az adókezelés reformjának. Tetszéssel, helyesléssel hallgatta a Ház és gyakran felhangzott az éljenzés egy-egy különösen kívánatos újítás bejelentésekor.

Közel három órát foglalt így le ez a második expozé; pont egykor fejezte be beszédét felzúgóletszés és éljenzés közt a pénzügyminiszter.

Egy kevés idő jutott még a kérvényekre is; köztük egynehány alkalmat adott a 48-as honvédek igazolási kérdésének újból való felvetésére is. A függetlenségiék közül Lakatos, Kossuth Ferenc, Lukács Gyula, Polónyi Géza szólalt fel itt, Széll miniszterelnök pedig megnyugtató ígéretet tett.

Október 10.

A kérvények folytatásának tárgyalásánál ma első sorban Budapest főváros főlíra került sorra, a mikor is a lipótvárosi közúti vasút engedélyezése körül a kereskedelmi miniszter és a főváros között támadt konfliktus alaposan beszélgetett meg. Hejedy Sándor ismételt felszólalt és teljesen korrektnek mondotta a kormány eljárását ebben az ügyben, a mi az ellenzék padjain ellentmondással találkozott. A vita vége az lett, hogy a főváros főlíra a kereskedelmi miniszternek adatott ki, a ki már előzőleg jelelte, hogy az ügy közte és a főváros között minden valószínűség szerint békés megoldást fog találni.

— Következik a szegvári, szigetvári és nagy-szalontai választópolgárok és a ceglédi népgyűlés

retlen város ódon házai közt úgy járt mint a vakondok a friss barázdák közt. Bobby, Bobby szedd össze furtangodat, mert soha látod többet a kék tengert, ha itt ragadsz.

Először a szijias korbács rémképe lebegett előtte, s már már sajgott a háta amaz ütlektől, melyeket Captain Blower fog neki osztogatni könnyelmű-éger. Jaj mikor oda letu Alexandriában, honfővárosaival összetűzött kimenője alatt! — azon szörnyű ítélet nap óta se szárazon nem volt, se ütleget nem kapott, s most újra megvan mindkét kellemes szórakozása.

Ez jart a lejében legelőször, midőn ugy magában maradt az óváros hepehupás kövezetén; de nem azért volt Bobby agyafutrt szerencsésülött, hogy mentő gondolatot ne találjon.

„Eltevédtem, — így vélekedék, — senkisémet tudja, hol vagyok, a kapitány mulat, más ugye igen törődik velem. Ezt a ritka előnyt ki kell használni. Csak lesz itt valahol a közelben korsmaféle, ahol rég nem látott ital mellett eltölthetem az éjszakát, — reggelre majd ugyis hazatalalok valahogy legfőjebb azt íllentem, hogy rossz legények fölkapnak, aztán leitatnak (mert kapatos leszek, az bizonyos.)

Kapatos ám, de miből tejjék italra? Nincs nálam egy kopott réz se, már pedig én tölem előre kérték a fizetséget.

De nini! Velem hordozom a kapitány felöltőjét! Becsapom a forcsmátrónál, gazdámnak meg azt mondom, hogy elmentek tőlem ma éjjel. Ez az, gyerünk Bobby a csapszékbe!

Nem kellett soká keresnie, mert az óvárosban

egymás hátán vannak az ivószobák, hajóskorcsmák, lebujsok. Bobby óvatosan kandikált be az egyik csapszék ajtórepedésén, — de visszahökent, midőn észrevette, hogy odabent a Westindian három matróza poharazik. Nagy baj volna ha őt meglátnák, s vége lenne a mulatságának, mielőtt hozzáfogna. Menten rájöttünnének a tengerészek, mert nagyon irigyik kíváncsúsgos helyzetét a kapitánynál.

Ekkor a hátamögötti házak egyikéből zűrös énekhangok csapak teleje; a kapubejárát alacsony boltívei alatt lévő nyitott korsmaajtóból hangzott a nótázás. Ide benézünk, gondola, ezt a bejárót nem igen látni az utcáról, és a legrejtettebb korszmában szokták a legjobb bort mérni.

Bement a kapujába. Egy tekintettel meggyőződött, arról, hogy semmiféle hajó társa nem ül odabent, — megjött a bátorsága s belépett az ivóba.

Vágnivaló füstös, alacsony helyiségben találta magát, ahol zsulolva ültek a kikötői munkások, borozva, karttyázva, nagy röhejek közt. Masik asztalnál meg egy pár „tatalovics” (horvát napszamos) kik tele torokkal fújták a nótát.

Bobby először zavaran nézett körül hova telepedjék, de a jökédvű digók csakhamar fölismerték (mert a „Westindian” körül való munkában részt vett) és élénk hadonászással hivatgatták maguk közé.

„Gyere ide te kéményseprő-képű, hadd itatunk le evvel a jóféle nostranovál!”

„S' accomodi s' ior moro” szölt egy hőrihor-

gas legény és helyet szorított Bobbynak maga mellett.

Csakhamar ott termett előtte Valesca, a csapárosleány, és fojtott kacagással kérde tőle, mit hozzon neki.

Bobby nagyban szorongatta a kapitány köpönyegét, melyet a bor elleneben akart a korsmárosnak kínálni, de szóhoz se juthatott, mert hőrihorgas szomszédja valamit odaszólt a szolgálóknak, mire ez nagy hahotázva a söntés felé indult.

A hosszú digó tudott valamelyest angolul s beszédbe elegyedett Bobbyval, ki már egészen belemelegedett ivó hangulatába, s nagy kényelmesen dült neki az asztalnak, mintha viágéletemben oda járt volna borozni. Valahogyan csak megértették egymást, különösen mikor a visszaterő csapárosleány felé kapott a digó s Bobbyhoz fordult.

„Fene derék egy lányzó ez, ugye te szerencseny.

„Bobby, széles mosolylyal inté, hogy igen.

„Ne ültesdük ide közénk egy kis koccintásra?”

„Ah, ah jó lesz ujjongott Bobby, kinek csak ugy repesett a szive, hogy ujra asszonyféléit lát a közelében.

„Igyuok hát no.”

Bobby nagyott húzott a bádognapból, melyet eleje raktak, — majd nagy csettintéssel lecapta az asztalra.

A digók összenéztek. Jól indul a tréfa, gon-

aditványa felett a választmány napirendre
 ik megköszönve a választmányi tagok szí-
 ekliődését, a választmányi ülést bezárta.
 jegyzőkönyv berekesztetvén, helybenhagyva
 ott.

Kmf.

inszky György s. k. Kovács Gyula s. k.
 főjegyző. elnök.

Az országos betegápolási pótadó.

ezek a majdnem leküzdhetetlen nehézségek,
 lyekkel az egyes törvényhatóságoknak a be-
 polási költségek beszedése és illetőleg elszá-
 lása körül megküzdendőik kellett; az egyes
 megyékben ezen a címen felszaporodott óriási
 rálekok, melyek a vármegyék anyagi képes-
 sít és tehetségét nagyon is igénybe vették;
 gteremtették a nyilvános betegápolási költsé-
 fedezéséről szóló 1898. évi XXI. t. c. cikket,
 melynek értelmében a betegápolás körül felme-
 lendő költségek viselését az állam magára
 laltta és ezek fedezésére és az országos beteg-
 polási alap létesítéséhez költségvetésileg megál-
 pított 3%-ban kivetendő országos betegápolási
 tódót szed be a közigazgatásilag előírt egye-
 es adók után.

Az országos betegápolási pótadót a kivetett
 föld-, házbér-és osztályadó, a kereseti adók négy
 osztálya, a nyilvános számadásra kötelezett
 vállalatok és egyletek adója, végül a tőkekamat-
 és járadékadó után írják elő, megjegyeztetvén,
 hogy az ideiglenesen házadómentes házak
 bérjövődélme, vagy haszonértéke alapján kiszá-
 mitott hízadó után is kivetendő ez a pótadó.

Az országos betegápolási pótadó kivetése,
 beszedése és behajtása tekintetében az egye-
 nes állami adókra nézve fenálló szabályok irány-
 adók.

Ezen pótadó 3%-kát a felsorolt adók után
 évről-évre a belügyminiszterium előirányzata
 alapján a költségvetési törvényben állapítják
 meg.

Érdekes a törvénynek az a rendelkezése, mely
 szerint ezen pótadó fizetése alól a törvényható-
 sági és állami tisztviselők, valamint a nyugdíja-
 sok sincsenek kivéve s így az illetményeikre
 megállapított IV. osztályú kereseti adó után is
 tartoznak pótadót fizetni.

Az émi csapások (tűz, jégeső, vízáradás,
 egerpusztítás stb.) által okozott károk címen
 leírt állami egyenes adók után a megfelelő
 betegápolási pótadót is mindenkor hivatalból
 leírásba veszik, s így ezt külön kérvényezni nem
 szükség es.

Magánkézből megvett ingatlan birtokot terhelő
 ily nemű hátralek a vevőre száll át.

A folyó évi kivetett orsz. pótadó után a
 kivetés idejéig esedékes részletek után késedelmi
 kamat nem jár, a jövő évben azonban már 5%
 késedelmi kamatot írt is fognak szedni, épügy,
 mint az állami adónál, a befizetés elmulasztása
 esetén.

Az országos betegápolási pótadó kivetése és
 behajtása körül felmerülő vitás kérdéseket, a
 pótadó hibás kiszámítása, az adóalap hiánya,
 megszünetése vagy ugyanazon adóalap többszörös
 megadóztatása esetén a kir. pénzügyigazgatóság,
 felelőbbségi uton a közigazgatási bizottság dönti
 el, melynek határozata ellen a közigazgatási bi-
 rósághoz van helye a panasznak (1898. XXI. t.
 c. 13. §) a felelőbbségek első fokban bélyegmen-
 tesek, második- vagy harmadfokban az illeték az
 egyenes adó felelőbbségekhez hasonló összegben
 rovandó le.

Ezen, a nagy közönséget közelebről érdeklő
 s főbb momentumok előre bocsátása után megje-
 gyezzük, hogy a folyó 1899. évre a betegápolási
 pótadót 3%-ban állapították meg s a kir. pénzügy-
 igazgatóság a pótadó folyó évi kivetése iránt
 az intézkedéseket már megtette s az adózó kö-
 zönség a kivetés eredményéről annak idején
 kellőképen tájkozva leend. Ezen pótadónak a f.
 évben történt ily késői megállapítását technikai
 akadályok okozták. Az 1900-ik évben már az
 állami egyenes adókkal együtt vezik ki ezt a
 pótadót.

Az országos betegápolási pótadó, mint már
 lentrebb említettük, az orsz. betegápolási alap
 létesítésére szolgál s így az állam újabb jöve-
 delmi forrásának nem tekinthető, mert a befolyt
 összegekkel szabadon nem rendelkezhetik, hanem
 csakis a céljának megfelelő kiadások fedezésére
 fordíthatja.

Az adózó közönség, bár eddigi kötelezettsé-
 gét is méltányoljuk, jelen esetben nagyobb meg-
 terheletésről (3%) nem beszélhet, mert a vár-
 megyei betegápolási pótadó 3,75%, illetve 3,7% volt,
 mely a folyó évben ugyan még benne lesz, de a
 jövő évben már megszűnik s emellett ezen orsz.
 pótadó az egész országra nézve (Horvátország
 kivételével) körülbelül 2 millió forintban van
 előirányozva.

HIREK.

— **Halálhír.** Mély részvétellel értesítünk
 hogy **Papp Miklós**, a nagykanizsai polgári
 leányiskola fiatal, 31 éves rajztanára, Hatolykán
 (Erdélyben) hosszas szenvedés után okt. 8-ikán
 meghalt. A polgári iskola tanári testülete koszo-

rut küldött ravatalára; a növendékek pedig ne-
 nek táviratban tejezték ki fájdalmas részvétüket.

— **Temetés.** Nagy-Kanizsán régen
 voltunk tanui olyan impozáns részvétellel
 temetésnek, mint aminő október 8-ikán
 délután 4 órakor volt, mikor boldogult dr.
Gerő József városi orvost kísérték ki örök
 nyugvó helyére. A városi tisztikar **Vécsey**
Zsigmond polgármester vezetése mellett
 testületileg, a Torna-egylet tagjai gyász-
 szalagos lobogóval, jelvényekkel, a vasuti
 mozdonyvezetők és fűtőházi munkások
 egyesületének tagjai gyászlobogóval szintén
 testületileg vettek részt a temetésen. A
 háznál dr. **Neumann Ede** főrabbi, künn a
 sirnál pedig dr. **Hajós Soma** orvos mon-
 dott szép beszédet koporsója fölött. A vég-
 tisztesség megadására még vidékről is so-
 kan bejöttek a hideg szeles idő dacára is.

— **Megegye rendkívüli közgyűlés.**
 Zalavármegye törvényhatósági bizottsága t. hó
 7-én dr. **Jankovich László** gróf főispán elnöklé-
 sével rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek
 egyetlen tárgya a képviselő választások leletti
 bíráskodásról szóló 1899-ik évi 15. törvénycikk
 7-ik §-ában említett fuvarozási díjaknak szabály-
 rendeletileg megállapítása képezte. Az állandó
 választmánya szabályrendelet tervezetét t. hó 3-an
 tartott ülésében tárgyalta s az § általa megál-
 lapított szabályrendelet tervezetét terjesztették
 elő a rendkívüli közgyűlésen, amely a szabály-
 rendeletet az állandó választmány javaslatahoz
 képest állapította meg. Egy szekér fuvardíját 10
 kilométerig 2,20-ig 3,30-ig 4,40-ig 6,50-ig 8 fnt
 maximális összegben állapította meg a közgyű-
 lés azzal, hogy egy fogaton, amennyiben a
 választók száma engedi, legalább három választó
 szállítandó.

— **Házasságok.** **Kumper Márton** bakki jegyző
 október hó 24-én délelőtti 10 órakor a novai
 róm. kath. templomban tartja egybekelését zágor-
 hidai **Czigány Klementina** kisasszonnyal.

— **Kovács Dávid**, a budapesti **Goldberger**
Sam. F. é. fiafi gyár főtisztviselője, folyó hó 16-
 én délelőtti a nagykanizsai ir. templomban tartja
 esküvőjét **Kohn Malcsika** kisasszonnyal, **Kohn**
Emil gabonakereskedő sógorövével.

— **Huckstedt Irén** drámai szerep-
 ben. **Csöke Sándor** színtársulata Nagy-Károly-
 ban sept. 27-ikén fejezte be szereplését. Utolsó
 előadásul színe került „**Sulamith**”. Amint a nagy-
 károlyi lap írja: „Nehéz vállalkozás volt de
 azért sikerült. A címszerepben **Huckstedt Irén**
 remekelt. Nem is hittük a kisasszonyról, hogy ilyen

ujra meg újra hallod mind szebbé és kedvesebbé
 válik. A nagybácsi térdére veszi a gagyogó gyer-
 meket, akinek már nagy a nyelvtudománya, mert
 szagátlanon ki tudja mondani ma-má, a-pa, —
 s százszor ismétli: mondjad: bácsi. A baba ha-
 misan rázza meg a fejét s csak az első szót fogadja el: bá. Aztán egyszerre csak neki, tüze-
 sedik a baba s hadarja szaporán: bábá bábá,
 bábá.

És úgy megtetzert neki, hogy nem is akar
 hallani más nevezetről.

— Mondjad: bácsi.

— Bábá!

— Hát jó: legyen bábá.

A baba után babát hoz a gólya és öröklök
 egymástól a nagybácsi házi használatra szánt
 nevé. Ezekből átvesszik a szomszéd gyerekek, a
 gyerekektől a nagyok s im, nagybácsi azon veszi
 észre magát, hogy ő: bábá a faluban, bábá az
 egész világon.

Ugy emlékszem, hogy bábá már az én gyer-
 mekkoromban, öregember volt. Hőfőér szakáll
 körítette állát, ám arca piros, mint a rózsza. A
 szeme szeliden mosolygó, mint egy fiatal leányé.
 Hangja lágy, beszéde halkán, csöndesen folyó.
 llyennek képzelem a mesebeli ósz öreg embert,
 aki a mese hősének álmában megjelent. Aki
 mindig egyformán öreg, sohasem hal meg. Öre-
 gek, fiatalok kidőlnek mellőle, ő egyforma csöndes
 járassal, arcan szelid mosolygással jár-kél az
 emberek közt, jólékonny melegséget árasztván
 mindenütt, a hol megjelen.

Nézzetek be a ritkuló udvarházakba, itt ott ta-
 lán még találtak bábához hasonlatos ósz öreg
 embereket s megértitek az én fájdalomamat.
 Akinék az élete egy nagy lemondás a maguk
 boldogságáról s nagy önteláldozó munka mások-
 nak a boldogságáért. A családi élet melegéből jut
 nekik is, de nem az övék!

Jártatok azon a földön, hol több száz eszten-
 dőről tudnának regélni a roskadozó vén udvar-
 házak? Nem vették észre, hogy mind ösőbb-
 ösőbb szűkül a föld? Magas hegyek közt
 keskeny völgyek. A paraszt alig hogy megtérül-
 het sovány földjén, s az uri rend is könnyen
 végig tekinthet az uradalman. Hátha ez is kétféle
 oszlik? Mi jut egynek? Száz meg száz példáját
 tudnám mondani, hogy két testvér közül
 csak egyik házasodott meg, a másik megmaradt
 urfinak.

— Az ócs mondja:

— Bátyám, megházasodom. Osztozunk meg.

— A bátya kérdi:

— Min? Ezen a kicsi földön? Mi jut nekem

s mi nekéd?

— Hát lemondjak arról a leányról?

— Nem, ne mondj le. Vedd el.

— És te?

— Én maradok — urfinak. Tovább műveljük
 apánk földjét együtt. Csak házat építünk mást.
 Enyém marad a régi, tied lesz az új.

S a vén udvarház mellett fölépül az új.
 Amaz üres, szomorú, ez népes, eleven. A vén
 udvarházban egy pár régi tutor maradt. Rozoga
 íróasztal, — valamelyik táblabíró óse volt. Egy
 almárium, egy fakó hangu óra: ez az aglegény
 szobája. A többi szoba lassankint — a gazda-

sági szerszámok raktára lesz. Sőtél, hűvös mind.
 De odaát az újházban minden mosolygó s
 minden sarokból melegség árad. Mindenki meg-
 irigyelhetné s irigylik is sokan, csak egy nem:
 bábá. Az ő arcáról nem olvasod le a lemondás
 bánatát. Beleszületett a tradícióba: az ócs háza-
 sodjék, a bátya maradjon aglegény. Így volt ez
 ősidők óta, így van mindenütt az ő házában:
 az ő lemondása valóképpen nem is lemondás.

— Én művelem a földet, te műveld a suak
 természetéből a gyermekeket.

Igy csinálta meg az osztályt. Így, mint annyi
 sokan. Így marad meg a föld, az ócs földje az
 ivadékok kezén. Száll fiuró-fiura, nem kerül
 idegen kézre. A melyet vérről áztattak az ócs
 verejétkkel ázatnak a maradékok. A földnek
 ez a szent szeretele az első, mindenek fölött
 való szeretet: utána következik minden más
 szeretet. Szerelmünk tárgyáról lemondunk, de a
 földről, apaink földjéről nem, soha!

De ritkulnak, erősen ritkulnak az udvarházak
 s ritkulnak azok a hőfőér szakállas öreg embe-
 rek, akik feltékonny gondnal őrizték az ősi
 földet s az ősi erkölcsöket. Azok a keveset
 beszélok és egy két szóval sokat mondó öreg
 urak, akiknek nyitott könyv az élete s példa-
 szerű minden cselekedete. Új szokások, új
 erkölcsök kerülnek a régiek fölé s bábá és vele
 a többi fehérszakállas patriárkák legandás ala-
 kokká válnak. Mesebeli ósz öreg emberekké, akik
 csak álmaikban jelennek meg nekünk s föléb-
 redvén, csaldóttan sóhajtunk: álom volt, mese volt.
 Nyugodjék csöndesen, bábá!

drámai erővel tud alakítani. — Ime tehát a mi kedves földünk, akiről sokan azt hitték, hogy alakítási képessége nincsen arányban gyönyörűen csendő, i-kolozott hangjával és éneklési művészetével: egyre fokozottabb mértékben hódít nem csak a könnyed operett-alakításokkal, hanem a nehéz drámai szerepben is. Ezzel a legutóbbi diadalával csak megerősítette bennünk azt a meggyőződést — amit már ismételtlen nyilvánítottunk is — hogy ő határozottan operai szerepekre hivatott.

— **Cyánusár.** Kovács Rozsó perlaki főszolgabírótól a nyolc csapás érte; neje, született Varga Jolán a hó 6-án rövid szenvedés után elhunyt. Az általánosan tisztelt urnó földi maradványait mely részvet mellett kísérte ki nagy számú közönség a hó 7-én a perlaki sírkertbe.

— **A bátor életmentő.** Csertán László zalamegyei, nemes-apáti földbirtokos folyó hó 8-án délután öcséjének, Zala vármegye alispánjának látogatására Zala-Egerszegre utazott. A mint a templom előtti térré ért, a lovak megbokrosodtak s elragadtak a kocsi. Izgalmas látvány volt a mint a galambösz nyagbirtokos, ki a vidéken oly nagy népszerűségnek örvend, a kocsiában főállva segítségért kiabált. Nagy néptömeg gyűlt össze a látványra, de senkinek sem volt bátorsága magát a lovak elé vetni és csak percek múlva, mikor már a lovak jó messze rohantak, találkozott egy Reich Jakab nevű fiatal ember, ki a lovak elé mert ugrani és megragadta a kantárszárát. A mevadult átlak azonban magukkal hurcolták. Fölemeltek a levegőbe és ledobták vagy tízszere egymásután, Reich azonban nem eresztette el a kantárt, s végre is hosszas küzdelem után, élete veszélyeztetésével a lovakat megállította. Eltörtött a nagy küzdelemben a kocsi rudja, mely az egyik lovat halálosan megsebezte, összetörtött a kocsi, de az ősz földbirtokos élete meg volt mentve.

— **Koszorút-pótló adományok.** Folyó hó 6-án elhunyt dr. Gerő József iránti kegyelet jeleül, koszorút-pótló adomány tejében adakoztak: Breuer Károly és neje 10 f. Engländer Ottó és neje 5 f. Grünhut Márk családja 10 f. Guth Arnold és neje 5 f. Krausz Jakab és neje 10 f. Krausz Helén 10 f. Mihófer Odón és neje 2 f. Schnabel Gottlieb 10 f. Viola Adolf 1 f. 50 kr., helybeli „Munkapótló” 10 f. és Stern Sándor 5 f. összesen 78 f. 50 kr. A nagykanizsai Chevra Kadisa.

— **Langvizi emberbarátok.** Nagyon csyúnán bánt mostoha gyermekeivel Széles Pálné, homokkomáromi uradalmi erdősz. felesége. Törvényre is került a keményszívű asszony kegyetlenségéért. A megkínzott leánykák közül egyet Wirth János és neje Schmidt Anna, egyet pedig Weisz István és neje Schindberger Katalin, langvizi lakók, vettek magukhoz ingyenes eltartásba és nevelésbe. Az Isten áldja meg e két családot a szegény gyermekek iránt a usított jószágukért!

— **Szüreti vigalom.** A nagykanizsai Általános Munkásképző Egyesület a következő meghívót küldte szert: „A nagykanizsai Általános Munkásképző-Egyesület 1899. október hó 15-én vasárnap a Pülgári-Egyet helyiségeiben az fdei szomorú szüret felejtése céljából az egyesület könyvtár-alapja javára táncot egybekötött zártkörű szüreti vigalmat rendez, melyre b. család-jával tisztelettel meghívjuk. Ez alkalommal Nagy-Kanizsa város és vidékének legzebb pázstornói és legdelcezeib pázstorai lo nak a közbiztonság fölött örködni: azon ismert tettesek pedig, kik ez ellen vétének, Saller Lajos ur és neje, Kohu L. Lajos ur és neje itélő bírák elévezetve, a jótékonyaság törvényei szerint fognak elítéltetni. Belépti jegy személyenként 60 kr., családjegy 1 f. 50 kr. — Kezdeté esti fél 9 órakor. Felüliszetések köszönettel fogadjatnak. Jég előre válthatók Kohu L. Lajos ur üléstében. A rendezőség.” A vigalom bizonyára fényesen fog sikerülni, mert az Általános Mun-

kásképző Egyesület szép működésével részolgaít a legszelebb körü pártfogásra.

— **A katonasorvosok új előléptetési szabályzata.** Új szabályzatot hirdettek ki minap a katonasorvosok tisztii testületében a kinevezésről, előléptetésről és a minősítési táblázatok szerkesztéséről. E szabályzatot egyidejűleg egy csomó új rendelkezést adott ki a hadügy-miniszterium a katonasorvosi pályára készülő aktívására vonatkozólag. Jövőben a próbaszolgálat ideje alatt a katonasorvosi kinevezésig a a segédorvoshelyettesek a rendes illetményekeken kívül havi 35 forint szolgálati pótlékot fognak kapni; akik nem segédorvoshelyettesek, 80 f. szolgálati általányt kapnak havonta, s ha uton vannak, uti költségeket. Oly pályázók, akik tiszték vagy tiszthelyettesek a katonasorvosi ösztöndíjjal van, a promóció után azonnal megkezdendő próbaszolgálatot a rangjuknak megfelelő egyenruhában kötelesek teljesíteni. A többi ösztöndíjas pályázókat a próbaidőre azonnal segédorvos-helyettesekké nevezik ki. A még nem promoveált ösztöndíjasoknak nyilatkozatban köteleznők kell magukat, hogy doktorra avatásuk után azonnal benyújtják kérésüket segédorvos-helyettesessé va ó kineveztetésükért, hogy próbaszolgálatot teljesíthessenek a helyőrségi körhá-zakban. A segédorvos-helyettesi minőségben eltöltött próbaszolgálat számít a nyugdíj-kiszabásakor. Ezek a rendelkezések a már próbaszolgálatban állókra is vonatkoznak.

— **Egy új közbiztonsági szer.** A „Kneipp Újság” ismert szerkesztője Okó J. ur Würshofen-ben a közbiztonsági és tűzvéti cauz ellen-biztos szerit talált fel. Számtalan elismerő irat bizonyítja ezen állítás valódságát.

— **Kingrott a vonatból.** Mór vároly somogy-miháldi földműves a múlt hét végén Szent-Jakab megállóhelyen a Kanizsára jövő személyvonatra felszállt. A vonat teljes sebességgel haladt és az atyafi az ajtó nyitott ablakán át szemlélte a vidéket, midőn hirtelen levette a szél a kalapját. Az atyafi nyomban utána ugrott kalapjának, melyet meg is talált, de aligha veheti ennek hetek előtti hasznát, mert teljesen összezsuzta magát!

— **Spiritizista széansz.** Okt. 12-ikén este 8 órakor a „Korona” szálló éttermében érdekesnek ígérkező előadást rendez egy Nagy-Kanizsán átutazó társulat. E even virágok fognak, nőni a szinpadon, melyeket a közönség között szétosztanak. Lesz gondolat-olvasás 100 korona díjjal annak a részére, akinek gondolatát ki nem találják; és lesz egy spiritizista széansz, amire bizonyára mindenki nagyon kíváncsi. Szerepel kinematografröntgen-sugár és sok minden egyéb. Jó lesz oda-ellátogatni!

— **Allatgyógyászat.** A ragadóss állati betegségek állása Zalavármegyében a legutóbbi hivatalos kimutatás szerint: Lépfene: morai j. Tarnok 1 u., pacsai j. Eger-Aracska 1 udvar, Tenyészbenesség és hólyagok kiütés: letenei j. Tormafo d 2 u. Sertésvész: alsó-lendvai j. Hosszú-falu 1 u., Kerka-Kutas 1 u., Pótháza 11 u., csaktornyai j. Ferencfalva-Mikófa 13 u., Róthát 5 u., kanizsai j. Balaton-Magyaró d 1 u., Kis-Komárom 14 u., Nagy-Récsa 1 u., Póloskefő-Duzs-nak 1 u., Szent-Jakab 1 u., keszthelyi j. Alsó-Zsid 6 u., Alsó-Pahok 2 u., Felső-Pahok 3 u., Köveskut 2 u., Keszthely 4 u., Nemes-Boldogasszonyfa 2 u., Sármellék 10 u., Szent-Audrás 1 u., Szent-Györgyvár 9 u., Zalavár 1 u., Zala-Szántó 1 u. letenei j. Becsehely 1 u., Bánok-Szent-György 1 u., Egyeduta 1 u., Keretye 1 u., Márcz 1 u., Tót-Szerdahely 1 u., pacsai j. Felső-Hahót 1 u., Kerecseny 7 u., Szabar 8 u., sümegi j. Gyömörő 15 u., Mezyer 1 u., Rigács 5 u., Sümeg 2 u., tapolcai j. Akali 1 u., Aszófő 13 u., Hegyesd 13 u., Mindszent-Kálla-Kisfalud 11 u., zala-egerszegi j. Andrásida 1 u., Döbréte 6 u., Nemes-Apáti 16 u., Pusztá-Ederetes 1 u., Pusztá-Szent-László 1 u., Sárhida 19 u., Zala-Egerszeg város 1 u.

— **A napitapok újdonságai** közt már vagy négy hét óta hosszú számsorokat olvas-hatók: az O-ztálysorsjáték nyese-mény-számai.

Most folyik ugyanis a negyedik O-ztálysorsjáték (Sostályának húzása, a mely harmincezer sorsjegyek juttat nyere-ményt. Azok a számsorok a közönség legkedvesebb olvasmánya. Az a nagy érdeklődés, a melyet ország-szerte várják, sál bizonyítja, hogy az o-ztálysorsjáték milyen népszerű, úgy mondhatjuk hogy megállapodott intézménynyé lett. Mindenféle yereményekről s a szerencsés nyerőkről beszélnek. Ók most a közérdeklődés tárgyai. Hogy a nevük imitt-amott nyilvánosságra kerül, annak nem is a sorsjegyelárusítók az okai. Az ismerek adják tovább a szerencsés neveket, ók terjesztik az igazán lett legendát. A negyedik sorsjáték főhúzása okt. 11-evel véget ér, a harmincezer nyerő a maga nyere-ményét fölveszi és megkezdődhetnek az ötödik o-ztálysorsjáték campagne-ja. Ennek az első o-ztályra szóló sorsjegyei már a napokban piacra kerülnek. Érdekes sorsolási tervét már legközelebb e helyen közölni fogjuk. Előre is föl hívjuk rá a közönség figyelmét.

Kiszolgáló állítanak allandó és jól jövedelmező foglalkozást találnak. Ajánlatok a katonaság előtti foglalkozás megjelölésével 1000 cím alatt poste restante Pécsre küldendők.

A család öröme.

A következő levél ékes bizonyítja, hogy a sok betegség által megrontott vagy meggyöngyített vért föl kell tisztítani. Erőteljesre tehát nagy gondot kell fordítani. E ótra a Pink-pilulát kell használni, az egyedüli helyreállító-szer, melynek eddig meglepő eredménye volt. Bochat József, eszlött tanító Hantelaca-ban, Besenfort mellett (Savóca, Franciaország) következőkben három gyöngyűst mond el, melyet a Pink-pilulával ért el.

— Három év óta, így írja levelében, borzasztó gyomorhaj kínozott; nem volt már ótvágyam és a kenetet, a mit ettem, nem tudtam megemésztelni. Gyakran faldokla fogott el és hánytam. Semmiféle szer sem adott megkönnyebbülést. Jól tudom ugyan, hogy hatvaalétes korában nem várhatja az ember, hogy ugyanolyan gyomor legyen, mint a milyen husz éves korában volt, de mégis vesztettem el bátorságomat és jól tettem, mert mióta a Pink-pilulát ismerem és használok, teljesen egészséges vagyok. Jól eszem, jól ömcsztek. Leányom, a ki mint én beteg volt a Pink-pilula használatával szintén meggyógyult. Továbbá a mi még meglepőbb, feleségem, a ki nek husz év óta a vér élesége volt a baja, a mi fején kiállítatlan vizenkötés és kiütés okozott, a Pink-pilula tökéletesen meggyógyította. Most fájdalom nélkül lélekódhatik, ami azelőtt lehetetlen volt, haja ismét füyes és megnőtt. Örülök, hogy ezt husz évi szenvedés után megirhatom. Láthatja, mekkora öröme szerzett családomnak a Pink-pilula.

Mindenből világosan kitűnik, hogy a Pink-pilulának a legkedvezőbb hatása van mindazokra a betegségekre, melyek a vérszegénység vagy az idögyöngöség következtében keletkeznek. Persze ilyen betegség sok van. Például: vérszegénység, idögyöng, sárgaság, gyomorhaj, reumatizmus stb. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 f. 75 kr. és 6 doboz 9 f. Magyarországi ártár: Török József gyógyszerárban, Budapest, Király utca 2. sz. alatt.

KÖZGAZDASÁG

— **A gabonaüzletről.** Az európai és hazai főbb piacok allandóan lanyha iránny jeleznek, miert is az árak naponként csökkennek. Nálunk gyenge kínálattal szemben alig nyilvánul kereslet, vevők és eladók egyaránt tartózkodnak. Mai árak:

buza	8 f. 20 kr.
rozsa	6 " 20 "
árpa	6 " — "
baköny	6 " — "
zab	4 " 80 "
bab	6 " 50 "

Valódi hamisítatlan sertészsir kilója 60 kr. nagyobb mennyiség 54 kr.

úgy a legfrissebb és legjobb minőségű husfélék kaphatók

Első Szombathelyi Sertészhizlalda és Husfűstölőgyár nagykanizsai fiókjában.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Boldogult férjem, dr. Gerő József városi és pályorvos elhunya és temetése alkalmával a né. közönség az igaz részvétnek annyi megnyilatkozásával halmozott el bennünket, hogy képtelenek vagyunk mely gyászunkban minden egyes részvétnyilatkozatért köszönetet mondani.

Fogadják azért a tekintetes hatóságok, testületek, vasuti hivatalnokok és munkások valamint családunk összes barátai ez uton mélyen érzett halánk és köszönetünk kifejezését.

Nagy-Kanizsa, 1899. október hó 11-én

özv. Gerő Józsefé és családja.

302-1

Hirdetések

11|1899. szám

302-1

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a letenyei kir. járásbíróság V. 192/198. számú végzése által Garsi Benó ügyvéd által képviselt Augustin Agoston végrehajtó javára Hozján György és neje Gálos Eszter tölzsentmártoni lakos ellen 180 frt 93 kr., tőke ennek 1898. évi október hó 16 napjától számítandó 6% kamatai 1/2 váltódj és eddig összesen 51 frt 45 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bírósággal felültagolt és 510 ltra becsült 400 mérő csutás kukorica és számból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a V.282/L.1899. sz. küldetést rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis Tölzsentmártonban alperesek lakásánál dr. Csémpesz Kálmán letenyei ügyvéd közbenjöttével leendő eszközökre

1899. évi október hó 16. napjának, d. e. 10 órája

határidőül kitűzettek s ahhoz a venni szándékozók ezezzel oly megjegyzéssel hivataknak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a leg többet ígérőnek becsáron alul is eladtnak fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerinti lesz ki fizetendő.

Kelt Letenyén, 1899. évi október hó 1. napján

SCHMIDT JANOS kir. bír. végrehajtó.

3610tk 99

300-1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Malik János merenyei lakos végrehajtónak Csordás János u. ottai lakos végrehajtás szenyedő elleni 12 frt 32 kr. tőke, ennek 1897. évi szeptember hó 10. napjától járó 5% kamatai, 4 frt 80 kr. végrehajtás kére mi 6 frt 30 kr. jelenlegi és a még felmerülendő költégek iránti végrehajtási ügyben a feent nevezett kir. tszék területéhez tartozó a merenyei 33. sz. tkjvben 891. hrsz. alatt 1/2 részben Csordás János, Ferenc, Rozi, 1/2 részben Csordás Ferenc tulajdonul felvett 51 ltra becsült halastói rét az 1881. évi LX. t.-cz. 156 §. a) pontja alapján egészben; — továbbá a merenyei 269. sz. tkjvben + 116. hrsz alatt 1/2 részben Csordás János, Ferenc és Rozi, 1/2 részben Badics Márton tu ajdonul 383 frtra becsült

67. sz. ház és belseőség az 1881. évi LX. tcz 156 § d) pontja alapján egészben, — mégis a merenyei 270. sz tkjvben + 425. hrsz. ingatlanak Csordás Janost illető s 43 frt 83 1/2 kr-ra becsült 1/2 része

1899. évi október hó 20. napján d. e. 10 órakor

Merenyei község házáni dr. Kreisler József felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladtni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kített becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% -at készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldötti kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tszék mint tkvi hatóságnál, 1899. évi július hó 28. napján.

Gózyon kir. tszéki albiró szabadságon.

Dr. NEUSIEDLER kir. tszéki bíró.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek
továbbá járgány-csőplőgép, löher-csőplők, tisztító-rosták, konkolozók, kaszáld- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

"Columbia-Drill"
legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, orló-malmok, egytemes acél-ekék.

Lincolni törzagyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

felvétetnek
Fischel Fülöp
 könyvtároskésőbb,
 Nagy-Kanizsán.

Hirdetések

14023|899 298-1

PÁLYÁZAT.

Nagy-Kanizsa rendezett tanácsa városánál megüresedett mérnöki állásra, a városi képviselő testületnek 1899. évi április hó 20-án tartott közgyűlésében 21 jk. sz. alatt hozott határozata alapján pályázat nyitattik.

Pályázóktól az 1883. évi I. tcz. 1. és 10. §-ában előirt feltételek mellett a minősítés igazolása kívántatik.

Az állással 800 frt évi fizetés és 700 frt tisztí pótlék van összekötve.

A pályázni kívánók felhivatnak, hogy törvényes minősítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat és életkorukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket Nagy-Kanizsa rendezett tanácsa városi iktató hivatalánál **1899. évi október hó 31-éig** nyújtsák be.

Megjegyeztetik, hogy az építész-mérnökök és a kik electrotechnikai tanulmányt végeztek, előnyben részesülnek.

Az állás választás útján fog betöltetni.

Nagy-Kanizsán, 1899. évi október 3.

A VÁROSI TANÁCS.

VÉCSEY ZSIGMOND

POLGÁRMESTER.

Szenvedő fiatal férfiak

ha meg akarnak szabadulni gyöttrő bajuktól, és kellemetlen betegségeiket alaposan meg akarják gyógyítani, használjanak kizárólagos n

Santal Egger-t,

mely rövid használat után meglepő sikert biztosít mindkét nemnél a régi csöfolyást megszünteti. 1 üveg ára 1 frt 50 kr., bérmentve 1 frt 70 kr., 3 üveg (egy kurára elegendő) 4 frt 50 kr bérmentve.

Óvás! Tudományosan elismert tény, hogy a Santal használata ezen betegségeknél megbecsülhetetlen.

Óvakodjunk tehát a drágább, de értéktelen idegen hangzású készítményektől.

Fő- és szétküldési raktár:
GYÓGYSZERTÁR a "NÁDORHOZ"
 BUDAPEST. VI. kerület, Váci-körút 17. szám.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egym évre 12 koronára (6 forint — kr.)
 Félre 6 koronára (3 forint — kr.)
 Negyedre 3 koronára (1 forint 50 kr.)
 Nyitási postónak 10 krajczár.
 Kéziratok, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischei Pálip könyvkereskedésbe intézendők.
 Bérmentetlen levelek csak ismert kasszából fogadtathatók el.
 Egyes szám ára 10 krajczár

Hasznosítás:
 Városháza-épület Fischei Pálip könyvkereskedésben.
 A szerkesztővel értékesíteni lehet naponta délután 4-5 óra között.
 Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.
Kiadóhivatal:
 Városháza-épület Fischei Pálip könyvkereskedésben.

Nagy-Kanizsa, 1899.

Feladó szerkesztő: Szalay Sándor
 Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Vasárnap, október 15.

Két indítvány.

Varga Otto tanárnak ismert felfüggesztési ügyéből folyólag *Vízsi József* országképviselő s a „*Budapesti Napló*” szerkesztője, „*Arulás*” címmel írt cikkében élesen bírálta *Demiczky Mihály* gym. igazgatót és a vezetése alatt álló intézetet. E cikk miatt *Demiczky* provokálta *Vészt* és párbajjal intézték el az ügyet.

Ebből az alkalomból a „*Magyar Nemzet*” igen alapos kommentárral kísért, két indítványt tesz.

Az a cikk, melybe est a két indítványt foglalta, nagyon tanulságos ugy a közönségre, mint a hírlapokra nézve; s azért mi is egész terjedelmében közöljük.

Nem követelünk se előjogot, se immunitást az újságíró részére. Lapok ban elkövetett sértésekkel szemben fennáll az elégtéltelzésnek minden neme és az elégtélteladásnak, tehát a lovagias elégtélteladásnak is minden kötelessége.

A sajtószabadságnak vannak kinövései. Sohasem fogjuk védelmezni és leleplezni azokat.

A sajtószabadságnak vannak korlátai, —

azok átlépését mi magunk itéljük el legszigorubbán.

A sajtószabadság örve alatt az egyéni becsületet megtámadni, a családi szentély intím dolgait közpredára adni s a privátügyek kerítéseit bedöntögetni nem szabad és nem ilik.

De a sajtószabadság ily visszaélései ellen a törvényekben foglaltatik remedium. S az elégtéltelszerzének valamennyi utja nyitva áll.

A közpályán élő emberekre, a köztisztviselőkre azonban számot tartunk. Közéleti szereplésük és cselekedeteik felett jogunk van ítéletet mondani. Jogunk van a nyilvánosság ítélőszéke elé állítani őket. Tetteikért és mulasztásaiért helyt kell állniok. Es sem karddal, sem pisztolyal el nem dönthetik az ügyet, a melyben a szabad sajtó velük pörbe száll. Kivéve természetesen mindig, ha magánbecsületükben vannak megtámadva.

Ha az újságíró akaróknak — tehát a köztisztviselőnek is — privát becsületében gázol, vele szemben az elégtéltelzésnek minden joga fennáll. Az ilyen újságírónak

fegyveres leszámolás ellen a sajtószabadság nem oltalma és nem mecedéke. Mert ilyen esetben, az újságíró immunitást nem élvezhet a mi volnánk az utolsó, akik számára ilyesmit követelnénk.

Köztisztviselő tettei felett gyakorolt bármily éles bírálatért azonban az újságíró mindaddig nem tartozik feyveres elégtéltel adni, míg a vizsgálat eredményei a tényállást el nem döltik. Ha a vizsgálat eredményéből kiderül, hogy az újságíró vádja alaptalan s így támadása könnyelmű volt: a feyveres elégtélteladásnak kötelessége elől természetesen ki nem térhet és el nem zárkozhatik.

Két konkrét indítványunk volna. Annak megszívlelését két a újságírói egyesületnek szives figyelmébe ajánljuk.

Minden oly esetben, mikor köztisztviselő, vagy köztisztviselő ellen, ebbeli minőségükből kifolyólag a sajtóban támadások jelennek meg, s a köztisztviselő, a vizsgálat eredményeit be se várva, az ügyet a lovagias mérkőzés útjára tereli: a két újságírói egyesület védje meg az újságíró a maga szolidaritásával. Állja útját annak a nizu-

TARCA.

A Napraforgó.

— Elbeszélés. —

Hát ki tehetne róla? Mindenki megvan a maga szenvedélye: a részegnek a bor, a magabazárkózottnak az emberkerülés, — egyik nem tud nélküle megenni. Mitharaguszok rája? Hja, az ember csak azért guanyolja a másikat, mert nem tesz ugy, mint ő. Pedig szépen kijöhetnek mindenkivel, ha akarnók.

Lám, az ibolya szereti azt az árnyas esendes tájat, a tavi rózsza csupán a láp közepén élhet, némely ember az örökké vig társaság rabja... hát miért nem hagyók azt a nagy sárga, tányás alakú virágot is sütkérszni a napfényben, melynek nevé napraforgó?...

Bizony, a legtöbb ember is szeret más fényben ragyogni és mégsem haragusznak érte. Hát erről a sárga virágról mesélek néktek.

I.

A nap már lement, hátrahagyva még egy időre piros fényt az égen, aztán elfut az erdélyi havasok égbenyülő hegyei mögé. Valami kis oláh falu bujt oda az X-i hágó mögé s kicsinyességében szegyenletlen lán a nevét megmondani vagy miért? — elég az ahoz, hogy nem is

emiékszem már rá, mi volt a vadói neve, csak csufnevére tudok visszagondolni. Büdös fészék a név, mit a szomszédok rája tukmáltak, százados piszka miatt. De lám, minő csodás a természet szépsége, alig van vármegye, hol a leányok oly gyönyörűséggel teremnének, mint eme kis helységben. Akad is vevő rájuk, száz is egyre, mert az édes mosolygása, festői termélt lánynak csak erre látható.

A nap már lement s lassan elaluszik a sok munkától fáradt lakóság. Itt-ott még ég a méces, az ablakokból vetve ki fényét a sötét utcára, aztán sötét lesz, esendes lesz minden.

Hej, nagy nap lesz holnap! Dobog a sok fára szive, álmódok szépet, mintha csak a szerelme istene csókolt volna büvös gondolattal homlokukra; holnap lesz a szent-mihály-napi leányvásár. Holnap vessz fel minden leány, minden legény a legszebbik ruháját, felaggatja n akára a teméred gyönyört, arany és ezüst pénzeket, holnap kötik fel a legcifrább kötőket ellől is, hátal is; holnap lesz a nagy nap, mikor száz faluból jönnek a legények, hogy a Kék egyen megnézzék a pajkos leánycsapatot, mely négyével jár-kei a tölgyek alatt a vihóggással inceskedve, csábilja a szép rumulikat édes szerelmi mámorba.

Átuszik már mindenki, csak abban az egy ablakban látszik még fény: egy szép hajdon tisztogatója, fényesíti a sok ezüst pénzt, csak ő

van még fenn, a — Napraforgó. Így nevez minden ember, mert hiúságban odafordul, hol a nap feléje sül: sz szereti, aki sok-sok gyönyört, aranyt tud neki adni, hogy hiúságának kielegtéltel szeressen. Szeretik a legények, mert nicez szebb lány nálánál; haragusznak rá a többi leányok, mert elhódítja öltük a legényeket.

A szép fáta dörzsolli az ezüstöt s halkán dudol melé valami merengő dal, minőt csak a román tud tód elővárszolni.

— En leszek a legzebb; én és senki más! — suttogja örömpereve és kacér mosolyal nézegeti magát a tükörben. — Hej, Stephancsek Zorka, te már sok embernek elvetted az esztét, most ismét el fogod venni egy legénynek, ki aranyokat fog adni csokodért...

Arany, ezüst, gyönyör!... ah milyen szép, mint a kelő naptény a Kraszna hegyek csúcsein. Aztán elrakta a kincset, nézegette magát még a tükörben, hogy szinte megrészegett önnö csábiló alkotatól; aztán lefeküdt és édes mosolygással, de nem minden igazottás nélkül, elaludt.

II.

Csillog a lomb, mintha bearayozták volna; fujdogál a szél, rozmaringszagot elteive; messzire hallatszik az az édes leánykaok, mely beleyegyült a tamburás s a dudás fátyolozott hangjába. Lehallatszík a vásár zsibaja a kék hegyről a

WEISZ JAQUES butorraktárában Nagy-Kanizsán.

Készletben tartanak mindennemű a legegyszerűbből a legdiszesebb, finom **ónémet, barokk, rococo stíly, gyöngyházzal berakott stb. háló- ebédlő és salon szoba butorok,** továbbá mindenféle más butorzatok, melyek a legelőnyösebben és legmérsékeltébb árak mellett kaphatók.

➔ Képes árjegyzék kívánatra ingyen küldetik. ➔

nak, a mely pisztolylyal és karddal akarja megszabni korlátait, köz- és nem privátügyekben a véleménymondás korlátlan szabadságának.

Ez az eljárás terrorizálása a sajtó munkásainak. Kard és pisztoly csak szenvedett sérelmekért szerezhet elégtételt. S hogy megvan-e értve a köztisztviselő, avagy az újságíró igazat mondott: az csak a hivatalos vizsgálat adataiból derülhet ki. A fegyveres elégtételadás ily esetekben tehát követheti, de semmi sem alatt nem eözheti meg az elrendelt vizsgálatot.

Az éremnek azonban van másik oldala is. Sajtószabadság örve alatt nem egyszer intézk. támadásokat az egyén tisztessége, jó hire, hitele s becsülete és családi élete ellen. A szabadsajtó fenséges lobogója alatt nem egyszer üznek sajtókalózkodást. Legfogadottabb neme ennek az úgynevezett revolverzés.

A tisztességes sajtónak áll leginkább érdekében, hogy kéles exstenciák ne kompromittálják az újságírás mesterségét a világ szemében.

A társadalomban tagadhatatlanul van bizonyos retrográd hajlam. Van főleg abban, hogy a sajtószabadság kinövéssei megorvosoltassanak.

A sajtószabadság az emberiség haladásának büszke szárnya. E szárnyát megbénítani, mozgásában gátolni nem szabad. A nemzetek nagy életbevágó érdeke ez.

Am, ha a sajtószabadságot meg akarjuk óvni a társadalom ellenszenvétől, nekünk, a kik a sajtó szolgálatában állunk, szent kötelességünk örködni annak tisztessége és tisztasága felett. Nekünk kell a korbácsot kezünkbe venni, hogy kiűzzük a szent helyről az újságírás kalózeit és parazitáit.

Másik konkrét indítványunk tehát a következő. A két újságírói egyesület a maga kebeléből alakítson állandó szervezetet,

valami fegyelmi tanácsot. A két újságírói egyesületnek e közösen megalakított organuma örködjék azon, hogy az újságírói névre méltatlan exstenciák, a sajtó kalózeit, az újságírók tisztességes családjából kirekesztessék. Ha ily módon az újságírók egyeteme a tollnak méltatlan parazitáitól megvonja a maga örkölési tekintélyének oltalmát s a szolidaritást velük szemben, akkor a társadalom nem azonosítja velük a tisztességes sajtót. Be fogja látni, hogy a sajtó visszaéléseinek orvoslása a legjobb, sőt az erre egyedül illetékes kezekben van, — az újságírók egyetemét képviselő egyesületek kezében.

Ísmételjük: immuniást az újságíró számára nem követelünk. Am közügyekben — de tisztán és kizárólag közügyekben — éppoly helytelennek tartjuk a sajtószabadságnak karddal és pisztolylyal való korlátozását, a mint kárhatalomnak tartották eleink a cenzurát és a hatalmági erőszakot.

Annak pedig, hogy a társadalom becsülésében és szeretetében a tisztességes sajtó le ne szálljon, egyetlen orvossága van. Az, hogy a sajtó a maga autonómikus jogkörében tisztítsa meg magát az újságírás parazitáitól, kalózeitól és brávóitól.

Az elővásárlás ellen.

A vásárló közönség részéről már igazán nagy volt az elkéseregés az elővásárlás korlátlanága miatt.

Ennek az elkéseregett hangulatnak nem egyszer volt már kifejezője a mi lapunk is; de csak nem történt semmi az elővásárlásnak szabályrendelet útján való korlátozása tárgyában.

Végre örömmel jelezh. tjük, hogy a szabályrendelet - tervezet elkészült; tehát megtörtént az első lépés a tőrhetetlen állapot megszüntetésére.

A szabályrendelet tervezete egész terjedelmében ez:

Szabályrendelet-tervezet a piaci elővásárlás megszüntetéséről.

1 §. Mindazon ismétlődőknak, kik a vidékről behozott fogyasztási cikkek bevásárlása és nyereségre való ismét eladásával üzérkednek (k-fák), gyümölcsárusok, tojás-, tej- és sajt árusok és baromfikereskedők, szatócok, zöldségárusok, (az egész város területén nevezetesen a közutakon, utcákon és a piacokon mindennemű piaci élelmi cikkek, úgy mint: baromfi, zöldség, főzelenyek: gyümölcs, tojás, burgonya) kicsinyben, tej és tejtermékek, stb. bevásárlása üzérkedési célokra reggeli 9 óra előtt elűltetik.

Reggeli 9 óráig csupán a fentebbi foglalkozást üzletszerűleg nem folytató fogyasztó közönség van jogosítva bevásárlásokat eszközölni s csak ennek elmúltával léphetnek a bevásárlók sorába az ismét eladók.

2 §. Az 1 §. rendelkezésének ellenőrzésével a városi rendőrség bízik meg, miért is tartozik minden oly egyén, ki az 1 § ban említett ismételdással foglalkozni óhajt, ezen szándékát a városi rendőrkapitányi hivatalba bejelenteni, hogy számára piaci árú hely jellőlessék ki.

3 §. Az 1. és 2. §. ellen vétők kihágást követnek el, mely kihágás 20 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, ennek behajthatatlansága esetén 2 napig terjedhető elzárással büntetetik.

4. §. Jelen szabályrendeletbe ütköző kihágások eseteiben I. fokban a városi rendőrkapitány, II. fokban a megye alispánja, III. fokban a magyar királyi miniszterium bírálkodik.

5. §. A befolyandó pénzbüntetés összege a városi szegény alapot illeti.

Indokolás.

A bevásárlások azok részéről, kik mindennemű a vidékről behozott bármennemű fogyasztási cikkeket, részint már az utcák végén, részint a piacon összevásárolnak, annyira elharapódzott, hogy a fogyasztó közönség abszolúte nem juthat hozzá, hogy a falusiaktól bármit is első kézből megvehessen, hanem teljesen ki van szolgáltatva a kofák nyereszedési üzelmének, a mi a helyi piacot szertelenül megdrágítja.

lenn elterülő lapáyra, hol a mocsárban fürdő köcsög ezüstfehér píbéje káprázatosan csillog a meleg napfényben. Gyerekek zúbjaja, a sipók éles fültye, egypár bepálinkázott rumuli káromkodás, azután az az edes zümmögés hallat-zik, mely a méhek zongorával azonos, jelképezve a leánysereget, mely méheként rajozza körül a legényeket, tüzes tekintetel sebezve meg a férfiszívket.

— Zorka, te a nyugal! Adok mindent, mindent. a mit a lelked megkíván, csak egy csókot kérek, melyből megintaszodhassak; — kiált egy fiatal legényke alig serkedő bajuszával.

Bezzeg dítközhat; nem is látja őt a leány, körülötte udvari képez a szép deli bojárak csapata. Kacsag a lányka, azeme versenyt csillag a temerd-nyakékkal.

— Meányi az ára e szép szemeknek? — kérdi egyik udvarlós.

— Ezer pengő! — kacag a leány. — Ezer pengő. Ki ad löböt érte? — és a végére siet el, hogy csábító alkonya megvárja, a szel fura-ától odatapadó könnyű, fehér ruhában.

— Itt az ezer pengő! — kiált valaki és hirtelen csókot nyom a megropott leányka nyakára.

— Ki meri Zorkát megcsókolni az én szemem láttára? — kiált az a legényke és megropogja a bojár vállát. A tömeg odaszereglők, felöglők a sübös nyereket, ki aztán elődalog, valami ropzattal légrve.

A főbb leányok irizy szemekkel nézik a Napraforgót, kiknek csöngő hangja magához vonzza minden szép férfijakat.

A kacér leány pedig jobbra-balra fordul, járja a táncot eszeveszeitlen... Hármán is megvették. Kéi legyen most? Hanár kitalálhatjuk, így szokta ő mindig tenni: eladja magát három-uk is és esz egynek sem jut belőle más, annál a részegítő csókknál, a mi ő végül szűken osztogatni szokott. Eladja magát úgy, hogy mégis tisztá marad, mint a két hegyek mesebeli madonnája. A penzen aztán azokat a gyönyököket s aranyokat veszi, miket a nyakára illesztget, kielégítvén s ezelvényes vagyait.

Még hangzik a tambur zenéje lágy zümmögéssel, mint egy örökzép mámor. Már oszolni kezd a vásáros nép, alkonyatban léven a nap s megszire van még az otthon. A legények elki-merik kocijukat a lányokat, aztán már csak a mulatni akaró legénység marad a sátorban, dalolva kedveseik csulfúságát és az ital gőzében átkozva mindenkit, ki nem akar velük tartani.

E-stendőr ismét népsé lesz a Kékfog, addig marában áll, minf a leveletől megfosztott kopár nyárta.

III.

Zorka, a szép Napraforgó éppen levei bújított kékje, mikor az éjszakában kopogást hall a lakán.

— Zorka, szép kedvesem, nyisd ki ablakod, nyisd ki nekem, mert meghalok utánnad. — Zokog kívül egy hang, annak a fiatal legénynek a hangja, a ki egy csókot kért s azt sem kapta

meg. Me ismerte a leány a letette magát mintha nem is értené.

— Zorka, te, vesztetel akarod. Megver még az Isten, — rimánkodik egyre az a hang, de a leány még úgy se hallgatna, csak rámoja kincset, gyöngyeit, mit az a három bojár adott neki. Törődő t isz az a szegény ördöggel odalign, banta is, ha elvőz is a... csak az aranyait nézte, nézte egész lelkével.

— Zorka, nyisd ki már az ablakot, mert beverem!

A lány feltjedd a hangtól, aztán kinyitotta ablakát.

— Takarodj innét, te pernahajder! Még ajnek idején sem hagysz nyugtot! — a újra becsapta ablakát.

Elhallgatott a hang. Csend lett, csak az aranyak kedve csöngése hallatszott, csak a lány halk mormogása... huszonöt... huszonöt... harminkeztő...

— Hát nem fogsz senkit többé szeretni! — kiáltott valaki és egy pisztoly lövedéje rezzent meg a legény. A leány felriadt, csak a hang nem történt, de a második lövés meg is ríjt lérté be, ki nem volt még lényes, hogy a Napraforgó társ megropogasson.

....Vajjon az a kacér lány mit érzett e pillanban! Talán jobb lélek szállt belé, mert... stb.

Számtalan felszólalás volt már e miatt a hírlapokban és egy a nagy közönség, mint a saját ennek orvoslását éltizedék. Óta sürgeti, de ezt rövid utoni intézkedéssel mindig csak a rendőrségtől várta.

Jelen szabályrendelet-tervezet célja egyrészt a fogyasztó közönségmódnélküli kizsákmányolásának megállítását, másrészt a vidéki termelők érdekeinek támogatását, kik a fogyasztó közönséggel közvetlenül érintkezve, árúikat jobban értékesíthetik.

Az ismétlésrész a rendőrhatalóság tudomása szerint a város végén a falusi termelőköt bevárva, potom árért összehozásróljáz az élelmi cikkeket, hogy a piacon magas árért mintegy kártellszerűleg a közönségnek eladják. A tervezet 1§-a ezen a fogyasztó közönségre rendkívüli hátrányos üzelmek megszüntetését célozza, amennyiben reggeli 9 óráig eltűntje az elővásárlást, (9 óra után) midőn a fogyasztó közönség nagy része szükségleteit beszerezte, a szabad üzérkedést a tervezet nem gátolja s így az ismét eladós beszerezhetik a termelőktől azon kereskedésre szánt fogyasztási cikkeket, mikkel másnap reggel 9 óráig a közvetlen-elárúsítók sorába léphetnek, vagy a szokásos hálaló kereskedést üzük.

A 2. §-ban az ismétlés kötelezetit ebbeli szándékát a rendőrhatalóságnál bejelenteni. Ezen intézkedésnek egyidűli célja az ellenőrzés megkönnyítése és a piaci elárúsító hely kijelölésének lehetősége.

A 3. 4. és 5. § a büntető határozatokat, bíraskodó hatóságokat jelöli meg és a büntetés pénznek hovatfordításáról intézkedik.

Országgyűlés.

Okt. 11.

A Hentzi ügy feletti vitában az első felszólaló Rátkay László volt, ki különösen érzelmi szempontokból meriette ereit, melyekkel külföldi leendőlettel mutatta ki, miben rejlik az augusztus 12-iki ünnep sérelmes volta.

Polónyi Géza a mult kormányt tette felelőssé ezért a sértésért, mely annál végezetesebb, mert a Hentzi-szobor a mai helyén csakugyan alkalmas arra, hogy a magyar híjakat teljesen elszakítsa a katonai pályától. Igen hatásonban beszelt Polónyi, a mikor egykori, lapidézetekkel bebizonyította, hogy Hentzi nem csak Magyarországgal, hanem az osztrák császárral szemben is hitessző volt.

Váratlan védelmezője támadt a Hentzi-kérdésnek Horánszky Nándorban, ki ma arra a feladatra vállalkozott, hogy a jelenlegi vitát mint erőltetett és igazságtalant elítélje. Hosszasan fejtette ki, hogy az összes felhozott vádak nem a jelenlegi kormányt illetik, merl ez a kormány iparkodik az összes felcérteseket eloszlatni. A honvédségnek az ünnepen való megjelenése természetesen folyománya annak, hogy a honvédség kiegészítő része a hadseregnek. Ő sokkal veszedelmesebbnek tartaná azt, ha a honvédséget külön akarnák választani a hadseregtől. Egyébként véleménye az, hogy augusztus 12-én minden politika vonatkozás hiányzott s így sértés sem fordult elő.

Utána még Polezer Jenő, Pichler Győző, és igen hatásonban Madarász József fejtették ki álláspontjukat a kérdéssel szemben, mire az elnök — más szónok nem jelentkezvén — a vitát berekesztette. Ekkor még báró Fejérváry Géza konstatálta azt, hogy ő Krieghammer báró rendeletét nem mondotta sohasem tapintatlannak Széll Kálmán miniszterelnök pedig röviden ismételvén multkori álláspontját, biztosította a Házát, hogy a Hentzi-ünnepből a sértésnek minden alanyi és tárgyi tényialadéka hiányzik. Nyugodtan várja

a Ház biralata, mert tudja, hogy ez alkalommal sérelem nem esett. Ismételt-n kéri az összes tenyezőket, hogy vessenek már fátlyot a mult sebére és mu káltkodjanak karöltve a haza jövőndő boldogsága érdekében.

Ez volt a vita befejező akkordja. A Ház most már csak zavazott. A többség elfogadta a kérvényi bizottság javaslátát, melylyel a kérvények az irattárba helyeztetnek. Remélhetőleg velük az együtt Hentzi szelleme is eltemetetik.

A többi kérvényt vita nélkül intézte el a Ház.

Az ülés végén Széll Kálmán tett előterjesztést a Ház munkarendjéről. E szerint a Ház elnapolta a zárt és hó végéig. Végül Pichler Győző interpellált Varga Ottó ügyében, a miniszter azonban nem felelt.

A pinceszövetkezetekről.*

Számtalan-hozzában ugy szokas ami sóp hazunkat emlegetni, mint a tejjel-mézszel fély Kanizsa gazdag, boldog földjét. Es ha végigmegyünk az ország vározasos vidékein, be kell ismernünk, hogy so igaz-ag van ebben a nagy dicseretben. Buzánk acalos, réteinken gazdag rendezek ad az illatos kövér föld, midőntüledre zsendül a zűmölés, boraink lüszek es zavatosak, a vizekben halak; erdőkön, mezőkön vadak tenyésznek, férfaink erősek es munkások, asszonyaink zépek es szorgalmasak; egy szóval mindendnk megvan, a mi csak egy ország gazdaságához, a nép jólétéhez szükséges.

Es mégis azt látjuk, hogy népünk es kivált a gazdaember nem el olyan jólében, a minőben elmie lehetne, mert nem aknázzuk ki azokat a kincseket, a melyek földjeinken rejlenek s nem veszi igénybe azokat az előnyöket, a melyek terményeink földolgozásánál es értékesítésénél kinalkoznak.

Ha rézi, jó módú bortermelő vidékeken járunk, mindenütt csak a filloxera pusztításairól es a külföldről hozánk származott szőlőbetegségekről hallunk siralmas panaszokat. Csúdes szomorokodással regélnek az őregebb szőlőgazdák arról a jó világról, a mikor a filloxera előtti időkben hegyen völgyön hangos szüreteken örvendétek a szőlőgazdák a bőséges es jó terméseknek. Az ilyen bánatos visszaemlékezéseknek aztán rendezen az a vége, hogy a filloxera meg a szőlőbetegségek okai mindennek. Az újonan telepített rónasági szőlők gazdái is csak a szőlőbetegségekre panaszkodnak. Pedig hej! de sok más egyéb baja is van a magyar bortermelésnek.

Mert lám! a filloxera-vezedelemet sok vidék már valahogyan kiheverte, sok helyen meg épen most buzgálkodnak azon, hogy újra telepítsék az elpusztult szőlőket; azután meg a homoki szőlők is egyre szaporodnak. Az amerikai szőlők s az oltványok, meg a szénkénnel való gyérítő eljárás már diadalmakodnak a szörnyű kis ellenségen. A különböző permeterések meg műtrágyák s gondos művelésmódok pedig egyre jobban védelmezik fáradságunk gyümölcsait más szőlőbetegségek ellen is. Mindezek tehát csak olyan bajok ma már, a melyek ellen szakértelemmel es költséggel lehet védkezni. Hogy azonban a költség kikerüljön, a termelést jövedelmezőbbé kell tenni.

Csak hogy nálunk a jövedelmezőség dolga áll mostában nagyon rosszul. Vegyük csak sorra ennek egyes okait.

Első sorban is itt van mindjárt a hazánkban nem ritka jégverés, a mely az utolsó években sok jó borunkat leszüretelte országszerte. Ha szorgalmas szőlőgazda 3—4 éven át összetakarogott valamit, az ötödik-hatodik esztendő jégverése megint csak elnyeli az iparkodás drága gyümölcsait. E baj ellen nincs más védelem, mint a jégbiztosítás, a mely orvosság megint csak keserű, mert ez is új költség.

Azután ritka esztendő az olyan is, a melyben az ország egyik-másik vidékén a májusi fagyok meg ne dézmálnak.

Ezekhez az elemi csapásokhoz járulnak azok a gazdasági es üzleti bajok is, a melyek ország-szerte többé-kevésbé mindenütt érezhetők. Ezek már a termés mennyiségét nem igen veszélyez-

tetik, hanem nagyon erősen nyomják lefelé az árakat.

Igen nagy baj az, hogy egyenlő minőségű nagyobb borkészleteket az egyes borvidékeken alig lehet beszerezni. Ugyanakkor a szőlőnek ket egymásutáni evelni termése épen ugy elüt egymástól, mint két szomszédos gazdának ugyanegy évjáratból való bora. Mar pedig állandó es biztos vevőkre leginkább csak ugy számíthatunk, ha évről-évre lehetőleg egyforma minőségű borkészletek kellő mennyiségben vagyunk képesek nekik nyújtani.

Gondoljunk csak végig egy-egy magyar szüret lefolyását, s meg egy osonó termelési hibára, sőt vetekre akadunk.

A mint a szőlőgazda jókor reggel elkezdi a szüretet, a kevésebb letetett szőlőfajtákat egymástalan hordják egytűvé a nagy kadakba ugy, a mint jön, reggeltől estig. Azután megtápossak, a tehetsébbek itt-ott szó ónalmokban megzuzak, sőt — ugy a hogy — ki is preselik. A must aztán a maga emberségéből erjed ugy, a mint azt a pince hőmérsélete engedi. Mar most gondoljunk meg, hogy a különböző laju szőlőfűrtök erettség foka mennyire eltér egymástól; az egyik-k cukortartalma nagyobb, a másiké kisebb; a koránreggel szedett, hideg szőlőből másképen indul meg az erjedés, mint a delutáni átmelegedett szemekből. A fehér szőlő héjában lévő igen finom zamatos anyagok a törvénybe kerülnek s értéketlenül, kihasználatalanul pusztulnak el abban az a cukorral együtt, a melyet a tökéletlen taposás es sajtos nem tudot belőle kivonni. Maga a pince-kezelés legfontosabb munkája, az erjedés a pince hőmérséklete szerint egyszer-egyszer hamarabb szűnik meg, máskor meg tovább tart, mind kellene.

Vajjon csodalkozhatunk-e azon, ha a kevert fajaju es különbözőképen erett, hidegen es melegben egytűvé zagyvált szőlőből kevés es silány minőségű mustot kapunk? Nem természetes-e továbbá, hogy ebből a silány ners anyagból a tökéletlen erjedés es a későbbi ügyetlen kezeléstan, mindenféle betegségek kített rossz bort kapunk? Az ecetesedés, a dohosság, a nyulósodás, a törés es a nehéz derülés es sok más baj ered hibás szüretelésből es hatytelen kezeléslből.

Aztán, ha e sok vezedelem között mégis csak talál a vevő kedvere való bort, tudnájuk-e neki ebből egyforma minőségben meg egy pár száz vagy ezer hektoliterrel szőlőit? Bizony meg a legnagyobb termelők sem képesek erre!

Általában ami borászatunknak a következő fogatkozásai es hibái vannak:

1. a drága nyersanyagot nagyon hiányosan, rosszul használjuk ki;

2. a gondatlan es hibás kezelés folytán sokkal silányabb minőségű bort tudunk előállítani, mint a milyent okszerű műveletekkel előállítanánk.

3. borainknak nincs állandó, egyforma minősége es jellege.

A legnagyobb baj, a melyből minden kár ered az, hogy minden szőlőgazda maga szüreteli le a szőlőjét s borát maga erjeszti, kezeli es árusítja. Az 1—2 holdas szőlőgazdák egyáltalában nem, de még a nagyobbak is csak ritkán rendezhetnek be olyan nagy es költséges presházakat, erjesztő kamarákat, a szüretelő-hez es a borkészítéshez szükséges drága gépeket es eszközöket, a melyenre a fentfelfsorolt bajok orvoslása végett szükség van. Bizony nem igen tehetik ezt a mi termelőink, különösen nem a kisgazdánk. A kinek egy kis megtakarított tőkéje van, az jóformán elfogyott a védekezési munkálataokra, meg az újra telepítés költségeire, sőt sok szőlőgazda a rossz esztendő alatt adóssággá keveredett. A legtöbb termelő tehát sem a maga tőkéjével, sem kölcsönpénzzel nem vállalkozhat nagyobb befektetésekre. Tarthatnak-e maguknak tanult, szakított borkészítőket, avagy maguk egész idejüket reá fordíthatják es a néhány hektoliter bor kezelésére? Bizonyára nem.

Hogyha tehát virágzóra akarjuk emelni borászatunkat, akkor oda kell fejlesztenünk a szüretelést es a borkészítést, hogy az a legnagyobb szakavatottsággal es tökéletességgel végeztessek.

Nagy baja még a mi bortermelőinknek az, hogy a bor eladása körül nagyon járatlanok es ha bár a filloxera pusztításai es a szőlőinket ért más elemi csapások következtében évi bortermésük mennyisége tetemesen csökken, sokszor hallunk panaszt a miatt, hogy a termelők nem

* A földmívelésügyi miniszterium kiadványa, Zsigány Zoltán es Baross Károly pályadíjazott műveiből.

tadjak eladni boraikat, vagy pedig kénytelenek est olyan áron adni, a hogy azokra éppen vevő akad; viszont a fogyasztók meg alig bírják a jó bort megízteni.

Mindsekkel a bajoknak a megszüntetése vagy lehető orvoslása végett ajánljuk mi különösen a kis és a közép szőlőbirtokoknak azt, hogy alakítsanak maguk közt vidékenként pinceüzvetkezeteket.

Nagyon jó volna, ha ennek az egyesülésnek a nagy fontosságát jó eszébe vehetném minden olvasómnak; Pál apostol ékes szavaival szeretnék szólani, hogy mindenkit meggyőzzek arról, milyen nagy erő van az egyesülésben és milyen nagy gyengeség a magános elhagyottságban!

Egy egészen ide vágó rövid kis történet jut eszembe, ez talán fölvilágosítja azt a nagy gondolatot, a melyet az én egyszerű szavaim nem elegendő fejtenek ki.

Egy öreg sokat tapasztalt gazda halálos ágya mellé hivatta hat felnőtt fiát s aztán hat pálcikát lőttől össze jó erőben egy csomóba s egymásután felszólította fiait, hogy törjék ketté az összekötött csomót. Az erőből dunszadó, edzett legények hiába feszítették meg minden erejüket, nem tudták ketté törni a köteget. Ekkor az öreg szétbontotta a csomót és elhalo erejével egyenként könnyedén eltördelte a pálcikákat; aztán azt az intést hagyta örököi fiaiira:

„Lásdátok, milyen gyöngök lesztek, ha szétbuztok egymástól és milyen erősek, ha összetartva, egyet akartok!”

Ugy vélem, hogy az egyes pálcikához hasonlítanak a mi kis szőlőgazdáink és az erős csomóhoz hasonlítanak a szövetkezett bortermeleők. A mi lehetetlen az egyesek gyengeségének, könnyű dolog lesz az egyesült erőnek.

E kis cikknek éppen az a főadata, hogy megismertesse az érdeklődő szőlőgazdákkal ezeket a szövetkezeteket, tanácsokat adjon a megalkálásra és vezetésre vonatkozólag, végre pedig kimutassa, hogy miképen segítenek a pince-szövetkezetek a bortermeleők égető bajain.

(Folytatás következik.)

A város házából.

— Városi közgyűlés. —

Nagy-Kanizsa rendezett tanácsú város képviselőtestülete 1899. évi október hó 16-án és esetleg folytatólagosan a következő napon, mindenkor délután 3 órakor a városház nagy termében közgyűlést tart a következő tárgyszorozattal:

1. Elnöki előterjesztés az üresedésben levő v. zárvendő állásnak helyettesítés által leendő beföltése tárgyában.

2. Az elemi népiskolák államosítása tárgyában a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium által leküldött szerződési tervezet.

3. Tanácsi javaslat — vonatkozásai az 1898 évi XIX. t. c. rendelkezésére a v. erdők házi kezelés tárgyában.

4. Szabályrendeleti tervezet a piaci elővásárlás érdemében.

4. A nagykanizsai tárházak részvénytársaságnak a közeletvámzedeés iránti kérelme.

6. Tanácsi javaslat, az Atilla utca építési vonalának rendezése céljából, a Chinorányi-fele telekből kisajátítás alá eső területnek megszerzése tárgyában.

7. Zalavármegye törvényhatóságának határozata, Hock János rom. kath. felekezeti kántor elbocsátása tárgyában.

8. A kózkórház 1898 évi záró számadása.

9. A kózkórház 1900 évi költség-előirányzata.

10. A kózkórház alapszabályának módosítási tervezete.

11. A legtöbb adót fizető v. képviselők névjegyzékek kiigazítására egy küldöttség megválasztása.

12. Eperjessy Sándor v. képviselő által tett indítvány, egy szakiparisokának Nagy-Kanizsán leendő felállítás érdemében a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez intézendő kérelem tárgyában.

13. Eperjessy Sándor v. képviselő ur indítványa Nagy-Kanizsa városának önálló országgyűlési képviselő választó kerületé átalakítása érdemében mozgalom megindítása tárgyában.

14. Szilvássy Pál lemondása a v. mérnöki állásra történt megválasztásáról, és ezzel kapcsolatosan az újabb pályázati hirdetmény kibocsátása érdemében jelentése.

15. Az 1899. évi yubacs-termes elárverezése eredményének bejelentése.

16. Varga János által a v. közönsége ellen 85 frt 62 kr. erejéig indított per bejelentése.

17. A szab. cz. és kir. déli vasúttársaság által a város közönsége ellen lefolytatott telettkönyvi kiigazítási per eredményének bejelentése.

18. Ügyési jelentés a Franz Lajos és fia cég által az iparvágányán szállított áru után a kövezetvámilleték beszedése megszüntetése, és a beszedett összeg visszatérítése érdemében emelt panasz végleges elintézéséről.

19. A pécs-vasvári és (spolcai) közutak mellékelt volt nyárfák eladási árának egy feltételesi alapba leendő elhelyezése iránt tanácsi javaslat.

20. Jelentés a mérnöki állásnak helyettesítés útján 1 óra történt betöltése tárgyában.

21. Az Abraham Károlynéfele alapító levél előterjesztése.

22. Csóka Nándor urnak a főgymnásium épületei tatarozására tett alapítványairól az alapító levél bemutatása.

23. Papp Miklós polgári leányiskolai rajztanító egy évi szabadságidő iránti kérelme.

24. A polgári leányiskola építési költségeinek leszámolása és az épület átvetele tárgyában jelentés.

25. Gudlin Györggyel kötött szerződés.

26. Horváth Tanás Józsefféle ölgly boggyószerzés iránti szerződés.

27. Plánder Jánoséle földérelti szerződés.

28. Farkas Jánossal kötött bérleti szerződés.

29. Riedelmeyer Károly és Major Károlyéle földérelti szerződés.

Tollfuttában.

Nem kis dolog ám ilyen magamfajta *fészelt-lakó* arabusnak délben gyorsvonatra ülni és menni 8—9 óráig szakadatlanul távolodni, a megszokott kedves környezettől és a pótolhatatlan otthoni kényelemtől.

Ilyenkor aztán mégis csak veszi valami hasznát az ember a csekélye geográfiai ismeretének. Ennek híján okvetlenül kerestem volna már azt a világévi heggyeremet, ahonnan néhaivaló vitéz *Hary János* leöggatta a lábát, — olyan rengeteg nagy darab földet futott be velünk a gyorsvonat Villachig.

Ez azonban még semmi!

Másnap reggel már öt órakor fölcsilíngelt bennünket *Samu* barátunk ébresztő zseborája. Talán mondanom sem kell, hogy a *Nagy-mogul* huzta legtöbbször. Szegény *Samu* valóságos ébresztési tárgyalást folytatott le vele, míg erős replikák után meg birta győzni az álmos emberre nézve olyan kellemetlen, de egyszerű igazságról, hogy aki menni akar, annak okvetlenül föl kell kelnie.

Hét óra után már künn sétáltunk a vasuti állomás utasoktól nyugzó perronján.

Tehát: tovább! tovább!

Akkor már le kemet formálisan megszállta a bolygó *Ahaszér*, szelleme. Olyasfélé éreztem, hogy most nekem mennem kell szakadatlanul, előre, előre valami sejtelmes cél után; Isten tudja: merre? Isten tudja: hova? — vége-láthatatlan uton; de mindig csak tovább, tovább a visszatérés gondolata nélkül; és keresni valamit fölajzott szívvél, — lázasan; égő aggyal; valamit, ami után hiába futok, mert nem fogom megtalálni soha...

Talán éppen az igazságra gondoltam volna, ha két prókator nem vitt volna szárnyain.

Nyolc órakor reggel kirobogott velünk a vonat *Villachból* és nemsokára már feltűntek jobbra-balra a tiroli meredek bércek.

Néstem, merengtem hátfigatagon. Az ismeretlen vidékek képei szinte összefolytak merengő szemem előtt. Mintha csakugyan az „örök-éssző” lelke szállott volna belém a végtelenség gondolatával: hogy most már én majd csak úlok ide szegszetten a coupé sarkához, becsületes resignációval; és visszaek, repínek velem így egy örökkévalóságon át.

Lassan-lassan szinte kezdtek halványodni messzamaradt évek fényes aranyos emlékei.

Más vidék, más emberek, más levegő, egészen más világ.

Egyik meg nem ismert földterületről a másra rohanva, meg nem szűnő egymásutánban, mindig tovább, tovább!

Nem születtem én bolygó hollandiának; heleszedült a ebbe lelkem.

Mintha az az én, aki voltam, valahol lemaradt volna észrevétlenül a rohanó vonatról; és az az én, aki vagyok, egy más, egy új ember lett volna...

— Vigyázzatok! — kiáltja *Samu*. — Most jönnek a *dolomiták*.

— Schnee! Schnee! — hallatszik künn, a kocsi folyosóján.

Főriadiok merengésemből és sietek ki én is a folyosóra.

E éretekintek.

Csakugyan ott fehérlenek előttem a gyögyördő *dolomit-szikla-alakzatok*.

Mind megannyi megkövesült kőpísz, vén óriás, itt maradvá a képzeletfárasztó időmesszeség kódos, mesés világából.

Mintha csak mese-mondás közben váltak volna kővé valamennyien.

Mellettök, körüöttük az apróbb, vékonyabb kő-alakzatok mind megannyi mese-hallgató gyermek óriások, akik mintha csak féltalosan elhajló fejcskével kövesültek volna meg valami ismeretlen tündéri hatalom bűvös lehelétől.

Aztán mintha valami jóságos szellemek szép fehér szemfödőt is terített volna a kő-halált szenvedett mesélő agg óriások és mesehallgató gyermek-óriások fölé: messze fehérlik még most is a szemfödél foszlánya. Ilyen szemfödő foszlánynak nézheted messziről a *dolomit-szikla* hasadékaiban árnyékában megmaradt üzta-leher havat.

Gyönyörködve nézzük a remek *dolomitákat*. E közben azonban aggodva vizsgáljuk *Emilnek* arcát.

Elérkezett a malarikus láz órája.

Vajjon megöli-e ez a tiszta, pompás levegő? *Samu* és én erősen szuggerráljuk leléje, de ő maga is magába: dehogy jön meg a láz; szó sincs róla.

Elmulik 11 óra; el 12 is. Semmi jele a láznak.

Bravó! bravó! Vége minden aggodalomnak.

Most már még vigabban dudál a portugál.

A franzensfesteri hatalmas katonai erődítményen átrobogva, csakhamar beérünk az állomásba.

Vidáman költjük el az ebédet; aztán beülünk egy kilátási kocsiba, hogy teljes mértékben végigélvezzük a Pusztavölgy megragadó Bränner-áporos borzalmas szépségeit.

Minden állomáson fürkésző szemekkel vizsgáljuk a közönséget: nincs-e köztük ismerős aró?

Bizonyosan tudjuk, hogy dr. *Nyári* Sándor barátunk és kedves neje itt üldölnek valahol. Sorban maradnak el az állomások, a pompásabbnál pompásabb üldölő helyek; elhagyjuk *Matreit* is; nem láthatjuk meg őket sehol. (Pedig ugyanakkor *Matreiban* voltak, de egyikünkben sem volt akkora telepítikus erő, hogy közlekedésünket meg birta volna veök éreztetni.)

Matri állomást elhagyva, élénk táru a borzalmasan szép, főszege alkotású Brenner-pálya.

Samu főlmutat az üvegoldalalás kilitási kocsiból a szédület magasba, ahol majd haladni fogunk.

Valami szokatlan érzés borzongatja meg ideg-zsalaimat.

A vonatunk elé csatlolt két magas hegyi mozdony hatalmasakat fújva, haragosan prűszkölve halad velünk a szédületen uton.

Az utasok itt elcsendesednek, szinte megnömulnak a természet főszege szépségének s az akadályokat áttörő emberi alkotás merészségének hatásától.

A szerpentin-pálya most egy hatalmas ivással bejut a bérc gyomrába; tömlő-sötét-égő alagutba jutunk. Mire innen kiérünk, főnvagyunk szédítő magasban a hegy oldalában. Átellenben egy magas bérc, mely a mozdonyok ütemes kattogását veri vissza szinte rémösen, és alattunk melyen a sötétlen csillogó tengerszem, mint egy lapos, sima óriási gyémánt-tódné a szákre szorult völgy felett. Közéleben törpén csilognak Matri elszórtan álló vilái.

Még néhány kanyarodás a borzalmas szerpentin-uton; aztán egy éles mozdony fűtt és betutunk a fensikori fekvő Brenner-állomásra.

Mintha valami teherrel szabadult volna meg minden lélek, szinte hallani lehet a megkönnyebbülés elszálló sóhajait.

Az egyik gépet itt leakasztják; a másik pedig gyorsrohanással, erősen fékezve, de a maga és a kocsisor sulyától szinte sodortatva, fut le egész Insbruckig.

Délután négy óra tájban már ott vagyunk Tirol fővárosában.

Itt kezdődnek tulajdonképpen utazásunk igazán poetikus részletei.

-y-

HIREK.

Hírszerző igazgató. Dr. Bartha Gyula, a polg. fiu- és leányiskola igazgatója, már beszélt a Cirkvenéből, hol másfél hónapot töltött megrogtalt egészségű állapotának helyreállítására végett. A hét elején át is vette hivatalát Wali-gyurszky Antal tanártól, ki őt ez ideig helyettesítette az igazgatói dolokban.

Amiről Jókai megfellebbezett. Első házasságáról írt a minap Jókai Mór s részletesen emondta, hogyan történt az esküvő. Az adatai azonban nem egészen biztosak, mert most egy szombathelyi uriaszony, özvegy Kocsisovszky Justinné, Fekete Janka, emlékezetébe idézi az első esküvő részleteit. Kocsisovszky néme ezeket írja a szombathelyi Vasvármegye szerkesztőjének: Jókai rosszul emlékezik házasságára, mert nem Pilis Csabán, hanem Rákóc-Csabán esküdtek össze Laboralvy Rózával, az ottani rom. kath. templomban. Az esküvőt megelőzőleg a megfutamodott fiatal pár az én kis házikómban, melyet férjem Laffert bárótól vásároltam, húzódt meg egy héig, míg én Szigligetel a szükséges irományokat az esküvőhöz nekik Pestről beszereztem. Esküvő után egy fogadott parasztkocsin én kísértém őket Pestre, hol a már kézen levő kényes lakás várta őket. Az esküvőről egyéb nem maradt rám mint egy Pestről odahozatott és nekem ajándékozott kanapé, melyet a szabadságharc után, magam is politikai menekült lévén, kénytelen voltam tiszorintért eladni; az arcképe pedig, melyet akkor Jókai nekem ígért, még maig is várom.

Egy újságíró szerkesztőtlensége. Balatona-Almádnál írják lapunknak: Tragikus vége ért ma községünkben egy mozgalmas élet. A községben tüz állt ki. Egy fővárosi tanár itteni terjedelmes szőlőjében gyuladt ki a nyári lakásai szőlőgő villa, melyben most csak a vincerler család lakik. A tűzhöz összeszaladt a lakosság nagy része, de mikor híre futott, hogy a vincerler család gyermeke az égő házban bennrakott, senkém mert érte bemeni. Akkor érkezett a tűzhöz Kompolthy Tivadar ismert újságíró, kinek magának is van háza és szőlője Almádnában. Kompolthy erre a hírré berontott az égő házba és kereszte kezdte a gyermeke. A szobában azonban nem volt benn senki, mire Kompolthy vissza akart jönni, de a ház égő gerendázata ebben a pillanatban összeomlott és áttörve a mennyezetet, Kompolthy maga alá temette. Az izgalmas jelenet hatása alatt az előbbi télen nezők közül most számosan odasiettek az ajtó községben keresztülesett Kompolthyhoz, és az égő gerendák alól kihúzták. De sokra ez sikerült, akkor már alig volt élet benne. Eszméletlen állapotban szállították családjá körébe, melynek tagjai csak akkor értesültek a szerencsétlenségről. Késégesselet fölésege Veszprémbe sürgőnyzött két orvosot, kik pár óra múlva mindketten megjelentek a betegnél. Kompolthy már akkorára magához tért, eszméletre hozták az égett sebek szörnyű kínjai, az orvosok azonban kijelentették, hogy az életét aligha lehet megmenteni. Bőrfelületének több mint kétharmadrésze megpörkölődött s ilyen esetben a test ki-párolgási légzése szenved oly zavarokat, a melyek miatt a hűtél baskokott következni. Ezenkívül a karjain az izmok is elégték. Kompolthy Tivadar igen szenvedélyes, hírne elhatározásu ember volt, a mi igen sok konfliktusba sodorta egész életén át és sok ellenséget is szerzett ezzel magának. Fialkorában tengerész volt, két ízben járt Amerikában, utazásáról 1871-ben egy érdekes könyvet is írt: „Tengeren és száraz földön” címmel. Költeményeket is adott ki két kötetben. Később lapot és nyomdát alapított Veszprémben, lapjának, a Veszprémi Független Hirlapnak a szerkesztésétől azonban a mult évben visszavonult.

Iskola államossítás Csáktornyan. A napokban Csáktornyáról küldöttésgjart Wlassics miniszternél, hogy kőrs. iskolák államossítását kérje. Mint értesülünk, a miniszter jóindulattal fogadta a város kérését s kilitátsba helyezte annak teljesítését. E végből a tárgyalásokat nem sokára megindítják. Ezzel az államossítással hasznos munkát végez az állam, mert támogat vele egy derék, magyar-érzelümü neuzetségi városát, mely a lefolyt 8 évtized alatt valóságos misziót teljesített az ország határszélen, a egy magyarul beszélő emporiumot teremtet az egykori horvát városkától hazánk délszigeti sarkában. S ezt az eredményt modern iskoláival érte el, melyeket nagy lelkesedéssel szervezett a fejlesztett az idők során és tartott ünn erején felül, míg 2 évvel ezelőtt a kormány segítségére nem sietett a 3000 lakóú városkának, a az addig állami segítségével föntartott 6 oszt. polgári fiu- és 4 osztályú leányiskoláját nem államossította. A terheken könnyítve lett ugyan ezzel, de azért még mindig majd 10,000 ltrnyi tanulói terhei alatt egyre görnyedez a város, különösen azóta, a mióta lovasági kaszárnyáját közel félmilliónyi költséggel fölépítette s ezzel nagyobb terhet vet a vállára, mint a mekkorát anyagi helyzeténél fogva elbir. A mióta tehát a kormány Csáktornyát pártogásába veszi megmenni vele a várost az anyagi töpntől; elébe vág annak, hogy a határszelen a magyar kultúrta csorba ne érje a leheővé teszi, hogy három értekezési pontján más irányban is teljesíthessék hazafias miszióját a város.

Garabonciás diák. Horváth Boldizsárné borsföldi lakoshoz beállított egy ismeretlen 35-40 év körüli férfiu és bemutatla magát mint garabonciás diák, kinek tudomása van arról, hogy Horváth istállójában sok pénz van eltemetve. Hajlandonak kínálkozott, ha Horváth jól megfizeti, a pénzt birtokába juttatni. Horváthnél elogta a pénzvagy és egyezkedni kezdett a

garabonciás diákkal mire az kijelentette, hogy ő a pénz egy sem viszi magával, hanem egy csoréppohárba hamu és só közt leve az egyik fejrésébe teszi és annak három napig ott kell maradni. Ezen idő elteltével ő ismét ott van akkor felvenni az italloban sejtő kincset, az ügybe tett pénz pedig akkor veszi magában. Azonban szon idő alatt, míg a pénz az üvegben elhelyezi egyedül kell maradnia. Horváthnál lett a lelti émitésnek és 78 forintot adott át a garabonciás diáknak és míg az a poharat elhelyezte, Horváthnál az udvarban tartózkodott. A pohár elhelyezési aktus után, az ismeretlen ismeretlen. A három nap alatt, de his a garabonciás diák nem jelentkezett. Horváthnál emondta s dolgot írtének és midőn az az ügyben elbe vesett poharat magáné, pénz helyett üvegcségyűlt papirt talált benne. A sala-egyszerűi szerződés a nyomozást megindította.

Tanítók bojkottja. A zala vármegyei tanítók példát adtak kártársi összetartásukból, Történt ugyanis, hogy Szt. Gróth-Polgárváros község pórtatvarba jutott a tanítójaival, Pápay Sándorral. A tanító komolyan fogja föl hivatalát, a közsege arra szoritotta, hogy az iskolának tisztességes épületet adjon, a mulasztásokért a szülőkét megbűntette, a mihez az lett a vége, hogy fölmondta neki. Pápay kártársai nem hagyták annyiban a dolgot. Gyűlést tartottak Zala-Szenti-Gróthon a elhatározást, hogy senki sem pályázik a polgárvárosi tanító állásra. Ha idegen tanító fogadna el az állást, azt nem tekintik kártársuknak s mindent elővetnek, hogy ne legyen maradása. A polgárvárosiak csakugyan nem kapnak tanítót, mert senkinek sem akad kedve, hogy szembenálljon ezzel a bojkottal.

Hírszerző. Málhafer Ödön skaszorú leányát Hedvig kisasszonyt ma vasárnap délután 4 órakor vezetni oltárhoz a kanizsai izr. imaházban Eisler Arnold csurgói kereskedő.

Esti tanfolyam. Azon kereskedő ifjak részére, kik a kereskedelmi tantárgyakban a kellő ismereteket nem szerezhették meg, most igen kedvező alkalom nyílik ennek pótlására. Kiváló szak-erők estvi tanfolyamot rendeznek a kereskedelmi tantárgyakból. A vezetőség lapunk utján értesíti az érdekelteket, hogy az esti tanfolyam nov. 1-én fog megnyitni. A résztvevői óhajtoát fölhívják, hogy lapunk kiadóhivatalában jelentkezzenek, hol bővebb fölvilágosítást is nyerhetnek.

A kamatláb. A kamatlábmozgások változása következtében a penzintézetek kényserülve vannak arra, hogy a náluk létező levő összegekre is kedvezőbb kamatoztatást nyújtsanak. Szóban volt a budapesti penzintézetek között az a terv, hogy a takaréktetési kamatlábat a jelenlegi 4 százalékról általánosan leemeljék 4 és fél százalékra, de a kellő egyetértés nem jött létre s így az egyérite mű kamatlábemelés elmaradt. A folyó-zámla-kamatláb leemelése kezdetűl fogva nagyobb hajlandóság mutatkozott, azonban ebben a tekintetben sem történt megállapodás az intézetek között, ennek hiányában pedig egyikük sem akarta az első lépést megtenni. Végre is a Magyar Államkasszónál a pénzügyi vállalkozó magára a kezdeményezést, amennyiben 4 és fél százalékra emelte fel a folyózámla betétek kamatlábat. A többi nagy penzintézet híre szerint követni fogja ezt a példát, kisebb bankok és takarékpénztárak már ugyancsak mind felmentek a betéti kamatot. A Budavári Takarékpénztár a hó 11-ikétől kezdve az összes betéteket 4 és fél százalékkal gyűmlesztette. Bőrszen valamosnyai bank szintén felmentette fél százalékkal a betéti kamatot. A vidéki bankok sorban emelik föl a betétek kamatlábát.

Tűz. Folyó hó 14-én délután Pánder Muri Vendel földmives VII. ker. Piváry-utczában levő zsupfedűl háza legett. A kar mint egy 400 forint.

Valódi hamisítatlan sertészsir kilója 60 kr. nagyobb mennyiség 54 kr. úgy a legfrissebb és legjobb minőségű husfélék kaphatók. Első Szombathelyi Sertésbizáldo es Husföltőgyár nagykanizsai fiókjában.

— **Zalában étek, Veszem mérleg.** Göth Ferenc vas-meszlani kovacssegéd gombát szedett az erdőn és megkérte gazdája feleségét, hogy a gombát süsse meg neki vacsorára. A mesterné gyanusnak találta a gombát s erre figyelmeztette is Göth Ferencet; ez azonban azzal nyugtatja meg az asszonyt, hogy szedett ő ebből a fajtából Zalában már számtalanszor s mindig jó zsen elköltötte anélkül, hogy valaha baja lett volna. Estére Göth Ferenc egy egész tálat gombát fogyasztott el, de mindjárt utána rosszul lett s a gombamérgezés összes tünetei között vergődött egész éjjelen és a rá következő napon át. Mint hogy pedig a használt lámi szerek javulást nem idéstek elő, végre bezállították az emberbaráti egylet kórházába, hol apótlás alá vették, s a beteg mánap jobban érte magát és remélhetőleg már jól is gyógyult.

— **Az árvák pénze.** Zajos gyűlése volt Somogy vármegyének. Az árvapénzek kezelésénél az volt a kérdés, vajjon hova tegyék a Somogy vármegye árvaszékár-bizott körülbelül fél millió forintot. Pallavicini Ede úrról és Satchenyi Imre gróf javítványozták, hogy az árvák pénze az Országos Központi Hitelbiztoskésztbe helyeztessék, mert az állami garancia alatt áll. Ugron Akos tiltakozott az ellen, hogy a somogy megyei takarékpénztári igazgatók, kik megyei bizottsági tagok, részt vehessenek a szavazásban. Annak dacára, hogy többségben voltak Pallavicini indítványának partolói, a főispán — Pallavicini indítványának elejétét mondotta ki határozottképen. Kimondták, hogy az árvák pénzét nem a somogyvidéki pénzintézetekben, hanem a somogyvidéki és kaposvári takarékpénztárban fogják elhelyezni.

Orsiai konstataciót kelteit a főispán s kijelentése; nem csupán azért, mert a főpáp, mint az egyik intézet elnöke, a saját intézetbe helyeztette az árvák pénzét, hanem mivel a somogy megyei takarékpénztárnak 80,000 frt az alapitánya, hol tehát a biztosíték egy fél millió árvapénzre?

Ezen eljárás ellen Satchenyi gróf, Pallavicini Somsich és Ugron Akos felekezését a belügyminiszterhez bejelentették.

Oly raj volt a főispán kijelentése után, hogy a szajban egy fél óráig szóhoz sem lehetett jutni.

— **Erkölcsei bizonyítvány.** Beállít a községhez egy öreg parasztagazony.

— **Erkölcsei bizonyítvány kellene a fiának,** mondja a jegyzőhöz, be akar jutni a vasúthoz.

A jegyző erre megkezdte a hivatalos aktust.

— **De megérdemli-e a fia az erkölcsi bizonyítványt?**

— **Már hogyan kérem, hangzik a felelet,** bátrán írhanak róla minden jót.

— **Milyen ember a fia?**

— **Áldott jó lélek.**

— **No jó akkor kiállítjuk a bizonyítványt,** küldje el a fiát s adjon vele egy koronát bélyegre.

Az öreg asszonynak nem tetszik a dolog. Végre nagy nehezen kivallja:

— **Nem jó lesz ez így. Ha én oda adom a koronát a fiam kezébe, s milyen gézengúz, behemégy a koromába és elissza.**

— **Hárvenszerű cölölvénzet.** A helyben állomásos m. kir. 20. honvéd gyalogezred pórtartalékos legénysége folyó évi okt. hó 20-án reggeli 6 órától kezdve Kis-Kanizsa, Bajona, szepetseki major és a Principális kanális által határolt lőterem harcoszerű cölölvénzetet tart. A rendőrőrkapitány felhívja a közönséget, hogy a jelzeti tőrlőket 6000 lépés körülhatárolt ezen szepen annál inkább is kikérülje, mert az ott tartózkodás életveszélyes.

— **Megugrott halott.** Mulatásgo esei főit kacsagnak most Körmenen. Ugyanis megjelen a körmenői szolgabírói hivatalban Csenterits Vendel halasói lakos és bejelentette, hogy a Katalára vezető országúton egy cigány egyonszurta társát, aki most az országúton nagy vérszótában halva fekszik. A szolgabíróság a feljelentést nyomban áttette a kir. járásbíró-ághoz, mely azonnal intézkedett az orvosrendőri vizsgál

gálát megejtése iránt. Rövid idő múlva a helyszínerre sietett a járásbírói vizsgálóbíró két csendőrrrel és két orvossal, akik célra teljes boncoló apparatussal látták el magukat. A helyszínerre érve, a bizottság egy vértől-ára skadt, azonban emberi hullának sem közelben, sem távolban semmi nyoma. A halott kétségtelenül, megugrott a boncolás elől, s a bizottság eredmény nélkül tért haza. — Másnap a hivatalba beérkezett a csendőrök feljelentése, mely szerint Nyári Gyula muzikus cigány Nyári Elek karársát a kassai országúton úgy megbököztette a balkezén hogy a súlyosan sértett eszméletlenül terült el a földön. A feljelentő alizbanem ezen cigányviaszkodának szemtanuja lévén, az eszméletlenül öszerogyott cigányt hihetőleg halottnak vélte, s ezen értelemben tette meg a feljelentést, mely ekként hasztalanul farszította a hivatalos közvegeket.

— **Fortuna otthona.** Az osztálysorsjáték utolsó húzásán a 600,000 koronás jutalom nyerelemény a rendkívül szerencsés és hírneves Gaedicke A. főgyűjtődéjében Budapest, Kossuth-Lajos utca 17. vásárolt 62551 számú sorsjegyre esett. Ezen fölarusító kifizetett már vevőinek egy 400,000 koronás főnyereményt, kétszer 100,000 háromszor 60,000 koronás főnyereményt. I. osztályú sorsjegyek ezen szerencsés fölarusítónál már most kaphatók.

— **Tífusz, lépfene, tuberkulózis.** Ea z három gyilkos nyavalya Somogy megye területén grasszál és olyan nagy mértékben, hogy ha hirtelen rá nem határozzák magukat a gyors intézkedésre azok, akiket ez a feladat illet — általában nagy pusztulás áll be a megye területén. És pedig emberben, amiben mi a legszegényebbek vagyunk. Kaposváron egy ötven esztendő múlasztás bszultta meg magát kenyetlenül. A város csatornázása teljesen el van hanyagolva s a szennyvizek átitatták a talajt — és megfertőztették a város minden kútját. A víz csakugyan nemcsak hogy teljesen élvezhetetlen, hanem gyilkos nyavalyát rejt magában. Tífuszt. A kör egyideig elállott a már azt hitték, hogy megmenekülnek tőle, de szeptember közepe táján újra föllépett s október elejéig hét halálesetet jegyeztek be ezen a révén elköltözötték szomorú listájába. Körül a környéken a lépfene grasszál. — s ennek a nyavalyának egészen szülő-ös oka van. A nyulaktól kapják meg az emberek. Kaposban tudniillik most az a világ járja, hogy a szegény paraszt is vadat eszik. Nyulat. Olyan nyulat, amit majdnem kézzel meg lehet fogni, olyan fáradtan halad a tarlón. S nagy oka van neki arra, hogy úgy bugdálcoljon. Beteg, a végét járja s a nyavalyája a lépfene. A parasztnak azonban nem lehet bebeszélni azt, hogy a nyul is lehet beteg, s vígan eszik a pecsenyét és szomoruan halnak meg egymás után, a mikor bebizonyosodik, hogy csakugyan nem tréfa a lépfene és hogy abba meg kell halni. A harmadik nyavalya, a mi a megyét járja, a tuberkulózis. Ezt meg a szárnnyasoktól kapják meg azok, a kik az áldozatai lesznek. Szlavóniában a tyukok között nagyon elterjedt manapság ez a betegség, a derék nép szabadulni igyekszik tehát az olyan tyuktól, jéretől, amely elviesztette az élethez való minden kedvét, lefoghatja a nyakát és dögleni készül. Áthozzák a határon s a falvakban eladják még eddig nem létezett árakon. Öt-tíz krajcárért egy egy nagy lomha tyukot. Persze nagy kelete van és ebből is veszedelem van a népre. És most összejött egyszerre mind a három nyavalya — s a legtöbb ideje annak, hogy energikus intézkedéssel utjába álljanak az emberpusztulásnak. El kell kobozni a nyulakat, amennyire ez lehetéges, határozat kell csinálni Szlavóniával szemben és a mi a földol, rendbe kell hozni Kaposvárot a csatornázást. A megye már fölpanaszolta a nagy bajt a miniszteriumnak.

— **Lopás.** Ströber Ferenc és Herceg József magyar-utcai lakosok állólójába a múlt éjjel ismeretlen tetesek behatoltak és onnét két pár lőszerszámot elloptak.

— **Ószi dívat.** Bizonyára tudják t. olvasóink, hogy a selyem és gypjuárak drágasága miatt a divatázvövek árai emelkedtek. Feldmann Sándor elismert elsőrangú divatúru nagykereskedő (Budapest Bécsi-utca 6.) értesíti a n. é. hölgyközönséget, hogy miután 6 korábban szerette az szükségleteit, a legdivatosabb gypjuár és angol szöveteket, fekete divatelméket a régi olcsó árakon árusítja. Nagy rakár különböző uti-és fejre való angol kendőkből. T. hölgyeinek nek nem ajánljuk eléggé, hogy az ószi mintagyűjtményt, (melyet díjmentesen küld a kiváló cég), tájékozással megbozassa.

— **Egy próba elegendő,** hogy meggyőződjünk arról, minő veszedelmes ellenségévé válhatik idegeinknek és s szív-működésünknek a bakkává. A legjelentéktelenebb fiziológusok és higienikusok vizsgálatai bebizonyították, hogy a kávéméreg sajtóságos hatása, nevezetesen akkor, ha rendszeres, kis adagokban vitetik a szervezetbe, abban áll, hogy az idegrendszer és szív-működés biztos benulását idézi elő. Pedig az élet és az egészség ezen nagy veszedelmét könnyen megelőzhetjük. Keverjük a bakkávét eleinte egyharmad Kathreiner-féle Kneip-malátakávéval, később vegyünk felényi bakkávét és felényi Kathreiner-malátakávéval, és a kávéval ezen pótlék által nemcsak izletesebb, enyhébb és kedvesebb lesz, mint hogy Kathreiner-malátakávéja még a bakkávé illatával is bír, hanem ezáltal a bakkávének egészségre ártalmas sajátságait majdnem teljesen eltávolítjuk. A próba azután csakhamar megtörténik. Aki, ha csak rövid ideig is, a Kathreiner-kávéval kevert bakkávét itta, a bakkávét más módon elkészítve egyáltalán nem kívánja többé. A kávéméregtől elszokott szervezet ezen túl már határozottan fellázad ellene. A legnagyobb ideges nyugtalanság, szivdobogás, álmatlanság a világos jelei, milyen emienns vesztély van itt elrejtve, amelynek ezen tapasztalás útján tovább magát kitenni bizonyára senkinek sem lesz bátorsága.

— **Elveszett.** Folyó hó 13-án a város belterületén (Korona szállodától Csengery utcáig) egy teher — ezüstözött — sárga gömbölyű csattal ellátott öv elveszett. Felhívatik a megtaláló, hogy az a rendőrőrkapitányi hivatalnál adja át, hol a tulajdonos 3 frt jutalomban részesíti.

NYILATKOZAT.

Mintán Csák Árpádnak, a „Keszthelyi Hírnap” f. hó 8-iki számában, s Lovassy urnak ugyanott ma megjelent nyilatkozatából kifolyólag Lovassy Sándor dr., mint a nevemmel lap szerkesztőjével szemben támadt affairum tárgyalásnak vált, s miután megbízottaim által folytatott tárgyalás alkalmával kitént, hogy a vele szemben alkalmazott jobbszemű eljárásom tévedésen alapult, a Zala 79. számában foglalt a Lovassy ur ellen irányuló sértéseket sajnálatom kifejezésével visszavonom. — N.-Kanizsa, 1899. október 15-én.

Surányi Károly.

Anyakönyvi hírek.

Múlt héten bejegyzett születések.

Szabó András, mérsáros segéd: Zaigmond.
Gulás Mária, cseléd: Mária.
Reeboger János, mérsáros segéd: Ilona.
Kaucsalics Ferenc, földműves: Ferenc.
Horváth Ferenc, honvéd tőrszörmeister: Ferenc.
Kle János, földműves: János.
Krepl Péter, teglyári munkás: Anna.
Varga János, földműves: László.
Vas Juliánna, szőlőmű: Ferenc.
Horváth József, földműves: Juliánna.
Páncs Iván, napasamos: Ferenc.
Gergely József, géplakatos: Mária.
Németh István, napasamos: Károly.
Bohm Béla, kereskedő: László.
Dávidovics Ferenc, földműves: László.
Boros Máté, p. és t. szolga (Móhács): István.
Kulesár Sándor, kocsi: János.
Goudán József, napasamos: György.
Szobocsná Andrá, p. és t. szolga: Mária.
Kunics István, földműves: Sándor.
Vlasic József, tanító: László.
Fuhó József, asztalos-segéd: Anna.
Varga László, földműves: János.
Adrovics György, napasamos: György.

Múlt hét alattjai:

Buchgráber Alajos rk. 54 éves, napasamos: tudóstulós.
Vida Gáspár rk. cserepos 67 éves: agrárszály.
Varga Margit rk. 3 hónapos, cseléd leánya: bálhurat.
Foki Roxália rk. 3 hónapos, cipészsegéd leánya: bálhurat.
Pap Ilonka rk. 61 éves k. csámra, leánya: bálhurat.

ELSŐ NAGYKANIZSAI SERTÉSZSIR KILÓJA 64 KR.

5 kilón felül kilónként 60 kr.

ZSIR SZALONNA 60 KR. HAZHOZ SZÁLLITVA.

Kapható: Darvas János hentesnél, N.-Kanizsán, Petőfi-u. sarkán.

Varga Ferencz úrnak 1 éves k. földművelési tanítói állásánál.
Schmidt József úrnak 65 éves nyugalombeli tanítói állásánál.

Törvényszék.

— Végvártárgyalások és ítélethirdetések —

Október hó 16-án (hétfőn)

Régalmazás vétségével vádolt Kranthacker József elleni ügyben folytatólagos végvártárgyalás.
Sikkasztás vétségével vádolt Jambrovics Antal elleni ügyben végvártárgyalás.

Október hó 18-án (szerda)

Tűzvesz okozás vétségével vádolt úrnő Horváth József elleni ügyben végvártárgyalás.
Orgazdaság bűntettével vádolt Babics Mátyas és tsa elleni ügyben végvártárgyalás.
Lopás bűntettének részessége miatt vádolt Janoso [Uram] G-rhely elleni ügyben végvártárgyalás.

Október hó 20-án (pénteken)

Maganokirat hamisítás bűntette miatt vádolt Pranner Lőrinc és tsa elleni ügyben végvártárgyalás.
Orgazdaság vétségével terhelt Menárits Istvánné szül. Dolár Anna elleni ügyben ítélethirdetés.

KÖZGAZDASÁG.

— A gabonaüzletről. Az üzlet változatlanul anyha, árak naponként visszamennek. Mai jegyzésünk: buza 8 fnt 20—25 kr., rozs 6 fnt 20—25 kr., árpa 6 fnt., bab 6 fnt 50 kr., búkköny 5 fnt 50 kr., zab 4 lit 80 kr.

NYILTTÉR.

Henneberg-selyem 45 krtól

14 fnt 65 krtig néterenként — csak akkor valódi, ha kőveten gyárakból rendeltek. — fekete, fehére és színes, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak potabér és vámmentesen, valamint kámban szállítva, — mintáikat pedig postafordultával küldenek.

HENNEBERG G. selyemgyárjai

(az. és kir. udvari szállító) Zárkóban. (1)

Magyar levelezés. Svájca kétszeres levélféltály ragasztandó.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Köszönetnyilvánítás.

Ó Fensége SALVATOR LIPÓT főherczeg udvarmestori hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ó császári és királyi Fensége Salvator Lipót főherczeg rendkívüli meg van elégedve az asbestállal bélelt cipőkkel. Ó Fensége hosszabb nyalgó kiránduláson használta a cipőket és árukat, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más kőbőszőre cipőknél. Kéldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbestállal bélelve, ugyanannál a cipősnél a szőre káldjék ide.

Megszöve, hogy a vadász-cipők ép oly jók lesznek, és ép oly megfelelőek, a mint megfelelőek voltak a szőre-cipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án.

KRANL. kumárkapitány

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbestbetétes cipők kitalálása bizonyult, szőrtárad és puhán járak megcsinált minden lábujjamban, úgy hogy — azt hiszem — lábujjaim sokkal tovább orvosoltak nem igényel.

Szives tanácsát köszönöm!

Dánóban, 1897. évi szeptember 17-én.

Tisztelt leve

118—50

WEKERLE SÁNDOR.

Övjük lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után a gőnyebből a járása annak, ki cipőjét dr. Kögyes-féle, az egész világon szabaddalmazott asbestállal bélelve látja el.

Kettővetésárú 1 fnt 20 kr., egyvetés 60 kr., bontalaj 40 kr., gyermekeknek fele.

Az asbestállal bélelt kitalálását legjobban bizonyítja, hogy a császár és királyi hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 37.500 pár szállítottak.

Szállítás csakis utánvétellel, vagy a pénz nélküleges bekáldása mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

☛ **Visszonteladéknak megfelelő áruengedmény.** ☛

Általános Asbestáru-gyár

beltől társaság

BUDAPEST, VI., Sziv-utca 18.

Egyedüli elárultó raktár és képviseletünk Nagy-Mantusán:

FRANK VILMOS

férfi- és gyermek-ruha, cipő és kalap raktárában.

Délzalai Takarékpénztár épület.

Zala-Egerszegi magy. kir. pénzügyigazgatóságtól.

4484/IV. 1899

304 - 1

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

A dohánygyártnányok, anyagok és szereknek 1900. évi január hó 1-től 1902. december hó végéig terjedő három évi időtartamra a nagykanizsai vaspálya udvarából a m. kir. dohányáruraktár helyiségeibe és onnét vissza a nagykanizsai vaspálya udvarába leendő szállítása tekintetében nyilvános árlejtés és ajánlati tárgyalás megtartása határozottván, **arra határidőül f. 6. november hó 15. napjának d. e. 10 órája kitűztetik.**

Szállítási díj a vaspályáról a dohányáruraktár helyiségeibe szállítandó szállítmányokra nézve minden száz (100) kgr. után hat és fél (6½) krajcárral állapították meg. — A dohányáruraktár helyiségeiből a vaspálya udvarába történő fuvarozásoknál a szállítási díj egyszáz (100) kgr. súlyú szállítmánytól ugyancsak a fentire öszszeggel van megállapítva.

Az árlejtés fentírt napon és időben a nagykanizsai m. kir. adóhivatalnál fog megtartani.

Ajánlattevők erkölcsiségüket igazoló hatósági bizonylat bemutatásán kívül kötelesek száz (100) forint bántpénzt az árlejtés előtt letenni, vagy ennek valamely kir. pénztárnál történt letételét nyugttával igazolni.

A legelőnyösebb ajánlattevő bántpénze biztosítékul visszatartatik és vele a szerződés felsőbb helyről kieszközölendő óváhagyás fenntartása mellett megkötetik, mely szerződés a vállalkozóra nézve azonnal kötelező erővel bír, míg a magas kincstárra nézve a kötelezettség csakis a szerződés jóváhagyása után áll be.

Jelen vállalatra 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlatok is elfogadtatnak, melyek 100 fnt bántpénzzel felszerelve **folyó évi november hó 15. napjának reggeli 9 óráig a nagykanizsai m. kir. adóhivatal főnökénél** benyújtandók; ezen ajánlatok felbontása a szóbeli árlejtés befejezte után fog eszközöltetni.

Később beérkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. A szerződési feltételek a nagykanizsai m. kir. adóhivatalnál megtekinthetők.

ZALA-EGERSZEGEN, 1899. évi október hó 5-én.

HALVAX MÁRTON

m. kir. pénzügyigazgató-helyettes.

Padlózatok mazolásához

- O. FRITZE Borostyánkő-olaj lakfesték felülmal minden más gyártmányi tartósság keménység és fény tekintetében.
- O. FRTZE Borostyánkő-olaj lakfesték szárad hat óra lefolyás alatt jótállás mellett.
- O. FRITZE Borostyánkő-olaj lakfesték sokkal kiadósabb mint bármely versenyyártmány; — 1 kgr. elegendő egy 15 négyzet méter terület egyszeri bemázolásához, —

tehat használatban a legolcsóbb.

RAKTÁRAK NAGY-KANIZSÁN:

228-10

NEU és KLEIN fűszerkereskedésében — FIALOVITS LAJOS butor aktárában.

KATHREINER-FÉLE Kneipp maláta kávé.

Nagyimama nekem is!

Évek óta kitűnő pótléknak bizonyult a babkávéhoz. — Ideg-, szív- és gyomorbajoknál, vérszegénységnél orvosilag ajánlva. Legkedveltebb kávéital a családok százezereinél.

KLYTHIA a bőr ápolására

szépségére és finomítására

Legkedveltebb utibúrák. bál és társalgó PÜDEK. — Fehér, rózsaszín, és sárga — vegyileg analizált és ajánlva Dr. Pohl J. Cs. Kir. tanár által Németben. Ellásmérő levelek a legjobb körülményből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB

kir. udvari toletté-uznappan és illatszertár Bécsben. Forgalmazók: KÉK, I. Wollzeile 3. Kapható a legtöbb illatszertárban, N.-Kanizsán: Alt és Béhm. Kelelt M. Mor és Kreiner Gyula cégnekél.

Egy doboz ára: 1 forint 20 krajczár.

tánvételt vagy az összeg előleges beküldése után küldetik.

Hirdetések

felvételnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

NAGY-KANIZSÁN.

Mörathon

ezen kitűnő dohánykeverék mindenütt kapható. Gyári raktár: Weber és Tsa Bpest VIII. Erzsébet-körut 19.

NAGY-KANIZSÁN:

MARKBREITER L. urnál.

A „Mörathon“ rőptében meghódított minden dohányzót, mert a dohányzást igen egészségesse teszi, a nicotin hatását elvonja és megszokás esetében nélkülözhetetlené válik.

SINGER-VARRÓGÉPEK nélkülözhetlenek a háztartásban és iparosoknak.
SINGER-VARRÓGÉPEK mintaszerűek szerkezet és kivitel tekintetben,
SINGER-VARRÓGÉPEK minden gyári üzemben a legelterjedtebbek.
SINGER-VARRÓGÉPEK a divatos műhímzésre a legalkalmasabbak.

Díjtalan oktatás a divatos műhímzésben.

A **Singer-társaság** varrógépei világhírűket kitűnő minőségűeknek és nagy munkaképességűeknek köszönik, mely kiváló tulajdonságok a Singer-társaság gyártmányait mindenkor kitűntették. A mindinkább növekedő kelendőség, az összes kiállításokon nyert kiváló kitüntetések, a gyárnak 40 éven felüli fennállása a legigazabb és legteljesebb biztosíték azok jóságáért.

Singer-elektromotorok kizárólag varrógéphajtásra minden nagyságban.

SINGER CO varrógép-részvénytársaság

Nagy-Kanizsa, Deák Ferenc-tér 460. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közzhrré tételik, hogy miután a *Magyar Királyi Pénzügyminiszterium* ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szabadalmazott Osztályorszájék (V. sorsjátek) I. osztályára szbő sorsjegyeket felülvizsgáltak, azok a félarusítóknak elarusítás végett kiadttak. — A *Magyar Királyi Pénzügyminiszterium* által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A M. Kir. Szab. Osztálysorsjátek Sorsolási Terve

Ötödik Sorsjátek.

100.000 sorsjegy 50.000 nyerevény.

E'ső osztály Betét 12 korona. Huzás: 1899. november 16. és 17.		Második osztály Betét 20 korona. Huzás: 1899. december 13 és 14.		Harmadik osztály Betét 32 korona. Huzás: 1900. január 9, 10. és 11.		Hatodik osztály Betét 24 korona. Huzás: 1900. március 14-18i április 10-ig.	
Nyerevény	Korona	Nyerevény	Korona	Nyerevény	Korona	Legnagyobb nyerevény szerencsés esetben KORONA 1.000,000 (EGY MILLIÓ.)	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000		
1 "	20000	1 "	25000	1 "	30000		
1 "	10000	1 "	10000	1 "	20000		
1 "	5000	1 "	5000	1 "	15000		
3 "	2000	3 "	3000	3 "	10000		
5 "	1000	5 "	2000	5 "	5000		
8 "	500	8 "	1000	8 "	2000		
30 "	300	20 "	500	10 "	1000		
50 "	100	60 "	300	70 "	500		
2900 "	40	3900 "	80	4900 "	130	637000	
3000 ny. Kor.	240000	4000 ny. Kor.	477000	5000 ny. Kor.	898000		
Negyedik osztály Betét 40 korona. Huzás: 1900. január 31. és február 1.		Ötödik osztály Betét 32 korona. Huzás: 1900. február 21. és 22.		Ezse 480 nyerevény kizh stajár kibuzott kapja a jutalmát.			
Nyerevény	Korona	Nyerevény	Korona				
1 á	90000	1 á	100000				
1 "	30000	1 "	30000				
1 "	20000	1 "	20000				
1 "	15000	1 "	15000				
3 "	10000	3 "	10000				
5 "	5000	5 "	5000				
8 "	2000	8 "	2000				
10 "	1000	10 "	1000				
70 "	500	70 "	500	27800 "	200	556000	
3900 "	170	3900 "	200	30,000 nyerevény	200	556000	
4000 ny. Kor.	934000	4000 ny. Kor.	1061000				

Az I. osztály huzása 1899. évi november 16. és 17-én lesz. A huzások a *Magyar királyi állami ellenőrző hatóság* és királyi közegező jelenlétében, nyilvánosan történnek a Vigadó termseiben. — Sorsjegyek a Magyar Királyi Szabadalmazott Osztályorszájék: valamelyi elarusítóinál kaphatók.
 Budapest, 1899. évi október hó 15-én.

MAGY. KIR. SZABADALMAZOTT OSZTÁLYSORSJÁTEK IGAZGATÓSÁGA.
 Lónyay. Hanczy.

Hirdetmény.

Alulírott pénzüzetek részéről ezennel közzé tétetik, miként a náluk betéti könyvre vagy folyó számlára elhelyezve levő. vagy elhelyezendő betétek után

1899. évi október hó 15-étől

további intézkedésig

4 $\frac{1}{2}$ 0/0-os

kamat fizettetik,

illetve a kamatláb 4 $\frac{1}{2}$ %-ra **emeltetik fel.**

A betét kamat adót az intézetek viselik.

Nagy-Kanizsán, 1899. október hó 14-én.

Nagy-Kanizsai takarékpénztár

részvénytársaság

Délszalai takarékpénztár

részvénytársaság

Nagy-Kanizsai Kereskedelmi és Iparbank

részvénytársaság

Nagy-Kanizsai Bankegyesület

részvénytársaság

Zalamegyei gazdasági takarékpénztár

részvénytársaság

Merkenődség:
Városháza-épület: Fischei Fülöp könyvkereskedésben.
A merkenődséggel ártakanni lehet szepelint d. u. 4—5 óra közt.
Ide lakosok a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.
Kiadóhivatal:
Városháza-épület: Fischei Fülöp könyvkereskedésben.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik **NAGY-KANIZSÁN** hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.
Nyitótér példányra 10 krajcár.
Előfizetésnek, valamint a hirdetésekre vonatkozóan Fischei Fülöp könyvkereskedésbe intézkedjék.
Bármentetlen levelek csak ismeri korból fogadtatnak el.
Egyes szám ára 10 krajcár

Nagy-Kanizsa, 1899.

Feloldó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Mévén Lajos.

Csütörtök, október 19.

Dicséretes agrár mozgalom.

Abban az időben, mikor a jobbágyi viszony a földet munkáló népet az ugynevezett földesurakhoz kötötte, habár ez a viszony éppenséggel nem felelt meg az emberi méltóság és jog helyes felfogásának: bizonyos familiáris kapcsolat fejlődött ki a jobbágyak és a földesurak között különösen ott, hol a földesurak helyesen fogták föl a jobbágyi viszonyt.

Ez a familiáris kapcsolat azt eredményezte, hogy a jobbágy-nép minden ügyében, bajában földesurához fordult gyermeki bizalommal, mert tudta, hogy abban gyámoltójára, segítőjére talál. A földesur, aki megértette az akkori intézmények szellemét, nagyon jól tudta, hogy ő nemcsak bírja, ura, hanem erkölcsi és anyagi gondozója, műveltségi fokánál fogva jóakaró tanácsadója is jobbágyainak.

Mikor aztán a megváltozott viszonyok, az emberi méltóság és jog felfogásában magasabb színvonalra emelkedett korszakunk új állapotokat teremtettek, — a jobbágy felszabadult teljesen és így megszűnt egy-

üttal az a familiáris kapcsolat is, mely addig a nagybirtokost a földművelővel összekötötte.

Akik az életbe léptetett új állapot kezdetén már olyan korban voltak, hogy az életviszonyok megbírálása, áttekintés-, megfigyelése módjokban volt, bizonyára élénken fognak emlékezni arra a gyámoltalanságra, melylyel a felszabadult nép az ő első lépéseit tette. Olyan volt a teljes szabadságával magára maradt nép, mint a jarni még nem tudó kised, a ki egyszerre, szinte váratlanul támogatás nélkül maradt. Bizonytalanul, ingva, vergődve birt csak mozogni szokatlan, új helyzetében. Éppenséggel nem lehet csodálni, ha a jobbágyi viszonyhoz szokottak, különösen azok, a kiknek humanus gondolkodása és érzésű földesuruk volt, életük végéig mindig sóhajtoztak vissza a régi állapotba. Hisz nem ismerték az új rendet, az új szervezetet; ha valami ügyük, bajuk akadt, nem tudták: hova menjenek, kihez forduljanak. Ha Péterhez mentek, Pálhoz utasították őket. Ez még talán nem volt olyan nagy baj; de annál nagyobb volt az, hogy sok lel-

ketlen embert a népek ezt a tudatlanságát, járatlanságát a maga hasznára kiaknázták gonoszul, amiből aztán nem egy esetben érzékeny anyagi veszteség, kár háruult a szegény emberre.

Ezen kívül bekövetkezett a gazdálkodási fennakadás is.

Egyiknek eldöglött a lova, ökre; a másikkak nem volt vetőmagja, a harmadikkak leégett a háza, vagy melléképülete. A jobbágy-viszony idejében ott volt az uraság menése, gulyája, magtárja, erdeje, téglafőtetője; onnan csak lehetett pótolni a veszteséget; elég olcsóért és kedvező feltételek mellett kaphattak mindent az uraság fölélegéből. De ez most megszűnt, nem volt más út, mint kölcsönözni folyamodni. Ezt volt aztán különösen az a tér és alkalom, ahol a szegény nép tudatlanságát legjobban kiaknázták és csakhamar eljuttatták egy részüket oda, hogy maguk csak árendás, jobbágy lett a felszabadított telken. Csakhogy most nem a velők familiáris kapcsolatban élő földesurak, hanem külső életet nem ismerő, szivte-

TARCA.

Bobby.

Elbeszélés a magyar tengerparti életből.

Írta: **Maros Bódog.**

(Folyt. és vége.)

IV.

Hétlőn hajnalban az első matröz izgatottan kopogtatott Blower kapitány aivó fülkéjének ajtaján.

— Mi az John, már megkezdjük a rakodást? szől ki a parancnok rezes hangon.

— A'ávan jelentem, parancnok ur, ma nem merem megkezdeni...

— Nem mered? Ma estére felszedjük a horgonyt akármi lesz is. De hát miért nem mered megkezdeni? Talán földrengés van, vagy mi az ördög vette el a bátorságodat!? Kialtá Captain Blower, és félig felöltözve megjelent az ajtóban, — Meg akarják a hajót ostromolni a munkások.

— Ostromolni...? Egy szabad angol hajót? No ezt még nem értem meg, pedig vén capa vagyok! Talán rézger vagy John, hogy ilyen bárdarságot fecsegsz!

Zürös kiabálás szakítá félbe a kapitány szavait a parton öszegyült esavargó nepegek közül.

„Dobjátok agyon az angol kutyát! Szakítsátok széjjel azt a nyomorult gőzöst! Furjátok ki az oldalát!”

A kapitány hamrosan kihozta felsőruháját a fülkéből és fölcsipetett a hajó szélére.

A tömeg egy pillanatra elesitult.

„Takarodjatok innen ti gazok? Mit lármáztok? Mit akartok tőlem?”

Újból moraj hangzott alulról. Majd előfurakodott egy bekötött fejű, hórihorgas legény, és tört matrözangolsággal fölkiáltott a kapitányhoz:

„Ezt a véres fejet jöttünk mi megboszolni, meg egy lány életét: minek rejteteget az az átkozott szerencsés, akinél vadabb állatot az Uristen nem teremtett.

„Miféle szerencsés? Szólt le a kapitány, ki-néke gyanuja ébredezett.

„Az a te szolgád.”

„Bobby!” kiáltott remélten a kapitány. „Igaz is, — hová lett Bobby, — várjatok egy kissé mindjárt beazélek veletek. Te hosszú legény gyere ide föl szöszölőnek, ti többiek meg nyugton legyetek ám, mert — látjátok azt az ágyut a kormánykeréknel?”

A gyülevezés fickók megértették a kapitány taglejtéséből az akaratját és előre lökdösték a hórihorgast, hogy masszon fel a hajóletrán, míg ők nyugtalan mormolással hátrább húzódtak,

Közben a kikötő népesedni kezdett. Mind újabb munkások, hajósok gyülekeztek a csoport körül, s szájaitva halga tak az estjeli események történetét.

Egyik-másik emlékeztet rá, hogy látott egy vörös zekés alakot az övvarosban futni, melyeknek úgy r-mlett, mintha csónakban látta volna a „Westindian” felé evezni, így növesztették az esemény ti okzatos voltát, s szidták az anglis fajzatot.

Majd újból megjelent a hórihorgas meg a kapitány a födelzetten. A derek parancsnok kékdült zöddült a dühtől, úgy hogy John szaladt a hajó-orvó-er, ha netalán meghibbanna valami a vérmes kapitányban.

Az orvos elősietett műszertokjával, miután ő volt az egyedüli lélek, ki Captain Blowerrel ilyen állapotban beszélni mert, mérése ére intette őt, „Parancsnok ur — unonda — óva intem a mérése-letre! Küldje ki inkább a hadnagy urat, hogy lecsitíthassák a zavargást, mert különben nem kezeskedem a jöleteert.”

„Igaz, doktor, megárt, minek is tegyek kárt magamban i yen gaz szerencsés miatt. Majd csak előkerül, — de jaj lesz akkor a bőrönek! Megpuhitom a c-ontját! és most megint itt ragadok a risszel, mert ezek a gézengúzok oda lent csupa boszúból a kezüket se mozdítják. A hajót, azt bizony izekre morzsolnak, de a rakományhoz nem nyulnának. Ilyen népsé! A tengerészet

Valódi hamisítatlan sertészsír

kilója **60 kr.**

nagyobb mennyiség **54 kr.**

ugy a legfrissebb és legjobb minőségű husfélék kaphatók

Első Szombathelyi Sertés hizlalda és Husfüstölőgyár nagykanizsai fiókjában.

len uzsorásoknak állottak hatalma, rendelkezése alatt.

Elkövetkezett később a hegyvám megváltozása, mely szintén készületlenül érvén a népet, olyan helyeken, a hol a hegybirtokok tulajdonosaival barátságos egyezséget nem kötöttek, a törvény útján való váltságösszeg megállapítása aránytalan terhet vetett vállaira.

Igy lassankint a terhek alatt roskadozó gazdasági egyensúlyában teljesen megzavart népnél gyökeret vert az a felfogás, hogy neki az ugynevezett kaputos-osztály ellensége. Kiféjlődött benne a bizalmatlanság olyan mértékben, hogy inkább hitt aféle népámitó és a nép tudatlanságát a maguk hasznára kiaknázó demagógoknak, mint a legöszintebben jótakaró uraknak.

A népnek ezt a nagyfokú bizalmatlanságát talán részben el lehetett volna osztalni a nép érdekeinek fölkarolásával, támogatásával; de ebben az irányban a volt földesurak részéről nem történt semmi olyan nagyobb méretű mozgalom, mely a nép sorsán enyhíteni akart volna. Voltak ugyan (fájdalom: csak szórványosan!) nemesebb lelkek, kik a régi viszony alapján később is kötelességöknek tartották a nép gyámolítását, de ezek az általánosan jelentkezett bajokat nem orvosolhatták. Legtöbb helyen a néppel való érintkezés kizárólag a választások idejére redukálódott s akkor is legfőlegb arra a kioktatásra terjedt ki, hogy az ugynevezett alkotmányos joggyakorlat igen kedvező alkalom a szavazatot csengő ércre váltani föl.

Hogy ebben az elhagyatottságban az egykori jobbágyság, a nép minő sorra jutott: azt már nem kell fekete betűkkel fehér papírra festeni. Előttünk él, látjuk sorsát a maga mezeitelenségében. Világosan áll mindenki előtt, hogy a nép nagy ré-

sze a maga kis telken csak verejtékező árendás; bankok, takarékpénztárak, magán-hitelezők árendása. — A tulajdonjog telekkönyvi bejegyzése csak azért áll fenn, hogy az adót és községi terheket ő viselje.

Ennek az állapotnak tarthatatlanságát azonban most már kezdik belátni a nagybirtokosok s ennek a belátásnak lehet köszönni bizonyára, hogy ujabban nagyon üdvös és dicséretes agrármozgalom indult meg a nép anyagi támogatása, megmentése érdekében.

Rendkívüli nagyfontosságú ez a mozgalom, mert a népek lábra állítása általános nemzetgazdasági érdek, s melyhez ennél fogva csatlakoznia kell minden nagyobb anyagi erővel rendelkező földbirtokosnak, mint nemzetmentő, nemzetszilárdító, nemes munkához.

Hisszük, hogy gazdasági egyesületeink, melyek eddig is több figyelemre méltó eszmiénék fogantatásával járultak agrárviszonyaink rendezéséhez, teljes enerziával karolják fel ezt a valóban szép mozgalmat, mely végső eredményében óriási szolgálattal tesz hazánknek, nemzetünknek, ha keresztülviszi, hogy az a csekélyke kis föld mindenütt igazán a föld népéé legyen.

A dicséretes mozgalom eszméjét Majláth József gróf penlütette meg a szegedi gazdaságkongresszuson, ahol „A falusi jólét emeléséről” felolvasást tartott. Ebben a felolvasásában, melyet azóta a „Magyar Gazdaságtudomány” ki is nyomtatott, a következőket ajánlja:

1. A községek vegyék bérbe mindenütt az italmérséi és fogyasztási adókat.

2. A szövetkezeti eszmét a legnagyobb mértékben kell terjeszteni! Nem kényszerrel, hanem megkedveltetéssel, olvasó-, zene- és dal-körök alakításával. Semhol sem szabad azzal meggyűlöltetni, hogy felekezeti, vagy osztály-

érdekek ruházzuk föl azokat. A nagyszámú szövetkezeteket lehetetlen lében a központból ellenőrizni, a decentralizációt, vidékünkint kövélkeket akarja. Legelőbb megteremtendő a hitelszövetkezetek, hogy az uzsora pusztításainak véget vessenek és a szükséges forgalmi tőkét megteremtsék. A fogyasztási szövetkezeteknek nem kell a realis kereskedelemmel ellentétben állniok, csak a kivételeket kell elpusztítaniok. A szövetkezeti eszme mindenikire áldásos, maguk a kereskedők is alakítsanak szövetkezeteket. Szövetkezetek alakítandók továbbá a mezőgazdasági és ipari termékek előnyös értékesítésére, valamint termelésre ott, a hol a viszonyok a közös munkát előnyössé teszik.

3. A tíz-, jég- és állatbiztosításoknak szövetkezeti alapon való szervezése.

4. A háziipar nagymérvű fejlesztése.

5. Bérletekkel lekötni a birtoktalan tömeg egy részét; de még nagyobb előnyvel jár a mezőgazdasági munkást vétel útján juttatni földbirtokokhoz. Ha bár a föld szabad forgalmát helyesli Majláth, lefelé egy bizonyos minimumot hájt megállapítani, hogy a népet a végrehajások földönfutóvá ne tegyék és ne kényszerítsék a városokba özölneni.

Vége szükségesnek látja a falusi létnek vallás-erkölcsi irányban való nevelését, a a népiéletnek vallásos, hazafias és gyakorlati irányú fejlesztését, jó néplapok fejlesztését, néplányotárak alapítását. Mindezt szeretettel, humanizmussal, lelkesedéssel kell megcsinálni, mert ezen tulajdonságok nélkül nem lehet a tett mezejére lépni.

Bucus Récsey Györgytől.

(R.): Negyvenkét éven át működött Récsey György közs. elemi iskolai igazgató a tanügy területén és midőn a fő megérdemelt nyugalomba vonult, összesző tek tiszteletére azok, kik méltányolni tudják a munkát, melyet Récsey György több mint négy évtizeden át végzett. Folyó hó 14-én, szombaton bucsu-banket:et rendeztek az ősz tanfériu tiszteletére annak kollégái; meg egyszer akarták dokumentálni szeretetüket, és ragaszkodásukat azon férfiu iránt, kinek működését mindenkor a szeretet és ragaszkodás jellemezte. Szer-

hatóságához kell küldennem segítségért s drága pénzben bérelnem hatósági munkásokat.

A tömeg lenn a parton ujbol zajongani kezdett: »A komisszió! A komisszió!« kiálták és arra a kis csoportra mutogattak kárörvendve mely a »Westindian« felé közeledett.

A tengerészeti hatóság és a rendőrség hivatalos kikötőitői voltak; egy révkapitánysági biztos az alügyész két rendőr és — Baranyay, a kapitány tegnapi ivópajtása.

Az angol tudó magyar fiut tolmácnak viték a vizsgálathoz, meg félig-meddig tanunak is, mert tudták, hogy (Fiume eléz kis város még ehhez), hogy a kapitányval pajtáskodott.

(Szegény Baranyay kellemetlen bórben volt. Az éjszaka épen a kapitányval iszogattak nagy rendel, s most ő »közvetítse« az ellene induló eljárást!)

Némi formalitások lebonyolítása után és a parti csoportok hangos gunyolódása mellett fölment a »Westindianra« hogy a kapitánytól kérje számon a szolgálja bünét. Az egyik rendőr karján »corpus delicti«-ként diszegett a kapitány felöltője, mely a nagy zene bona alatt ott ragadt az osteriában.

Felóra multán kijött az egész tárgyaló társaság a kapitány fölkejéből, mire a parti csoport kíváncsian toladokott előre. Azt várták, hogy a szerencsét fogja hozni a vizsgálóeljárás eredményében, ámde csakhamar meggyőződtek, hogy balul ütött ki a doog.

A két rendőr nem Bobbyt, hanem a hórhörög digót, az „áldozatot“ hozta kézre fogva.]

A legény rémitően szitkolódzott ezen a rajta megesett igazságtalanságon. »Fiuk — kiáltá cimboráinak — fölcsaltak a hajóra, hogy bekísértessenek, ne hagyjátok megenni ezt a gazaógot egy szabad líveim polgáron.«

Hajrá, — több se kellett a csöcselének! — Utánaudítak a rendőröknek, zajjal, bandabandával, ki a város felé.....

— Ugy, most csak üssétek egymást, szólt a kapitány, diplomatikusn dörzsölvén kezeit. — Ennyire már volnank, — dehát hogyan végzünk, hogyan végzünk a rakodással, az isten szerelméért.

— Jelentést tesztek az igazgatónak, szólt Baranyay, hogy másként nem kapjuk meg a rakományt, haesák nem küld ide egy csomó gyári munkást.

— Menjen, menjen kedves uram, rendkívül halás leszek érte.

— És ilyenformán estére bevégezték a kirakodást. Alig hagyta el az utolsó zaák a hajót, a kapitány lepecsételte, aláírta az okmányokat, öszecsozdította matrójait, s hozzáfogatott a horgonyláncok fölzedéséhez.

Még egy meleg bucsukészorítás Baranyayval — és Captain Blower kötelességtudón fölcsített a parancsnoki hidra.

— Baranyay megállt a rakodóparton; a hajó elindulását akarta bevinni, hogy megnyugtassa lelki furdalásait, melyek egyre dultak benne, amíg csak a »Westindian« körül foglalataskodott. Hisz neki is része volt abban a szomorú esetben, melynek hőse a hajóhoz tartozott. Ő kérte

meg a kapitányt hogy Bobbyt eresze ki, ő ize el a kapitány aggodalmait bor és muzikaszó kecsgetésével, — s talán ő jobban is sajnálta a szegény félvad embert, mint az a vén tengeri róka, a kapitány, kinek régi szolgálja sorsa korántsem érinté egy a kedélyét, mint a hajó pontos utitervének betartása.....

...Töprenkedéséből hirtelen fölriaszta az induló hajó födelzetén támadt zsvaj.

— Fogjátok meg, kössétek föl az árbocra, rivalgott Captain Blower a hajóhidról parancsoztás közben.

Baranyay a hajólámpák gyér világánál látta, amint a hajókamra szádájából erőszakul ráncigálnak elő a kurjongató matrójok egy örülten hadonászó alakot. — Bobby volt!

Hogyan jutott föl a hajóra, ki sem kérdezte, vagy gézengez, fölötünk — ez volt a jelszó a hajóindítás kritikus idejében.

...Látta, hogy a szerencsen kibontakozik üldöző karjai közül, — hallotta amint a kapitány szitkolással vegyes parancsokat osztogatott, — midőnben a hajó lassan fordult el a rakodóparttól, — hallotta, amint fölharogtatón bödült egyet az indulást jelző gőzkürt....

Oh de szeretete volna tukialtlni azt a harsozó jelzést hogy: »kegyelem, kegyelem annak a szerencsének«.

De ezt a rettentő tusát, ezt a borzongató helyzetet, midőn egy hosszú kolo-szus habjátékosat tur maga körül a vizen, s róla emberavadá-kozat, val kiáltásai, vezényszavak hallatsának az éjszakában — nem bírta ki tovább.

tet az ügy iránt, melynek életét szentelte, szeretet kollektái és szeretet növendékei iránt. Ezen szeretet íkertestvére volt a *ragaszkodás*, mely utóbbiak tulajdonítható, hogy életéből 42 évet töltött Récsy György azon pályán, mely földi javakat nem biztosít, de neki legalább megadta azt, hogy nyugodt öntudattal tekinthet vissza a multra, mert megtette kötelességét, megtette

híven, megtette teljesen. A több mint négy évtizeden át becsületesen megtett munka egyedül eredménye az elismerés, a becsülés és a szeretet. Ezekkel vonul nyugalmába Récsy György igazgató. Ezeknek bizonyítékát szolgáltatja a búcsubankett is, melyen *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter képviseletében résztvett *Ruzsicska Kálmán* dr. kir. tanácsos, Zalavármegyei tanfelügyelője, *Vécsey Zsigmond* polgármester, *Lengyel Lajos* v. főjegyző, *Eperjess Sándor* iskolaszéki elnök, *Tandor Otto* műpéltész műegyetemi tanár Budapestről, az ünnepelt egykori tanítványa, az iskola széknek több tagja, az itteni tanintézetek képviselői, többen az egykori tanítványok közül és a községi elemi iskola egész tantestülete. Még az öreg beteg *Páros Endre* is eljött kocsin, hogy jelen legyen kollegája azon ünneplésen, mely igen ritkán jut osztályrészül a tanügy bajnokainak.

8 óra után küldöttség ment az ünnepeltért, kit megjelenésekor a jelenlevők lelkes éljéne fogadtak.

A felköszöntők sorát *Ruzsicska Kálmán* dr. kir. tanácsos, az ékesszólás nagy mestere, a következő remek beszéddel nyitotta meg:

Igen tisztelt hölgyek és Urak!

Mindig nagy örömmel tölti el keblemet a gondjaimra bízott tantestület bármely tagjának erkölcsi sikere és társadalmi érvényesülése. Sokszoros büszkeségemet kezezi azonban a vás és közoktatásügyi miniszter ur Ó Excellenciájának Récsy György igazgató ur iránt tanúsított gyöngéd figyelem, melylyel megbízott, hogy a mai ünnepélyen képviseletében jelenjen meg. Hogy pedig lélekben velünk időzését még közvetlenebb tegye, a következő leirato intézte az igazgató urhoz.

Vallás és Közoktatásügyi M. K. Miniszter.

71502. sz. 1899.

Leirat.

Tekintetes

Récsy György nagy-kanizsai községi elemi iskolai igazgató-tanító urnak.

Nagykanizsán

Abból az alkalomból, hogy Tekinteteség a tanítói pályán eltöltött negyvenkét évi eredményben dus szolgálat után vissza-

Futásnak eredi a szabad kikötő kapuja felé, hogy meneküljön ettől az izgalmas képtől.

Egy pisztolyördrenést hallott még menekülésében a hajó felől, meg egy végső hosszú gőzkürtjelzést, mely áthatotta egész valóját. —

Másnap reggel a révhálaszok a molo hullám-törő sziklakövei között Bobby állított holttetére bukkantak, melyet felig a partra sodorták a hullámok.

Nagy izgalom lett a városban, s a hushagyó keddi hangulatot a rejtélyes eset magyaráztatása zavarta meg. — Keresték a tett elkövetőjét, a ténykörülményeket, rendőrségre vitték a hőrhorgas legényt, meg egész kompániáját, mert vad boszu művének tartották a szerencsen megölését.

Pedig az igazi tettes, a derek Captain Blower, Málta körül vezényelte a „Westindiant”, az igazi tanu, Baranyay pedig izgalomokozta labzan vergődött...

De mit Bobby! Hushagyó kedd van. Hajrá! Neki a konfeticcsalának. —

Vége.

vonult munkálkodásának teréről, megragadom az alkalmat és Önnek a tanügy érdekében kifejtett önzetlen, hasznos szolgálataiért köszönetemet és elismerésemet nyilvánítom.

Budapestben, 1899. szeptember hó 21-én.

Wlassics s. k.

Tehát 42 esztendő, igen tisztelt hölgyek és urak!

Negyvenkét esztendeig ébredni és lenyugodni a megye kultura diadalába vetett erős hittel és reménnyel!

Negyvenkét esztendeig viselni Isten és szülők után a legnagyobb felelősséget a reá bízott nemzedékek testi és lelki boldogulásáért!

Negyvenkét esztendeig izzadni a becsületes munka verejtékét azon tudatban, hogy ezek a fényes cseppek csak az elvetett magot érlelik de a fa lombos koronáját, melyet egykor a maga fejte javával ápolt, a kertész megérni nem fogja soha!

Ön búcsút vesz pályájától tisztelt Igazgató Ur! De nem mint a fáradt vándor, kinek lecsukódó szemét előtti összefolyik az égbolt a tengerral, de mint jó szülő, kinek alkotását száz és ezer szív halála melengeti s ragyogja be igaz szeretetének hevével és fényével.

Igen! Itt vagyok mindnyájan a magyar tanítók edes atyjától kezdve a szerető kartársaikig, a hátsó növendékekig és elismerő társadalomig.

Itt vagyok mindnyájan, hogy tanuskodjunk életének b-cse mellett; hogy odaállítsuk a „hegyre” tündöklő példaula magyar tanítóknak, büszkeségül a zalavármegyei tanügy munkásainak.

Itt vagyunk, mindnyájan, hogy kijelentsük, miszerint önt elveszve, mindnyájan szegényebbek leszünk; de ez a szegénység, örök emlékeztetés marad, hogy bugó működésének és nemes egyéniségének emlékében gazdagon kamatoztattuk azt a nagy tóket melyet a gondviselés az Ön hosszú életének és tevékenységének áldásába helyezett.

És most még egy búcsusót a megye tanfelügyelőjétől!

...Valahányszor egy-egy derek harcosomat kiddolni látom, reám borul, mint a gondos hadvezér lelkére az aggodás melankoliája; ámha látom mégis a zászló szabad és büszke lengését, erőt meritek a természet rendjéből, hogy ifju vállakra nehezedik az elaggott kor terhe.

Ne labadjon tehát könybe öreg barátom! A vezér, a zászlótartó, a közkatoná elmulhat, elhullhat, elenyészhet, de a zászló jelszava, a magyar állameszme dicősege él és hódít örökre!...

Aldás Récsy Györgyre!...

A szünni nem akaró lelkes éljenzés után mindenki sietett kocintani az ünnepelttel és a szónokkal.

Venczel Rezső a közs. elemi iskola jelenlegi ideiglenes igazgatója a kartársak nevében vett meleg búcsút a nyugalmába vonuló, szeretett kartárstól és beszéde végén átnyújtott neki a szeretet maradandó emlékeül egy díszalbmot, mely a kartársak jól sikerült fényképeit tartalmazza.

Récsy György állt fel most szólásra. Köszönetet mondott a miniszter képviselet tanfelügyelőnek, a város vezetőségének, az iskolaszéknek és annak elnökének, kartársainak és volt tanítványainak azon méltiszteltetésért, melyben őt részesítik. Mondott volna ő még többet is, de nemesen érező szívével, szerény egyéniségével az érzelmek anyyira túlrasztották, hogy nem hangzott el más ajkáról mint: köszönet, köszönet.

Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanfelügyelő magas szarnyalásúbeszédében *Wlassics Gyula* miniszterrel, mint a tanügy leglelkesebb apostoláról, a tanítók legjobb barátjáról emlékezett meg. Azon lelkes viszhang, melyet a beszéd keltett, élénken tanúsítja, hogy a szónok az összes jelenlevők érzelmeinek hű tolmácsolója volt.

Ezután egy igen lekesítő epizód következett.

Poređus Antal jelentette, hogy *Wlassics* miniszteről távirat érkezett az ünnepelt címére, mely így hangzik:

A mai szép ünnep alkalmából szívóbból üdvözli és szerencsekívánatait tolmácsolja egykori tanítványa: *Wlassics*.

A rövid távirat óriási hatást keltett, mert mindenkre nagy benyomást tett, hogy azon férfiu, a ki tanügyünket kormányozza, országos teendői közt sem feledkezett meg egykori tanítójáról és hálával emlékezik meg róla.

Szabó Sándor nagy tetszéssel fogadott beszéddel *Ruzsicska Kálmán* dr. megyéni nagytevékenységű tanfelügyelőjét köszöntötte fel, lelkes szavakban méltatva a tanfelügyelő vezéri kvalitásait és hatását a megyei tanügy felvirágoltatásának körül.

Poređus Antal a város első polgárát *Vécsey Zsigmond* polgármester, a tanügy lelkes barátját *Szabó István* a fardhailan tevékeny-egül iskolaszéki elnököt, *Eperjess Sándor*t elvette.

Hofmann Mór nagyobb, tartalmas beszéddel mondott a tanügy állapotáról és azon két korszakról, mely a mai helyet megteremtte. Lelkes szavakban esetele néhai báró *Eötvös József* egykori és *Wlassics Gyula* jelenlegi miniszterek működését és végül poharát *Récsy György* egészségére üritette.

Hajdu Gyula a községi elemi iskola tanestül letét és végül *Kovács Miklós* a hölgyeket köszöntötte fel.

Ejféli tájban ugy az ünnepelt, mint a tanfelügyelő tavoztak; a fiatalabb gárda táncra perdült. A szép estély csak hajnalban ért véget.

A város házából.

— Városi közgyűlés. —

Nagy-Kanizsa rendezett tanácsu város képviselőtestülete f. hó 16-án s folyta va 17-ikén *Vécsey Zsigmond* polgármester elnökölete alatt közgyűlést tartott.

Október 16.

A napirend előtt *Vécsey Zsigmond* polgármester megemlékezett *Gerő József* dr. városi orvos elhunytáról és indítványozta, hogy a gyászoló özvegyhez részvétirát menesszessek. A közgyűlés az indítványt elfogadta.

1. *Elnöki előterjesztés az úreszédségen levő városi számvévi állásnak helyettesítés által lenő betöltés tárgyában.*

A közgyűlés tudomásul vette a polgármester abbeli intézkedését, hogy az elhunyt számvévi helyette itésével *Anhoffer Gyula* v. könyvvivőt, viszont ennek helyettesítésével *Lemk József* v. irnokot bízta meg. A tanács abbeli indítványát azonban, — hogy a helyettesítők október 1-től kezdve az illeő állások után javadalmazást kusszák, — nem fogadta el, mert az eddigi szokás szerint csak a helyettesítés megszünthe után állapítottat meg a helyettesítéssel megszolgált összeg. (Eleg rossz szokás. A szerk.) *Mikos Géza* v. képviselő a számvévi állás végleges betöltését sürgeti. A tanács megbízott, hogy a pályaszatol írja ki.

2. *Az elemi népiskolák államosítása tárgyában a nagym. vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterium által leküldött szerződési tervezet.*

A szerződési tervezet, mely szerint az elemi iskolák 1900. január 1-től kezdve állami kezelésbe mennek át, a közgyűlés 90 szavazattal dr. *Diek József* egy szavazata ellenében elfogadta és annak aláírásával a polgármestert megbízta. A főispán p-dig megkerestetik, miszerint az ügy sürgősségére való tekintetből, rendkívüli törvényhatósági illetélt hívjon egybe, hogy a szerződés a jóváhagyási záradékkal ellátva, a miniszterhez idejekorán felterjeszhető legyen.

3. *Tandesi javaslat — vonatkozással az 1898. évi XIX. t. c. rendelkezésre a v. erdők házi kezelés tárgyában.*

Mint hogy a városnak saját szakképzett erdőtisztje van és az erdők kultiválásának költségei azok jövedelméből ledezhathók, a közgyűlés elfogadta a v. tanács abbeli javaslatát, hogy az erdők házi kezelésben maradjanak.

4. Szabályrendelet-tervezet a piaci előadásdírság tekintetében.

Olvastattott a lapunk múlt számában ismertett szabályrendeleti tervezet. Több v. képviselő azon véleményének adott kifejezést, hogy az elővásárlási jog megszüntetése sok szegény embert a ködusbotra fog juttatni, mért is Rothschild Jakab dr. városi képviselő azon indítványt tette, hogy ezen ügy, mielőtt a szabályrendeleti tervezet tárgyalatának, a szegényügyi bizottságnak adassék ki véleményezés végett. — Mikos Géza alhumanizmusnak deklarálta Rothschild Jakab dr. érvelését, mi ellen Rothschild Jakab dr. erélyesen tiltakozott.

Mikos Géza azon kijelentése után, hogy ő sem Rothschild Jakab drt, sem mást sérteni nem akart Vécsey Zsigmond polgármester igen helyesen illusztrálta a tarthatatlan piaci állapotot. Ezen felszólalás után a szabályrendeleti tervezetet a közgyűlés nagy többséggel elfogadta.

5. A nagykanizsai tóháznak részvénytársaságnak a közevetvámszedés iránti kérelme

A somogy-szenti-miklósi oldalról tengelyen szállított áruk közevetvám-mentességét több v. képviselő nem tartja indokoltnak, miert is végleges határozathozatal előtt az ügy véleményadás végett ügy a pénzügyi, mint a jogügyi bizottságnak kiadatik.

6. Tancs javaslat az Attila-utca építési vonalának rendezése céljából, a Chinorinyi féle telekérés kisajátítás alá eső területnek megszerzése tárgyában. — A szóban forgó terület 760 négyszögöl melyért a tulajdonos a 6 frt 4560 forintot kér A pénzügyi bizottság a fentl. körülményekre való tekintetből 2280 forintot javasol; a városi tanács azonban igen jól megfizetve látja a telket, ha a város azért 760 frtot ad. Ezen összeget javasolja a városi tanács és az esetben, ha a tulajdonos ezzel be nem éri, a kisajátítási eljárás folyamataba fog tételni.

7. Zalavármegye törvényhatóságának határozata

Hock János róm. kath. felekezeti kántor elbocsátása ügyében. Mielőtt a város ezen tengeri kifolyójának tejére lepek volna, szükséges volt, hogy a beállító érség némiképp ellensúlyoztasék; de ehhez nem volt elegendő a meggyújtott par állly gyertya, a modernebb világításai, a villamossalal lehetett volna ezt csak elérni. Remete Géza v. képviselő azt indítványozta, hogy a tárgyalás másnap folytatassék; a polgármester azonban nem látta ennek szükségét len oropni, hanem igenis annak, hogy az ügy zárt ülésben tárgyalassék. Utóbbi ki is mondott és 20-25 elszánt városi atya bán ulatos kúrtással tárgyalta tovább teljesítésben Hock János ügyét, mely azért került ismét naprendre, mert a törvényhatóság több rendbeli form-hiba miatt megsemmisítette a képviselőtársulat azon határozatát, mely jóváhagyta a tanács abbéli intézkedését, melylyel Hock Jánossal a szerződéses viszonyt megszüntette.

Este 8 órákor végre szavazásra került a dolog és a jelenlévők most a ár nevszerinti szavazással kimondták, hogy jóváhagyják Hock János állásától való elmozdítását és a szerződés felbontását.

Október 17.

8. A közkórház 1898. évi zárszámadása. Tudomásul vétetett.

9. A közkórház 1900 évi költség előirányzata. Bevétel: 26,777 frt 21 kiadás: 23,976 frt 31. felesleg: 2801 frt 90. A közkórházban 15 emebeteg részére megfigyelő osztály létesítetik, mely körülmény, de különösen a betegek nagy állománya szükségessé teszi, hogy egy belkő segédorvos alkalmaztasék, melynek évi fizetése 500 forint és természetbeni lakás lesz. — A közgyűlés ezen előterjesztését, valamint a költségelőirányzatot el fogadta.

10. A közkórház alapszabályának módosítási tervezete. A módosítást azon körülmény tette szükségessé, hogy a belügyminiszter egy irnoki és egy 8-ik ápolónői állás rendszeresítését engedélyezte. Az irnok fizetése évi 600

forint. Pályázat után a városi képviselőtársulat választja. Az ajánlott módosításokat, melyek főleg az irnok hátskörbe vonatkoznak a közgyűlés elfogadta.

11. A legtöbb adó fizető v. képviselők négyjegyűeknek kiigazítására egy bizottság megválasztása. Megválasztották: Hertelendy Béla, Elek Lipót dr. Tuboly Gyula, Varga Lajos és ifj. Hegedűs László v. képviselőket.

12. Eperjesy Sándor v. képviselő által tett indítvány, egy szakiparisokéknak Nagy-Kanizsán leendő felállítására tárgyában a nagym. ker. sk. 1901 m. kir. miniszterhez intézendő kérelem. Eperjesy Sándor v. képviselő megokolta általános helyes ésszel fogadott indítványát, melynek kifolyásaként a kereskedelemügyi miniszterhez kérvényt meneszteik, hogy városunkban — lehetőleg — egy főm vagy ta szakiparisolat állíttson fel.

13. Eperjesy Sándor v. képviselő indítványa Nagy-Kanizsa városának önálló országgyűlési képviselő választás kerületi alakítása érdemében mozgalom megindítása. Az indítványozó kimutatja, hogy a nkanizsai választókerületben 1899-ben 4459 választó iratot össze, melyből Nagy-Kanizsára 1677 választó esik, maradna tehát a kerületre 2782 választó, tehát elég jelentékeny a szám, hogy egy a város, mint a kerület külön képviselővel bírjon. — A közgyűlés az önálló választókerületre vonatkozó indítványt elfogadta és a kellő adatok gyűjtésére és a további teendők megtételére egy bizottságot küldött ki.

14. A közgyűlés ezután tudomásul vette Szivácssy Pál megválasztott v. mérnök lemondását és annak indokait. Szivácssy részint nyugdíjra vonatkozó tekintetből, részint a 6-6 évre való választás miatt nem foglalta el állását. — Tudomásul vette a közgyűlés, hogy a v. tanács az újabb pályázatot már kiírta.

15. A közgyűlés tudomásul vette, hogy az 1899. évi gubacsstermésért árverés után 450 frt éretett el.

16. Tudomásul vette a közgyűlés, hogy Varga János az ürülék bórdo használatából kifolyólag 85 frt 62 kr erejéig pert indított a v. közönsége ellen, mely ügyben felperes az első fórumnál pernyertes lett.

17. A Deli Vasut társasággal, már éveken át buzódó pere van a városnak, melynek tárgya az, hogy a vasut, csak a Kazinczy-utcat átvezelő pályatest jókárban tartását tartja kötelességének, viszont a város szon véleményben van, hogy az egész uttestet a sorompótól az állomásig a vasuti társaságnak kell fenntartani. A Curia, mint legfelsőbb fórum a vasutnak adott igazat. A v. tanács javasata az, hogy mielőtt a v. közönsége perújítással éne, kísértessék meg a békés egyezség, mire annál inkább van kitalás, mert a Szemere utcát a vasut tatarozza, tehát fel lehetne cserélni a Szemere-utcat — a Kazinczy-utca kérdéses részével. A közgyűlés ily értelemben határozott.

18. Franz Lajos és fiai cégtől az iparvágányon szállított áruk után illetékelenül beszedett 2866 frt 94 kr — öt százalek kamattal együtt a közevetvám alaplól való visszafizetését az ügyész jelentése alapján, a közgyűlés elhatározta.

19. A pécs-vasadi és tapolcai közutak melléke volt nyárfák eladásából befolyó 859 forint a befizetési alaphoz csatoltatik.

20. Ploszer Ignacnak a városi mérnök I havi helyettesítéséért 88 frt kiutaltattam.

21. Előterjesztett az Ábrahám Károlyné féle alapító levél.

22. Bemutatott Csóka Nándor a főgymnázium épületei tatarozására tett 100 forint alapítványáról szóló alapító levél.

23. Papp Miklós polg. leányiskolai rajztanító kérelme egy évi szabad-árgidő iránt tárgyalanná vált, mert a kérelmező időközben elhunyt.

24. A polgári leányi-kola építési költségeinek elszámolását és az épület átvétele tárgyában tett jelentést a közgyűlés tudomásul vette.

25-29. Apróbb bérleti szerződések, melyeket a közgyűlés jóváhagyott.

Ezzel a tárgysorozat kimerítve volt. Záradéku Vécsey Zsigmond polgármester dr. Dicf József v. képviselő a marhajárlati levelek tárgyában tett interpellációjára választott. A közgyűlés a választ tudomásul vette; az interpelláló nem volt már jelen és így a közgyűlés este 6 órákor beretesztetett volt.

HIREK.

— Miniszteri biztos Nagy-

Kanizsán. Október hó 14-ikén délben érkezett városunkba Kőrössy Henrik miniszteri biztos hogy megvizsgálja az elemi iskola épületeit: vajon megfelelnek-e minden tekintetben az igényeknek. Vele volt dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő is. A miniszteri biztos tüzetesen megvizsgált minden iskolai termet s azokat teljesen megfelelőknek találta; csak a felszerelés hiányosságát kifogásolta több helyen. A tanítótestület tagjai az iskolaszéki helyiségben várták a miniszteri biztost, — hol dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelő a tanítótestületet egy rövid, de lelkes beszéd kíséretében mutatta be. — A miniszteri biztos erre válaszolva melegen üdvözölte a szépszámu tanítótestületet, mint a leendő nagykanizsai állami iskola tanítótestületét. Küldetését végezve, még ugyanaznap a délután 5 órákor a Budapest felé induló gyorsvonattal elulazott.

— Kinevezés. Az igazságügyminiszter Klimberger Miksát a nagykanizsai járásbírószékhöz irnokká nevezte ki.

— Athelyezés. Az igazságügyminiszter Vörös József nagykanizsai járásbírószéki irnokot a budapesti kereskedelmi és váltó-örvényeszkézhöz helyezte át.

— Egy derék tanító halála. Nagy-Récsé község volt derék tanítója halt meg Nagy-Kanizsán, okt. 13-ikán, 65 éves korában. Míg működésben volt, igen kedvelt és általánosan becsült tagja volta meg. tanítótestületnek. Már évek előtt szélhűdés érte, mely miatt kénytelen volt nyugalmosa terni. Póstmasteri állását azonban megtartotta. Később erről is lemondott és Nagy-Kanizsára költözött be vejehez, Benedek József pósta-tiszthez. Itt is halt meg. — Temezésére, mely okt. 15-ikén d. u. 5 órákor volt, bejöttek vidéki ismerősei is; valamint a nagyrécséi iskola növendékei gyászlobogóval.

Haláláról a család a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

Ózv. Schmidt Józsefné szül. Buvári Mária a és saját gyermekei Hermina ózv. Talabér Gyuláné (vén) férj. Benedek Józsefné, vője Benedek József, unokái Benedek Marissa, József és számos rokonok nevében mély fájdalommal szívvél jelenti szeretett férjének, atya, ipa és nagyatyjának Schmidt József nyug. kántortanító és volt póstmester úrnak folyó hó 13-án délután 3 órákor életének 65-ik, boldog házasságának 39-ik évében a haláloklók szentségének ajátos felvétele után történt gyászosa elhunytát. sat Áldás és béke lengjen a drága halott hamvai felett!

— Süireti mulatság. A nkanizsai Általános Munkásképző-Egyesület ismét szaporította egygyel sikerült mulatságainak gazdag sorozatát. A folyó hó 15-én vasárnap a Polgári-Egyesület nagyteremben tartott süireti vigalom iránt, mint szivesen láttuk, a legelőkelőbb körök is érdeklődést tanusítottak; csak éppen a munkások legelőbbje nem látja szivesen, ha a munkások nem a munkától, hanem a tántól is izzadnak. A Munkásképző Egyesület tagjai dicséretére legyen mondva, minden alkalommal megteszik kötelességüket, mit a munkásoknak is elismerni kellene 9 órákor, midőn már a nagyterem, és annál karzata zsufolásig telve volt, a pástörök sorfa

Diszművek

ifjusági iratok-, képeskönyvek-, és gyűjtemény-munkában

magyar-, német- és francia nyelven a legnagyobb raktár és választék.

* FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében NAGY-KANIZSÁN.

lat képeztek és bevonultak a bírónék: Saller Lajosné és Kohn L. Lajosné urnök, kiknek a figyelmes rendezőség ször véregekrot adott át. Miután a bírónék a bíró urakkal elfoglalták helyüket a pá-ztorok a pá-ztornókkal bevonultak. A menet elen haladt a két bakter (Horváth György és Schless Márton). A fessebbnél fessebb pá-ztornányok, a következők voltak:

Andri Mariska, Balog Erzsé, Cserép Terka, Geröcs Mariska, Heise Etel, Hoffer Margit, Hirsch Zsenni, Horváth Magda, Noll Jozsef, Perger Mariska, Purger Ilonka, Reiwald Teréz, Szunner Anna, Tomán Vilma, Valentin Gizella, és Zimicz Juliska. A jól festő, és délceg pá-ztorok karát a következők képeztek:

Pongrácz János, Nyerky Ferencz, Veltcz Ede, Pollák Vilmos, Nagy József, Rogermann Pál, Pozsegovics Ferenc, Prezer Gusztáv, Radni István, Beck Béla, Taschner Károly, Horváth Ferenc, Mátyás József, Skrílecz István és Kohn Miksa. A fiatalág táncra perdült, mely csak akkor és az időre szűnt meg, ha szabad volt a lépés, s ez, a jelenlevők dicséretére legyen mondva, elég gyakran gyakorolított. — Az első négyest 108 pár táncolta. A mulatság pompás hangulatban egész hajnalig tartott. — A tiszta jóvedelem meghaladja a 100 forintot, mi a mérsékelt belepí díjakat és elkerülhetően nagy költségeket tekintve, igen szép eredmény.

— **Az Általános Munkáskező Egyesület köréből.** Folyó hó 15-én tartott vigalmunk alkalmával felülfizetni sziveskedtek: Saller Lajos 5 frt, Tripammer Gyula 1 frt 40 kr., Mathea Károly 1 frt 30 kr., Kohn L. Lajos 1 frt., Szécs, Boldizsár 1 forint, Focht Jakab 60 kralc., Eichner Sándor, Darvas N., Konor Gyula 50—60 krajcár, Breier Zsigmond, Kovács Mihály, Hajdu Gyula. N. N. és N. N. 40—40 kr., Bódis Béla, Szabó Kálmán 20—30 kr., Keller Gyula, Deutsch Vilmos 20—20 krt., Hochberger László és K. Ö. 10—10 krt. Összesen 15 frt. Hálas köszönetet mondunk mindazoknak, kik egyesületünk iránti érdeklődésből vigalmunkon megjelenini sziveskedtek; köszönetünk első sorban Saller Lajosné és Kohn L. Lajosné urnökét illeti, kik társaság tsztségüket annyi kedvességgel töltötték be; köszönet a szives felülfizetőknek köszönet a közreműködőknek és a megjelent n. é. közönségnek. A rendezőség.

— **A rendőrfőkapitány szives figyelmébe.** Tudjuk, hogy a városi mérnöki hivatalnak ez idő szerint nincsen feje. De az következik e ebből, hogy azért a járőröknek, kik a fűrdő utcán átmennek, okvetlen lábukat kell törni? A gőzfűrdő előtti gyalogjárdát össze-vissza rongálta a víz, ugyanott bedől az utszéli csatorna, ugy hogy nemcsak a gyalog, hanem a kocsi közlekedés is életveszélyes. Mivel pedig a személybiztonság fölött a rendőrség van hivatva őrködni, kérjük a rendőrfőkapitány urat, sziveskedjék sürgősen a fűrdő utcán egy kis sétat tenni, hogy fentebbiekről meggyőződve, azonnal a szükséges lépéseket megtegye, hogy a baj orvosoltassék. Addig is ajánljuk mindenkinek, ki a fűrdő utcán át kénytelen menni, hogy baleset ellen okvetlen biztosítsa magát.

— **A katonatisztek kilépése.** Régi szokásuk a vagyonlatlan, de intelligens szülőknök, hogy nem lévén képesek fiaikat iskoláztatni, a hadapród iskolába adják őket. Innét van azután, hogy sok katonatiszt, vagy tiszthelyettes nem is várja az előléptetést, hanem ha valami jó polgári állása akad, ott hagyja a hadsereget. Legutóbb olyan tömegesen hagyják ott a tiszteket a hadsereget, hogy a tényleges tisztek száma lényegesen mecsappant és ugy a hadügy mint a honvédelmi miniszter felszólította a jelesebb tartalékos tiszteket a hadseregbe való belépésre.

A tiszttozarsának ez a módja azért is előnyös, mert kiképzésük nem terheli a hadsereget, míg a hadapródiskolákban nevelt tisztek mind-egyike ezerötzöt forintjába kerül az államnak. A kilépések ezental még gyakoribbak lesznek, mert a hadügy- és honvédelmi miniszterek, Wlassics miniszterrel való közös megállapodás folytán a polgári iskolai tantárgyakat is kötelezővé tették a hadapródiskolákban. Ez az intézkedés a miatti történi, hogy ha netalan ezek a hadapródok

polgári pályára lépnek, könnyebben tudjanak boldogulni.

— **Egy újságíró szerencsétlensége.** Kompolthy Tivadar vezprémi újságíró — mint említettük — Baiaion Almáiban egy égő házba rohan, hogy a mentésben segítkezze és e közben a leomló égő gerendák elevesztélyesen megsebesítettek. Azóta súlyosbeteges fekszik. Orvosai odaadó ápolásának és neje önfeláldozó gondoskodásának köszönhető, hogy a szerencsétlenül járt újságíró, ki legszentebb emberbaráti kötelességének eseti áldozatul, ma már túl van a veszélyen. Gyógyulása ugyan még sokáig fog tartani, de most már alapos az a remény, hogy nem fog életével adózni nemeselkültségéért.

— **Körözött egyének.** A nagykanizsai kir. büntető törvényszék a következő egyének ellen beosított ki mar régebben vagy újabban elkövetett büncselekmények miatt érvényes nyomozó leveleket:

Hirschl Gyula (hatóságelleni erőszak) Weisz Mór (sikkasztás), Rosta József (lopás), unszittsch, Herman Konrad (oszlás), Németh József (magánlak sértés), Szommer Ferencz (magánokirat hamisítás), Novák Iván Antal (lopás), Habjan Bilas (magán okirat hamisítás), Kosztatics Janos (erőszakos nemi közlésülés kísérlete), Simon Ferencz (lopás), Ivánkovicz Gyula (lopás), Kanicz Lajos (közveszélyű cselekmény), Virág Ferenc (lopás) Dibald Nándor (sikkasztás), Nagy Samuel (oszlás) Prunner József (magán okirat hamisítás), Schulcz Karoly (parviadal), Flór János (súlyos testi sértés), Kovács András (lopás), Bogdán Vendel (sikkasztás, lopás), Kuróci Bálint (magán okirat hamisítás) Kercsariosz György (ugyanaz), Mészáros Kovács Gyula (lopás), Bánó Katalin (sikkasztás), Pál Juli (lopás), Rohrer József (sikkasztás), Kohn Körösi József (lopás), Böhm József (lopás), Bettlheim Ödön (magán okirat hamisítás).

— **Harmadvirágzás.** Chinában és egyéb keleti, meg déli országokban kétszer terem évenként a föld és kétszer gyümölcsöznek a fák. Néha szép hosszú ősön nálunk is megesik, hogy kétszer nyílik némely fa virága, de háromszoros virágzatra eddig sem nálunk, sem Chinában nem volt eset. Ugyanezér csodaszámba megy, a mit Mező-Turon a csurgópari iskola kertjében egy almfa meg t. A nyaron meghozta a maga gyümölcsét, aztán augusztusban újra kivirított, és is virágzott és ismét gyümölcsözött. Ez éppen akkor történt, mikor szeptember második felében a kánikulára emlékeztető két hetes nagy meleg bekövetkezett. Ettől olyan zavarba jött a derek almafa, hogy tavaszt sejtven, harmadszor is kivirágzott. Hasonló dologt mivel Csurgón Simon Peter járásbőrségi írodavezető kertjében egy almfa, ennek a második termését már le is szedték és igen izletesnek találták. Harmadvirágzása is komolyan készült a fa, de a közbejött hideg napok, ugylászik, elvették tőle a kedvét. Néhány bimbója azonban mégis kifésült, egy kajszi barackfa ellenben ugyanabban a kertben ma is tele van sárgásfehér virággal, mintha áprilisban lenne és a szép májust várna.

— **Allami szubvenció a vidéki színpadoknak.** Körülbelül bizonyos már, hogy a vidéki színpadokat is allami szubvencióval fogják segíteni, de ez csak a rendezésre való színügyi kérdések szabályozása után történhetik meg. Hogy a vidéki színpadok ebben az ügyben a kellő javaslatokat megtehessék, a helygminiszterium felszólította az Országos Színészegyesület, hogy a megfelelő alapszabályokat kellőképpen módosítsák. Eppen ezért október 24-én, 25-én és 26-án országos gyűlés lesz Budapesten, a hol minden vidéki színtársulat megbízottal képviselteti magát.

— **Cirkus Enders.** Kedden kezdte meg előadásainak sorozatát Nagy-Kanizsán Enders cirkusza. Az eddig látott mutatványok nemcsak arról győzték meg benntünket, hogy a cirkus igen szép és kitűnően jödomított állományal rendelkezik, hanem arról is, hogy a szereplők legtöbbször igazán megérdemli a művész nevet. Ilyen nagy személyzetű lovarda még nem is igen volt városunkban és a produktiók legyenek ezek a lódomitások, lovaglás, erő-tánc vagy egyéb a cirkusz szakmába illő művészet terén egytől-egyik kitűnőek és rendkívül szórakoztatók. Az egyes mutatványok gyors egymásutánban folynak le. Csak az első és második rész közt van tíz percnyi szünet, hogy a közönség a lovakat a manezsban megtekinthesse. Az egyes szereplők-

ről most még nem kívánunk névleg megemlékezni, de annyit konstatálunk, hogy majd mind-egyike megérdemli a felemeltést. Szivesen ajánljuk a lovardát közönségünk figyelmébe.

— **A dunántúli ciklon.** A szelet, ha fákát csavar ki tüvestül és a karitéseket bedönti, szélvésznek hívják, ha a házak tetéjét szeli le és emberben, állatban tesz kárt; ciklon a neve. Ilyen ciklonszerű orkán dühöngött szombaton és vasárnap a Dunántúlon. Szombaton virradóra oly óriási erővel tombolt, hogy Ercsi község határában a vasúti töltést két kilométer távolságban járhatatlanná tette. A „Pécsi Napló“ állítása szerint átszakította a vasúti töltést, miert is a vasúti közlekedés megszűnt, s a kocsiposta 24 órát késett. Pécsre a ciklon szombaton éjjelkor érkezett és igen nagy pusztítást vitt végbe. A járókelőket, kiket az utcán talált, a földhöz verte, a külvárosi házak tetéjét lefújta, s alig hagyott ablakot a városban. Utána oly gyors zápor keletkezett, hogy a hegyről egész patakok zuhogtak alá a városra, s az utcákon a burkolatot föltpre a gránitkockákat messze elhegergette a szennyesvízű áradat. Némely épületet a szél és a záporos annyira megrongált, hogy reggelre bedőlvé találták. A vonaton a rendes közlekedést csak vasárnap reggeli állították helyre.

— **A cseléd-lakások.** Megdöbbentő adatokat terjesztett nemrég Baranyavármegye közigazgatási bizottsága elé Mende Lajos dr., a vármegye főorvosa, azokról a botrányos állapotokról, a melyekben a baranyamegyei nagy uradalombokban a cse élakásokat találta. Hibetelen az, hogy majdnem kivétel nélkül milyen nyomorúságos szűk és egészségtelen szurdékokban nyomorgatják az uradalmak szegény munkásait; a legkisebb egyablakos szobába két családöt zsúfolnak össze, egy emberre való helyiségben 6—7-en is laknak, s ha beteg van közöttük, természetesen az is ott kilődik és fertőzi a levegőt. A külsőt adatoknak megvolt az a jó hatásuk, hogy néhány uradalom rögtön hozzálátozott új cselédlakások építéséhez, a nagy többség azonban mitem törődött a dologgal. Végre is hatósági intézkedésre lett szükség, s a főispán az összes főszolgabírákat utasította, hogy a munkásosztály egészsége érdekében tartssanak mindenütt szigorú vizsgálatot, tegyenek jelentést és javaslatokat, a melyek alapján haladéktalanul ki fogják dolgozni a földmives lakások szabályozására vonatkozó szabályrendeletet. Ez lesz az első ilyenről rendel az országban, miert is utánzás oszjából az összes törvényhatóságoknak meg fogják küldeni.

— **A kőbor cigányok ellen.** Hevesvármegye megunta várni, míg a törvényhozás vagy a kormány a rabló-cigányok ellen valamire elhatározza magát, és a maga hatáskörében megette az első lépést arra, hogy a lakosság fenyegetett élet- és vagyónbiztonságát megoldalmazza. Az intézkedés éppen olyan gyökeres, mint a milyen józós, mindazáltal a szomszéd vármegyéknek nem nagy örömké lesz benne, országos szempontból pedig enni semmi értelme. Hevesmegye tudniillik a hétfőn tartott közigazgatási ülésen elhatározta, hogy ezental a megye területére semmiféle címen be nem ereszt más megyebeli cigányt. Valóságos határozat állított ellentk, s a megye szélein lakó községeket a legszigorubbban utasította, hogy határükba be ne eresszenek cigány-karavánokat, s ha másként nem, karhatalommal és fegyveres erővel is verjék őket vissza. Ez valóságos háboru a békben, és a szabad közlekedés jogának közepkor-előtti stílusban való feltűggesztése. Hogy egy közigazgatási terület a saját határan utlevélkényezert tegyen kötelezővé, mindenesetre példátlan a modern jogállamban, de el kell ösmerni, hogy Hevesmegyében erre az intézkedésre nagy ok volt. A legutóbbi egri vásárra ugyanis oly ömege gyűlt össze a sátoros cigányoknak, hogy miattuk már a vásáron sem lehetett jó rendet tartani és a ki nem derített lopások száma nagyon felszaporodott. Még aggodalmasabb dolgok következtek a vásár után, a több száz szekérryi cigány-karavánok ugyanis elszédtek a megyében, és azóta nincs nap, hogy valahol lopást és rablást ne kövessenek el. Mindent fölülmut azonban az a rablótámadás, a melyet Kis-Kőre és Heves ellen intéztek. Mindkét községet egyenesen megszállították, mint egy guerrilla-csoport és fényes nappal megsarcolták. Ez a fellépésük annál vakmerőbb volt, mert tudták, hogy Hevesen esendőség is van. Ezek ki is

vonultak ellentük, a cigányok el voltak erre készülvén és puskalövésekkel fogadták őket. A hevesi csendőrök erre visszavonultak előlük és segítséget kértek Keszthelyről. A cigányok ezután a sok rablott jószággal, melyeket szekereikre raktak föl, a legnagyobb nyugalommal eltávoztak a községből. A kaali csendőrökkel megerősített csendőrcsapat azonban utánuk eredt és most már elfogták őket. Két csendőr könnyű horzsolást kapott, négy cigány jelentékenyen megsértült, a lovaikat nemkülönben őszelövídőttek a csendőrök. Hét cigány foglyul esett, ezeket megválaszva Egerbe szállították, három szekér cigány azonban elmenekült. Hasonló esetek napirenden vannak a megyében s így nem csoda, ha a közigazgatási bizottság a határt elzáratta. De mit mondanak ehhez a többi megyék, a melyek így a vándorcigányoktól nem szabadulhatnak? Utanozozzák a határzáratot és Magyarországot nemcsakára fősloztják 63 tartományra.

Zala-Egerszeg város 1 u. A sertésvész az országban a létélyt héten ismét csökkeni, amennyiben 100 községben szűnt meg a vész; jelenleg 1336 község van még fertőzve.

— Előde hős. Nagy-Kanizsán a Kanizsanyaton 230. sz. n. 4 lakással bíró földművelő bérháza gyümölcsös kerttel és háromnegyed hold szántófölddel szabad kézből eladó. — Bővebbet Szabó Antalné m. kir. állatorvos neje Veszprémben. —

A visszanyert erő.

Fiatal leányok gyakran vesszedeles, ha szüntelenül emésztő munkával keresik meg mindennapi kenyerét. A szükséges levegő és szabadban mozgás hiányzik neki és ezért lassan alsorvad, mint a növény, mely nem kap levegőt és világozatot. Vágre vérzegény lesz olyan gyorsasággal, a minőről környezete nem is álmodik. A vérzegénység következményeit sajnos, eléggé ismeri mindenki. Az arc sápadt lesz és fakó, a fogus és az ajkak szintelen lesz. Ezzel együtt szivdobogás, lélekzethány, gyakori főfájás, szédülés, olykor sokáig tartó ájulás és emésztési zavar lép fel. A véredényekben kovesebb lesz a vér és különösen a vértoccsokk sűrűsége és mennyisége szenved. Egy pillanattal meg szabad kézni, hogy ott a baj, mely vézteset lehet, megzabáltsunk. A helyes kezelés erre az elgyöngült vér helyreállítása a Pink-pilulák használatával a melyek eddig mindig legyőzték a vérzegénységet. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 76 kr. és hat doboz 9 frt Gárd Allice kisasszony, husz éves, az öbös Clairgouttban, Fraize mellett, (Vogues-Franciaország) nagyon ismert és pilulák értékét teljesen bizalommal is használta ezeket.

— Már három év óta, újra leveleiben, nagy vérzegénység kintott és ennek következtében úgy elgyöngültem, hogy már a halálotam vártak. Munkámat, mely kenyeret adott, nem tudtam már folytatni, járt s-m tudtam már, nem aludtam, étvágyam eltűnt, mindentől andorodtam és ha bármit ettem, mindjárt kihánytam. Fáj a fejem, nem tudtam lélekzen! Egészen lejutott a kérésbese, hogy nem kereshetek többé kenyeret és nem segíthetem többé családomat. Valaki, aki részvételt volt irántam, két skatulya Pink-pilulát hozott nekem és az olyan jó hatással volt, hogy még három skatulyával h-zattam. A hatás rendkívül volt. Ez idő óta egészen jól vagyok és hála az öök kitaláló piluláinak, ismét erőnyen folytathatom munkámat. Mindig jó étvágyam van és pompás szímben vagyok. Nyugalom visszatért megvan régi bizalmam mórt visszanyertem erőmet.

idéz elő, minő példánál a sárgaság, sorvadás, vérzegénység, idegesség, skrofula stb. Magyarországi forrárt: Török József gyógyszerárban Budapest, Király-utca 12.

Circus Enders.

Ma és mindennap este 8 órakor

a régi sörház udvarban.

Fényes dísz-előadások

a legváltózatossabb műsorokkal.

60 személy. — 34 ló. — 14 hülyéből álló balletkar. — Saját zenekar.

Helyárak: Számozott hely 1 frt. — I hely 80 kr. II. hely 60., III. hely 40. Karzat 20.

Vasár és ünnepnapon 2 előadás.

Jegyek előre válthatók

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében.

A nagy érdemű közönség szives látogatását kéri az IGAZGATÓSÁG.

Arverési hirdetemény.

A még hátralévő zálogtárgyak 1899. november 6-án d. e. 9 órakor nyilvános árverés útján az üzlet helyiségében, eladatni fognak.

özv. Strém Dezsőné záogintézete

Szenvedő fiatal férfiak

ha meg akarnak szabadulni gyötrő bajuktól, és kellemtelen betegségüket alaposan meg akarják gyógyítani, használjanak kizárólagos n

Santal Egger-t.

mely rövid használat után meglepő sikert biztosít mindkét nemnél a régi csöfolyást megszünteth. 1 üveg ára 1 frt 50 kr., bérmentve 1 frt 70 kr., 3 üveg (egy kurára elegendő) 4 frt 50 kr bérmentve.

Óvás!

Tudományosan elismert tény, hogy a Santal hatása ezen betegségeknél megbecsülhetetlen. Óvakodjunk tehát a drágább, de értéktelen idegen hangzású készítményektől.

256-40

Fő- és szétküldési raktár:

GYÓGYSZERTÁR a „NÁDORHOZ“.

BUDAPEST. VI. kerület, Váci-körút 17. szám.

Ca. és kir. szab. déli vaspálya társaság
ad 14889R.
A kézbesíthető és fölös szállítmányok a vasuti üzletszabályzat 70 §-a értelmében nyilvános árvezetés útján f. év október hó 26-án d. e. 9 órakor N.-Kanizsa állomás teherárúraktárában kerülnek eladásra, melyhez a t. cz. közönség ezennel meghivatik.
Budapest, 1899. október 16.
Az üzletigazgatóság.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.
Nagy-Kanizsán.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
 Félévre 6 korona (3 frt — kr.
 Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.
 Nyíltár petitaóra 10 krajcár.
 Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischer Fülöp könyvtárunk kedésbe intézendők.
 Bérmentetlen levelek csak ismeri konakból fogadtatnak el.
 Egyes szám ára 10 krajcár

Szerkesztőség:
 Városház-épület Fischer Fülöp könyvtáraként.
 A szerkesztővel írtakozni lehetaponként d. n. 4—8 óra közt.
 Időnként érkező a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.
Kiadóhivatal:
 Városház-épület: Fischer Fülöp könyvtáraként.

Nagy-Kanizsa, 1899.

Felolós szerkesztő: Szalay Sándor
 Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Vasárnap, október 22.

Szakipariskola Nagy-Kanizsán.

Hogy mi mindent rejt magában ez a fogalom: szakipar, — azt kevesen tudják még nálunk, mert hiszen ez még valami új, valami rendkívüli dolog Magyarországon; holott a művelt francia vagy angol már rég ünnepelte volt az ipar szakszerű tanításának ötvenéves fennállását; a minek gyümölcseit mi is évezzük ugyan, de drága pénzért, mert hát (mi tagadás benne!) bizony még mi nagyon gyengék vagyunk, nagyon távol állunk attól, hogy saját ipari szükségleteinket elkészíteni tudnók. Hiszen egyes szakmánál csak félgymagányért is milliók meg milliókat adnak ki a külföldnek.

Éppen ezen okból a kormány is belátta a nagy hiányt s most már ugyaszólván elkerülhetlennnek tartja, hogy ipart, mely minden tekintetben meg felelhet az igényeknek, csakis szakszerű tanítás által lehet teremteni.

Üdvös mozgalom indult meg városunkban is a városi képviselő-testület legutóbb tartott közgyűlésén a szakiparoktatásügyében, a melyet indítvány alakjában terjesz-

telt elő Eperjesy Sándor v. k. ur, s az nagyon természetesen, egyhangulag fogadták el oly határozattal, hogy a tanács a további lépéseket tegye meg.

Megvallom őszintén: mikor a közgyűlésre szóló meghívó tárgysorozatát átolvastam, önkéntelenül arra gondoltam, hogy szebb, jobb és nemesebb indítványt rég nem terjesztettek e'ő ebben a gyűlésteremben; mert hogy mit jelent az ipar szakszerű tanítása, mi mindent várhatunk tőle: tán nem leszek szerénytelen, ha mint iparos ezzel a kérdéssel foglalkozom.

Nem azért, mintha magam is valamikor egy ily intézetnek tanítványa lettem volna, (bár ugy lett volna) de volt alkalmam ily intézeteket látni s vannak barátaim, kik az ipari szakiskolát elvégezve, most már a fővárosokban a legnagyobb üzemeknél mint művezetők vannak alkalmazva, s nem egyszer ejtettek bámulatba engem, ki szintén iparos vagyok.

De nem fogok most ezekre a dolgokra kiterjeszkedni, csupán helyi érdek szempontjából ügyekszem bebizonyítani, hogy az ipari szaktanítás mily üdvös volna váro-

sunkra, különösen akkor, ha elgondoljuk, hogy városunkban ötszáz kézműiparos van ugyanannyi tanonccal és még több segéddel. Ezek közül hány tanonczban és segédben, de még munkaadóban is felébredne a tudnivágyás, az ambíció szakmája körül, ha szakiskoláink tanítványai évenként rendezendő helyi kiállításait bemutatnák. Mert az volna egyik főfeladata szakiskoláinknak, hogy hozzáférhetővé tegyék, bemutassák az iparos-segédeknek és tanonczoknak egyaránt mindazokat, a miket még nem tudnak vagy egyáltalán nem ismernek. Bármely iparágnál a jobb kiképzés csak ily uton érhető el, és különösen úgy, ha azt gyakorlativá tesszük.

De nézzük csak és vizsgáljuk egy ily intézetnek felállítását! Más szempontból is nem emel-e városunk fejlődését? Nem keres-e fel távol vidékről is városunkat, hogy elhelyezzék itt azokat a ifjakat egy oly intézetnél, ahol annyira kiképezhetik magukat, hogy később biztos jövő vár rájuk? Azt lehet mondani, hogy az egész Dunántúlról ide sereglenének azok az ifjak, kik a középiskolák látogatásánál már

TARCA.

A rákfalyi pipa-klubb

Írta: Stampay Miklós.

Néhány rákfalyi gyöker alapos ellentétbe jutván hitese oldalbordájával, nagy dühösen összedugták fejüket és ... megalakult a pipa-klubb.

Van hát ilyen is Rákfalván.

Szinte dagad az ember keble a szörnyű haladástól. Most hát nem kell már félni az asszonyok haragjától; van hova menekülni. Oh! a pipa-klubb nagyon praktikus füstölő az asszonyi harag ellen. A'bbizony!

Nem kívánczik ide utánunk egyik sem; még ha a leghatalmasabb feyyver: a sodróta van is kezükben, mert az is gyenge nádszal csak, ha feljűk zúdul, hőmpolyog a kavargó füsttömeg és a memorandum.

És ebben van is valami; mert kérem szeretettel, ha az asszony veszekedik, zsörtölődik, csattog, pattog, akkor már nem jó; ha valaki nem jó, akkor bizony rossz! ha pedig rossz, akkor benne van az ördög: az ördög pedig irtózik a füsttől, — így célnál vagyunk.

Ha legalább fű-fapoéta volnék, égig magasztalnám rigmusokban e klubbot; de mivel csak amolyan tárcá-firkantó vagyok, csupán annyit

mondok, rákfalyi dialektussal: hogy izé, ez a pipa-klubb böcsüldettel mögcselszki a maga izéjét a maga módjával az asszonyi harag érányában.

Miert? Hm! Tessék csak meghallgatni.

Ha p. én — akarom mondani — ő — már ugy értsék: az én oldalbordám hadat üzen ellenem, egy ősi kalap mált — sőt stratégiai mozdulatokat is tesz, — hogy az őszelűtközést elkerüljem, a pipa-klubb rohaogok meghátrálni, ahol asztán én helyezkedem támadó pozícióba, bizony tudva, hogy nincs közelemben — az anyjuk s én kezdek hadat üzengetni neki a füsttömeg között.

Ha pedig összegyűlt a kompánia, rögvest papírra vetjük a haragú asszonyt szemben méltatlanságunkat, ellentétes elveinket s azt aláírva, memorandum alakjában elküldjük neki.

Csak egyet kell küldeni. Több fölösleges.

Olyan szelid lesz, mint a bárány! Oh, a pipa-füst tömkelegében átszűrődött elveknek, ellentéteknek szinte elefántnagyságu igazsága teljesen elfojja az asszonyok haragját.

Azt hiszem: az ilyen erkölcsi eredmény eléggő létjogosultságot ad a pipa-klubbnak. Azt még a rákfalyi-fehérepek sem vonhatják kétségbe. De nem ám!

Mert hiába: nagy ereje van a pipa-füstnek és a memorandumnak.

***

Az egyik este, hogy beállitok a klubb agyon füstölt helyiségébe... uram fia és szent Gedeon!

majdnem babiloni toronyvá változtam; de ha már ez a nagy csoda nem is történt meg velem, annyi szent, hogy a babiloni nyelvizavar teljes mértékben kitört rajtam.

Képzelték, a klubb 10 tagjának felesége, uram bocsá! — még az enyém is, ott ültek a hosszú asztal mellett tanakodva és hatalmasan cigarettáza.

Iyen sem történt még az asszonyainkkal. — Valóságos nomád életet kezdenek.

A meglepetéstől-e, avagy az ijedségtől, nem tudom, de annyi bizonyos, hogy ötféle nyelven is kezdtem összevissza hadarni mindent, aminek az volt a veleje, hogy ... azaz nem is volt annak veleje, — nem volt annak kérem se leje se talpa; chaos volt az; a fejem is.

Mint a lenge páva, ugy tüntem el az ajtóból.

Össeesküvés! Aknamunka! — mormogtam, mikor a szabadba érve, a hűs szellő meglegyintgetett.

Negyedóra mulva már mind a tíz tagot összehoztam s elbeszéltem nekik az asszonyok összeesküvését.

A megborítokozás és ijedség legmelyebb hörgése szakadt ki keblükből.

Utánam! kiáltá végre a porohos elnök. És mi rohautunk utána a jámbor birkák a kolompós után.

Butor áruház

WEISS JAQUES Nagy-Kanizsán.

Teljes salon, ebédlő és hálószoba berendezések

Nagyon szolid kiszolgálás, mérsékelt árak.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Képes árjegyzék, rajz és költségvetés kívánatra ingyen.

Az 1893. XX. II. t. c. 11. §-a szrint egy üzlet rész névértéke legfeljebb 100 kor. névértékben állapítható meg.

Tegyük fel például, hogy egy borteremelő községben 150 gazda alakítja meg a pinceszövetkezetet s ezeknek együttvéve 100 hold szőlőjük van. Az alapszabályok megállapítják, hogy például minden kataszteri hold szőlő után tartozik minden egyes tag egy-egy üzlet részét jegyezni. Ebben az esetben 100 hold után 200 üzlet részre kell a tagoknak jegyezniök. Mondjuk, hogy egy üzlet rész névértékét 100 kor. alapítják meg, például úgy, hogy ennek fele azonnal, másik fele pedig egy tév, vagy egy év múlva lesz befizetendő. Ha a tagok felelősségét az üzlet részek ötszöröse erejéig állapítják meg, akkor az ilyen szövetkezet mindjárt alakulásakor 100.000 kor. fedezetet képes kimutatni. Nevezetesen:

1. A 200 üzlet rész névértékének fele, mely a megalakuláskor azonnal fizetendő be, üzlet részekenként 50 korona, összesen	10,000 korona.
2. 200 üzlet rész névértékének másik fele, mely például egy év alatt befizetendő, szintén	10,000
3. A felelősség az üzlet rész névértékének a készpénzben befizetett összegben felüli továbbá négyszerese erejéig	80,000
Összesen	100,000 korona

Az üzlet részekre tényleg befizetendő a az 1 és 2 pontok alatt említett 20000 korona lesz a szövetkezet alapítóje a ebből kell beszerezni a szükséges helyiségeket és felzerelési tárgyakat u. m. préseket, borfejítő gépeket, hordókat stb. Ha az alapítók erre nem lenne elegendő, a szövetkezet kölcsönt is vehet fel; ha pedig a nagy alapítókra szükség nincs, akkor a szövetkezet az üzlet részek névértékét kisebb összegben, pl. 50—80 koronában állapíthatja meg.

Ha már most ez az újonnan alakult pinceszövetkezet belép az országos központi hitelszövetkezetbe, ettől kölcsönt kaphat oly célból, hogy abból az egyes tagok borteremésére, addig míg azt a szövetkezet értékesíthetné, előleget adhasson és pedig kisebb kamat mellett, mint a hogyan az egyes tagok kapnának akármelyik vidéki takarékpénztártól vagy banktól.

A mi új pinceszövetkeztünk igazgatósága a befizetett üzlet részekkel, meg ezel az olcsó és nyugalmas kölcsönpénzzel megindítja és vezeti az üzlet egészen addig az ideig, a mikor az alapszabályok szrint az első üzleti esztendő el kell zárni; akkor megállapítja a nyereséget, közgyűlést hív össze és beszámol az egész esztendő munkásságáról. Nagyon szükséges, hogy ezeken a közgyűléseken lehetőleg minden tag

S te drága, mindene szívemnek, lelkemnek fele, ellátogatsz e néha hozzám? Érzed-e e szívem verését, mely nevednek kiejtésére lázasan feldobog? — Tudod-e azt, hogy itt hagyott vonásaid egy-egy papirkán megjelve, beszélnek hozzám; multat, jelen, jövőt hirdetnek nekem? Kis noteszodat megtaláltam, melybe írjad:

*"Gondolj multadra mindig örömmel,
Közönyvel vedd a jelen baját,
Bájt a jövő juttassa néked,
Hogy élted legyen csupa boldogság."*

Beláttál a jövőbe vgye, — midőn e sorocskákat könyvedbe foglaltad?

Szelleme drága kincsemnek, látod-e az irt, mit okoztal? látod-e a sebet, mit ütöttél?

Elhagytál engem, kinek mindene valál.

Hamar elhivott a végzet — s nem akart az Ég rád mérni szenvedést. Lehet-e ott imádkozni értünk s van-e hatása?

"Kis kacsóid összetéve szépen, imádkozzáll edes gyermekem."

Ha van üdv, hát részesüljünk benne!

Ne menj, — ne meg, — maradj! Érzem: a szív vidul. — Ha kisirta a szem könnyeit, a bánat is megkönnyül.

Jelenléted gondolata kimondhatatlan edes nekem. A varázs hatalmát érzem...

...De csit!... A butor pattogása, azt mondják: szellemi... Ez történt velem is, ép most; — tehát nem csalódom. Nem hiába volt e sejtélelem...

Isten vedl! szívem gyöngye, szelleme drága gyermekemnek.

Ungerné.

jelen legyen és gondosan vizsgálja meg az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentését; észrevétel-it tisztességgel, szép szóval, de ntiltan mondja meg mindenki, ez a tagoknak törvény szrint nemcsak joga, hanem kötelessége is. A szövetkezetben minden tagnak vagyona van, a mely a heytelen vagy bűnös kezelés mellett elveszhet; azután meg ha a veszteség az üzlet részekből ki nem telnek, a tagok az üzlet részekre már befizetett összegben kívül, meg azok négyszereséig terjedő, sőt — az alapszabályok intézkedéseihz képest — e-ettég még nagyobb felelősséggel is tartoznak. Hogyne volna tehát oka és joga minden tagnak beleszólni abba, hogy miképen használják a megbízottak az ő nevében az ő verejtékes állereit? Az ilyen bíralgásokat soha sen szabad rossz néven venni s nem úgy kell megítélni, hogy a tagok ezzel az igazgatóságot vagy a felügyelő bizottságot becsmérlék. A szövetkezeteknek épen abba van az a nagy erejük, hogy maguk a legjobban érdekelt tagok, mint a száz szemű Argus, vigyáznak a közös érdekekre.

A min a közgyűlésen jóváhagyják a tagok a számadásokat és igazgatóság működését, akkor feloszlatja a nyereséget. Félretesznek a nyereségből a tartalékalapba évről-évre annyit, a mennyit az alapszabályok meghatároznak, a nyereség többi részét pedig arányosan felosztják az egyes tagok között. Ha valamelyik évben netalan veszteség mutatkoznék, ezt az elő sorban a tartalékalapból kell kiegyenlíteni, ha pedig ebből nem telnek ki, akkor az egyes tagok üzlet részekből szintén arányosan kell levonni. A következő évek nyereségeiből azután először a tartalékalapot és a megragadt üzlet részeket kell kiegészíteni.

(Folytatása következik.)

A vármegye házából.

A megyei közigazgatási bizottság október havi ülése dr. Jankovich László gróf főispán elnökele alatt a következőleg folyt le:

Az alispáni havi jelentés a közigazgatás egyes ágaiban a vármegye területén előfordult eseményekről felolvastatván, a közigazgatási bizottság azt tudomásul vette

Nagy-Kanizsán a közvetlem szedésének meghosszabbítását a miniszter ideiglenesen engedélyezte; végleges intézkedés előtt a városi hatóságot a közigazgatási bizottság úján hívja fel a kérévnyek egyes okmányokkal való kiegészítése céljából.

Panasz emellettve Nagy-Kanizsán a helypénzszedésnél egyes előforduló visszaélések tárgyában, a közigazgatási bizottság a vizsgálattal a vármegye alispánját bizta meg.

Dr. Hány István vármegyei főorvosnak a közegészségügy terén a vármegyében a szeptember hóban előfordult eseményekről egybeállító és felolvasott jelentését, a közigazgatási bizottság tudomásul vette.

Vegelő Józsefnek a halóhó, Horváth Gyulának a stridói, Tas Lajos Tivadarnak a galsa anyakönyvvezető kerületben helyettes anyakönyvvezetővé való kinevezetéseük tárgyában, Kovács Árpád útkesztyörgyzi anyakönyvvezető helyettesnek és Bartalos Mihály nagy lengyeli anyakönyvvezetőnek ez állasukról való felmentésük tárgyában a közigazgatási bizottság a befizetésihez felterjesztést intéz.

Tóth István csáktornyai látos a csáktornya-ukki h. é. vasut mentén a 44-ik számú őrháznál egy magán átjáró engedélyezését kérelmezvén, a közigazgatási bizottság Ziegler Kálmán bizottsági tag elnökele alatt a helyi szemle megtartását elrendelte.

A közigazgatási bizottság tudomásul vette a kereskedelemügyi miniszter leiratát, a mely szrint az a kérelme, hogy a déli vasut mentén Komárvaros és Mura-Királynál a gyors vonatok feltételeesen álljanak meg, nem teljesíthető.

Dráva-Vásárhelynél a csáktornya-varaszi vasut mentén egy sorompó felállítása ügyében Ziegler Kálmán elnökele alatt a közigazgatási bizottsága helyszini szemle megtartását elrendelte.

Az 1899-ik évben az állami utakon foganatosított építések és szállítások felülvizsgálására határidőül a közigazgatási bizottság október hó 24—29 napjait tűzte ki; felülvizsgálaton a közigazgatási bizottságok felkérésre képviselne fogják: dr. Gyömörey Vince a Sümeghtől Zalaábrig terjedő szakaszon, Hertelendy Ferenc a Sümeghtől

Tapocán át Viasántig és Keszthelytől Tapocáig terjedő szakaszon, Boggy Máté Nagy-Kanizsától Keszthelyig, Ziegler Kálmán a Pécs Varasdi állami uton, Orosz Pál a Pozsonyi—varasdi állami uton.

Tekintve hogy Tófejen egy kis szabacska szolgál várótermül, abban is egyes hivatalos buorok vannak elhelyezve úgy, hogy a különbözően elegendé élénk forgalmu állomásnál az utasok a vonat megerkeztetéseaszabedéig alatt kénytelenek várakozni: a közigazgatási bizottság a forgalomnak megfelelő váró terem építetét kéri feliratilag a minisztériumtól.

Kir. tanfelügyelő jelentése szrint a lefolyt hóban az állami elemi iskolák gondnokságait és tantestületeit a miniszteri rendelethez képest felhívta a szorgalmi idő pontos betartására, az ifjúsági és tanítói könyvtárak szervezésére, a gazdasági ismételő iskolák fejlesztésére, a tantermek kellő felszerelésére; továbbá, hogy a hazais ünnepélyeket megtartsák és új rendezék, hogy azok a növendékekben a hazafias érzést felkelték, öregbúcsú és fejlesztések s hogy azokból a tanuók kegyeletos emlékeket merítsenek; kiváló gondot fordítsanak a növendékek vallás-erkölcsi nevelésére s a növendékeket a helyi viszonyokhoz képest az isteni tiszteletekre kiserjék; járási főszolgabíróval megejtette a zala-lővői közégi tanítóválasztás és megátogatta a zala-lővői izr. iskolát. A helyszinén értekezett az előjárósággal a salomvári iskoláza számbeli viszonyjáról; elnökele alatt megtartották az alsó-domborui közési iskolai tanítóvá választást. — Megátogatta a légrádi r. k. fiú-és leányiskolát, a zarda ovodát, az új. ev. elemi és izr. iskolát.

Kohn Méric gögántai lakosnak a gögántai iskola épület illetve közsegház járulmányai ellen beadott felhívamódását a közigazgatási bizottság elutasította.

Ruszag Regina alsó-domborui közégi iskolai tanítónekek megválasztását a bizottság jóváhagyta és bemutatott díjlevelet, valamint Selmecy Imre jelsai közégi iskolai tanító új díjlevelét a közigazgatási bizottság megerősítette.

Kovács József monostor-apátii r. k. tanító nyugdíjat a miniszter 425 frt 79 krban állapította meg, amelyből a nyugdíjalap terhére 330 frt esik, míg a többi 95 frt 79 kr a közsegh tartozik fizetni, miről a közseghet értesítik.

Czerny Mari sümeghi közégi felsőleányiskolai tanító díjlevelét a bizottság megerősítette.

A zala-szent-bázaai köz. és diszeli r. kath. iskolai államszegély ügyét, a bánok-szentgyörgyi közégi, diszeli r. kath., bucsu-szent-lászlói izr. iskola ötöd éves kárpótlékügyet a bizottság a miniszterhez párjölőleg terjesztte fel.

Az arvaszéki elnök jelentése szrint a fogalmazói karnal augusztus végén hátralekban volt 8.951, szeptemberben beérkezett 4.308 s így összesen 13.259 ügydarab; ebből szeptemberben elintézték 4.750 dbot s így szeptember végén hátralekban maradt 8.509 ügydarab. Az irodánál augusztus végén hátralekban volt 761, szeptemberben leírás végett kiadtak 4.750 dbot, így elintézés alá került 5.511 db; ebből szeptemberben leirtak és expedáltak 4.407 dbot s így szept. végén hátralekban maradt 1.104 ügydarab.

A pénzügyigazgató helyettes jelentése szrint szeptemberben a vármegye területén adóban befolyt 109.831 frt 44 $\frac{1}{2}$ kr, A folyó év január 1 től szeptember hó végéig befolyt 857.468 frt 04 kr. Hátralekban maradt szeptember végén 1221.475 frt 31 $\frac{1}{2}$ kr. egyenes adóban, 69.313 frt 67 $\frac{1}{2}$ kr., hadmentességi illetékben, 933.663 frt 47 kr. szülődezsma váltásában, 463.456 frt 67 kr., bélyeg — és jókilletékekben, 14.325 frt 26 kr. illeték egyenértékben, 54.258 frt 76 kr. fogyasztási-és iraladóban, 13.071 frt 50 $\frac{1}{2}$ kr., valmérési illetékben vagyis összesen 2.769.593 frt 75 $\frac{1}{2}$ kr. Leirtak a folyó évben: a) egyenes adóban 26.215 frt 45 $\frac{1}{2}$ kr., b) hadmentességi díjban 486 frt 43 kr. Fizetési halasztást öt felének adiak 510 frt 58 kr. adótartozatásra; ideiglenes házádomentességet 51 adóznak. — A földadó nyilvantartást illetőleg szeptember hóban a birókvallozasi esetek száma 1.609 volt, amelyhez az előző 5.524 változást hozzá adva, ez kitez 7.133 változást, melyből az egyes birókiveken kereszti vezettek 6.166—ot így kereszti vezetetlen maradt 967. A szeptember hóban bejelentett elemi csapások száma: 86 árvíz, 10 jég, 56 phylloxera, 5 szénkenegezés, 15 isztharmit; szülődezsma váltás tartozást az év. folytan 168.623 frt 81 $\frac{1}{2}$ erejéig irtak le.

Vesztett ebek garázdálkodásai.

Törökországot kivéve, sehol a világon nincs annyi felügyelet nélküli kóbor kutya, mint Magyarországon; abban pedig, hogy a veszített és felügyelet nélküli levő kutyák annyit garázdálkodnának, annyi szerencsétlenségnek volnának okozói, még a jó muzulmánokat se véve ki, az egész földgömbön hirtelen vagyunk.

Minden törvényhatóságnak és a legelső rendezett tanács városnak megvan a maga elbirtási szabályrendelete, a melynek szigorú végrehajtása a hatóság részéről és másrészt jóakaratu respektálása a közönség részéről, teljesen elengedő lenne a kutyák által okozott szerencsétlenségek megállítására.

Valljuk be azonban első sorban, hogy mint magyar embereknek, vérünkben van a törvény kijáratására való lörekvés és ahol annak csak szert e jthetjük, egész élvezettel meg is tesszük, nem törődve a büntetőtörvénykönyv fenyegetésével sem.

Már pedig nem kicsinyelendő közbiztonsági kérdés, a mit itt fejtegetünk. Ha statisztikát akarnánk írni erről a dolgról, az igazán megdöbbentő adatokat hozna napjainkra. A szerbióvis elterjedése ellen vagy a hasznos vadak védelmére fennálló szabályrendeleteink, illetve törvényeink sokkal lelkiismeretesebben hajtának végre az illető hatóságok által, mint az ember életére és testi épségére annyira fontos elbirtási szabályrendeletek a ebből következik azán az a nagy könnyelműség is, a mit a közönség e részben magának országosztó megeengedhetőnek tart.

Az elbirtási szabályokra vonatkozó sürű visszélésekkel — természetesen általánosságban és a kivételeket megillető tisztelettel, — egyformán kell hibáztatnunk az elbirtalnosokat és az ellenőrzésre hivatott hatóságokat.

Hogy fenti állításaimat bizonyíthassam, csupán Gyulánál, egy éppen kezem ügyébe eső vidéki városnak idevonatkozó szabályrendeletéből idézek néhány rendelkezést.

„Minden tulajdonos köteles ebének elegendő és megfelelő eledelről a italaról, valamint arról is gondoskodni, hogy az ebek a nagy hideg s a nagy hőség ellen véde legyenek.”

Ha ezen rendelkezést minden elbirtalnos megszuvelné, a veszített kutyák garázdálkodásai ugyanakkor ritkán hoznák izgatottságba a kedélyeket s a birlapok hasábjai is mentek lennének az ebből eredő szerencsétlenségek publikálásától; mert hiszen általánosan tudva van, hogy ena k az emberre és állatra nézve egyformán veszedelmes kutyabetegségnek majdnem kizárólagos okozója az éhség, a szomjúság, a nagy hideg s a nagy hőség.

„Bármiféle eb csak jó szájkosárral ellátva bevezethető az utcákra és a közterekre, a szájkosár nélküli talált eb a gyepmester, illetve közegei által elfogandó, elpusztítandó, tulajdonosa pedig megbüntetendő.”

Kutyát vendéglőbe, kávéházba, színházba vagy egyéb nyilvános helyre a tulajdonosnak magával vinni, vagy oda bebecsátai, bűntetés terhe alatt tilos.”

„A kinek tulajdonában harapos természetű ebek vannak, köteles azokat, az éj kivételével, a midőn t. i. az ajtók és kapuk bezártnak, láncban megkötve tartani, hogy azok az utcára és általában a közlekedési helyekre ki ne mehessenek.”

Ezeknek a helyhatósági intézkedéseknek lelkiismeretes betartása a közönség részéről és pontos ellenőrzése, szükség esetén a mulasztások szigorú megtorlása a hatóságok által, tökéletesen elegendő arra, hogy az ebek által okozott s nálunk napirenden levő szerencsétlenségeket teljesen kizárják, vagy legalább az elkérthetetlen minimumra redukálják.

Sőt az azonban, hogy a törvény és a szabályrendeletek eme szigorú intézkedései ország-szerűen nincsenek végrehajtva. A falvakról és a tanyaokról nem is beszélve, látjuk hogy a legélénkebb forgalmu városok kösterületéin is teljes biztonságban sétál és kóborol a szájkosár nélküli levő kutyák minden fajtája; a vendéglők, kávéházak, a ezekhez hasonló közhelyeken nemcsak a vendégek hanem még a tüzetlaltalajos kutyái is egész n kedélyesen nyitják meg a vagy alkalmatlankodnak a vendégeknek; sőt nem egyszer tapasztaljuk, hogy hangversenyekbe és a színházi előadásokba is beleugattak és voni-

lottak a vendégek kutyái, humoros hängulatot kelteve még a felügyelet gyakorlására oda vennyelt rendőri közegekben is.

Az emberi élet és az ember testi biztonságának megőrzésére az arra szentelt hatóságok és azok közegei a társadalmi élet minden vonalán kötelesek. Nem szűnik meg tehát ezen hivatali kötelezettség azszal, hogy a különböző csendőrzárók és rendőri őrszemek a gonosztevők bizonyos fajtától oltalmazták meg embertársait, hanem ki kell annak terjedni a törvények és szabályrendeletek különböző irányu rendelkezéseinek ellenőrzésére és végrehajtására is. Statisztikai adatok bizonyítják, hogy hazánkban a felügyelet nélküli ebek által vesélyeztetett emberi élet csaknem olyan számarányokat ölt évenként, mint a gonosztevők mérényletei.

Nagyon fontos következtetéseket követelnek tehát, hogy a törvény ne csak írott malaszt legyen, hanem érvényo gyakorlatilag is alkalmazását nyerjen.

Mindenekelőtt az előfoku közigazgatási hatóságoknak: a főszolgatársaknak és a rendőrökápiányoknak kell odahatniok, hogy a törvény és a szabályrendeletek intézkedéseit közegeik: a csendőrzárók és a rendőrcök szigorúan ellenőrzik és a mulasztásokat megbüntetés végett személyválogatás nélkül följelentés k. Nekik kell gondoskodni arról, hogy a gyepmesterek is teljesítsék a rájuk váró kötelességeket és ne üzérkedjenek csupán a maguk javára, hanem elsőnek vegyék a közteljesítéseket.

Ha a közönség látja, hogy a hatóság nem nézi el a lépjen-nyomon elkövetett kihágásokat hanem személyválogatás nélkül megköveteli a törvény iránt köteles engedelmesseget: bizony nem csak rendez fog szokni, hanem rövid idő alatt még méltányolni is fogja tudni a hatósági szigort.

Illyéjk el nekem, aki meglehetősen jól ismerem a közviszonyokat, hogy a mi népünk nagyon jó indulatu és törvénytisztelő, csak tapintatlanság, következetlenség és igazságszeretlet vezesse a törvény végrehajtóit. Lássá a fausi gorda és kisiparos, hogy a főszolgabíró illetve a rendőrkapitány előtt egyforma mértékkel mérnek a méltóságos dolog és a „csiba, te kuvasz” tulajdonosának.

Endrődy Géza.
rendőrkapitány.

Tollfuttában.

Délután négy órákor már böyongunk Innsbruck utcáin.

Rothschild Samu visz bennünket ide, visz bennünket oda; mutatja ezt, mutatja azt; mutat mindent. Othon van ő Tiroliában, mint a beduin a Szaharán. Fürgé, tipegő léptekkel megy előtünk, mintha csak a pertárba sítne valami aktacsmóval.

Lőke Emil méltóságosan, könnyedén emelget utána mértődjelzőit; jó magam pedig nagy ambícióval cipelem a tiszteletes szazót kilőt, hogy el ne maradjak tőlük. Iszonyuan sok dologom van verejtekező homokommal, s kezdem megérteni és méltányolni feleségem gondosságát, aki hitvesi áldásán kívül két tucat zsebkezdőt is adott az utra.

Befutunk néhány utcát s egyszerre csak ott vagyunk a királyi palota előtti téren.

Ez a palota egy elszakított részlet a régi budavári királyi palotából. Ugyanaz a stíl. Még az ablakredőli is éppen olyan zöldek.

Mellette van egy csinos templom. Ide is betérünk. Hatalmas szent alakok állanak ott sorfalat jobbról, balról, mind csupa vasból; és pedig — amint Samu mondja — elfoglalt ágyuk vasából. Komoly méltósággal őrzik annak a nagy és szent férfinak a szarkofágját, aki ott pihen a templom közepén. Hogy ki ez a megdicsőült férfi, — azt már Samu sem tudja.

Megtekintjük az erkélyszert, hires aranyfőst, melynek vertarany szemkaprázatú fénynyelveri vissza a reá lövelő napsugarakat.

Vagy két óra folyásáig megyünk keresztül-át a csendes utcákon (mivelhogy vasárnap-délután van

és minden üzlet szünetel) míg végre arra gondolkunk, hogy nem csupán történelmi emlékekkel él az ember.

A mi eleven Budeckerünk nagymester abban is: hogyan kell a szükségeset összekötöni a gyönyörűörkődötével. Felülünk hat órákor a helyi gőzökre; ez mérékelt tempóban kivisz bennünket az Isel-hegy föveig; innen pedig fölme gyünk, illetőleg ók ketten föltrapponnak, én pedig felszuszogok a tetőre.

Samu ezt trainingnek nevezi a későbbi partiekhez; nekem azonban egy tisztességes partie.

De megéri a reafordított szüfiát az a remek kilátás, mely ott fenn a magasban a szemléző elé kerül.

Előtűnk, a mélyben-fekszik a város a csillogó Inn folyóval; szemben a havas-bérc; jobbra, balra pedig ez ezüst-szalagként tovább futó folyónok gyönyörű völgye.

Maga az Isel-hegy is megragadóan szép; mesteri kézzel formáltak be'őle sétateret. Középen áll a tiroliak büszkeségének: Hoffer Andrásnak hatalmas szobra.

Sokáig nézzük, vizsgáljuk ezt a főséges szoboralkotást, melyen arany-betűkkel csillog a tiroli hősnek a je'szava: „Für Gott, Kaiser und Vaterland!”

Merengve állok ott egy ideig, azán kitör be'őlem a hazafias sóhaj:

— Miért ni cs a mi Rakócynak és Kossuthunknak ilyen szobra Budapesten!

Emil rezignáló mozdulattal legyint egyet a kezével.

Samu meg azt mondja:

— Mert azoknak a szobrára nem lehetne rávésetni egészen ezt a mondatot.

Már alkonyodik, mikor leszállunk az Isel-hegyről és sietünk be a városba, hol egyik sörcsarnokban a híres tiroli négyeskar énekel.

Odaadással hallgatjuk ott a szép tiroli népdalokat s mikor azoknak egyikében mászában megcsendül a buzászeretet szívet nyitó hangja, — mintha valami ragyogó gyöngyszem lopóznék pilláink alá és morzsolódnék szét éppen olyan csendesen.

Haj! mert ott kún, az idegenben lesz ám csak nagy hatalomná a magyar szívben a hazaszeretet!...

Tizenegy óra felé térünk pihenőre és talán még akkor is mindhármunk lelkében rezegnek a hazaszeretet dalainak édes akkordjai.

Hiába, csak a haza, a haza! Ez a szent oltárkép, mely csak a szívvvel omlik össze!

Pedig hát ott Tiroiban ugyancsak megédesítik az idegen életét. A reggelizhez — Samuként — ingyen adják a mézet.

Nagy-Mogulunk jókedvében be is írta uti jegyzetébe, hogy:

„Innsbruck város híres város; itt az utas sohasé káros. Reggelizhez ingyen méz jár, S a kávé csak hetve; krajcár!”

— 7.

HIREK.

— **Hornig Károly báró — bibernek.** A legközelebbi időben két új bibornokot nyer a magyar egyházi-egyleti kar. Az egyik Csáska György, kalocsai érsek, a másik pedig Hornig Károly báró, veszprémi püspök. Ugyancsak a jövő évben a magyar egyházi jubileum-alkalmából az újabb magyar püspökök, elnyerik a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot.

— **Egyleti élet.** A nagykanizsai Kereskedő ifjak önképző Egylete folyó hó 20-án tartott választmányi ülésén elhatározza, hogy könyvtárát a közeli napokban jelentékenyen gyarapítja; továbbá hogy a helyiségeket úgy szereli fel, hogy

szok a tagoknak kellemes otthont fog nyújtani. Tervbe van véve egy nagyobb szabású felolvasás is, mely valószínű már a jövő hó-elején lesz megtartva.

Kegyelet. A nagykanizsai *Munkásképző Egyesület* egykori elnöke *Szalay Mihály* a nagykanizsai rom. kath. temetőben alussza örök álmát. Az egyesület tagjai Mindenszentek napján délután 4 órakor gyászböngő alatt kivonulnak a sírhoz, a hol *Révész Lajos* egyt. titkár emlékbeszédet fog tartani, az egyesület dalárdája pedig gyászdalokat énekel.

Eletmentő huszárkapitány. A „*Vasvármegye*” írja: Szentjánosi *Szűcs Dezső* badacsonyi szőlőbirtokos hat napi szüretelés után a nála látogatásban volt fivérével: *Szűcs István* huszárkapitányal f. hó 14-én lement a szőlőhegyben levő, mustalt telt pincéjébe. A már nagy mérvben kifejlődött szengáz azonban utjukat állta, s csak pár lépést tehettek a pincében, aztán vissza kellett fordulniok, mert a szengáz veszedelemmel fenyegette őket. A két ur elhagyta a pincét, hova ugyanekkor a pincével közvetlen összeköttetésben levő présházból a vincellér akart lemenni hogy meggyőződjék, rendben van-e minden. *Szűcs Dezső* azonban nem engedte a vincellért a pincébe hatolni, mert tartott a veszedelemtől, hanem a pincét és présházat becsukatta, aztán nyugalomra tértek.

Má-nap reggel 7 óra tájban a tulajdonos kinyitotta a présházat és a vincellérnek és két munkásnak meghagyta, hogy fogjanak hozzá a prasehez.

Egy fél órával később jelentik a reggelinél ülő uraknak, hogy a vincellér halva fekszik a pincében. Erre *Szűcs István* huszárkapitány lélekszakadva szaladt fivérével a 100 lépésnyire levő pincéhez. Minden habozás és gondolkodás nélkül a pincébe rohantak, ahol iszonyu látvány tárult eléjük. Egy ember helyett három ember fetrengett a földön, hörögve, küszködve a mérges szengázzal. Egyik már az eszméletét is elvesztette s kikelt, vértől borított arccal turta a földet. A kapitány és fivére azonnal munkához fogtak. Maguk is csaknem eszméletüket veszítve többször elbukva, életveszély között vonszoltak két embert a felszínre. Eppen ekkor érkezett oda négy munkás, kiket a kapitány felszólított, hogy kövessék őt a pincébe. *Szűcs István* újra visszatért a pincébe, a négy ember azonban nem követte, mire maga is csakhamar visszafordult, mert elsédült és alig bírta lárdni testét a kijáratához vonszolni.

A derek kapitány ekkor a kihozott két ember élesztgetéséhez fogott. Tíz perc múlva magához tért a két munkás, s midőn már nem kellett attól tartani, hogy komoly a bajuk, a harmadik ember után néztek. Néhanyszor belétek a pince ablakán, hogy légáramlatot ideznek elő, s ilyenképen sikerült is egy negyed óra múlva a pincébe jutni. A vincellért meg is találták, de már nem volt benne élet. Az éppen odakerülő kórorvos már csak a beállott halált konstatahalta.

Mint később kitudódott, a két munkás az egyik hordóból, melyből a must folyni kezdett, néhány sajtára való ki akart meríteni, de alig fogtak a munkához, elkábultva a földre estek; a harmadik segítségükre sietett, de még mielőtt hozzájuk nyulhatott volna, szintén eszméletlenül összeesett.

Ekkor érkezett meg *Szűcs István* huszárszázados a fivérével, kik családapa létükre, berohantak a biztos veszedelembé, a szengázzal telt pincébe, s amíg a maguk életével játszottak, addig két emberét megmentették.

A vitez századosnak barátai és ismerősei, Zalavármegye főispánjával élükön, mozgalmat indítottak hogy őt méltó módon kitüntessék.

Drágul a posta. A koronaérték-számítás kötelező életbeléptetését bizonyos változások lesznek a póstai tarifi. A levél, a végbél, hogy e tarifákat a nemzetközi postaforgalom díjtételeihez alkalmazzák. E változások következtében például az ajánlási díj, mely most még 10 kr., ezentul 25 fillér lesz, a levelezési ára 2 krajcár

helyett 5 fillér, a külföldi levelek portója 10 kr. helyett 25 fillér, a külföldi póstaútlványok díja 10 krajcár helyett 25 fillér, a tértivevény ára szintén 10 krajcár helyett 25 fillér. Ellenben a nyomtatványok és árúnyitók portójánál némi mérséklés lesz, átlag egy fillér.

Az új katonatiszt fizetések. A legutóbbi közös miniszteri tanácskozáson, véglegesen elhatározták, hogy a delegációk elé törvényjavaslatot terjesztettek, a katonatisztek és katonai hivatalnokok fizetésének emeléséről. E törvényjavaslat végrehajtása körülbelül négy millió forintba fog kerülni. Az alábbiakban az összehasonlítás kedvéért egymás mellé állítjuk a közös hadsereg tisztjeinek eddigi és új fizetését.

A régi fizetés. Az új fizetés.

Hadnagy	600 frt	830 frt
Főhadnagy	720 „	1020 „
II. oszt. százados	900 „	1200 „
I. „	1200 „	1500 „
Őrnagy	1680 „	2004 „

Az alezredek, kiknek eddig 2100 forint fizetésük volt, két fizetési osztályba fognak sorakozni. Az alezredeké előléptetett őrnagyok nevedrésze ugyanis 3000, háromnegyedrészé pedig 2700 forintot kap.

Ezredes	3000 frt	3600 frt
Vezérőrnagy	4200 „	5700 „
Altábornagy	6300 „	7008 „

A tábornagyok fizetése nem változik meg.

Színészet Nagy-Kanizsán.

Halmay Imre szintársulata, mely a legutóbbi szini idényt városunkban töltötte és a közönség részéről érdemileg meleg partfogásban részesült, november hó első felében ismét megkezdí működését városunkban. Az igazgató már megküldte az előleges színházi jelentést, melyet alább egész terjedelmében közlünk. A szereplő személyzet műsorából három olyan tag neve hiányzik, kiket szívesen viszontlátnunk volna. Ezek; *Lévay Sarika*, *Tisztay Miksa* és *Rédey István*. Ezek helyett jönnek: *Torday Béláné*, *Gabányi László* és *Torday Béla*. Új tagja a társulatnak: *Sz. Hervay Erzi*, szende és társalgási színésznő; egybekben a társulat alig változott.

Előleges színházi jelentés és bérléthirdetés. Van szerencsém mély tisztelettel értesíteni Nagy-Kanizsa város n. é. közönségét, miszerint jól szervezett dráma, vígjáték, népszínmű és opera te szintársulatommal, saját zenekarommal f. évi november hó első felében a városba megérkezem, s előadásaim sorozatát a Polgári Egylet dísztermében megkezdem.

Társulatom névsora a következő: **Ugyvezetőség és műszaki személyzet:** *Halmay Imre* igazgató, (művező), rendező; *Miklósy Gyula* titkár. *Kovács Berta* pénztáros, *Palotay Antal* karnagy és ézektanár. *Közla Vince* díszmester. *Tanóssy Ferenc* ruhatárnok. *Csontó Lajos* felelős kellekes és színkiosztó. *Torday Károly* ügyelő.

Szereplő személyzet: Nők: *Halmayné Emma*, operette- és népszínmű-énekesnő, primadonna. *Torday Béláné*, operette- és népszínmű énekesnő. *Kövy Juliska*, operette- és népszínmű énekesnő. *Tabo y Klementin*, drámai és vígj. szende, társalgási hősnő. *Kövy Kornélia*, naiva és soubrette. *Sz. Hervay Erzi*, szende és társalgási. *P. Nagy Linda*, dráma és vígjátéki anya. *Szepessy Paula*, társalgási színésznő. *Farkas Janka*, N. *Ujváry Rózi*, *Kádas Mariiska*, *Bauer Mari* és *Gáspár Etelka*, kardalónok és s. színésznők.

Férfiak: *Halmay Imre*, drám. és vígjátéki jellemszínész. *Sárközy Alajos*, operette és népszínmű bariton. *Torday Béla*, operette tenorista. *Szabó Ferenc*, szerelmes bonviván. *Gabányi László*, bonviván és szerelmes. *Nagy Gyula*, operette-buffó, ügyes apa. *Eröss József*, parasztpapa. *Torday Károly*, jellem. *Nagy Miklós*, segédszerelmes. *Héris Ottó*, *Kiss Sándor*; *Vetési*

Dániel, *Szabó Gyula* és *Palotay Gyula*, kardalósok és segédszínészek.

Bérlétfeltelek 20 előadásra: *Páholy* a földszinten 60 frt. *Tamás-szék* 16 frt. *Zartazék* 10 frt. A bérlét előleges eszközisével *Miklósy Gyula* titkár van megbízva.

Műsor: *Drámák és színművek:* A becsület, *Báró és bankár*, A bűnös, *Henschl fuvaros*, *Villemer* marquis. *Cifra* nyomorúság, *Negyedik László*, *Szigetvári vértanú*, *Marianna*, *Fekete vér*, *Adorján báró*, *Szép marquisné*, *Trihly*, *Szókimondó asszonyság*, *Czeccil házassága*. **Vígjátékok:** Az első vihar, *Végrehajló*, *Három testőr*, *Teknősbéka*, *Rosenkrantz és Gildenstern* *Utolsó levél*, *Huszárszerelm*, *Államtitkár ur* *Figaró házassága*, *Makrancos hölgy*, *Csapodár*, *Utolsó szerelem*, *Sabinók elrablása*, *Tudós nő*, *Könyvtárnok*, *Házi béke*, *Családi örömök*, *Aranykakas*. **Énekes színművek:** *Telen*, *Parasztkisasszony*, *Igmándi ki-pap*, *Az asszony verve jó*, *Déliababok*, *Siroki románc*, *Náni*, *Szép juhász*, *Kis madarak*, *A három Kázmér*, *Holtomiglan*, *Két Kohn*, *Spitzer Régi*, *Sarga oskó*, *Tolone*.

Operettek: *Gésák*, *Sulamith*, *Görög rabsovság*, *B. A. L. E. K.*, *Angot*, *Bözéger*, *Boszorkányvár*, *Kertész leány*, *Nap és hold*, *Szép Helena*, *Dunanan apó*, *Szegény Jonathán*, *Üdvöske*, *Mikadó*, *Gascogneinemes*, *Szép Galathea Szerelmi varázsa*, *Varásgyűrű*, *Varázshegedű*

Bizalommal fordulok Nagy-Kanizsa város n. é. közönségéhez, s kérem szíves partfogásukat. Részemről igyekezem fogok azt minden tekintetben kiérdemelni.

Nagy-Kanizsa, október 20.

Tisztelettel

Halmay Imre,
színigazgató.

Azon t. lakástulajdonosok, kiknek a szinidény tartamára kiadó lakásaik vannak, tisztelettel kéretnek, szíveskedjenek lakásaik címét s azok árát *Fischel Fülöp* ur könyvkereskedésében feljegyezni. — Kéretetik egy három szoba és konyhából álló lakás is.

Iskola-alapítás. A külső csengery utcában nagy szükség lenne egy elemi iskolára. Ennek tudatában a mult napokban egy asszony bejárta a külső Csengery-utcat és az általa alapítandó iskola céljaira gyűjtést rendezett. Az illető városrészlakói örömmel ödvözölték az eszmét és szívesen látták az alapítók körükben és el nem bocsátották volna anélkül, hogy legalább 1—2 forintot ne adtak volna a létesítendő iskola alapjára. Egy sz. n. f. rendőrnök gyanúsnak tűnt fel az asszony latogatása, utána járt és megtudta az iskola alapítása ezen szokatlan módját; az asszonyt feljelentette.

Cirkus Enders. A városunkban működő lovarda nem részesül olyan látogatottságban, a minőt ez megérdemelné. Ennek okát abban látjuk, hogy a cirkus eddig nem volt látve és aki egyszer ott volt, az nem igen vagyódott egy másodszor is magát a megbetegedés veszélyének kitenni. A szombati műsoron azonban már ott volt: „A cirkus látve van,” minek következtében a cirkus előreláthatólag látogatottabbá lesz. Az előadások mindenkor jóval föltumulják a közönség várakozását. A legnagyobb hatást mindenkor *Riefenach* igazgató éri el úgyis mint kitűnő lódomitó, u. yis mint bravúros zoóké. *Miss Anita*, ki mint női bohóc is nagyon tessik, bámulatos produkciókat mutat a sodronyon; *miss Cleantine* aletlan megérdemli a sok tapost mely az erőmutatványait kíséri. *Miss Marianna* és *Miss Rositta Enders* a legtetszősebb alakjai a cirkusnak, mindkettő igen ügyes lovarnó. A különböző címek alatt bemutatásra került szép kiállítású ballekben mindenkor résztvevett a társulat egész személyzete. A kis *Nicki* és a *Lorenzo* csoport mutatványai szintén nagy tetszésben részesülnek.

Vérgyógyászat. (Haemopatia) Tudomány és szakkörökben is feltűnést kelt *Dr. Kovács J.* fővárosi orvosnak ezen gyógymódja, mely a modern kezelési rendszertől eltérően sőt némely

Valódi hamisítatlan sertészsir

kiloja 60 kr.

nagyobb mennyiség 54 kr.

úgy a legfrissebb és legjobb minőségű husfélék kaphatók

Felső Szombathelyi Sertészhizlalda és Husfűstölgyár nagykanizsai fiókjában.

betegségben azsal teljesen ellentétes felfogásból kiindulva gyógyít és bántalmaz eredményes gyógyított számtalanszor oly esetben is, mikor a modern orvosi tudomány már leszámolt a beteg életével. Ez okból mindazon betegek figyelmét, kik a nyáron hiába kerestek bajuk ellen enyhülést a gyógyulást ezen sikeres gyógymódra utaljuk. Dr. Kovács J. rendelő intézetét (Budapest V. Váci körút 18. szám) tömegesen keresik (el mindazok, kik asthma, köszvény, szív gyomor, vese, ideg és agy bántalmakban szenvednek.

A házasszony takarékosága egy fiatal házaspár szerencsésjét alapította meg. Mint benjünk megbízható forrásból értesítene, egy hivatalnok családja nagyon szűk anyagi viszonyok közt tengette életét. A férj alig volt képes a szerény háztartás költségeit beszerezni, sőt a midőn ezenfelül még súlyos betegségbe esett, a külsőben felhőllen házassélelynyugalma az egymást szerető férj és feleség között már máz veszélyeztetve volt. A nyomort a gondok csak nyomastobbá tették. A férj csüggedve gondolt nehéz helyzetükre. Az asszony nemese kétségbe hanem bátorította férjét és biztosította, hogy nemsokára, már a legközelebbi napokban a sors jobbra fordul. Ez így is történt. Mert amint a szükség és a gond legmagasabb fokra hágott, a fiatal pár megfosztva minden élelmiszertől az isteni gondviseléshez fohászokdott, varlatlaul feltűnt szerencsecsillaguk, — a legutóbbi osztály-sorsjátéknál megnyerték a nagy nyer mények egyikét. Az asszony t. i. dacára a nyomornak, dacára a kísértésnek, hogy a szükség napjaiban eladja az összekuporgatott filléreim vásárolt sorsjegyet, ellenállt és ezen kívánsága folytán vagyonhoz jutott. A Török A. és társa cég szerencsése folytán — mert itt vásárolták a nyerő sorsjegyet — a gondot, szükségét és nyomort jólét, szerencse váltotta fel és a férj felgyógyulása után díszítették a Török bankház szerencsésjét és most boldogan énekek. A most kezdődő osztály-sorsjátéknál olvasóink figyelmébe ajánljuk ezen céget, mely szerencsésjénel, szoliditágánál és megbízhatóságánál fogva amugy is nagy bizalomnak örvend. Török A. és Társa bankháza Budapesten a beérkező megbízásokat pontosan, gyorsan és megbízhatóan teljesíti. Az első osztályú sorsjegyek árai: $\frac{1}{2}$ sorsjegy 6 frt, $\frac{1}{3}$ sorsjegy 3 frt, $\frac{1}{4}$ sorsjegy 1 frt 50 kr. $\frac{1}{5}$ sorsjegy 75 kr. Sorsjegyek bevásárlásánál Török A. és Társa budapesti bankházát, Váci-körút 4/a legmelegebben ajánljuk.

The Messner még utól nem ért kiűnő tea-vegylek. — A tea ismerők és előkelő közönség kedvelt tea fajtája. — Minden kísérlet megnyer állandóan. — 100 grammos mintacsomagocskák 50, 60, 75 és 1 frtért kaphatók Nagy-Kanizsán Strém és Klein cégnél.

Eladó ház. Nagy-Kanizsa a Kanizsanyuton 230. sz. a. 4 lakással bíró földmívelés bérház gümölcsös kerttel és háromnegyed hold szántófölddel szabad kútból eladó. — Bővebbet Szabó Antalné m. kir. állatorvos neje Vessprémben. —

Göcsejből — Sokacz-országig.

Megveselkedie: Kala Pál.

I.

Nem kevesen tudósok abba, hogy én nemcsak embórré lettem. Még az teás Bányfy miniszter ur ökegyelmessége tett csuffá, mikor az anyukom meghalt hasragásba. Egy fenyő nagy pórétság levelet kaptam, akibe megost egy rőf kutyabőr vót, Erre rá körmölték Pestön, hogy „Kupaki” előnével még vagyok nemesitve.

— Most már van Kendék csufneve is, mondi, az östörögnyei Kölönc komám, — az kórnyá adta.
— Nem ötte meg az fenyő? — mondok én.
— Szerencsés embör; akár porciót se fűszessön Kend többet.

— Az kormány érdökiben szivélyösen mögteszem: nem fűszetök adót soha. — Így én.

— Halom van ám ennek más sora is, köpködi a szöszat-ját Csicsa komám; egy kis alkotmányos költséget szurkoljon kü az pártkasszába, köszönöm fejbe, az nőmői cí-mörért.

Mivel még csak az hétköznapai eszünknel voltunk, hát alkövetkötünk a Wejsbergör csárdájába, hogy ünnepegyés stádiumba jussak. Az Bedenknel ost a koma elregölte fűnek-fának az nőmői esztöt. Még az ellenségöm, a Kuka Péter is megüregölli, peng a mat hótön megtapogattam ütöt ott is, ahun nem vűszkedött neki.

Följül kerekediet szivemben az nemesi érzemény; az bögyömben esett a bormatéria, akiben a nőmői búszkeségömet förszizgettem, mint a görbemeségi bába a ma születött magzatot.

— Hogy is hinak engöm eszentul, ödös Csicsa komám?
— Nemes Kupaki Kala Pál urnak.
— Mondí kend még egyszer!

— Kupaki Kala Pál.
— Mondja kend röggelg!
Mondta vóna, de egyszer csak letszködött a szömünk. Röggelre kelve, betoppant höksánk a körösztantyám: Csiba Ferkóné, szűletett Pupák Kati. A Lespényi pátörnek vót fökörtess a letönyel vátaszákör. Ost azsondi:
— Hun a bolondra, hun tarád száll a szöröncse ödös köröszfijam. Hát maot lödöl! Sokacz-országba. Ott lakik a sokacz-nemetség a nagy Duna möstén: Bácskában, Bafanyában. Nemes embör letödre nemesitad meg az erkölcsöket. Ott nagyon kükapó az fehérsépség; nincs köstök még maggya se a 29 pontos Lespényi pártnak.
Möghattottan fogadtam meg, hogy megusszunk ext az ösmeretlen tájéköf az Kölönc Csicsa komáve öszkütt....

II.

Másnap Lespényi pátörünk áldását küldte, meg az „Magyar Néplap”-bul egy csömöt. Az áldásra azsondi az Csicsa-koma hogy kámpecz. Az újságja jó vót szalánna takargatónak.

Nehogy megbankötözzenek bennünket, az est sötét bundája alatt visszavonultunk az Benedökhöl. Hogy urassan lögyök az idegenföld megussása, hitelbe mögvejegettünk egy bicöklí-masínát, akit egyancsak hitel érdökiben hevort a Wejsbergör söntésében. Hajnalban megtöbröltük az járást rajta, de nem möst egészleg jól. Az Kölönc komát hástra teremtettö; én möst hanyat cseleköttem nőmői személyzetömet.

Östörögnyün áti Obornak felé indultunk; az koma jobbrul, én meg balrul vezettem az bicöklit. Az erdösözölön ketö csondör tésszura botlottunk.

— Mögálljanak kendök! — adí ki a szöt az egyik. Mell szörzömény az a vasparipa, akit gyömöltitának?

— Hát úgy vöjögöttök, mér Sokacz-országba menünk eszpödicöljéba, erkölcsöt nemesitünk.

— Majd megtudjuk. No, csak előre Langviz felé; ott majd igazolják magukat.

Esöm kistavaszára az bicöklí a Csicsa koma hátára kö-tödött; az csutoráját esögén fogtam pártul. A csöndör urak is kísérték benntünk, nehogy az utat mögtévesszük.

A jegző urhol törtünk be, akit röggest mögösmért, meg a langvizü mestör komám uram, nem különben az Bajusz Jantsi sögor is Homok-Komárombul. Itt ost megussnálták, hogy csakugyan mink vönának mink; így bajunk nöm esökötözt.

Nehogy azonban több bajt szörözünk, mondtam az langvizü bíró urnak, hogy írja le a szömölünket két facér marha-pakszura, hátha mögönt tolvaj frekvenciának k alkifálnak az uton. Ak-ön pakszumba még írja bele, hogy különös ösmertötö gyelen: nőmös embör.

Aszondi az langvizü bíró ur:

— Nem szükségös; marhalével nekül is tudják, hogy kendtek azok.

Jelön biztatásra Pálin felé szeleltünk. Korpaváron az Kummer bátyó kocsmáját is utba ejtve, megusszunk Finom, jó bora van; nem-telea, ha ott ragasztott. Elérzékenyödve feködtünk le.

En a ködmönel, Csicsa koma esög a bicöklivel takaródzött.

Elaludtunk; mér álomközbe bötöktem nem vetögethetök, az folytatás mögtövetkenik, majd ha fölébredünk

Anyakönyvi hírek.

Múlt héten bejegyzett születések.

- Simoaka József, vasuti munkás: József
- Glavák György, földmívelő: Mária
- Szántó József, szolga: Lajos
- Anek Kászló, földmívelő: Anna
- Sneff József, földmívelő: Julianna
- Weinacht József, vasüti fűttö: Mária
- Heisler Gyula, borbély: Márta
- Csikmadia Rozália, eseléd: István
- Martinec György, csoport vezető: László
- Balázs György, napaszámos: Terézia
- Weisz Jakab, kereskedő: László
- Farkas József, földmívelő: Ferenc
- Práger Mór, szabó: Jolán
- Vimmer József, földmívelő: Mária
- Kulman Mária ösv. Pajor Józsefné, hávezetö: György
- Lájlí István, cipész: Kálmán
- Haydl János O. M. bank hiv. szolga: Erzsébet
- Offenbeck Károly, szabó: Imre
- Singer Márkus, házaló: Kálmán
- Sneff József földmívelő: József
- Pirity Sándor, moszonyvesztö helyettes: Lajos
- Hóbor Lőrinc, vasüti hivatalosolga: Erzsébet
- Sárközi János, primás: Anna
- Gerócs József, kalap kereskedő: János.

Házasságot kötöttek.

- Erdös Arnold, kereskedő (Csurgórd) — Milhofer Hedviggel.
- Karnias Antal, hentes — Zainkö Máriával.
- Kovács Dávid, hivatalnok (Bupapestről) — Kohn Amáliával.
- Tscherness Ferenc, napaszámos — Flóriján Annával.
- Bindinger Gyula, hentes — Schmiéd Katalinnal.

Múlt hét halottjai:

- Kiss Katalin ösv. Művei Györgyné rk. földmívelő, 65 éves májbántalom.
- Jandrosc Apollónia ösv. Gudlin Ignácné rk. 71 éves, földmívelő: aggkori végkimerülés.
- Németh György rk. 13 napos, földmívelő fia: vele született gyengeség.
- Weiss Henrik ír. 2 hónapos, szibárus fia: agyhártyalob.
- Weisz Aranka ír. 6 éves, mézárós leánya: agyhártyalob.
- Magyar György rk. 2 hónapos, napaszámos fia: gyengeség.
- Kiss Terézia rk. eseléd 33 éves, tüdővész.
- Weisz Julianna ösv. Weiner Salamonné ír. szegény 75 éves, aggkori végkimerülés.
- Szabady Vilma, hávezetö, halva született leány gyermeke, Nagy Anna férj. Ciko Józsefné rk. napaszámos 60 éves agyszélhűdés.

Törvényszék.

— Végvárgyalások és ítélőhirdetések. —
1899. okt. hó 23 án (Hétfőn).

Sikkasztás vétségével vádolt Salamon János s tsai elleni ügyben folytatolagos végvárgyalás.

Erőszakos nemi közösbűlé: büntette miatt vádolt Vidi Lajos s társá elleni ügyben végvárgyalás.

Lopás büntetével vádolt Polai Ferenecé elleni ügyben végvárgyalás.

Lopás büntetével terhelt Verhancsics Elek elleni ügyben ítélőhirdetés.

1899 okt. 25-én (Szerdán.)

Csárd bukás büntette miatt terhelt Fleisch-hacker József elleni ügyben végvárgyalás.

Magánokirat hamisítás büntetével vádolt Veisz Lipót elleni ügyben végvárgyalás.

Gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségével vádolt Salarics György elleni ügyben ítélőhirdetés.

Párviadal vétségével terhelt Schiffer Gusztáv ügyében ítélőhirdetés.

Lopás büntetével terhelt Kunner Mór s tsai ügyében ítélőhirdetés.

Lopás büntetével terhelt Nagy László ügyében ítélőhirdetés.

1899. október hó 27-én (péntek).

Súlyos testi sértés büntetével vádolt Brezarics János s tsai elleni ügyben folytatolagos végvárgyalás.

Lopás büntette és vétsége miatt vádolt Somogyi Gábor elleni ügyben folyt. végvárgyalás.

Lopás büntetemiatt vádolt itj. Bujtor György elleni ügyben végvárgyalás.

Lopás büntetével terhelt Gelencsér (Kupics) József elleni ügyben ítélőhirdetés.

IRODALOM.

A boldogság titka. Végre hosszu ideig tartó kutatás után, most, a tiszteletlenedik század végön bukkanak rá a boldogság titkára. A megfőjtö egy magyar ember, a ki bizonyára örök dicsőséget szerez nevének és milliók áldását érdemli ki, mert hiszen kötelességhovatallatlant, kísérletek alapján konstátálta, hogy az ö módosere segítőve mindenki boldog lehet. A szegény, a beteg, a családott szerelmes, a megcsalt férj, a nagy leány, bármily eikoseredett és világos embergyűlölö is. A vég is biztos boldogság csak a megszerzése rendkívül egyszerű módon történik. Abból áll, hogy a boldogság után sóvárgó elővez egy pestantálványt s a „Mátyás Diák”-ra előfűzet. A „Mátyás Diák” Magyarország legterjedtebb és legmulatságosabb élelscapja. Minden számt 25—30 karrikatura tartkija, pompás szöveg kíséretében. Adomák, mókák, ötletek, találó mondások, vig elbeszélések, kacagató történetek gazdag tárháza minden egyes száma. Előfűzetési ára negyedrét 1 frt 50 kr. s az előfűzetés minden időben megkészhető. Kiadóhivatala (a mely mutatványzatot késztessegen küld) Budapest, Sackantanya-u. 3. sz. alatt van.

Kelet befolyása Görögországra. Sokan és sokat irtak már kelet befolyásáról a görög műveltségre. Sokasom volt nagyobb ez a hatás, mint Alekszandros halálakor. Világos magyarázata van ennek a hő vesér hadjárataiban. Halála után átálakult az egész görög nemzeti szellem. A görög vallás alapjai gondolkodó és nem gondolkodó emberekben egyaránt kösel voltak már az össeomláshoz. Demetrius Pelloroktes istentétele bizonyítja ezt legzsemebtetőbben. Irodalmilag e bomlás Eusemos († 297) munkájában nyilatkozik legelőször, a ki szerint a görög istenek, maga Zeus is, voltaképen régen öit emberek, nagy hőditök, vagy az emberiség nagy jötevöl, kiket a kösfelegys csak később tett meg nemzeti istenekk. Eusemos e tanai nem a műveletlen néptömeg boldogítására voltak, azt csak végköpen megfosztották naiv hitötöl, a nélkül, hogy biztosabb támaszt adtak volna neki, hanem nagyon hásszára vált a monarchákak, kik e szerint ugyanazon a jogon lehettek istenek, mint maga Zeus. A kösnép így egyre jobban átada magát a már addig is nagyon divatos, és a növekedő keleti befolyás utján most még inkább elterjedt keleti szertartásoknak: a kisvásiat városokban formaszert körökvallás vált uralkodóvá a kü-lönbözö vallások és műveltségek a találkozásáról és kölcsönös hatásáról igen érdekesen ír a Nagy Köpös Világtörténet most megjelent 40. füzeté mindg esem alatt tartva a néprajzi és néppszichológiai várokat. A görögökröl szóló kötet szerzője dr. Gyomlay Gyula akadémikus. Egy-egy kötet ára díszes fűbörkötésben öfrt: fűszenköt is kapható 3/3 krjával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII. Üllői-út 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

A Magyar Körtök. az egyetlen magyar folyóirat, mely a tudomány, irodalom és művelészet minden ágát felfölő tárgyilagoss kritikai kösöl, október 1-ével a harm dik évfolyamba lépett. Az új évfolyam első számának vezércikké-a szerkesztö: Boadec Elek írta s rendkívül érdekes dolgo kat mond el a Kisfaludy-válság alkalmából az öregöb és ifjabb írók egymásközi viszonyáról. Figyelemre méltó a második cikk is, melyből megtudjuk, hogy a magyar filozófiával mily mostohán bántak el egy német kölygyben — magyar ember jóvöltából. Szépirodalmi tudományok (jogi, orvosi stb.) művekröl irtak bíralatol a számba: Roboz Andor, Balassa József dr., Raffay Ferenec dr., Jakab László dr., Juba Adolt dr., Nyári Sándor dr., stb. Irodalmi hírek

emeltet könyvek s folyóiratok egészítik ki a gazdagi számot. Az első szám közli azok névsorát is kik eddig a Magyar Kritikába írtak. Ezek közül felmilitük a következők: Balogh Péter, Bayer József, Eendrődi Sándor Edélyi Pál, Erdődi Béla, Farkas Gyula, Fodor Armin, Gaál Mózes, Havas Adólf, Hegedűs István, Heller Agost, Herman Ottó, Hevesi Sándor, Jakab Ödön, Király Pál, Kunos Ignác, Lampérth Géza, Lenkei Henrik, Márkus Dezso, Munkácsi Bernát, Nagy Géza, Prikler Gyula Simonyi Zsigmond, Szadecsky Lajos, Szász Károly, Tégliás Gabor, Vadaay Károly stb. stb. A szerkesztő és kiadó bizottság tagjai: Balassa József, Aldásy Antal, Benedek Elek, Heltai Ferenc, Földes Géza Lázár Béla, Roboz Andor, Nyári Sándor, Juba Adolf. A Magyar Kritika előfizetési ára egész évr. 5 frt, félre 2 frt 50 kr. Megjelen minden hó 1-én 16-20 oldalon. Kiadó-hivatal: Budapest VII. Kertész-utca 45.

Stampay kath. ének- és imakönyve VI. bővített kiadásban jelent meg. E kiadás már most nem csupán az ifjuság, a nép és kántorok kézikönyve, hanem a fűd pap ságé is. 240 oldalra terjed. Ara csinosan kötve most is 15 angolvaszonban 25 kr. 19-ik könyv és kották ingyen. Kapható Köbélkuton, Esztergommegyében.

Verne legérdekesebb regénye jelent meg a Franklin Társulatnál megjelenő füzetek kiadásban. A Grant kapitány gyermekei ez a nagy francia regényíró minden munkája közül a legizgalmasabb meséje. A matrózoktól kitasalt Grant egy lakatlan szigetre kerül, borzasztó szenvedéseket kell kiállania míg végre gyermekei, akik fölkeresésére indultak, megmentik. De ezt a kalandos, végtelenül érdekes történetet mennyi tanulság járja át! Csak Verne tolla tudja ugy megismertetni idegen világok karakterét, a tenger életének ezeryi ezer rejtelmét népek és emberek lelki világát. Mert hisz Verne mindig és mindenkor érdekes is, tanulságos is. A Grant kapitány gyermekei a füzetek vállalat 128-141. számanként jelent meg és az eredeti-francia kiadás pompás illusztrációi díszítik. Fordításá kitűnő. E kiadás egy-egy füzetje tudvaleg: 20 krajcár és a kiadótársulat minden munkához külön díszes bekötési táblákat is készített, hogy a magyar Verne múltó külföldben foglalhasson helyet a magyar család könyvtárában. Egy-egy részletébe ára 40 kr. Megrendelhető előfizetéssel a Franklin-Társulatnál (IV. Egyetem-utca 4. sz.) vagy minden hazai könyvtárosokéknál is.

Az Athenaeum díszes naptárát közt az idén egy kitűnően szerkesztett új naptár vonja magára figyelmünket s ez a Magyar Tanítók Naptára, melyet Újvári Béla a Néptanítók Lapja szerkesztője Péterfi Sándor, Benedek Elek, Móra István, Bársony István, Halász Ferenc (min. oszt. tanácsos), Göcz József dr. és mások közreműködésével szerkesztett. Az új naptárnak, szép kiállítása és fényes illusztrációi dacára is csak 40 kr. az ára. Magyarország 28,000 tanítója ebben a naptárban, a magas színvonalon álló szép rodalmi részen kívül, még hasznos tanácsadót is talál. Hisznek is, hogy alig lesz magyar tanító, a ki meg ne rendelje ezt a naptárt, melynek minden egyes példánya 2-2 krt jövedelmez tanítóknak vidéki középiskolákon tanuló fiatal ösztöndíj alapja javára. A megrendelések az Athenaeum hoz (VII. ker. Károlyi-ut 54. sz.) intézendők.

Az e rovatban megemlített mű megrendelhető és kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

KÖZGAZDASÁG

A mezőgazdasági állapot. A földművelésügyi miniszterhez érkezett jelentések szerint a gazdasági munkálatokat az esőzések több helyütt hátráltatta, minek következtében a szántás és vetés még nincs befejezve. A korai gabonavetések nagyjából jól keltek és üde zöld színűek. A burgonya romlásáról most is panaszkodnak, bár több helyen meglehetősen jó volt a termés ugy minőségileg, mint mennyiségileg. A takarmányrépa terméseredménye többnyire megfelelt a várakozásnak, a cukorrépaé kevésbé. Egyes vidékeken a cukorrépa is jól fizetett. A dohány jó kftalításu, csakhogy a terméshezam alig közepes. Káposzta nagy átlagban kielégítő. A szőlőtermést az utóbbi hideg időjárás erősen kártette. Az eredmény országos átlagban alig jobb a gyenge közepesnél. A gyümölcsstermes gyengén sikerült. Takarmányemlékben sincsen hiány.

NYILTÉR.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként — japáni, kínai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 85 krig méterenként** — a legdivatosabb szövés, szin és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** póstabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva — **mintákat pedig postafordultával** küldenek.

HENNEBERG G. selyemgyárai

(cs. és kir. udvari szállító), Zürichben. (2)

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP

Hirdetések:

1022/1899 sz. 315--1

Arverési hirdetmény.

A lülirott kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbíró-ságnak 1898. évi Sp. I. 220/6 140/6 és 1899. Sp I 23/3 számú végzése következtében Dr. Schwarz Adolf nkanizsai ügyvéd által képviselt Schieffer M. G. dr. Frommer József és Goldmann Ignác javára Baranyai Ödön pacsai lakos ellen 227 frt 30 kr. 21 frt 20 kr. 135.47 frt s jár. erejéig 1899. évi aprilis hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 3075 frtra becsült szobabutorok, borok, marhák, takarmányból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. bíróság V 862/4 1899 számú végzése folytán Pacsán a helyszínen leendő eszközésére

1899. október hó 27 napjának

d. u. 2 órája

határidőül kiüzetik és abhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a

legtöbbit ígérőnek becsáron alul is elfognak adalni.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1899. évi október hó 13. napján.

MAXIMOVITS GYÖRGY
kir. bírósági végrehajtó.

Circus Enders.

Csak rövid ideig.

Ma és mindennap este 8 órakor

a régi sörház udvarban.

Fényes dísz-előadások

a legváltozatosabb műsorokkal.

60 személy. — 34 ló. — 14 hölgyből álló ballethar. — Saját zenekar.

Helyárak: Számozott hely 1 frt. — I hely 80 kr II. hely 60., III. hely 40. Karzat 20

Vasár és ünnepnapon 2 előadás.

Jegyek előre válthatók

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében.

A nagy érdemű közönség szives látogatását kéri

az IGAZGATÓSÁG.

Ki akar 400 márkát

havonkint könnyen, tisztességesen és riszko nélkül keresni? Tudassa címét azonnal levélbélyeggel felmelve V. 24 sz. alatt M. F. Wojtan, hirdetői irodával, Leipzig-Lindenau.

Hirdetmény.

Az alulírott takarékpénztár részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a nála elhelyezett és eddig fel nem mondott, valamint az ezután elhelyezendő betétek után eddig fizetett kamatlábot az

1899. október hó 15-étől kezdve

további intézkedésig

1/2 **százalékkal**

felemezte.

Délzalai Takarékpénztár részvénytársaság

Nagy-Kanizsán.

314-1

Diszleveledpapírok

kártyapapírok, atlas- fa- és papírocsatában, Fényképalbumok, Emlékkönyvek dus választékban kaphatók

Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

SINGER-VARRÓGÉPEK nélkülözhetlenek a háztartásban és iparosoknak.
SINGER-VARRÓGÉPEK mintaszerűek szerkezet és kivitel tekintetben,
SINGER-VARRÓGÉPEK minden gyári üzemből a legelterjedtebbek.
SINGER-VARRÓGÉPEK a divatos műhímzésre a legalkalmasabbak.

Díjtalan oktatás a divatos műhímzésben.

A **Singer-társaság** varrógépei világhírneket kitűnő minőségüknek és nagy munkaképességüknek köszönnek, mely kiváló tulajdonságok a Singer-társaság gyártmányait mindenkor kitűntették. A mindinkább növekedő kelendőség, az összes kiállításokon nyert kiváló kitüntetések, a gyárnak 40 éven felüli fennállása a legigazabb és legteljesebb biztosíték azok jószágáért.

Singer-elektromotorok kizárólag varrógéphajtásra minden nagyságban.

SINGER CO varrógép-részvénytársaság

Nagy-Kanizsa, Deák Ferenc-tér 460. szám.

Padlozatok mázolásához

- O. FRITZE Borostyánkő-olaj lakfesték felülmul minden más gyártmányt tartósság keménység és fény tekintetben.
- O. FRTZE Borostyánkő-olaj lakfesték szárad hat óra lefolyás alatt jótállás mellett.
- O. FRITZE Borostyánkő-olaj lakfesték sokkal kiadósabb mint bármely versenyyártmány; — 1 kgr. elegendő egy 16 négyzet méter terület egyszéri bomázolásához, —

tehát használatban a legolcsóbb.

RAKTÁRAK NAGY-KANIZSÁN:

228—10

NEU és KLEIN fűszerkereskedésében — FIALOVITS LAJOS butor:aktárában.

KLYTHIA a bőr ápolására

szépitésére és **Puder** finomítására

Legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó PUDER.
 — Fehér, rózsaszín. és sárga —

vegyileg analizált és ajánlja Dr. Fohl J. J. Cs. Kir. tanár által Bécsben.
 Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB

kir. udvari toletto-snappan és illatszert-gyár Bécsben.
 Főraktár: BÉCS, I. Wollzeile 8.

Kapható a legtöbb illatszert-gyógyszerkereskedésben és gyógyszerertárban. N.-Kanizsán: Alt és Böhm. Keleti M. Mor és Kreiner Gyula cégeknél.

Hirdetések

felvételnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

NAGY-KANIZSÁN.

Mörathon

ezen kitűnő dohánykeverék mindenütt kapható.

Gyári raktár: Weber és Tsa Bpest VIII. Erzsébet-körut 19.

NAGY-KANIZSÁN:

MARKBREITER L. urnál.

A „Mörathon“ röptében meghódított minden dohányzót, mert a dohányzást igen egészségesse teszi, a nicotin hatását elveszti és megakadályozza a mellékhatásoktól való válik.

337.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.

Nyitlár postára 10 krajcz.

Előfizetők, valamint a hirdetőink
vonaikozók Fischel Fülöp könyvkeres-
kedésbe látásandók.

Bérmestelen levelek csak ismert emb-
ből fogadhatók el.

Egyes szám ára 10 krajczár

Szerkesztőség:

Városház-épület. Fischel Fülöp könyv-
kereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet napo-
kint d. n. 4—5 óra közt.

Idő futásandó a lap salemi részére
vonaikozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp könyv-
kereskedésben.

Nagy-Kanizsa, 1899.

Felölös szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Csütörtök, október 26.

Nagy-Kanizsa jövőjeért.

„Nagygyá csak had szent akarja téhet.” Vörösmarthy.

Lehetetlen, hogy akadjon Nagy-Kanizsának olyan polgára, aki még ezután is more patrio, összetett kezekkel valahonnan a magasból várja az áldást városunkra.

Tulontul elég volt ez az összelelt kezekkel való, fatalisztikus mohamedán-várakozás azon a hosszú tizenhét esztendőn keresztül, melynek szomorú mozdulatlan-sága fölött immár hiába zengjük Márius siralmát.

Királyi tábla, pénzügyigazgatóság, honvédsátoriábor, és a löbbi, egykor felénk mosolygott szőlőfürtjeit már lecsipkedték előlünk az okosabb hollók és mi a mesebeli róka keserves ábrázatával nézve utánuk, legfőlebb azzal vigasztalódhatunk, hogy azok az elszalasztott szőlőfürtök savanyuak voltak úgy is.

Ne higye azonban senki, hogy mi azokat az elszalasztott szőlőfürtöknek nem vittük hasznát. Sőt!

Azokból sűrűdött számunkra le a keserű leve annak a tapasztalatnak, hogy

ha valamit akarunk, járjunk utána fáradi g amit pedig nem akarunk, azért küldjünk elma-gunk helyett egy rengeteg csomagu instan-ciát.

De azokból az elszalasztott szőlőfürtök-ből szűrődött le számunkra valamelyes édes le is.

Édes leve annak a jól megérett meggyőződésnek, hogy városunkban az áldást nem a magasból, nem a bársonyszékek szférájából kell várunk, hanem innen a város polgárainak munka-lőkői mellől, a kereskedők állványai mellől, komptoárok fá-kult asztalai mellől, a lettekre, áldozatokra kész lelkek akaraterejétől.

A tapasztalat keserű levének immár vannak édes leszűrődései is: a város elemi-iskoláinak államosításában, a fogyasztási adó kibérlésében s a honvédség egy na-gyobb állományának a jövőben történő ide-helyezésében.

Ezekért nem akta-csomókkal instanciáztunk hanem utánuk jártunk; hát megkaptuk.

Most már csak az a kérdés, hogy a magunk erejére utaló meggyőződés édes levében fognak-e kiforrni olyan életrevaló

tervek, melyek a városnak megadják a szükséges lendületet?

Mert kétségtelen az, hogy Nagy-Kanizsa emelkedésében, emporialis haladásában bizonyos stagnációt lehet tapasztalni.

Kilelkűség, majdnem gyávaság volna azonban ennek a városnak polgárai részéről megelégedni azzal, hogy lamentáljanak, bús siralmakat dudoljanak; és anathematá mondva az itteni állapotokra, a bomló lérsadalmi viszonyokra, leve-lesni az alkalmat, hogy mikor fordítsanak hátat a polgárok erejére és áldozatkész égére utalt fészeknek.

Megérhetett mindnyájunkban erősen az a meggyőződés, hogy ezt a várost naggyá igazán és kizárólag csak fiainak erős, ne-mes akaralja betelni. Tehát nem lamentálni kell, nem gunnyal, félrehuzódással, kényelmes kritizálással, nagyhangu kicsiny-léssel kell nézni és fogadni azt, ami nem történik vagy ami történik; — hanem a meglevő erkölcsi és anyagi erőknél minden egyéb szempontokat félretevő, egyesített hatalmával kell a város föllendítésére törekedni.

TARCA.

Kupferschmiedné.

Irtá: Sölétormos György.

I.

Mikor a mi patikárusunk, Kupferschmied Fri-gyes meghozta a feleségét Salzbúrgból, mindnyá-junkat az a gutának nevezett valami kerülgetett. Ez a csudálatosan butaképi cseh, az ő fakó meg-nyujtott ábrázatával, chinai szabásu kifejezéstelen szemével, hogy tudta megbabonázi ezt a remek, szép asszonyt?

Mert Kupferschmiedné szép volt a szó teljes értelmében.

Nem amolyan költői szépség mint a minőket könyvekből ismerünk; hanem a a hus és vér olyan összhangoztos composituma, a milyent csak a természet jókedvében szokott összerakni.

És ez a csudálatosan szép asszony lelke egész hévvel szerette azt a rut férfit!

És ez az, ami fölött mi gyarló félistenek meg-botránkozunk. A természet örök törvénye hogy az ellentétek vonzzák egymást. S ez a törvény kérlelhetetlen szigorával rá ül a szivekre és diri-gálja azok érzelmeit.

De, hogy az a szép asszony ilyen bánító gyá-

va-aggal hódolt meg a természet örök törvénye előtt,— ezt nem tudtuk neki megbocsátani...

Végre is az ember mindenbe belenyugszik. Mi is belenyugodtunk abba a gondolatba, hogy a természet jónak látta kikorrigálni a hibáját, mit a mi jó Kupferschmied barátunk megalkotásánál elkövetett.

Jól is van ez így!...
S milyen frivol disharmonia volt e két lélek között!

Az asszony csupa hév, szenvedély az érzés-nek az a mélysége, mely őt s elevenit. Csupa tűz, parázs, mely éget és jótékonyan melegít.

A férj szürke, hideg lélek, lebhangoló mint az ősi kőd, szenvtelen, bargyu hüllő.

Az asszony a családi boldogságért hevül, ab-ban a kis tésekben kutatja, sejtje az üdvöt, — a férj fásult idegeit nem hozza rezgésbe az asszony hevülése.

S ez a két test és lélek egybeolvadt e szövét-ségben: házasság. A nap felszívta magába a kö-döt. Az északi sark jége felolvadt a déli nap su-garánál...

Ez volt Kupferschmiedné házasságának re-génye.

.....
Ott ültek együtt a verandán Kupferschmied és bűbajos neje.

A nap nyugovóban volt s tüztelen sugarai

halvány fényben törték át a vadszőlő levelein. A levegő tikkadt és társasztó volt.

Kupferschmiedné valami kézimunkára volt haj-olva. Kezei lázas sietséggel szorták az öltéseket arra az érteltelen vászonra, mi-tha misem ér-dekelné más e világon, mint hogy az a vaston mielőbb beteljei himzeit viragokkal. Pedig lelke-ben milyen nagy vihar dult!

Minek is ment ő ehhez a szürke léleknek küli emberhez? hiszen a boldogság egy parányát sem képes nyujtani! Csupa cinismus, hidegség. Mikor atyjánál volt mint megéd, igaz, komoly hallgatag volt akkor is. De ő akkor így képzelte az igazi férfit, akit ő szeretni tudna. De semmi esetre sem ilyen jegesmedvének. Szivtelen önző mint minden terfi, ki a boldogságot csak követelni tudja, de nyujtani belőle másnak is — arra zsarnok.

Két éve, hogy neje ennek az embernek s ő azt hiszi, hogy ennek a két évnek az unalma, itressége felér egy élet boldogtalanságával...

Pedig édes istenem, milyen boldogok lehetné-nek ők? mennyire szereti ő ezt az em-bert? Hasztalan! Szürke egyhangúság, örökös felhő borong körülük.

Talán másra pazarolja szive melegét: Talán? Pici keze megreszketett e gondoltnál s a tü csontig hatolt az ujjába.

Kupferschmiedné felsikoltott. Férje egykedvűen emelte fel- fejét az újság mögött, melybe temet-

Bel- és külföldi képes folyóiratok, hírlapok, szaklapok ifjusági- és divatlapok

minden külön díj felszámítása nélkül

előfizethetők és megrendelhetők

Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Olyanná kell tenni Nagy-Kanizsát a maga polgárainak feltéréjével és áldozatkészségével, hogy vonzó középpontja legyen vármegyénknek.

A maga erejére utalt polgárság vállalkozó szelleme az utóbbi időben már megteremtett néhány olyan vállalatot, melyeknek ügyes vezetése kétségtelenül áldásos hatással lehet városunk jövő fejlődésére. — Haladni kell e megkezdett uton tovább!

Nem használ ennek a mi városunknak senki azzal, ha örökösen itt is, ott is azon jajgat, hogy Nagy Kanizsán ez sincs, az sincs, amaz sincs; ez is kellene; az is kellene; amaz is kellene.

Ami nincs: ide lehet teremteni; ami kellene: meg lehet szerezni közös akaratlan, egyértelmű, békés, jó szellemmel! Csak akarni kell, de igazán!

Az a sok okos, munkára hivatott fő ne följön örökösen apró-cseprő, kicsinyes, mindenütt gáncsolni akaró dolgokban; ne bajlódjék mindig X... nek vagy Y... nak személyi ügyeivel; A... nak vagy B... nek egyik vagy másik térről való leszorításával, mivel azok talán nem szemérszékjai valamely lársaság egy-egy ponderabljisebb tagjának. Hanem e helyett följön az a sok, okos és nemes munkára talán sokkal inkább hivatott fő abban, hogy miként lehetne városunkból olyan kedves, vonzó lélekteremtő, ahova szívesen megtelepednének azután nagyobb tőkeerővel rendelkező egyének is.

Azt kellene inkább kifőzni azoknak az okos főeknek, hogy Nagy-Kanizsának az ő pompás, egészséges, enyhe levegője mellé hogyan lehetne jobb ivóvizet teremteni; hogyan lehetne utcáit csatornázni, azoknak tisztábban tartásáról gondoskodni; kellemes szórakozó helyeket, színházat és a többit létesíteni és ezt olyan vonzóvá tenni, hogy ne csupán az elszegényedett falusi nép, hanem

a vagyonosabb osztály is szívesen gravitáljon ide állandó megtelepedésre.

Mert ha mi mohamedán-fatalizmussal mindent csak a véletlentől várunk, akkor bizony-bizony néhány évtized kell csak ahhoz, hogy a vállalkozó szellem teljesen elköltözzék városunkból, és megtelepedések helyett lassankint elveszítsük azt a tőkét is, melyet most még legalább a szülőföld szeretete itt tart.

Vajha jól meggondolnák ezt mindazok, kiknek a város jövőjén aggodással csüngen a szent kötelességük; akik igen sokszor önzéretesen verik a mellüket, hogy ők Nagy-Kanizsa szülöttjei; ennek a városnak fiai! Rajtuk áll bebizonyítani, hogy e várost csakugyan nagygyá teheti fiainak szent erős akaratja.

Kereskedelmi alkalmazottak biztosítása.

Rendkívüli fontossággal bíró humanus mozgalmat indított meg a *Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete* Budapesten. Ezen mozgalom a szűkölködő kereskedelmi alkalmazottak rokkantság és aggkor esetén való ellátását célozza. Ez érdemben az egyesület elnöksége a következő felterjesztést intézte a kereskedelemügyi miniszterhez:

Nagy méltóságos Miniszter Ur!

Kegelemes-Urunk!

A kereskedelmi alkalmazottak 1897. novem. 7-én Budapesten tartott I. és 1898. július 31-én Temesváron tartott II. országos kongresszus, épen úgy az 1898. október 17-én és 18-án Szegeden tartott III. országos kereskedelmi kongresszus egyhangú lelkesedéssel azt a határozatot hozta, hogy a kereskedelmi alkalmazottak rokkantság és aggkor esetére való kötelező biztosítást kívánatosnak tartván, ezen kérdéseknek állami közreműködéssel törvényhozási uton leendő szabályozása érdekében a törvényhozó testületnél, illetve Nagyméltóságodnál, mint kereskedelmi ügyeinknek legfőbb intézőjénél a kellő lépéseket megteszi Erre vonatkozó felterjesztésünkre Nagyméltóságod 1899. július hó 29-éről kelt 29242. VIII. sz. a. leiratában további javaslatokat kér,

mely alázatos javaslatainkat a következőkben van szerencsénk megtenni.

A kereskedelmi alkalmazottak rokkantság és aggkor esetére való biztosítási ügyének rendezésénél mindenek előtt szem előtt kell tartanunk azt, hogy az olyképen történjen, hogy a törvényes intézkedések a főnökök és alkalmazottak anyagi hozzájárulását illetően, terhelők ne legyenek! Mar pedig a kereskedelmi alkalmazottak rokkantság és aggkori ellátásáról szóló 1899. július 22-i német birodalmi törvény, mely e tekintetben nálunk is az esetleges törvényes intézkedések mintájával szolgálhatna, a gyakorlatban oly annyira hégazonnak, az anyagi kötelezettségek tekintetében, úgy az alkalmazottakra, mint a főnökökre oly annyira a terhelőnek, a törvény szerinti ellátási jutalékok és a nyugdíjteljesítés ideje, mint általában a kezelés tekintetében is végtelendül kedvezőtlennek bizonyult, úgy, hogy a német törvényhozás épen most foglalkozik ennek a törvénynek gyökeres revíziójával. Nincs azonban kihatás arra, hogy a régi alapon fölépült törvény a kivitelben kedvezőbbre váljék. De mindentől eltekintve, hazánk belpolitikai és pénzügyi viszonyai előreláthatólag hosszú időre lehetetlennek teszik azt, hogy ennek a kérdésnek a jelzett német birodalmi törvény mintájára nálunk való keresztülvitelét a közeli évtizedek folyamán remélhesük.

Az elagott és rokkantá vált kereskedelmi alkalmazottak nyomora azonban napról-napra iszonyatosabb arányokat ölt és a nélkülözések és gondok közt, melyek a kereskedelmi alkalmazottak sorát megnehézték, mi ifjú kereskedők, a hazai kereskedelem napzámosai, összeszorult szívvel járjuk azt a nyomort, mely a kereskedelmi alkalmazottaknak sivárrá teszi a jelent és reménytelenné a küzdődést, a létfontartás küzdelmét. A jövőbe vetett reménységnek vajmi halvány fénye az, mely a megalkotandó törvény reményével kezesgeti; így tehát sürgősen kell keresnünk azt a módot, hogy a nagy eszméknek legalább egy töredékét valószínűsítsük meg, hogy a nyomorultak és szenvedők százezernyi tömegéből legalább egy résznek nyujtsuk a megelhetőséget, a küszködés közben elért aggkor jól megérdemelt nyugalmát. Ennek lehetővé tétele érdekében bátorodunk tehát Nagyméltóságod elé a következő konkrét javaslattal járulni, mely kereszttörvény esetén a humanus kívánalmaknak igen nagy arányban tesz eleget a nélkül, hogy az államnak anyagi megterhelésével járna, vagy hogy a kereskedő főnököknek nagyobb anyagi áldozatát igényelnék:

Alkotassék törvényes intézkedés arra nézve, hogy a kereskedelmi és iparkamarák székelyein az illető kamarák területére, a szűkölködő kereskedelmi alkalmazottak rokkantság és aggkor esetén való ellátása céljaira segély-

kezve volt. S mikor meglátta a kibugygyanó piros vért, cseppet sem rézvért nékül hangon adta ki a rendelését, hogy carbolos vizet hozzanak ki. Azután homlokán csókolta nejét és ment a kasszinóba — Klopitzkyt játszani.

Kupferschmiedné félre lökte a carbolos vizet s idegesen ajkára harapott.

Aztán nézte, nézte a lassan csergedező vért s azt gondolta magában: oh, ha felszárna e vérről az örömtelen élet is!...

Még egy kísérlet tesz; ha az sem rázza fel ridegségéből, — úgy.... Nem; nem fogja tovább tűrni ezt a megaláztatást!...

II.

A vacsora idő már rég elmúlt s a patikáros ur még mindig nem jött haza. Nem volt ez ép szokatlan eset, sőt mindennapos. Hisz a szép asszony minden keserve innen származott.

Csak hogy, míg mások szenvedték, gyöttrődött miatta, ma inkább attól félt, hogy váratlanul betárlal toppanni. Pedig még nincs készen a tervével.....

Kovács Pali doktor ült vele szemben s mindenféle bohóságokat fecsegett.

Kupferschmiedné nem ligyelt rá, egész valóját tette föl. Ezerféle gondolatot vilantat agyán, — egy sem kitalálkozott kivihetőnek.

— Meg egy kicsit kényes is a dolog, ha félre érik, ha... oh, ha az a „ha” nem volna...

— Asszonyom, ugylátszik ma untatom? Kérdé Kovács néni keserűséggel.

— Nem, kedves Kovács, épen nem — felelé a

szép asszony, szenttelen, méla hangon, — csak beszéljen, jól e-ik fülemnek e hang.

Oja nyujtotta kicsi kezét Kovácsnak, hogy ne haragudjék.

— Ugye beszél, — edes Kovács — s nem veszi rossz néven, hogy felkem a hangra nem reagál? — S olyan edesen nézett a doktorra, hogy ennek fejébe szökött minden csepp vére.

És nézte, nézte azt a puha, feké kezét, mely pár pillanattig az övében pihent. Nézte merően azon áttetsző bőrről át, min lüktet a vér halvány kékes csikokban és érezte annak a puha bársony bőrnél az edes, kabitó illatát. És szivta — szivta magába azt az edes illatot ugy érezte, hogy ezzel az illattal annak a csodaszép asszonynak vére, leike az övébe száll át. Szivta, szivta és elkábult...

Megragadta azt a kis kezét, ajkához szorította és csókolt a hőszen, önfelédten merészen...

S a szép asszony e-ak hagyta, hagyta, hadd kábuljon el még jobban ez a bolondos ember...

S a terv egyes körvonalai kezdtek agyában kidomborodni.

E pillanatban egy éji lepke csapódott a lámpa-üveghez s addig-addig röpöködött körülötte, míg egyszer csak összepörölvé hullott a láng közé.

— Bohó lepke, — ugymond Kupferschmiedné s hangja kissé megremegett, — miért játszottál a tűzzel?!

S mikor Kupferschmied hazatért a casinóból, Fábos Karival, azzal a lenvirágszemű és sápadt arcú erdőszéssel, ki egyébként hűséges tarokktárs

volt, — Kupferschmiedné hévvel mélységes szenvedéllyel ülette át férjét, ki egy hideg érzéketlen csókot nyomott arra az alabastrom homlokra mely alatt az armányos tervek egész özöne rajzott.

Fábos Kari, az a sápadt arcú erdősz egy programot nyujtott át az asszonynak. A casinó hangyer-enyének programja volt.

Kupferschmiedné szemében a tűz kivillant s teljesér arcát a felszökő vér pirosra festette.

— Soha, soha jobb alkalom, susogta önfelédten.

— Beszélni akarok önnel Fábos, sugta mikor férje a gyógy-zértárba ment.

Fábos kérdőleg tekintett a szép asszonyra. S ez szeméinek tűzét belemélyesztő az erdősz ábrándos nagy lila szemébe s a két tekintet egy bújbajos harmoniába oladt össze.

Fábosnak egy arczma sem-rándult meg, csak szíve remegett a varázs alatt.

— Labos, tud ön hallgatni?

— Akár a sir asszonyom!

— Szeret ön engem?

— Ha száz élet volna e testben, mind a százat kiölném egyetlen szaváért!

— Jó tehát legyen szövetségem.

Oda nyujtotta kis kezét szövetségének s engedte, hogy az férfiasan megszorítsa. És atán hosszan, halkán beszélgettek...

— Meg kell lennie pattant fel a szép asszony izgatottan, — ha jó hírnevem lesz is az ára...

— Bizhat beuennem a férfiu becületében,

pénztárak létesítésének, a következő alapelvekből kiindulva:

1. A tervezett segélypénztárak célja az elagott és elszegényedett, legalább 60 éves korú elégt kereskedelmi alkalmazottakat, kik legalább 20 éven át kereskedelmi és iparkamarai kataszkör alá tartozó kereskedőknél működtek, évi nyugdíj alakjában segélyezni.

2. Az évi nyugdíj ilyen 20 éven át szolgált kereskedelmi alkalmazottak számára 240 forint, legalább 30 évi szolgálat után évi 300 forint; kereskedelmi alkalmazottak keresetképtelen özvegyei évi 120 forint vagy 100 forint segélyben részesülnek, a szerint, hogy van-e gyermekük, vagy sem. Árvák évi 30 forinttal segélyeztetnek.

3. A segélypénztárak kezelése a kereskedelmi és iparkamarákat, illetve annak ö-zsüléséből a tagok sorából kiküldött 8 kamarai tagból, továbbá erre a célra behívott 8 főnökből és ugyan csak erre a célra behívott 8 alkalmazottból, összesen 24 tagból álló curatoriumra van bízva. A kello előnyökök alapján teljesítendő ajánlatok elintézése a curatorium teljes ülésében döntő szavazati többséggel történik. A curatorium elnökét és alelnökét a kereskedelemügyi m. kir. miniszter nevezi ki.

4. Bizonyos, különösen érdemes alkalmazottaknál a feltételek tekintetbe vételét, illetőleg némi engedelmények is tehetőek.

5. A segélypénztár alapja azokból a befizetésekből létezik, amelyeket az illető kereskedelmi és iparkamra területen nyilvántartott kereskedők fizetnek.

6. A befizetések összege minden egyes alkalmazott után évenként I forintban állapítatik meg.

Ez a mód már első tekintetre is azt bizonyítja, hogy a főnökök súlyosabb anyagi megterhelteséről itt szó sem lehet; mert hiszen kétségtelen, hogy nem nevezhetjük nagyobb megterheltesnek azt, ha egy kereskedő p. egyik alkalmazottjának az eddigi 50 forint havi fizetés helyett ezután formálilag 50 frt 08 kr, illetve évi 600 frt helyett évi 601 frtot fog fizetni, a mint hogy például még nagyobb személyzetnél — mondjuk 60 alkalmazottnál — sem jät-zhat szerepet, ha az illető kereskedőnek a személyretrvató kiadása átlagos 24,000 forint helyett ezen 60 alkalmazottja után évi 1—1 frto; összesen tehát még 60 frtot fizetne. Az ily módon egybe gyűlt befizetések évenként feloszlásra is kerülnek, a mi helyesebb is, mint ha egy alap gyarapítására fordítatnának, mert hiszen csak a bpesti kereskedelmi és iparkamra területén az ily módon begyűlt összegből és a fent említett összegből és a fent említett tervezet alapján több száz, az egész országban pedig sok ezer kereskedelmi alkalmazott nyomorán volna segítve.

Nagyméltóságú Minister ur! Kegyelemes Urunk! Jól tudjuk, hogy ennak a tervezetnek remélt kereszülvitélével még nem érjük el azt az eszményi célt, a melynek elérésére fent említett

kongresszusok határozataik hozatalával törekedtek. De mert a nyomor elhnyítése nem tür hasztlást, teljes buzgósággal törekedünk egy oly módoak találására, melynek kereszülvitéle nagyobb akadályba nem ütközik. A fent említett tervezet alapján való segélyezés bizonyára nem jár a humánus kívánalmak teljes kielégítésével. De ha meggondoljuk, hogy az óriási apparatussal és ugy az állam, mint a kereskedőket anyagi tekintetben is igen terhelő kötelezettségekkel fentarott német törvény rendelkezései szerint a aggtkori ellátás csak a 71. életévben veszi kezdetét és akkor is a fenti tervezet előirányzásánál jóval szerényebb összegekben, akkor bizonyára szembeszökő az az előny, melylyel ez a tervezet ugy az egyszerű kezelést, mint a humánus óhajok nagytoku kielégítésével bír.

Nagyméltóságodnak a kereskedelmi alkalmazottak irányában mindenkor tanúsított jóindulatu érzése és humánus gonoszkodása, hisszük és reméljük, meg fogja találni a módot arra nézve is, hogy tisztességben megőregetett kartársaink, a magyar kereskedlem szerény napszámosai érdekében tett ezen előterjesztéseink kegyes elintézésben részesüljenek.

Budapest, 1899. szept. 28

Nagyméltóságodnak alázatos szolgál

A „Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete“ elnöksége. mint a kereskedelmi alkalmazottak II. orsz. kongresszusának végrehajló bizottsága:

Schlanger Mór s. k. titkár.

ZerkowitEmil s. k. elnök.

A pinceszövetkezetekről

(Folytatás.)

Ezekben megismerkedvén a szövetkezet mivoltával, vegyük most már fontolóra azt, hogy a pinceszövetkezetek hogyan látják el szükségleteiket és működésük által micsoda hasznokat nyújthatnak a tagoknak.

Vegyük fel megint a mindennapi életből egy példát. Valamely községben 100 szőlőgazda összesen 80 hold területtel pinceszövetkezetet alkot, megállapítván, hogy a tagok 1/3 kataszteri holdanként egy-egy korona névéréki üzletrész tartoznak váltani. A felelőség határa az üzletrészek ötszörösében szabotván ki, a szövetkezet fedezete lesz:

1. 160 üzletrész 100 koronával . . . 16,000 kor.

2. Az üzletrészek további négy-szereséig te rjedő felelőség . . . 64,000 "

Összesen . . . 80,000 kor.

Először is gondoskodnunk kell a felszerelésről és a berendezésről.

Vegyük számításba a 80 holdról átlag 25 métermázsájával várható 2000 métermázsza szőlőt; ebből lesz kereken számítva 1400 hektóliter must.

Hogy nagyobb termés se ejtsen benáduket zavarba, meg aztán, hogy gyorsan és kényelmesen dolgozhassunk, számítsuk az összes szükségleteket 1600 hektóliterre. Ez esetben a forgalomban levő árjegyzékek jó közepes minőségű áruit vásárolva, kiadásaink volnaak:

1. 1600 hl. hordó hektóliterenként 5 korona 20 fillérrel számítva 8,320 kor.
2. 10 drb. 20 hl. kád, 4 kor. 40 fillérrel hl.-ként . . . . . 880 "
3. 160 erjesztő lácsér [kötőgő] . . . 128 "
4. 2 drb. szőlőmalom, egyenként 80 korona . . . . . 160 "
5. 4 drb. sajtó, egyenként 300 kor 1,200 "
6. 1 " borsavattya teljes felszereléssel és 50 m. gummicsovel 600 "
7. Kézi szerek és eszközökre legfeljebb . . . . . 200 "

Összesen . . . . . 11,480 kor.

Ennyi volna tulajdonképen az befektetés, a melynek már az első évi üzletrészbefizetésekből ki kellene kerülnie. E kiadások ebből ki is kerülnének, de a legtöbb helyen nem is lenne azokra szükség, mert nagy megtakarítást érhetünk el azakk, ha a szövetkezet tagjainak jó karban levő edényeit, esetleg felszerelési és berendezési tárgyait venné át gondos és mérsékelt becslés alapján.

Ily módon a szövetkezet olcsón vásárolna; a tagoknak könnyebb volna az üzletrész törlesztése, mert a szövetkezetnek eladott felszerelési tárgyakért kapott összegeket fordíthatná az üzletrészekre, és a szövetkezet működésének megindítása a termelők nagyobb megterheltesére nélkül volna kereszülvitéhető. Nemcsak hogy a termelők felszerelésében fekvő üzleti tőke nem menne veszendőbe, hanem maga a szövetkezeti mozgalom is nagyobb gyorsasággal terjeszkehdhetne.

A mi pedig a helyiségeket illeti, ezek megszerzése nem igen lenne nehéz feladat, mert hiszen, különösen a régebbi hegyvidéki szőlőkben, mindenütt ki lehetne olcsón bérelni azoknak a tulajdonosoknak a pincéit és présházait, a kik a szövetkezetbe belépven, maguk ugy sem használnák már tovább ez épületeket. Ha pedig nem lehetne alkalmas helyiséget találni, vagy pl. az új szőlőtelepítéseken egyáltalában nem is volna még semmiféle épület, akkor a szövetkezet maga építhetne egészen csejserü berendezésű présházat, erjesztő kamarát és pincét.

Látnivaló mindezekből, hogy a pinceszövetkezetek nagyobb nehezség nélkül megalakulhatnak, a tagok csekély megterheltesével megszereshetik összes felszerelési és üzemköltéseiket, az Országos Központi Hitelszövetkezettől nyert hitel terhére pedig már szűretkor a termés értékének 50—75%-ig terjedő előleget nyújthatnak a gazdáknak; most még csupán a szövetkezetek munkásságát kellene részletesen és meg kellene világosítanunk azt, hogy micsoda

felelte Fábos ünneplés hangon s esküre emelte kezét...

III.

— Elég, elég Kovács, vezessen helyemre.

Ezt a szép Kupferschmiedné mondta keringő alatt.

— Szébb volt mint valaha! A tánc, mit szédítő hévvel lejtett, a titkos élvezet, a bűnnélküli kéj rózsáit varázsolta arcára. Az a pajkos bolondos jökevény pedig, mely őt magáé is elragadta, valami természetellenes vonást árnyékolat azok közé a rózsák közé...

Kovács Pali sohasem érezte magát annyira közel céljához, mint e muátságon.

A szép asszony forró levelete ott enyelgett arca, ajka izmain, hófehér keblének lázas pihegése betöltötte kéjsóvár tekintetét.

Kovács engedelmességet, helyére vezette Kupferschmiedné s az izgatottságtól kábultan örületes képtelenségeket í-csegett.

Az asszony nyugtalanul tekintett körül s hangy szórakozottsággal felelt Kovács fecsegésére.

— Apropos! látaléjremé? mit csinál? együtt van-e már a parthie?

Az orvos kérdőleg tekintett reá?

— Nos?

— Igen, igen, az öreg Kamóczyval diskurál...

— Szóval, unatkozik?!

— Hivtak harmadiknak, de kimentettem magam.

S ezt rosszul tette Kovács, — ha, ha, látszik, hogy nem született diplomatának, ha, ha, ha.

Asszonyom, mit jelentsen ez?

— Semmit, ha, ha! semmit szegény Kovács!

— Hedvig, ne kacagjon, ne vigyen örületbe!

Figyeljen maga rossz hadvezér, ügyetlen politikus, gyerek hős...

— Asszonyom mit tegyek?!

— Bohó gyermek, ha a férj unatkozik, az asszony mulathat-e kedvére?

— Értem—mormogta Kovács önfelédten. — Frigyes unatkozik, — egyszer csak itt terem és...

— És?

— A nő teljesíti kötelességét!

Ugy van és vége... vége örökre! tette hozzá a szép asszony csábító mosolyal.

Kovács fejéhez kapott, úgy érezte, hogy az szétrobban a feltölölő vértől...

Ez asszony vagy örült, vagy gonosz.

Megvan! hah, hogy előbb nem jutott eszembe!

Fábos! Kialtá visszafojtott lélegzettel, igen, Fábost nem látni, ő még nincs itt, ő, ő lesz a harmadik...

Kupferschmiedné megszorította a kezét...

Néhán perc múlva kocsi robogása volt hallható...

Kupferschmiedné halott halványan nézett utána.

— Most segis, őh jószágos Ég!

Elhagyta a tánctermet s a társagó felé szietett.

Ejjélt ütött az óra, mikor a táncolók a szünóra előtti utolsó csárdást ropták.

A kaszinó előtt kocsi állt meg, melyből Kovács szállott ki. Izgatott léptekkel haladt fel a lépcső-kön s egyenesen a táncterem felé tartott. S mikor az öltözött elé ért, az ajtó felnyilt és rajta a sápadt arcú Fábos lépett ki a szép Kupferschmiedné karján.

A szép asszony elragadóan mosolygott Kovács felé s szőke fejét bájos hanyagsággal nyugtatta vállán.

Kovács elhalványult, — tekintetük találkozottak. A düh egy elfojtott kiáltása tört ki ajakán.

A nyomorultak kijátszottak, — sziszegte s mint a kit szédítő csapás er, támoogyó léptekkel ment a játszó szoba felé.

Még nem tudta, mit cselekszik, mint az izzó lava ömlött a vér arcába. A szegény, a megaláztatás, a boszu érzete lorralta véré.

Kupferschmiedné szörnyen unatkozott, mikor Kovács az asztalukhoz ért.

— Nem láttatok Fábost? fordult hozzá Kupferschmied.

Kovács szemében egy sajátságos tűznek-lángja villant fel.

— Ha, ha, ha! szép asszonyok-t öleget! kacagott s hangja remegett az izgalomtól.

hasznai lesznek tehát az ilyen együttes eljárásnak?

A pinceszövetkezetek munkássága évről-évre a termés bevételeivel kezdődik. Leghelyesebb, ha az alapszabályok úgy intézkednek, hogy a tagok magat a szőlőtermést kötelesek beszállítani a szövetkezetnek és pedig zuzálanul, ép állapotban. Ez egyrészt azért jó, mert a szövetkezet jobban feltudja borra dolgozni mint az egyes tagok, kivált a kisgazdák, de másrészt szükséges azért is, mert akkor nem lehet tartani attól, hogy valamelyik tag tisztátalan edénybe szűri mustot, vagy éppen vízzel meghamijított mustot vagy bort szállít be a szövetkezetnek, s ezzel a többi termelőt mustját vagy borát is megronthatja, és a szövetkezet jó hírnevét veszélyeztetheti. Az igazgatóság meghatározza a tagok szűrési napjait s aztán a mint a szedést elkezdi, a szövetkezeti présházban az erre kigendelt igazgatósági vagy szövetkezeti tagok átveszik, megmészálják és osztályozzák a beszállított szőlőt. Az osztályozásnál legfeljebb 5-6 minőséget célszerű felállítani s ehhez képest kell megállapítani a beszállított szőlő becsértékét, melyben a szőlőt a szövetkezet átveszi. Az osztályozásnál figyelemmel kell lenni a szőlő fajtájára, a szőlő minőségére, mert az ép, egészséges szőlő többet ér, mint a rothadt, vagy jégverte, peronosporás vagy más ok miatt megrongált szőlőfőrt.

A kevert fajtájú szőlőt a benne előforduló fajták közepéért lehetne fizetni. A hol indokolt, tekintettel lehet az igazgatóság a szőlők fekvésére, mivélesmódjára is, és ehhez képest az egyes jobb fekvésű dűk-területek becsértékét drágábban, a rossz fekvésű vagy nagyon befűjtött szőlőket viszont valamivel olcsóbban állapítja meg. Ezek figyelembe vételével általában a beszállított szőlő mustjának cukor tartalmát lesz legelőszörűbb zsinormértékül venni a beszállított szőlő becsértékének megállapításánál.

(Folytatása következik.)

HIREK.

— **A hadsereg köréből.** A király Csanády Arthurnak, a Ferdinánd főherceg 48. sz. gyalogezred parancsnokának a Lipót-rend lovag-keresztjét adományozta.

— **Eljegyzés.** Berg-r Mór nagykanizsai kereskedő leánya: Anna kisasszonyt eljegyezte Weiss Sándor, Bo'dogasszonyról (Mosony-m.)

— **Athelyezés.** A m. kir. igazságügyi

— Bah! pedig okosabbat is tehetne — felelt Kupferschmid — ugy é Kamócy? egy parthie fölér egy armádia asszony ölelésével.

No nem mindig! pl. ha az asszony a szép Kupferschmidné...

A patikárus elhalványult s mereven nézett maga elé.

— Nos? mit mereszted reám bamba szemeidet? Nem értetted?

— Pimasz — ordított fel az a hüllővérű patikárus s kemény csapást mért Kovács arcába. Gaz rágalmozd!... s megtörten esett vissza székebe.

Pár pillanat múlva felkelt s mintha mámoros lenne, támolyogva ment keresni nejét.

Mikor a verandára ért, ott találta feleségét s Fábost, élénk beszélgetésbe merülve.

— Nyomorult! — kiáltott fel fuldokolva s öklét magasra emelve rohant nejére.

— Frigyes, édes szerelmem! sikoltott a szép asszony s ölelő karjait ferje felé tárta.

Kupferschmid keze bémultan hullott alá; szemei megtörték s ajkai tagolatlan szavakat mormoltak.

Negyed óra múlva a szép Kupferschmidné özvegy volt.

Egy lepke, mely a lámpa üvege körül röp-ködött, e pillanatban hullott szárnyszegetten a láng közé.

— Bohó lepre! — sugta a doktor a szép asszony fülébe, — minek játszál a tűzzel!.....

niszter Simonovits Kornél sádsi járásbíró-sági telekkönyvvezetőt a keszthelyi járásbíró-sághoz helyezte át.

— **Berendelés.** Dr. Lányi Sándor zalaegerszegi kir. törvényszéki aljegyzőt a győri kir. táblához tanács jegyzőül berendelték.

— **Tanítónőválasztás.** Beicán a jeleni kezett négy pályázó közül Grész Valéria okleveles tanárnőt választották meg tanítónővé.

— **Kántortanító-választás.** A vizeszentgyörgyi kántortanítói állásra jelentkezett három pályázó közül Székely József okl. tanítót választották meg.

— **Gazdsz-választások.** A keszthelyi m. kir. gazd. tanácsban — e hó 19-én és 20-án tartattak meg az iljusági választások, dr. Csanády Gusztáv igazgató elnöke alatt. — A „Segélyezylet” elnökevé egyhangulag Hoffmann Ferenc III. é. h. lett, — Bizottsági tagokká megválasztották: — Szabó István, Gruber Andor, Steindl László, Zathurecky Elemér, Angermayer Sándor, Etlényi G. János III. éves hallgatók; Matffy Andor, Zathurecky Nándor, Boross Laci, Csorba Sándor II. éves hallgatók, Kozáry Aurél és Horváth Andor I. éves hallgatók. Pótagok: Jákó Aladár II. é. h. Rozsnyay Mihály I. é. h. A „Deák Ferenc könyvtár” elnökevé egyhangulag: Csak Máté III. é. h. lett. Bizottsági tagok: Bernád Antal, Jankovich László, Etlényi G. János, Mantuánó Ernő, Fülöp Ede III. é. h. Mesterovits Iván István, Ily Aurél, Kádár Jenő rendes, és Felbiss Károly pótag II. é. h. Angermayer Károly és Horváth Andor I. é. hallgatók. A „Georgikon” önképzőkör elnökevé egyhangulag: Gruber Andor III. é. hallgató választották meg. — Főjegyző: Halász Dénes III. é. h. Titkár: Fülöp Ede III. é. h. Pénztárnok: Ehrenfeld Adof III. é. h. Aljegyző: Gallos Aladár II. é. h. Bizottsági tagok: Csak Máté, Hoffmann Ferenc III. é. h. Krén Rezső II. é. h. Truka László I. évi hallgató.

— **A népkonyha,** Jótékony intézeink közt első helyen áll a *Szegények Tápiintézete* (Népkonyha), mely több mint egy évtized óta igazán elismerést érdemlő módon végezi az emberszeretnek szentelt munkáját. Ebben nagy segítségére vannak földbirtokosaink, kik szívesen juttatnak a föld termékéből: burgonyát, káposztát, babot és más éféléket a népkonyhának, mely csakis ezen jótékony adományok folytán volt képes eddig is hivatását oly magasatosan betölteni. A Népkonyha november hó első felében ismét megnyílik, hogy befogadja a sors mostoháit és az éhező iskolás gyermekek százait. Bizvást hisszük hogy a humánusan gondolkodó gazdaközön-ség ez évben is segítségére lesz a népkonyhának, hogy ugy mint eddigelé, a jövőben is megfelelően emberbaráti hivatásának. Az adományokat a népkonyha helyiségébe (Zöldfakert) kérik küldeni.

— **Tornaegetli közgyűlés.** A nagykanizsai Torna-Egylet november hó 6-án esti 6 órakor a torna-teremben évi rendes közgyűlést tart.

A tárgysorozat a következő:
1. Évi jelentés.
2. A közgyűlés által kiküldött számvizsgáló bizottság által felülvizsgált évi zárszámadás feletti határozat-hozatal.
3. A jövő évi költségvetés megállapítása.
4. Az együleti tagok járulékaiknak megállapítása.
5. A választmány vagy egyes tagok, indítványai, — melyek a közgyűlést 24 órával előzőleg az egyület titkáranál bejelentendők, — fölötti határozat.
6. A tisztviselők és választmány megválasztása.

— **Járásai ipartestület.** A tapolcai ipartestület határozta, hogy járási ipartestületé

alakul át, még pedig oly módon, hogy hatáskörét a járás ugynevezett belső részére is kiterjeszti; mert a járás külső része a „Balatonfüred és vidéke ipartestület” körébe tartozik. E hatáskör kiterjeszthetése végett módosította alapszabályait, amelyeket a tapolcai főszolgabírói hivatal véleményezés végett megküldött a soproni kereskedelmi és iparkamarának. A kamara közgyűlése legutóbbi közös ülésén foglalkozott ezzel az ügygyel és iparszakcsztály véleménye alapján a módosított alapszabályokat jóváhagyásra ajánlja Zalavármegye alispáni hivatalának a 9. §. kivételével, amelyre nézve javasolja, hogy e szakasz-nak az előző évi tagsági díjjal hátrálékban levő tagokra vonatkozó rendelkezése törültesek.

— **Honvédegyesület Zala megyében.** A zalamegyei 1848—49-iki honvédek egyesületének alapszabályait a belügyminister jóváhagyta. Az alapszabályok értelmében az alakuló közgyűlés, amelyen a tisztikart és igazgató választmányt alakítják meg, november 5-én délután két órakor lesz Zala Egerszegben, a városház nagytérben.

— **Tornaszat.** A nagykanizsai Torna Egylet tornatermében a tornaszat folyó hó 23-án vette kezdetét. Gyakorlatok minden hétfő, szerda és pénteken este 6—8 órakor tartottak. Szívesen halljuk, hogy a Torna-Egylet működő tagjai az új idényben tényleg megleljenek ezen elnevezésnek, amennyiben szép számban jelennek össze a tornateremben, hogy a testedzés ezen kiváló sportját, kelőleg kultiválva, azt ismét felvirágoztassák városunkban.

— **Az ideai szűret és a borárak.** Mint minden esztendőben, ugy az idén is szűretkor valóságos mesébe illő olvas az ember a termés nagy-ágáról. Különösen egyes napilapok excoelának azzal, hogy hol Heves, hol Bihar, vagy Arad megyéből jelentik az ideai szűret fenomenális voltát oly tudósítások a'apjában, hogy egyes községekben még edényhiány is állott be és a gazdak viaszajtokba, teknőbe olajos hordokba helyezik el az újort. Ezen hírek ki-drebenben mindjárt olva-ható a must árának devalvációja is, mely 3—4 forinttal alacsonyabb a tavalyinál. Persze ezen tendenciózus hírekből egy szó sem igaz. Nem csak az országos átlag, de a megyei és községi termésár is alig nagyobb, közepesen a leg-zerencsés-ebb vidéken. Lehetnek egyes gazdák, akik talán tényleg igen jó szűretre örvendenek, de ez kivétel, míg a legtöbb helyen a peronospora, oidium és szőlőmoly annyira megviselték a szőlőt, hogy ahol látszatra jó szűret bízattott is, a must rosszul fizet. A tavalyi esztendő egyike volt a leggyengébbeknek, melyekről csak a statisztika számolt ad (20 évi óta kevesebb bor csak egyszer szűretett az országhban, mindössze 1.200.000 hektoliter), az ideai pedig csak alig valamivel jobb. Igen jól tudjuk, hogy ilyenkor csak hozzátevőleges számítás lehet eszközölni — ami halál'an feladat — azért a felől biztosak lehetünk, hogy 1 és fél millió hektoliternyi szükséglet mellett, az árak csökkenése egyáltalán nem volna indokolva. Azért tartunk a bort!

— **A szegényügy rendezése.** A szegényügynek régen huzódó kérdése nyer legközelebb elintézését. A belügyminiszteriumban ugyanis most dolgoznak egy javaslaton, amely hivatva lesz a szegényügyet végleg rendezni. Rendeletet intéznek valamennyi törvényhatósághoz, hogy az egyes vármegyék területén levő szegényeket írják össze, s a létsámot közöljék a belügyminiszterrel. Ennek elkészülte után fognak hozzá a szegényügy rendezéséhez.

— **Felügyelő asszony.** Fodor Anna oroszonyi lakós felségértés miatt került a nagykanizsai börtönbe. Több oroszonyi lakós állítja, hogy igazi radai stílusban lakadt ki a király ellen, mert nem vette be a fiat katonának. Az asszony erősen állítja, hogy nem emlékszik arra, hogy á radait emlegette-e, mikor gyarló fiát lebordta.

— **Közlekedés a Balatonon.** A „Balaton-tavi gőzhajózási részvénytársaság” igazgatósága Siótkes és Balatonfüred állomások között a rendszeres hajójáratokat e hó 24-én megszüntette. A Boglár — Révfülöp — Badacsony közti

Disz művek

ifjúsági iratok-, képeskönyvek-, és gyűjtemény-munkában

magyar-, német- és francia nyelven a legnagyobb raktár és választék.

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében NAGYKANIZSÁN

vonalon azonban a rendes közlekedést a jelenleg érvényben levő őszi menetrend szerint október hó 31-ig változatlanul fenntartja. Egész uszály-hajó-rakományokra terjedő szállítmányokat az összes államoktól a Balaton bármely pontjára továbbra is felvesznek szállítás céljából.

Allatgyógyászat. A ragadós állati betegségek állapota Zala-vármegyében a legutóbbi hivatalos kimutalás szerint:

Léptene: letenyei j. Letenyi 1 u. Tenyész-bénaság és hólyagos kiütés: letenyei j. Torma-föld 2 u. Sertésvész: alsó-lendvai j. Belatino 2 u., Hosszifalu 1 u., Kerka-Kutas 1 u., Petesháza 11 u., csáktornyai j. Ferencfalva-Mkófa 13 u., Réthát 5 u., kanizsai j. Balaton-Magyarod 1 u. Kis-Komárom 14 u., Nagy-Récsé 1 u., Pülsökfő Duzsnak 1 u., Szent-Jakab 1 u., keszthelyi j. Alsó-Zsid 6 u., Alsó-Páhook 2 u., Felső-Páhook 3 u., Köveskut 2 u., Keszthely 4 u., Nemes-Boldogasszonyfa 2 u., Sármellék 10 u., Szent-András 1 u., Szent-Györgyvár 9 u., Zalavár 1 u., Zala-Szántó 1 u., letenyei j. Becsehely 1 u., Bánok-Szent-György 1 u., Egyeduta 7 u., Keretye 1 u., Maróc 1 u., Tót-Szerdahely 1 u., pacsai j. Alsó-Rajk 1 u., Felső-Hahót 1 u., Kerecseny 7 u. Szahar 8 u., sümegi j. Csabrendek 1 u., Gogánfa 5 u., Gyömörő 15 u., Megyer 1 u., Mihályta 1 u., Rigács 5 u., Sümeg 2 u., tapolcai j. Aszófő 13 u., Hegyeud 13 u., Mindszent-Kálla-Kisfalud 14 u., zala-egerszegi j. Andrásida 1 u., Döbréte 6 u., Nemes-Láti 16 u., Pusztá Ederics 1 u., Pusztá-Szent-László 1 u., Sárhida 19 u., Zala-Egerszeg város 1 u. A sertésvész az országban a lefolyt héten ismét csökkent, mégpedig a múlt heti állapothoz képest 45-öt kevesebb a fertőzött köz-égek száma, mely még mindig 1291.

Magas és legmagasabb körökben Mes-mer teát isznak. — Ezen tea kiváló jószágánál fogva saját magát ajánlja családrol-családra és ma már ez a legerjedtebb teafej. — Minta csomagok 50 krtól 1 frtig kaphatók Sirem és Klein cégnél Nagykanizsán.

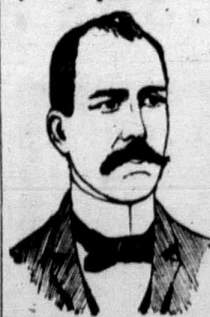
Notiz. Az osztályorsjáték a banküzletről régóta meggyökerezett egész sor elfogultságot szüntetett meg. Hisz a nagy közönségnek igazában csak most volt rá alkalma, hogy az üzletnek ezzel a nemével is megismerkedjen és meggyőződjön róla, hogy a bankár is, kit az osztályorsjáték különben fölarusítónak nevez, a legzigorubb lelkiismeretességgel viszi az üzleteit. Az ismeretesség lett nagy fölarusító közt Lukács Vilmos (V. Fűrdő utca 10.) csakhamar a legnépszerűbb lett. Abszolút megbíhatósága és üzleti előékenysége a régi jeles sorsolási szakembert a közönséggel is megkedveltették úgy hogy az ő fölarusító üzletéből való osztályorsjegyeknek bizonyos nimbusuk van. Lukács Vilmosféle osztályorsjegyeket keresnek azok, a kik az osztályorsjegyeknek nyerő valószínűségét fokozni akarják. Most is nagy lesz a kelendőségük, hogy piacra kerülnek az V. osztályorsjáték első osztályának sorsjegyei. Az új sorsjáték nagyérdéku jáékterve ezáltal is örvényezzer nyeresémet biztosít a sorsjegyek tulajdonosainak, s e nyeresemények között egész sor olyan van, a mely a szó szoros értelmében vagyonos emberré teszi a megnyerőt.

Eladó ház. Nagy-Kanizsán a Kármacsy-utca 20. sz. n. 4 inkással bíró földszintes bérház gyümölcsös kerttel és háromnegyed hold szántófölddel szabad kézből eladó. — Bővebbet Szabó Antalné m. kir. állatorvos neje Veszprémben. —

Ataxia.

Már e szó etimológiája is eléggé elárulja, hogy ez a borzalmas, eddig gyógyíthatatlannak hitt betegség hogyan bánt el alosztályait. A test funkcióinak megzavarása. Minden mozgás rendje és szabályozottsága megszűnik; a beteg olyan, mintha széllel érné és mintha béna volna, mely bénaság különben csak látszólagos. Gyakran a szemizmokat is baj éri és a látás gyöngül. Idegfájdalom, gyomorhaj támad és bizonyos izmok egészen elhalnak. A mikor a beteg fekszik megvan ismét az ereje de ha áll, akkor mozdulatait nem tudja úgy összehangolni, hogy meglegyen a kívánt hatásuk talpát erősen odanti a földhöz s mindenbe belelökösik. Szárkületkor egyáltalán nem tud járni. Ha szemét becsukja is, lábszárait egyvél illeszti, elveszti egyensúlyát és előre bukik. Teljes kifejlődésekor az ataxia a legnagyobb veszedelmebe dönti alosztályát. Fájdalma növekszik, a villámgyorsasággal jelentkező fájdalom mint rövidebb időközben lép föl és gyakran gyomorfájás kíséri. Végül megbetegszik a felő és a szerencsétlen ember a halálé. Az ataxiának ezek a tünetei. Okvetlen szükséges, hogy e borzalmas beteg-

ség ellen alkalmas szert használjunk. A következőkben elé mondjuk Leroy Konstant ur esetét. A astines-ban, Sablé-mellett, Franciaország, Santhe-Departement) az ő megmentője a Pink-pilula volt.

— Két év óta írja levelében olyan betegség gyötört, melyet egy orvos sem tudott meggyógyítani, sem enyhíteni. Egy fűzet, mely a Pink-piluláról szólt ismét reményt adott nekem, és e reményemben nem is csalódtam. Ataxia gyötört, tizenöt hónapig feküdtem, nem tudtam mozogni se kezemet, se a lábamat. Jobb szememmel már nem láttam és nem tudtam megszólalni. Követtem az előírt gyógyító módot és ma újra tudok dolgozni és egészséges vagyok. Ismerősimet a kik már egészen elismerték attól, hogy engem jarni lássanak

rendkívül meglepte a változás, melyen keresztül mentem. — Az ismök erősítésével gyógyították meg a Pink-pilulát ezt a betegséget, valamint azszal, hogy új erőt adtak a vérnek és kúszást se szenved, hogy éppen ez a hatásuk más kevésbé veszedelmes betegségnél is, minő pl. az idegesség, sárgaság, vörösségesség, túleröltetés stb. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legfőbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: Trök József gyógyszerárban, Budapest, K. Ály-utca 12.

KÖZGAZDASÁG

A gabonauzletről. Az árak naponkint csökkennek feltartóztatlanul Budapesten a buza ára ma 8 frt, ala hanyatlott. Nálunk arányilag még jó ára van a búzáknak, de a kereslet itt is megcsökkent már s csak napok kérdése, hogy budapesti paritásra jöjünk.

Mai áraink:

- Buza 8 frt 10-20.
- Rozs 6 " 20.
- Árpa 6 " "
- Bab 6 " 60-70.
- Zab 4 " 80.
- Bükköny 6 frt.

CSARNOK.

E. R. emlékkönyvébe.

Alighogy megüsmertelek,
Máris távozól,
S ki tudja, láthatlak-e még:
Az életben.

Elválaszt a távol köde
Mindörökre tán,—
De emléked szívemben él,
Barnaforú lány!

Homlokod, ha legyezgeti
Enyhe fuvalom,
Lenge szárnyán Te Hozzád száll
Fájó sóhajom.

Hallgasd meg a méla sónját,
Bájos Rosittám;
S ne felejs el mindörökre,
Gondolj néha rám?

Reéz Pál.

Nősülő barátomnak.

Most hogy megnyílt néked a földi menyország.
Ó hadd szóljak én is, lelkem fele hozzád
Üdvözöl szavakat,
Hisz oly rokon szívünk, ha a tiéd boldog,
Az enyém is ujjong, a mit hát én mondok,
A szívemből fakad.

Szeress lángolóan, édes únefeletem.
Mert más nem boldogít e szív életemben,
Csak forró szerelem;
Forró, óh de nem vad, puaktító szenvedély,
Hanem a mi színi, ártatlan szívbe kél,
Áldást csak, az terem.

Temesd el szívednek minden hiú vágyát,
Mézes szerelemnek rózsabérké vár rád
Smáz' édes titkokkal!
A kik a kincset, hirt és gyönyört imádják,
— Szívük nyugtát soha, sehol se találják —
Ne törődj azokkal!

Lásd én is keresem szomszúságon vágygyal
Csillag, virág titkát egy életen által
S hiába, hiába...
Csak mikor rám nézett enyhe alkonyatkor
Két mosolygó kék szem, akkor láttam, akkor
Az élet titkát!

Halhatatlan vagyok, végtelen remények
Bennem is támadtak s fölrepült a lélek
Álmaj-egébe!
Hej az igaz időt még is ott lettem meg

Ólában az édes földi szerelemnek,
Kéjes lában égvé.

Nincs édvösség másban, csak a szerelemben,
Amikor a szíved dobbanva megrebben
Angyalod kebelén.
Óh, a ki nem szeret, koldus az csak, koldus,
Mindenben bár legyen mial Dárisus oly dás,
Mégis nagyon megény!

Szeress hát édesem, szeress, szeress mindig,
Akkor is ha szíved nyugalomra intik
Majd az óz hajfűrtök!
És ne csak zokos es az egy-két ige,
(Mást egy se adhatok.) — amit néked ime
Menyekszőre koldok.

Gergye Sándor.

Baross minister, meg Kala Pál gazda.

Irta: Kőrmendy Pát.

Nem is olyan igen régen történt, hogy elkészült a „góceji vasut”. Szép Zalavármegye székhelyétől délnek halad, s majd hogy nem Horvátország szelénél áll meg az a füstös igyekezet. A vármegye Gócejnek nevezett részét szeli át, azt a hepe-hupás földet, melynek jó népe ilyen furta masinát — azelőtt még csak pingálva se látott talán soha. Nem csoda, ha azután kíváncsiak is voltak reá.

Kala Pál uram, Görbeszeg gazdája türelmetlenül számíllta a perceket, a rétháti ujdun-uj vasutállomáson, hogy hát mikor is ér már oda az az Isten csodája.

— Nem igaz dolog lehet ez, — kockáztatja meg a szót türelmetlenül Kőlnöz Csica koma, Kala Pál uram háta mögöl. — Becsaptak minket.

— Dehogy; az nem lehet. Elmagyarázta nekem a körösztíam. Tudja kelmed az az árva Sándor gyerek, aki tavaly került haza három csillaggal a katonáéktól. Huszár volt ott is; itt meg a va-paripát nyergei, gyeplőzi, hogy ki ne rugjon a hámból...

Egyszer csak éles fütty hangzik és a következő percben robogva tűnik elő a mozdony az erdő mögöl. Felbokrértázva lobogozva, baladt az állomás felé. Harsozó éljenzéssel fogadták az egybegyűlteket, csak Kala Pál uram nem tudott szóhoz jutni, annyira meglepte, az, amit látott. Kiszálltak az utazók. Az egyik fényes kocsi-ból egy hatalmas termelő ur lépett ki; őt figyelte, őt kísérte az egész tömeg. A notárius ur is öbozsa beszélt; olyan szép volt ez a beszéd, hogy beillett volna ünnepi prédikációnak.

— Ugyan, ki légyen ez a nagy ur? — Kérdé Kala Pál uram az egyik mellette állótól.

— Baross miniszter ur ökegyelmessége.

— Hm!

— Lássá kelmed, öneki köszönhetjük ám ezt a vasutat.

— Ne mondja! A réthátiak is?

— Azok is; meg sokan, sokan ebben a szép hazában.

Kala Pál uram Kőlnöz komájával együtt oda furakodott a kisérő közé; szemtől szembe akarta látni a hatalmas embert, aki vidám beszélgetéssel elegyedett egyikkel-másikkal. Észrevette Kala Pál uramat is a miniszter és mosolyogva megaszólította.

— Nos, lelkem, eljött vasutat nezni? — Ugy-e helyre egy munka ez?

— Nyígon is helyes, kegyelmes uram; csak egy hibája van.

— Es mi legyen az a hiba?

— Az, hogy nekünk, görbeszegieknek, nem füttyöl. Nem arra terelték az inzellereket azutját... Uj, kegyelmes uram, ha segíthetne rajta!.....

— Sok pénzbe kerül, az államnak meg most kevés van. Lassan csurog az adó, a vasutra való.

— Ugy-e mondtam, — fordul vissza komája felé, Kala Pál uram, — ugy-e mondtam, hogy fizessék ki a porciót annak idején... Kegyelmes uram, én is tartozom meg a Kőlnöz koma is vagy öt forinttal; tessék kifizetjük. Könyörgünk: tegyen hozzá egy-két forintot az államkasszából, hadd ódalogjon felénk is ez a höppögöt masina.

— Ne bánták; majd csak otthon fizessenek. Ha az Isten üt, azon lesznek, hogy kelmeteknek is füttyöljön a vasut; csak jó honpolgárok legyenek.....

.....Egyszer csak azután megkondult a lélekharang. Sirt egy gyászos özeveg, sirt a két kis árva; könnyezett az egész ország. A gyászlobogók

szomorúan susogták: hogy nagy veszteség érte a hazát!.....

Kala Pál uram, meg a Kölönc koma pedig várva várták azt a füttly-szót, mit a jó kegyelmes ur megígért.....

— Ugy-e azt mondta a kegyelmős miniszter, édes komám, — hogy ha 5t az Isten élteti, lesz még nekünk ia vasutunk. Pedig a jó Isten éltetni szokta az ilyen kegyes, jó embert.

Valamelyes ügyes-bajos dologban egyszer a község-házához hívták mindketőjüket. Ott azután szóbeszéd közben megtudták, hogy kit siratott a lélekharang, az a gyászos özvegy, az a két kis árva; és hogy miért borult gyászba az egész ország..... Baross Gábor halt meg, ... a jó, a kegyelmes ur.....

Kala Pál uram oda szól Kölönc komához egy öreg könyveppet törölven ki szeméből: *

— Meghalt az a jószág; az Isten nyugosztalja!..... Megléssa komám, nem füttlyt nekünk a vasut soha,.... de soha!!

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

Ki akar 400 márkát

havonként könnyen, tisztességesen és risiko nélkül keresni? Tudassa címét azonnal levélbélyeggel felmelve V. 21 az alatt K. F. Wojtan, hirdetés-irodával, Leipzig-Lindanus.

Hirdetések

felvételnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

NAGY-KANIZSÁN.

SÜRGÖNY! CIRCUS ENDERS

Ma csütörtökön október hó 26-án. nagy monstre

Parforce előadás.

a műsor 20 számból áll

vagy két előadás egy estén.

Nagyérdemű közönség! ezen nagy monstre parforce előadás még eddig minden városban nagy vonzerőt fejtett ki, és a legnagyobb sikerrel részesült az igen gyors és pontos keresztulvitele által. El ne mulassza senki a mai előadást megnézni, mert ma kétszer annyit lát mint más estén, anélkül hogy több belépti díjat fizessen, vagy több időt töltsön mint más estén.

A nagy érdemű közönség szíves látogatását kéri kiváló tisztelttel

az IGAZGATÓSÁG.

Helyárak és kezdete mint rendszeren.

Holnap pénteken

utolsó High life estély!

0|***0***

Igen sok külföldi

francia, angol és német szer van hirdetve és ajánlva 256—40

FIATAL EMBEREK RÉSZÉRE

esőbántalmak és folyások ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a

a legcélszerűbb és legjobb a

Santal-Egger

alkalmazása, mely a legjobb minőségű Kelet-Indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1irt 50 kr; postán bérmentve, a pénz előleges beküldése mellett 1 irt 70 kr., 2 üveg 3 irt 20 kr., 3 üveg 4 irt 50 kr.

Gyógyszertár a Nádorhoz

BUDAPEST,
VI. Váci-körút 13.

Gyümölcsfa

legnemesebb fajokban: Alma, körte, cseresznye, meggy, barack szilva, ringló, dió dús választékban

magas törzsű szép koronaerős fa 40—50 krért (száza 30—40 frtért)

319—3

törpe fa dréja 50—60 krért;

azonkívül díszfák, díszbokrok, tülevelűek a legkülönbélebb fajtákban kaphatók. — Csokrok minden válfaja, sarkosoruk a legújabb formákban gyorsan és pontosan elkészítenek.

Janda Károly

mű és kereskedelmi kertészeten Nagy-Kanizsán.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

MEGHÍVÓ

A LETENYEI ÖNSEGÉLYZŐ-EGYLET SZÖVETKEZET

EZ ÉVI RENDES

közgyűlését

1899. évi november hó 12-én délután 2 órakor tartja az intézet saját helyiségében, melyre a t. tagokat ezennel meghívjuk.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az évi mérleg bemutatása az igazgatóság és felügyelő bizottság képesán; annak megállapítása; az igazgatóság és felügyelőiség részére a felmentvény megadása.
2. A felügyelőiség megválasztása. (Három rendes és két póttag) és a könyvvezető megválasztása.
3. A közgyűlési jegyzőkönyv bitelesítésére két szövetkezeti tag kiküldése.
4. Esetleges indítványok.

AZ IGAZGATÓSÁG

Szerkesztőség:

Városház-épület. Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta a délutáni 4-5 óra között.

Időintézkedés a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

NYILTÁR PETITÓRA 10 krajcár.

Előfizetések, valamint a hirdetések vonatkozásában Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Bérmegtelen levelek csak ismert emberek felől fogadhatók el.

Egyes szám ára 10 krajcár

Nagy-Kanizsa, 1899.

Felölös szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Vasárnap, október 29.

A megye fia.

Egyik erdélyi törvényhatóság okos határozatot hozott nemrégiben. Ez a határozat, mely valóban megszívlelésre méltó, a mai különös világban nem keltett megérdemelt feltűnést és nem is vivott ki magának általános helyeslést, mert manapság csak szenzációkra éhes a közönség, kivétel nélkül mind a politikában, mind pedig a társadalmi akciók terén. Vannak azonban még hála Istennek néhányan, a kik gondolkozni tudnak és a kik a nagy százdvégi zürzavarban nem siklanak el egy oly fontos indítvány fölől, a mely mindenképpen nagy és üdvös átalakulásokat volna hivatva előidézni.

Kolozsvármegye törvényhatósági határozatát — mert hisz erről van szó — nem részletezzük e helyütt, csak a magját adjuk vissza; s ez az, hogy a kerületek olyan képviselőt válasszanak maguknak, a ki a körükből való, a ki ismeri a bajukat, a ki a megyében otthonos, szóval a ki a... megye fia.

A ki ezt a bölcs határozatot bölcsében olvasta, az egyszersmind annak ma-

gyarázatát is nyerte az indítvány betérjesztől; de mi úgy hisszük, hogy itt minden részletesebb magyarázat és indoklás teljesen fölösleges s nem is kellő nagy ész: beismerni az igazságot, hogy egy megyebeli ember mindig hathatósabban fogja képviselhetni kerületét, mint az, a kit az ország tulsó széléről hoztak el, s a ki oly ismeretlen és járatlan a kerületben, akár ha egy zulu-kaffert hoznának oda.

Olyan természetes és kézzelfogható igazság ez, hogy csodálkozunk kell rajta, hogy ez még nincsen így alkalmazva a gyakorlati életben; mert hisz a kerületek kevés kivétellel oly férfiu által nyerik a reprezentációt, a kit a választási mozgalmak előtt még hírből sem ismertek a megyében s a kit tisztán a magán- vagy pártérdek küldött le a központból.

Vessük föl a kérdést: képviselője ez a kerület polgárainak? Nem, bizonyonyal nem. Még abban az esetben sem, ha lelkiismeretesen veszi föladatát, mert gyógykezelhet-e beteget az orvos, ki nem ismeri a bajt?

Politikai doktor is lehát a józan ész szerint csak az lehet, aki évek során

át gyűjti tapasztalatait egy szűkebb körben, a melynek érdekeit aztán védnie kell s a melyet képvisel a törvényhozás színe előtt.

Csak hogy mennél kézzelfoghatóbb igazság rejlik a kolozsmegyei határozatban, annál nehezebb annak a közéletben érvényt szerezni. Hiába, ez az, ami a magyar állapotokat mindenben jellemzi, s ezért mondják rólunk külellenségeink, és pedig találóan, hogy a magyar csak akkor veszi észre a háza égését, ha arra a szomszéd figyelemzeti. Bezzeg volna csak úgy, hogy természetesen Angliából jönné hozzánk híre az ily javaslatnak, mindjárt két kézzel kapnának utána.

De ne panaszkodjunk. Ne piszkoljuk saját fészünkét... Elég az hozzá: mi úgy véljük, hogy az ily határozatot nem lehet kényszerítéssel s a törvényerjével a való életbe átvinni. Olyan valami ez, mintha törvény volna róla, hogy az embereknek napjában enni is kell! De az erre való rákényszerítés tiszta neveltség, mert ezt már a józan ész is így rendel.

Józan ész! Már másodszer hivatkozunk

TARCA.

Dalok.

I. Szereltem.

A szív, mely egyszer érzelt rendületlen,
Szerelmi lángja nem fogy el soha,
A föld alatt is igaz szerelemben
Örökké lobog minden szem pora!

A szív sebére nincs gyógyító balszam,
Az érző szív fájdalma végtelen,
Boldog, százszorta boldog az, ki soha
Nem tudja mi a titkos szerelem...

II. Szeretnél!

Ah, szeretni rendületlen,
És egyedül ő érte őni csak!
Szerelmesen karunkkal átölelni,
Miként a nap a kis virágokat:
Vigasztalni, ha éri fájdalom,
Megtüntetni ha éri bánatfalom,
Virrasztani ör-angyalként fölötté,
Teljesíteni összes vágyait,
Leolvasni szeméből óhajátait,
S kitanulni szeme pillantását,
Letörlni könnyeit, hogyha sir,
Érte élni, míg eltakar a sir,
És mondjátok, mi miadézért jatalunk?
Egy szép mosoly, egy édes csók... Igen!
Egy szép mosoly, egy édes csók, a melynek
Varázsa ott van a szívemben!

Kovácsy Berta.

Halottak napjára.

...Megkondu a lélekharang. Tompán; szomoruan cseng-bong a hangja; mintha csak a sirok nyirkos mélyéből törne elő.

Valami hideg borzongás rohan át idegeinken; valami nyomasztó gondolat nehezedik elmenkre; nem tudunk szabadulni tőlük; a lélekharang kísérteties kongása rajzává teszi egész lényünket. Halottak napja van.

Szomoruan, hallgatagon vándorlunk egy hely felé, melynek kapuján belül oly félelmes, oly rettegett lassu hangon suttog (ülünk) a szellő... a halál hideg fuvalma; hol oly tragikus regéket mondanak el a vágyak, küzdelmek, óhajások letört, sirhalmokra borult szárnyai.

Imbolyogva járunk a felhantolt sirhalmok között, és elmerengünk a felettük kigyuladt halványan lobogó szöveteknek ezreire.

És e nyomasztó s fenségesen szomorú hangulat közepette megrendül szívünk; pillanatokra bár, oda szegződik tekintetünk s minden gondolatunk, életünk határkövéhez: a sirhalmokra tűzött kereszt-hez. Ki irhatná le hűségeken a gondolatokat, melyek akkor átvillannak agyunkon? Ki mondhatná el azon érzelmeket, a maguk ezerféle rezgéseikben, melyek akkor átsibongják, átszáguldják szívünk minden idegszálát?

Senki.

És mi csak nezzük némán, mereven életünk

határkövét s rettegve halgatjuk, érezzük a szív siralmas, adáz harcat, az idealizmus magaslatáról aláhanyatlott érz sivar, vigasztelküll elméletevel.

Megrendülünk; köny gördül alá elhalványodott arcunkra; ellenünk érezzük zudulni a természet örök lenséges törvényeit, — s haliani velük a sokszor meggyalázott örök Eszme haragvó, dörgő szavát: „Memento mori!”

Futni, menekülni, felülemelkedni törekszünk ez idegrázo harc fölél, de gyengék vagyunk... aláhanyatlunk; le vannak törve, mik telemelnekek; hitünknek erős szárnyai.

És mi révedező tekintettel keressük a vigasztalást, a reményt e nyomasztó pillanatokban; és megakad tekintetünk újra életünk határkövén a hideg sirkereszten, melyről oly meleg szeretettel tekint reánk az örök Ige... a mindenség vértanuja.

Nezzük hosszan, hosszan és érezni kezdjük a szív diadatat a sivar érz eltévedt tanai felett. Felcsillan eltévedt hitünknek világa s mi mohó szívjuk magunkba kisugárzó, enyhét, reménynyújtó vigasztal.

Oh! az a kereszt oly mélyrehatóan tud beszélni lelkünkkel; oly némává, megsemmisülte tud tennit a hivalkodó érz sivar tanait.

És az örök Eszme, az isteni vértanu ajk egyre suttog édes, biztató hangon: „Ne félj, n csüggedj ember... tekintés keresztemre... Ez kö össze a földet az éggel; ez az élet fája, me

Butor áruház

WEISS JAQUES Nagy-Kanizsán.

Teljes salon, ebédlő és hálószoba berendezések

Nagyon szolid kiszolgálás, mérsékelt árak.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Képes árjegyzék, rajz és költségvetés kívánatra ingyen.

rja. Pedig éppen ez az, ami sokszor hiányzik a politikai ténykedéseknél. Imádkoznunk kell még azért a korért, a melyben a józan észnek döntő szerepe jut, tekintve a pártérdektől s az egyes polgárok privát érdekeitől. Sajnos, messze vagyunk attól.

Ily viszonyok között jehát csak arra lesz jó a kolozsvármegyei határozat, hogy öntudatra rázza a polgárokat. Ilyenformán például: »Kell-e nektek olyan képviselő, akit nem ismertek, a ki liteket nem ismer, a ki nem a véretekkel való vér s a hústokból való hus? Segíthet-e ez rajtatok...? Nem.«

Nehéz azonban ezt a »nem« szócskát kimondani; különösen, ha pénz, bor, fuvar-dij, regale, vicinális, meg tudja patvar, mi minden hangzik a kortések szájából.

Pedig előbb-utóbb a saját érdekünkben ki kell mondani. Meg kell embeirelni magunkat, — itt az ideje — hogy a megye alapos ismerőit, a megye fiait tegyük meg képünk viselőjévé. Határozat nélkül! Törvény nélkül! Ezzel aláírónk politikai érettségünk bizonyítványát.

— A katolikus papok kongrua-ruja.

A katolikus kongrua rendezésére kiküldött országos bizottság javarészen már elégezte munkáját; az egyházi jövedelmek összeírásának felülvizsgálását; ennek eddigi eredménye alapján körülbelül évi harmadfél-millió forintra lehet tenni azt az összeget, mely a katolikus papok jövedelmének kiegészítésére szükséges lesz. E kiegészítést a katolikus püspöki kar tudvalevően a sajátjából fogja adni s azért szakadatlanul folynak a tanácskozások arról, melyik lenne az erre szükséges kongrua-alap megteremtésének legalkalmasabb módja. Abban az egy évi pontban már teljesen megállapodtak, hogy minden más segítség nélkül, tisztán a nagyobb egyházi javadalmak jövedelméből, a püspökök, káptalanok, javadalmas prépostságok és apátsá-

gok önkéntes megadóztatása után fogják az alapot megteremteni. A részletekről két javaslat fekszik a püspöki kar előtt. Az egyik szerint 50 évre nagyobb törlesztés kölcsönt vesznek föl; ez a kölcsön olyan nagy lenne, hogy évi kamataiból fedezhetnék a felkészek fizetésének javítására szükséges összeget. A törlesztés évenként történe és a nagyobb javadalmások természetesen többet fizetnének a kongrua-pénztárába. Így az egyház 50 év alatt nagy készpénz-töklét szerezne a kongrua-pénztár alapja gyánánt. A másik terv szerint a kongrua-adó örökös teherként nyugodna a nagyobb egyházi javadalmakon. Így a mindenkori javadalmásokra kisebb összeg esne évenként, mert tulajdonképpen csak egy nagy töke kamatját fizetnék, de a töklét sohasem törlesztenék. A teher így kijutna ugyan, de viszont az egyház töklét nem szerezne, sőt örök időkre megterhelne a papi birtokot. A püspöki kar a közel jövőben eldönti a kérdést és eglatemlyik tervet elfogadja, kikérve ahoz a király bejegyzését.

Temetői rend halottak estéjére,

A rendőrfőkapitány a következő rendeletet bocsátotta ki:

5793 RENDELET.
1899

Halottak napjának előestéjén, azaz f. évi november hó 1-én a római katolikus temetőben a szokásos kegyelet zavartalan nyilvánítása, valamint a közrend érdekében a következő intézkedéseket léptetem életbe, melynek szigorú megtartására a közönséget a saját érdekében felhívom:

A temető közép fűtján, valamint aszelebb oldalutakon is a járókelők folyton a baloldalon tartoznak haladni.

Az utakon való megállás, álldogálás, valamint a kutyáknak a sarkterbe való bevétele szigorúan tiltatik. Dohányzás a kegyelet nyilvánítás ideje alatt, vagyis déltől fogva a temetőben szigorúan tilva van, hasonlóan tilos a lámpák, koszorúk, virágok megérintése és rongálása, sírhalmok gázolása vagy hasonló kegyelet elleni cselekmények. Ugyanezért felhívom a szülőket, gyámokat, iparosmestereket stb. hogy gyermekeiket vagy tanoncukat je-

lűgyelet nélkül és egyedül a temetőbe ne eresz-szék.

Ezen alkalommal a koldulást szigoruan eltiltom. Péksütemények, cukrász- és cukorsütemények, gesztenye és gyümölcs árulása ugy a temetőben, mint a szentgyörgyvári uton tilos. Kocsikkal a temetőhöz csak a szentgyörgyvári térnek a Kisfaludy és ezzel szembe a Mezei-utca által határolt részéig szabad menni s ugyanazért a kocsiknak sorrend szerinti állóhelyeül a közkórház előtti tért jelölöm ki.

A sírok kiválóságosulásának megkezdése nincs időhöz kötve, azonban este fél 9 óra-kor az összes lámpák eloltandók és haza szállítandók, mert pont 9 órakor a temető bezáratik.

Bábosok részére, kik gyertyák elárúsítására jogosítvaók, sátrak felállítására a hid és temető közti tér jobb és baloldaltól jelölöm ki, olyképpen, hogy a sátrak egymástól 6 méternyi távolságban álljanak. — Fűszerkereskedők, kik nyilvános helyen meghozottak által hajtának gyertyákat elárúsítani, tartoznak ezt a megbízott egyfén megnevezése mellett az erre szolgáló tér kijelölése végett a kapitányságnál folyó évi november 1-én délig bejelenteni.

Mindazok ellen, kik ezen rendelet rendelkezéseit megszegik, a kihágás eljárás fog folyamathatá tételni.

Miután a koldulást, mint a kegyeletet mélyen sértő cselekményt eltiltom, hogy a nagyközönség adakozó kedve mégis kielégítést nyerhessen, intézkedem, hogy a köztemető bejáratánál egy rendőr felügyelete alatt álló persely álljon a közönség rendelkezésére, ezen perselyt a t. közönség figyelmébe ajánlom azzal, hogy ezen perselybe összegyűlendő összeget a helybeli jótékonyasági egyettség és a koldulástól ezuttal eltiltott koldusok között arányosan fogom felosztani.

Nagykanizsán, 1899. október hó 28-án.

DEAK PÉTER
rendőrfőkapitány.

Szabályrendelet-tervezet a rendőri bejelentésekről.

1. §. Nagy-Kanizsa rend. tan. város állandó lakosai, valamint a területén tartózkodó idegenek lakó- és tartózkodási helyének nyilvántarthatása

legyőzte a halált, s mely feltámadást derit majd a sírhalmok fölé is, hogy újra és örökké élj bezzem és velem.*

Megkönyebbül szívünk a hit szavára; s míg imáink között könyünk perdül szeretint sírhalmára: fájdalomtaka átleni a megvigasztaló boldog tudat: „Mors tua, non erit aeterna!”

Halottak napja van!

Menjünk hát a temetőbe s tanuljunk meg a néma sírkeresztől hinni, szeretni és remélni.

S ha elsírtuk könyeinket, elzokogtuk keserveinket, megnyíhul a zaklatott lélek, enyhületes balszámot hint reá a hit szava: hogy feltámadunk.

Menjünk, járjuk be a halottak csendes birodalmát s tanuljunk lemondani a hiu-ágról a sírhalmoktól; s tanuljunk felemelkedni az istenség, a hit eszméjéhez a megemlékezés halvány szövetekétől.

Halottak napja van!
Meggondul a lélekharang...

Oremus pro fidelibus defunctis!

Stampay Miklós.

Falusi történetek.

— Fabián kontra Sebestyén. —

Irtó: Köröndy Pál.

Az öreg Fabián, meg a Sebestyén uraimék fundusát igen egymás mellé mérte az inzseller

valamikor. Tözsomszédok voltak benn a faluban; a határon meg a Fabián libalegelője ölekezett Sebestyén gazda rétjével. Ez a két földdarab ugyan meg volt békeben, hanem a gazdák, azok sehoggy sem lérték össze. Az asszonyok kezdtek, a férfiak folytatták a perpatvart; meg a két ház-örző kuvasz is kilette magáért: olyan csaholást cselekedtek egyenes ellen, hogy a félfa dolog kerülő népe áitotta a száját csodájukra.

Tíz hosszú esztendő óta agyarkodtak egymásra, de senki sem tudja, hogy mi a manóért is bomlottak meg az öregek; Sebestyén gazda fia, a Pali gyerek, nem egyszer mondta apjának a csörpör kezdeten:

— Minek csodásítja kelmed is magát?

— A számárra legyen gondod! Ha átmegeyen ennek a szedett-vedett csalátnak a legelőjére, hát nem maradsz meg a hazamán!

A fiu fejébe csapta pörge kalapját, azután kiballagott a rétre. A csacsi éppen akkor lépett a szomszéd tekeré, aho! Fabián Juliska őrizgette az aranyhárga libácskákat. A gunár erősen piszszegett a földes felé; úgy látszik a gazdájától ragadt rá egy kis pörölő igyekezat.

— Édes Julcsám, tereld erre a csacsinkat!

— Pali, hát te nem mernéd a fundusunkra tenni lábaidat?

— Félek, hogy megbarngszol érte.

— Nem követem én édesapámék módját.

— Hát add nekem azt a rózsát, ami szószake hajadba van tűzve, menten nem tamáskodom.

— Ha meg lógsz, a tied lehet.

Na, erre már a gyerek se kínálta magát

többet: utána eredt a fürge lábú leánynak és nemsokára eltűntek a szem elől. A csacsi meg csak majszolt tovább a sovány réten, pedig Fabián uram már leste a libagyöp elején.

— Megálj Sebestyén, bepörölöm a szamaradát!
Mintha puskahegyre vették volna, ugy robogott a közegegház felé. Mikor a tanácsereembe ért, már alig pihogott. Sebestyén találta ott, aki meg hupikék kendőjében három aranyhárga libát mutatott be az elüljáróságnak. A kis cédák az ő legelőjén tapiskoltak a zöld fűvet.

— Tilosban jártak, bíró uram. A Fabián gazdáéi.

— A kend szamara meg az én gypemet bitangolja! Ha tu íom, hogy itt a gazdája, hát ide cipeltem volna! szólt förmeg hangon Fabián.

— Csak lassan atyamfiam! Menjen a kisbíró az özőkért! — parancsolja a bíró.
Az öreg bíró válamit sugott Petinek. Nem telt bele egy lertály óra, már ott volt a községianács előtti a két kipírult arcu fiatal. Nem félték az istenadrák egy makulányit sem; ugy álltak ott, mintha a legnagyobb rendben volna a szemájuk.

— Gyerekek, — szólt komolyan az ősz bíró,

— rossz lát raktatok a tűzre: bitangra eresztet-tetek a rátok bizott jószágokat. Sebestyén mit kíván a kárért?

— Ót forintot.

— Es kigyelmed Fabián gazda?

— En is ötöt!

— Jól van; most fizessék ki egymásnak az elüljárók szeme előtt.

éjjelből a rendőri bejelentés kötelezettsége a város egész kül és belterületére megállapították a bejelentési intézményt a városi tanács által megállapított módon a városi rendőrfőkapitányság teveli.

2. §. A bejelentési kötelezettség kiterjed minden be- és kiköltözésre, a lakó és tartózkodási helynek minden változására.

3. §. A be- és kijelentést teljesíteni köteles:

1. Míg en háztulajdonos, valamely ház hasznélvezője, egyébkénti használója, gondnoka, vagy más minőségben gondviselője; egy vagy több lakás főbérője, hasznélvezője; vagy egyéb jogcímre használója; nyilvános vagy magánkörben lakás, kóostorok, szegényházak, fogházak stb. főnökei, vezetői, vagy mindezek megbízottai a következőkre nézve:

a) önmagára, vele közös háztartásban élő gyermekeire és házastársának gyermekeire nézve; b) minden újonnan beköltöző főlakó felre s ennek az a) bekezdésben megjelölt családtagjaira nézve, — főlakó felek alatt pedig azok értetnek, kik a városi szabályrendelet szerint éves lakónak minősítettek, illetve kik egész lakást legalább egy negyedévi időre vesznek bérbe vagy egyébkénti használatra;

c) minden melléklakóra nézve, kik alatt hónapos vagy heti lakások bérőli, vagy egyébkénti használói: ágybérők, nevelők, társalkodók, háztartások, magánhivatalnokok, tanulók, kereskedőségek, és tanoncok, rokonok stb.; értetnek, — s mindezeknek az a) bekezdésben megjelölt családtagjaira nézve;

d) minden nála állandó alkalmazásban levő iparos-segédre, cselédre és munkásra nézve, kinek állandó lakást vagy szállást ad s ezeknek az a) bekezdésben emlitett családtagjaira nézve; e) minden idegenre nézve, kit ideiglenes tartózkodásra házba, lakásba s ezek tartozékaiba éjjeli szállásra díjért 24 órát, vagy díjtalanul 48 órát meghaladó időre befogad s ennek az a) bekezdésben meghatározott hozzátartozóira nézve.

Idegennek tekintendők mindazok, kik em helybeli illetőségűek, s Nagy-Kanizsán állandó lakást vagy szállást nem bírnak.

II. Mindenki, ki a nélkül, hogy lakás vagy szállásadással iparszerűleg foglalkoznék, mestert saját lakóhelyiségébe, szállásba, vagy ezek tartozékaiba lakásra vagy éjjeli szállásra, befogad az I. pont c), d) és e) bekezdéseiben felsoroltakra nézve.

A be illetve kijelentés az a) és b) bekezdésben emlitettékre nézve 8 nap alatt, a c) és d)

Az öregek kicserélték egymás ötös bankóját — No, most tiratok jár az ítélet rudja, gyerekek. Mivel szabadon hagyátok a rátok bizotakat, hát ezért összeboronálunk benneteket. Leglább megtanulok egymásra vigyázni...

— De az én leányom nem...

— Edes apám, ránt egyet Fábán dolmányán Juliska, hagyja kelmed. Azután sugva tette hozzá: Jaj, de megbeszoluim magamat a Sebestyén csalárral! Tudja, majd csak mutatom, hogy szeretem; olyan boldogtalanná teszem Pali, hog elbujdosik, meg sem áll a hetedik határig...

— Az én leányom belegyecezik, mert van bátorság a csalárral.

— Akkor hát állok a gátra én is, kiált fel kipirult arccal Sebestyén Pali, végignézve a gyűtekezeten. Nyujsd a kezedet Juliska, ha már az igazság is ugy diktálja...

Másnap azután nagy csuda történt Görbeszezen; egy csöppnyi pörölés sem hallatszott a két ellenségeskedő porláról. Sebestyén uram csakcsija végig lelegelte a libagyópót: a sárga pihés libácskák meg keresztül-kasul hancuroztak a szomszéd rétyjén...

Elérkezett az esküvő napja is. A kis hamis, szöszké vászoncseléd debogy családja volna meg azt a szemre-való barna gyereket. Hiába hümmögtek az öregek. Szerették bizony azok egymást a szívők szerint: éppen nem akart beüllegzeni a boldogságuk.

— Tuljártak az eszünkön a gyerekek, szólt Sebestyén gazda... Adta kolykei!...

— Jól mondja edes nászom! — De nem is csuda; hiszen szamarabbak voltunk tíz pörös esztendeig a — kigyelmed számaránál.

— Ebben meg kigyelmednek van igaza kedves nászom!... De nagy mester ám ez a bíró sógor is!... a jó Isten áldja meg!!

bekezdésekben megjelöltekre nézve 48 óra alatt az e) bekezdésben felemlítettekre nézve pedig 24 óra alatt teljesítendő a be- illetve kiköltözéstől számíva.

Ha a lakást, vagy szállást adó nem lakik Nagy-Kanizsa város területén; s itt lakó megbizottja sincs, a be- illetve kijelentést maga az illető be vagy kiköltözököd fél (család) tartozik teljesíteni, s ezen esetben a bejelentési lapon a bejelentés aláírására szolgáló helyen az emlitett körülmény kitüntetendő.

4§. A bejelentés akkép történik, hogy a 3. §. értelmében bejelentendő minden egyes személyre nézve, — kivéve mégis a bejelentendő személynek a 3. §. I. p. a) bekezdésében felsorolt család tagjait, — a szabályszerűen kitöltött bejelentési lap a 3. §-ban meghatározott idő alatt 4 példányban a rendőrfőkapitányi hivatal bejelentési osztályánál benyujatik.

Ezen bejelentési lapokból a bejelentési hivatal 2 példányt visszatart. 2 példányt pedig a bejelentés megtörténtét igazoló hivatalos látamozással ellátva a bejelentőnek visszaad azon célból, hogy ezek a bejelentés megtörténtének igazolványul szolgáljanak, s kijelentés alkalmával a kiköltözési rovat kitöltésével mint kijelentő lapok ismét beszolgáltatassanak, mikor is a kijelentő lapok egyik példányát a bejelentési hivatal megtartja, a másik példányát pedig a kijelentést igazoló hivatalos látamozással ellátva a kijelentőnek visszaadja.

A bejelentésre kötelezett a bejelentési lapot 2 példányban, a kijelentési lapot pedig 1 példányban boríték alatt postán utján is beküldheti a bejelentési hivatalhoz, de ez esetben a teljesített, be illetve kijelentésről igazolványt nem kap, s a posta díjat leróni tartozik, mert nem bérmentesített leveleket a hivatal el nem fogad.

A bejelentő személynek a 3. §. I. pontjának a) bekezdésében megjelölt családtagjai a családfővel ugyanazon lapon jelentetnek be és ki.

A C* mintán felsorolt egyének kötelesek bejelentési lapokat személyesen átadni a rendőrfőkapitányi hivatalba, mely kötelezettségükre a bejelentő fél által minden bejelentéskor utasítandók. Személyes kijelentkezés nem kívántatik.

5. §. A főlakó (3. §. I. a) és b) bekezd.) az A) minta, a melléklakók 3. §. c) bekezd.) a B) minta, az iparos-segédnek és tanoncok, cselédek és munkások (3. §. I. d) bekezd.) a C) minta, az idegenek (3. §. I. e) bekezd.) pedig a D) minta szerinti lapon jelentetnek be.

Ezen bejelentési lapok a rendőrfőkapitányság által megjelölt kereskedésekben 8 drb. I. kr. vételáron kaphatók.

6. §. A bejelentési lapok megfelelő kitöltéséről a bejelentésre kötelezett tartozik gondoskodni, de ha ez irni nem tud, a bejelentendő személy családfő] tartozik azt teljesíteni.

Ha a felek egyike sem tud írni s a bejelentési lapok kitöltéséről egyébként sem intézkednek, a bejelentési lapok kitöltését szóbeli bejelentésre a bejelentési hivatal eszközli, de akkor ugy a bejelentő, mint a bejelentett vagy megbizottjaik együtt és egyszerre tartoznak a bejelentési hivatalnál megjelenni, s a bejelentési lapok beszerzése ez esetben is a bejelentőt terheli.

A kijelentés szóval teljesítésére csak a kijelentő megjelenése szükséges.

A bejelentési lapot ugy a bejelentésre kötelezett, mint a bejelentendő személy (család) fő], illetve megbizottjaik aláírni, illetve írni nem tudván, két tanu előttemezése mellett, kiknek egyike névör, kézzjegyzéssel ellátni köteles. A bejelentési hivatalnál adott kézvonalásra két tanu nem szükséges, hanem a bejelentési hivatal alkalmazottja igazója a kézvonalásokat.

A kijelentési lapon, a kiköltözési rovatot a kijelentésre kötelezett, illetve megbizottja tartozik aláírni, illetve a lenti módon kézzjegyzéssel ellátni.

7. §. A 4. §-ban megállapított határidő alatt jelentés teendő, ha lakváltozás nélkül valamely lakó (félnék a 3. §. I. p. a), e) bekezdéséi szerinti minőségében változás áll be, továbbá, ha magánosan álló férfi, vagy nő férjhez megy, illetve megnősül és nejevel, vagy férjével ugyanazon lakásban, vagy szállásban marad, s végül, ha valamely lakófél családját, mely töle külön lakott, együttlakásra magához veszi.

A család körében történő ezen változásokról a lakás, vagy szállásadó házastárs, vagy család beköltözésétől számított 48 óra alatt értesítendő, kire nézve a bejelentési határidő ezen értesítés vételéről kezdődik.

8. §. Vendég fogadókban és más a rendőrfőkapitányság által engedélyezett szállóhelyeken az ott megszállott vendégekről a rendőrfőkapitányság által a fonnálathuzással hitelesített számozott lapokkal bíró rovatos nyilvántartási könyv vezetendő, melyben az E] minta szerint kitöltött bejelentési lap tartalma a szállótulajdonos, vagy megbizottja által bejegyzendő. A nyilvántartási könyv, a minden vendégről [és hozzá tartozóiról] 1—1 példányban kitöltött E] minta szerinti bejelentési lapokkal együtt naponta délelőtti 10 óráig a bejelentési hivatalban bemutatandó, ahol a bejelentési lapok a nyilvántartási könyvvel való összehasonlítás után átvételnek a az átvétel a nyilvántartási könyvben elismertetik.

Azon vendég, ki az elebe terjesztett bejelentési lapot kitölteni, vagy a kitöltéshez szükséges adatokat bemondani vonakodik, a szálló tulajdonos vagy megbizottja által a rendőrfőkapitányságnak azonnal feljelentendő.

A kijelentés a nyilvántartási könyv illeó rovatában történik és a kijelentés megtörténte a nyilvántartási könyvben igazoltatik.

9. §. A vendégfogadókban és szállótulajdonosokon kívül minden más, hatósági engedély mellett iparszerűleg szállásadással foglalkozó köteles a nála megszállott egyént [család] a beszállást követő napon délelőtti 9 óráig bejelenteni, illetve a szállás elhagyását követő napon délelőtti 9 óráig bejelenteni.

A be- és kijelentés, egyébként a D) minta szerinti lapon a 4—6, §-oknak megfelelően történik.

10. §. Ugynevezett ágyvendégek számára iparszerűleg szállás, vagy tartózkodásra magánlakásokban helyet adni csak azoknak szabad, kik erre nézve a rendőrfőkapitányságtól engedélyt nyertek.

A be- és kijelentésekre a 9. §. mérvadó. Ily szállások mindig rendőri felügyelet alatt vannak. Ezen szállásadóknak tilos maguknál összejöveteleket megengedni és dorbézolásokat tartani.

Azon egyének, kik ezen rendelkezéshez alkalmazkodni vonakodnak, a szállásadó által a rendőrfőkapitányságnál fejelentendők és jelen szabályrendelet értelmében büntetendők.

11. §. Az iparos-segédnek szállóján a városi rendőrfőkapitányság által fonnálathuzással hitelesített szabályszerű szálló könyv vezetendő.

A szállótulajdonos köteles a megkeresett segédnek munkakönyve és egyéb igazolványa alapján ezen szálló-könyvek az F) minta szerinti rovatot kitölteni és a könyvet egy a szálló könyvvel megegyezően kitöltött F) minta szerinti bejelentési lappal a rendőrfőkapitányi hivatalnál naponként délelőtti 10 óráig bemutatni, a hol a bejelentési lap, a szállókönyvvel való összehasonlítás után átvételnek és annak átvétele a szállókönyvben elismertetik.

A távozás a szálló könyv illeó rovatának kitöltésével jelentetik s ennek megtörténte a szálló-könyvben igazoltatik.

Ha valamely iparos-segéd 24 órán tul tartózkodnék a szállón s igazolványait a szállótartónak előmutatni vonakodnék, ez utóbbi erről a rendőrfőkapitányi hivatalnál azonnal jelentést tenni tartozik.

12. §. A városba érkező idegen munkásoknak vagy más idegen egyéneknek, kik nem igazolhatják, hogy elegendes élelmi költséggel vannak ellátva, avagy pedig ki nem mutatják, hogy 24 óra alatt munkát kapnak, 24 órán tul szállást adni tilos.

13. §. Nagy-Kanizsa város területén történt születési és halálesetek bejelentése nem kívántatik, mert ezekre vonatkozó adatok 14 naponként a kir. anyakönyvvezetőtől hivatalból szerzetnek be.

14. §. Az egy lapon bejelentett család körében történt következő változásokat azonban a család fő] vagy megbizottja tartozik 8 nap alatt bejelenteni n. m. valamely családtagnak Nagy-Kanizsa város területén kívüli történt elhalálozását, születését, állandó elköltözését, vagy állandó tartózkodásra hazatérését.

A család fő]nek állandó elköltözését, vagy Nagy-Kanizsán kívüli történt elhalálozását a vele egy lapon bejelentett egyik nagykorú családtag, il/enek nemlétében a lakó, vagy szállásadó tartozik bejelenteni; ha pedig a család saját joga alapján bírja a lakást, ezen bejelentést az köteles megtenni, kit a visszamaradt családra való gondviselés illel.

Ezen bejelentés akkép történik, hogy a családnak §. §. I. p. a), e) bekezdésében jelzett minősítése szerint az A), D) szerinti bejelentési lap a változás előtti állapotnak megfelelőleg kitöltetik a s jegyzet rovatban a történt változás kiemeltetik. Ezen bejelentési lap 2 példányban szolgáltatandó be s ekkor az egyik példány hivatalos láttamózással visszaadatik a bejelentőnek vagy posta útján egy példányban küldendő be.

15. §. A rendőrkapitányságnak joga van akkor, midőn oly jelenségek forognak fenn, melyekből a bejelentett adatok valóságára vagy melyekből következtethető, hogy egy, vagy több egyén be- illetve ki nem jelentett, helyszíni nyomozást eszközölni, vagy az illetőket kihallgatás végett megidézni és szükséghez képest ellenük ezeket szabályrendelet alapján az eljárást megindítani.

16. §. A bejelentési kötelezettség életbe lépését egy külön e célra eszközölt városi népszámlálás előzi meg, melynél a rendőrkapitányság közvegi az első bejelentési lapokat a lakásokon összegyűjtik s az irni nem tudókat kiállítják, de a bejelentési lapok beszerzéséről a jelen szabályrendelet szerinti a bejelentésre kötelezettek tartoznak gondoskodni, kiknek a bejelentési lap szabályszerűen kiállított s az összeíró közeg által láttamozott 2 példányra igazolva, illetve a kijelentéskor leendő használatra átadatik.

A bejelentési lapokat ez esetben is úgy a a bejelentésre kötelezett, mint a bejelentendő fél (család) vagy ezek megbízottjai aláírni, illetve kézjeggyel ellátni tartozik.

A jelen szabályrendelet szerinti megállapított be- és kijelentési kötelezettség, ezen népszámlálást követő legközelebbi lakbérnévnyed első napján lép életbe.

17. §. A külföldiekre vonatkozólag a város képviselő testülete által 1891. évi március 16-án megalkotott s a m. kir. belügyminiszter által 42266/V. 10. sz. alatt jóváhagyott szabályrendelet mérvadó.

18. §. A ki a jelen szabályrendelet 1-17. §-inak bármely rendelkezését megszegi, vagy a rovatok kitöltéséhez szükséges adatok bemondását megtagadja, vagy valótlan adatokat jelent, illetve mond be, kihágást követ el s mennyiben cselekmény, vagy mulasztása nem az 1879. évi XL. t. c. 72. és 73. §-ai alapján büntetendő, a városi szegény alap javára 20 frtjg terjedhető pénzbüntetéssel, behajtathatlanság esetén pedig annak megfelelő elzárással büntetendő.

19. §. Ezen kihágások elbírálása első fokban a városi rendőrkapitányság, másodikban az alispán, harmadikban pedig a m. kir. belügyminiszter hatásköréhez tartozik.

20. §. A rendőrkapitányság továbbá jogosult a jelen szabályrendelet értelmében teljesítendő bejelentések és egyéb cselekményekre kötelezettséget ezen kötelezettségüknek utólagosan záros határidő alatt leendő teljesítésére e-etenként 10 frtot meg nem haladható pénzbírságok által szorítani.

Ezen határozat ellen a megyei alispánhoz lehet fellebbezni, de a további fellebbezésnek helye nincs.

Ezen pénzbírságok a városi szegény alap javára fordítandók s közigazgatási uton hajtandók be.

Magan feleknek lakás tudakozódására válasza csak 20 kr. értesítési díj előre való lefizetése mellett adatik. Az egybegyűlt összeg a városi pénztárt illeti.

A pinceszövetkezetekről

(Folytatás.)

A beváltás alkalmával úgy kell megállapítani az osztályokat, hogy ezzel szótont adhasunk a szőlőgazdáknak a termelés tökéletesítésére. Legelőszérűbb, ha kimondatik, hogy minden tag tartozik egész termését beszoigáltatni, nehogy egyesek a termés javát visszatartva, megkárosíthassák az szövetkezetet.

Mint hogy a szőlőgazdáknak rendszerint szükségük van arra, hogy termésmüköből mielőbb pénzt lássanak, a szövetkezet a tagok által beszállított termésre, mindjárt a beszállítás alkalmával előleget ad az illető szőlőgazdáknak, mely a termés becsértékének 50—75%-ig is terjedhet. Azoknak a pinceszövetkezeteknek, a melyek az Országos Központi Hitelszövetkezetbe

belépnek, az előlegek nyújtására szükséges összeget az Országos Központi Hitelszövetkezet bocsátja rendelkezésükre.

Ha például egy tagnak 1 kataszteri hold szőlője van s ezen terem 25 métermázsza szőlője, s ezt a szövetkezet métermázsánként 12 forint becsértékben veszi át, — akkor ez összes 25 métermázsza szőlő becsértéke 300 frt lévén, erre mindjárt a szüretkor kaphat az illető szőlőgazda 150—200 frtot, sőt a körülményekhez képest még több előleget is. Mikor aztán a szövetkezet a borokat eladja, a beszállított termés becsértékének az előleg levonása után még fennmaradt részét kifizeti, s azon kívül még a boreladásnál elért nyereségből is részesíti a termelőt. Ilyen módon a szőlőgazda egy pár forinttal többet kaphat minden hektóliter muszájért vagy a borárért, mintha azt az eddigi szokás szerint ő maga adta volna el.

Azt, hogy a szövetkezet olyanoktól, a kik a szövetkezetnek nem tagjai, szőlőt, mustot vagy bort vásároljon, nem lenne tanácsos megengedni, valamint azt sem, hogy a szövetkezetek szabad tagok, saját termés szőlőjükön kívül mártól vásárolt szőlőt is beszoigáltathassanak a szövetkezetnek, mert ez esetben azok a termelők, a kik a szövetkezetnek nem tagjai, versenyt csinálnának a szövetkezetek tagoknak.

Akinek szüksége van a szövetkezetre, lépjen be tagul.

A leváltás után következő a szövetkezet legfontosabb és legnehezebb feladata: a szőlőtermésnek borrhá való feldolgozása. A zuzást, a préselést, a mustok keverését, az erjesztést, az esetleg szükséges borjavításokat a legnagyobb gondnal és odaadással kell végezni. A jó malom és a prés telemezen szaporítja és javítja a mustot; a közönséges tapolás vagy muszkolás sok becse anyagot, cukrot és zamatot hagy a törkölyben, a mit okvetlenül meg kell s a zuzás és préselés útján meg is lehet menteni. Nagyon kifizeti magát a mustok keverése is, mert e keverés által elenyésznek a termés egye-elesei s a szövetkezet egész borkészlete egyforma, állandó jellegzet kap, a mely jelleg hirt és nevet biztosít a szövetkezetnek. A vevők tudják, hogy ettől meg ettől a szövetkezettől minden évben ennyi meg ennyi egyforma minőségű bort kapnak. Ez a megállapított borrhá valóságos tőkét képvisel. Lám! hogy ismerjük mi földmivelők a csillagos kaszát, az államvasuti csépfűszereket, a Dzierzon-kapitárákat stb. Épen ilyen féltékenyen kell majd vigyáznunk a szövetkezetek borok jó hírére is!

Az erjesztés helyiséget úgy kell berendezni, hogy azt szükség szerint fűteni lehessen. Ha az erjedés alatt állandó és elegendő a hőmérséklet, akkor a must összes cukortartalma szeszé erjed, utóerjedések nem következnek be, több és jobb minőségű lesz a bor, kevesebb a seprő. Az ilyen-tökéletes erjedés után jellegzetes, egészséges bort kapunk, a mely a borbetegségnek jobban ellent áll, jól viseli a szállítást s házáltható. Ezeket a tulajdonságokat oly nagyon megbecsülik a kereskedők, hogy a fűtés költsége nagyon jól mehozza a maga gyümölcsét.

Az erjesztés költsége annyira fontos, hogy a nagyobb szövetkezetek igen jól fogják tenni, ha az erjesztés kiejére szakított pincemestert fogadnak. Ha ezt a költséget nem bírná meg a pénztár, vagy ha a tagok közül elvállalhatná e nagyon felelőséges munkát valaki, akkor a vincellériszkolai igazgató vagy a szőlészeti és borászati felügyelő urak tanácsait mindenben jó előre ki kell kérni és nagyon pontosan meg kell tartani, mert az erjesztés sikere nagy mértékben biztosítja, annak eltevészetése pedig okvetlenül károsítja a szövetkezet virágzását. Az erjesztés körül sem a munkát, sem költséget nem szabad kimélni. E tekintetben az okos bölcsőség a legjobb takarékoság.

Ha az erjesztés jól sikerült, továbbra már nagyon könnyű feladata lesz a igazgatóságnak.

Az újborn mindjárt tisztulása után, tehát legkésőbb decemberben le kell a seprőről fejtetni s aztán lehetőleg karácsony vagy újévtáján eladásra bocsátani.

A szövetkezet a borokat a helyi viszonyokhoz képest különféle képen értékesítheti és pedig:

1. szabadkérőből nagyobb tömegben, hordókban adhatja el,
2. borárveréseket rendezhet,
3. sőt — amennyiben erre az állami ital-

méresi jövedékről szóló 1899. XXV. t.-c. alapján engedélyt kap — kis mértékben való elárulását vagy kimerés útján is forgalomban hozhatja borait.

Megfontolandó azonban, hogy vajjon nem előnyösebb-e a szövetkezetre nézve, ha mindjárt a szüret után a termést vagy annak egy részét, még mint mustot adja el, ha tudniillik jó vevő akad rá. Ez kivált eleinte lehet ényös, mikor a szövetkezet talán még nincs ellátva a kellő felszereléssel, vagy — ha nincs megfelelő piacmésere.

Az árverést megelőzőleg, valamint szabadkérőből való eladásnál is, bormintákat kell küldeni a nagyobb vevőknek s minden kérdészködsére gyorsan, pontosan kell válaszolni. Az igazgatóság azután hirdetésekkel és körlevelekkel meghívja az árverésre a környékbelieket és a fővárosi borkereskedőket, kormárokat, vendéglősöket. Gondoskodni kell ezek fogadásáról, kocsikról, esetleg szállásról és ellátásról, hogy jól érezzék ott magukat és szívesen menjenek az árverésre máskor is.

Ha csak a szövetkezet kéllőleg berendezve és teljesen arra való szakértő pincemesterrel ellátva nincs, sem célszerű a terméseladást későbbre hagyni, mert a borkereskedők nem szeretnek iskolázott borokat venni, de meg esetleg a szövetkezetnek is najos dolog — kivált a megalakulás, illetőleg működésének első éveiben — a borkészítés veszedelmes és kockázatos munkájával is foglalkozni.

Az alakulapódó szövetkezetek nagy részere tehát leghelyesebbnek látszik, ha a szövetkezet borkészletének legnagyobb részét az erjedés, illetőleg az első le-estés után azonnai eladja s tegelőbb egy részét hagyja meg s azt tovább kezeli. Ily módon több éven keresztül, lassanként, a nélkül, hogy ez által a szövetkezet bevételai nagy mértékben csökkenének, sikerülni fog a szövetkezetnek a nehezebben értékesíthető óborokkal is elátni pincéit s oly mértékben szaporítani iskolázott, esetleg egész paackerett borait, a mely mértékben piacot talál, illetve szerzett csak biztos értékesítésere.

(Folytatás következők.)

Tollfuttában.

Augusztus 14-én délben Landeckbe értünk. Ezzel beléptünk a postamesterek birodalmába. Tengelyen kellett folytatni utunkat Trafoi felé. A tengelyeknek urai pedig ott a postamesterek. Mintha csak édes-tesztverek volnának valamennyien. Csak a színök más. Egyik szőke, másik barna, harmadik vöröses; de a modor, a beszéd, a fogadtatás, az egész megjelenés olyan egyforma valamennyinél, hogy szinte gondolkozóba eső: vajjon nem egy és ugyanaz-e mindegyik alak, más-más maszkban? Ez a szablonos egyformaság talán onnan ered, hogy egytől-egyig hoteluók is. Rendkívüli kedvesek, nyájások abban a megnyugtató tudatban, hogy a megnyerő modor nem nekik fog pénzökbe kerülni.

Oh, a landecki postamester és hoteltulajdonos is olyan jóleső nyájással fogadott bennünket, és olyan ellenállhatatlan kedvességgel, diszkrét meghajlással! mondta meg, hogy Trafoi csak 50 forint lesz a külön-köcs, és ennek 10%-a trinkgeld a kocsiának!

Délután 2 óraker előállott a kényelmes landauer. A postamester nagy gondossággal fölpackolt bennünket. A pirosképt, fiatal „Johann”, kocsis, valami csodálatos „ühü” hanggal jelt adott a két mecklenburginak az indulásra; elkezdett vigan pattogatni ostorával és reményt keltő gyors tempóban vitt ki bennünket a kis városkából.

— Iszen ez nagyszerűen hajt! — mondta Emil.

— Nem sokáig fog tartani! — szólt Samu, nem éppen biztató ábrázattal.

És igazra volt.

Alig értünk egy kis emelkedéshez; olyanhoz, aminőt a magyar kocsis figyelembe sem vesz, — már csak lépésben hajtott. Így ment ez az egész uton.

Emil megpróbálta egy kicsit ambicionálni a sebes hajásra.

Annyit ért el vele, hogy az elpuszthatatlan legmájú Johann leszálott a bakról és gyalogszerrel baktatott a kocsni mellett. Ez volt a válnaz.

Ez alatt mi egész kényelmesen gyönyörködöttünk az ut borzalmas szépségében.

Alattunk, szédítő mélységben rohant, fehértarajos habokat veve, az Inn; a másik oldalon pedig a szó szoros értelmében függtek fölöttünk a szédítő magasságu sziklatömbök. Csak meg kellett volna mozdulni valamelyik ijedszözen kimeresztett óriási sziklakarnak; a másik pillanatban már a zugva, bön bőve rohanó folyó tarajos hullámai közül kiálthatnunk volna föl a magasságok Urához.

Az ut fölé meredő egyik sziklatömb csucsán egy pompás, karcu serge készült az ugráshoz.

Emil nimródi gyönyörűséggel legettette szemét a figyelő állat szép alakján és (mivel ő nóáni minden népek nyelvén tud dudorászni) kezdte a tiroli vadászalt magyarul:

„Ujjára kel a merész vadász,

Keresve a helyt, hol vad tanyáz.”

— De nézzétek, nem fut ám el a kőcc! — mondta nevetve.

— Nem bizony, mert vaaból van a jámbor — mondta Samu hamiskás szemhunyorgatással. Hát bizony abból volt!

Csalódása ejésig hű utánzata a sziklacuson őrt álló zergének.

Itt-ott egy egy hídon is át kellett haladnunk, amiknek legfőbbje a jól-rosszul összetakolt facölöpök mellett — úgy hiszem — főképpen a jó Isten oltalmára van bízva. E nélkül a hatalmas támasz nélkül bizonyosan elvegezte volna már egy pár anyáknál a hidoszlopokat örültem csapkodó Inn vizében az utolsó mosakodást.

Este 7 óra volt, mikor — az irigylésreméltóan egykedvű Johann elkövette azt a bámulatos mérészséget, hogy egy emelkedőnél is futásra ösztönözte nehézjárásu lovait és éppen olyan vigan pattogott ostarával, mint elinduláskor.

Ez a pattogás mindig valami város, falut általában emberlakta helyet szokott jelezni.

Körülnéztem.

Emberzajtalan csend volt mindenütt, csak az alattunk rohanó föl: ónak tompa, egyhargu zugása hallatszott föl a szédítő mélységből.

Amde az ut egyszerre erős iveléssel fordult neki az oldalt felmeredő sziklának és élénk tarult a remeklekvésű Hoch/instertáns.

Valami édes érzés ragadta meg lelkemet, mikor ide berobogtunk. Mintha kedves, ismerős tanyába értünk volna.

Mindössze két nagyobb épület áll ott a pihenni üdülni óhajító, megrogált idegzetű emberek számára. Hanem ott azután valóban megpihenhet a mi emberkavargásunkban, bolondos hajszánkban kitéradt idegzet!

Ugy fekszik ott a hegyoldalban ez a kedves tanya, mintha a fenyesekkel borított sötét bércek kitért ölébe húzódott volna meg maga is édes nyugalomra; s mintha a mélységben elfutó folyó is neki zummogna elhaló zugással alomba ringató örök-dalt.

No hát, aki itt sem találja már meg az óhajított nyugalmat, az nem is találja meg másutt, csak a sirban... Itt maradtunk éjszakára.

Gyönyörű, holdas, csillagos este volt.

Künn ültünk a Hotel előtt, az országút mellett.

Egy-egy halvány felbő-foszlány húzódott át azon a kis darabka égen, mely erre, a bércek ölébe rejtett kedves tanyára mosolygott le ragyogó csillagszemével.

Mintha azok a halvány felbő-foszlányok is megálltak volna mind ezen a darabka égen és

merengő mozdulatla ssággal nézték volna ezt a csendes kis bércei paradicsomot.

A kis csillagok is talán a vágától reszkettek úgy ott lónn a magasban; levágyakoztak ide: pihenni a halkán suttogó fenyes ölébe.

Ni! ott a déli égen egyik fényes csillag egyszerre megrebent, s aztán mintha szárnya nőtt volna, réppent le, fényes ívet rajzolva az égre. Sainte hallottuk suhanását...

Hova röppent vajjon az ő ellenálthatatlanul vágyódó csillagszívvel?!

Megcsendült az előttünk álló kis kápolna tornyában a harang.

Milyen gyönyörű megkapó zene volt az egy egehagyott csillag lehunytához!

Ringott a kis harang zúgásengedő hanga szeliden; beringta a völgy mélységeit, a bércek sziklacucsait, szászszóra visszhanggal; aztán csendesen, halkán eszállott föl, föl, tal a bércekben, a vé telenség magasába és talán szárnyain vitte a mi néma, hangtalan imánkat...

Másnap reggel, indulás előtt nem tudtam megallani: bekelettem mennem a kis kápolnába, melynek télihomályából hivatón rezgett ki az oltár előtt égő „örök-tűs” reszkető fénye.

Magam voltam egészen.

Dehogyan magam!

Megrebentő szívem verésében, megihletett lelkemnek emelkedésében éreztem annak a jóságos Szellemnek üdvözítő hozzásimulását, akinek végtelen szeretetéből egy szikra mindig velem van, hogy magam voha ne legyek még akkor se, ha már minden földi szeretet elhalt vagy eltávozott mellőlem.

Ott, a szűk csendes kápolna falai között úgy éreztem, mintha engem is édesen ölelő hatalmas karok togtak volna körül, hogy megvédjek szívemben a szeretetet, mely porvalóságomnak egyetlen boldogító mindensége; hogy meg ne semmisíthessék ezt a nagy kincsemet; a gyűlölettel pusztító ember-szívek.

A hatalmas Isten ölelését éreztem a néma áhitat ama szent pillanatában.

—y.

HIREK.

— **Mindenszenteknapki áhítatosságok.** Mindenszentek napján reggel 8 órakor az október folyamán bevonult katonai újonckor részére a ferencrendi plébánia templomában Szabó K. István szent-ferencrendi áldozópap, honvéd-segéd-lelkész, szentbeszédet tart. — Déliután 5 órakor a temetői kápolnában az elhunytakért a szokásos könyörgés tartatik. — **Halottak napján** a templomi ájtatosság reggel 9 órakor veszi kezdetét. 10 órakor szent-beszéd tartatik kedvező idő esetén a temetőben. különben a plébánia-templomban.

— **Halálozás.** Grünhut Fülöp a Grünhut Fülöp és fiai nagykanizsai gabona kereskedő cég megalapítója és főnöke folyó hó 26-án este elhunyt. A boldogult kiváló szorgalma és puritán jelleme vetették meg a Grünhut cég alapját, mely ma a Dunántul egyik legjelentékenyebb és legtiszteltebb kereskedelmi cége a gabonakereskedelem terén. Minden vállalat, mely hivatva volt városunk kereskedelmét emelni, lelkes támogatóra talált Grünhut Fülöpben. Mint törvényhatósági bizottsági tag és városi képviselő nagy érdeklődéssel viseltetett közügyeink iránt is, de szerénységénél fogva szerepet játszani nem akart. A társadalmi életben sem vett aktív részt, de minden kulturális és humanus intézményt szívesen és bőkezűleg pártfogolt. A Dél-zalai takarékpénztár, a Kereskedelmi és Iparbank, mely pénzügyintézeteknek igazgatósági, valamint az izz. hitközség, melynek eljárási tagja

volt, kitűzték a gya szlobogó, nemkülönben több egyesület, melynek a boldogult tagja volt. Az elhunytat, ki az élet örömeit egyedül a családi körben keresle és találta meg, kiterjedt előkelő rokonság gya szolja. Ezen gya szban ösztönöz a városunk közön-sége valamint az ismerősök és tisztelők sokasága.

Az izz. hitközség eljárási tagja pénteken kizárólag a haláleset alkalmából ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a hitközség részvételt jegyzőkönyvbe foglalják és az elhunyt bokros érdemeit, miket mint templomi és jólékonysági szakosztályi elnök és tisztelbeli pénztáros szerzett, — évkönyvekben megörökítik, a temetésen testületileg részvesznek, a gya szoló családhoz részvét-íratot intéznek és azt az elnök vezetésével a hitközség részéről nyújtják át, a hitközség épület föulcai részére gya szlobogót küldenek ki és ott hagyják a temetés utánig. — A *Kereskedők Társulata*, mely vasárnap déliután 3 órára közgyűlést hívott egybe, azt a temetésre való tekintettel a végiltzesség utánig fel fogja függeszteni.

A család a következő gya szjelentést adta ki:

Grünhut Alfred, Grünhut Szélin férj. Rapoch Gyuláné, Grünhut Henrik mint gyermeke, az alulírottak nevében is megtört szívvel tudatják, a legjobb és legnemesebb apa, illetve fivér, após, nagypapa és dédapa Grünhut Fülöp urnak I. évi október 26-án esti 10 órakor tevékeny és áldásos élete 80-ik évében végegyengülésben történt gya szos elhunytát. A boldogult földi maradványai folyó hó 29-én d. u. 3 órakor fognak a helybeli izz. sirkerben örök nyugalomra teletni.

Nagy-Kanizsa, 1899. okt. 27-én.

Aldás és béke lengjen drága porai felett! Úv. Rechnitzer Lina mint nővér Grünhut Alfredné szül. Dobrin Irén; Grünhut Henricné szül. Rosenfeld Vilma; menyei. Rapoch Gyula ügyvéd veje. Grünhut Lucy és Elza, Zerkowitz Lajosné szül. Rapoch Lujza, Rapoch Aladar és Pál, Grünhut Nelly, Anny, Andor és Elemér nővérei. Zerkowitz Ancica dédunoka.

— **Temetés.** Folyó hó 28-án déliután nagy részvételt helyeztek örök nyugalomra Fischer Józsefet, kit városunk apraja nagyja mint „Fischer bácsi” jól ismert. Aldott szelelkű ember volt és miat ilyen, minden körben szívesen látták. A szabadságharcban mint honvéd-meszer szerepelt. Abban az időben, midőn a Polgári-Egyület még az iparosok kezében volt, tevékeny részt vett annak ügyei vezetésében. Elt 87 évet.

— **A szabadelvű párt Zala-ban.** Zala-vármegyében mozgalom indult meg, hogy a szabadelvű pártot megalakítsák és szervezzék. Barcza Lázó csabrendeki földbirtokos áll a mozgalom élén és már felhívást is bocsátott ki, a melyben az értekezletet Zala-Egerszegré tüzte ki november 15-ére.

— **Kereskedelmi tanfolyam.** Már röviden megemlítettük, hogy arra hivatott szakerek kereskedelmi esti tanfolyamot szándékoznak létesíteni városunkban. A tanfolyam vezetősége most felhívásban hívja fel a kereskedelmi ifjuság figyelmét ezen tanfolyamra. A vezetőség a felhívásban nem akarja ezen új intézmény fontosságát és hasznos voltát bővebben indokolni és csak annak megjegyzésére szorítokzik, hogy a kereskedelmi alkalmazottak, sőt önálló itjuk kereskedők és iparosok is, kiknek nem volt alkalmuk a kelő kereskedelmi ismereteket elsajátítani, most alkalom nyílik ezen hiányt rövid idő alatt pótolni. A kereskedelmi esti tanfolyammal kapcsolatosan — illetve ennek keretén belül a vasuti üzlet-szabályzat és a vasuti tarifák szakszerűen fognak előadatni. Ezen intézkedés folytán alkalmunk lesz azoknak, kik esetleg már az egyéb kereskedelmi ismereteket bírják, a vasuti díjszabásokkal, a nemzetgazdaságban ezen fontos ágával is megismerkedni. Az esti tanfolyam körülbelül 5 óra van tervezve. E óadásra kerülnek: *egyszerű és kettős könyvvitel keresk. és politikai számtan, keresk. magyar és német levelezés, kereskedelmi ismeretek s a vasuti tarifák és vasuti üzletszabályzat.*

Az utóbbi tantárgyat Pátkai J. déli va-suti ellenőr, míg a többiek Domány Ármu Müller Vilmos és Somosi Vilmos felső kresnek iskolai tanárok fogják előadni. A tanfolyamon résztvevni szándékozók lapunk kiadóhivatalában is jelentkezhetnek.

Kereskedők Társulatának közgyűlése. A Nagykanizsai Kereskedők Társulata (Kereskedelmi testület) vasárnap, október 29-én délután 3 órakor a nagykanizsai kaszinó nagyteremben tartja az évi rendes közgyűlését, miután a f. hó 22-re összehívott közgyűlés nem volt határozatképes.

Az alapszabályok 17. §-ának megfelelően az első közgyűlésen kitűzött tárgyak felett ezen második közgyűlés a megjelentek számára való tekintet nélkül fog határozni. Napirend:

1. A választmány jelentése.
2. A szárazmérés és
3. a költségvetés előterjesztése.
4. Netáni indítványok tárgyalása, a melyek azonban október 26-ig az elnököl irásban benyújtandók voltak.
5. Új választás és pedig választandó:

a) a sorrend szerinti kilépés folytán:

1. Elek Lipót elnök, Unger Ulmann Elek alelnök, Schwartz Gusztáv titkár.

2. hat val sztranyai tag: Gutmann Vilmos, Bettlheim Győző, Fischer Sándor, Gattner Salamon, Rothschild Samu, Grünhut Fülöp, választmányi tagok, kik azonban újabb megválasztások.

b) három tagból álló számvizsgáló bizottság.

Táncbemutató estély. Naponkint az esti órákban élénk sűrű forgas van a Casino dísztermében. Ott tanítja *Neufeld Béla*, a kitűnő táncmester a táncművészetet. A tanulók: zsege leánykák és fiúk, az itteni ta intézetek növendékeinek azon része, melynél szívesen látja a mama és papa, ha gyermeke már most ügyesen forog a sima parketten. Mivel pedig minden jól nevelt embernek táncolni kell tudni, igen helyén való, hogy akkor szerzi meg az ügyességet az ifjuság, midőn még nincs iskolai dolgokkal túlhalmozva, midőn még nem ismeri az élet nehéz feadatát. Most nagy napra készülnek a növendékek. November 4-ikén este a szülők és a meghívott érdeklődő közönség előtt tanúságot fognak tenni, hogy nem hiába ülte a gardirozó mama bámulatos kitarással heteken át a pamlagot és hogy el van érve a kitűzött cél: tudnak táncolni. Az estélyre a következő meghívót kaptuk:

A nagykanizsai tanintézetek növendékeinek vezetésem alatt álló táncanfolyama ünnepélyes berekesztése alkalmából 1899. november hó 4-én szombaton a Casino dísztermében bemutató tánc estély rendezek, melyre t. címet tisztelettel meg hívom. *Neufeld Béla.* — Kezdeté 8 órakor. Belpótdíj személyenkint 1 frt.

Ügyilkosság. *Czike György*, ki Nagykanizsa városánál mintegy 15 év óta mint kézbesítő van alkalmazva, f. hó 28-án délelőtt Teleky-utcai lakásán felakasztotta magát. Az ügyilkos 54 éves volt. Utóbbi időben a kelletnél többet öntött fel a garatra és valószínű, hogy azért vált meg az élettől, mert a kézbesítői fizetés nem igen állt arányban a mai magas borárakkal, melyek majdnem lehetetlenné teszik, hogy a szegény ember is ihassék egy kis életvidor szőlőndvet.

A fűző ellen. Az orvosok régen hangoztatják már a fűző használatának káros voltát. De mi ellen volna nehezebb küzdelem, mint a női hiúság ellen? Tadják ezt Romániában is, hanem ott könnyen elszáll a jó tanács helyett más erősebb fegyverrel igyekeznek megdönteni a fűző uralmát. Hivatalos tilalom ez a feyver, melynek kénytelen-kelletlen engedni tartozik, még a női hiúság is. A román közoktatásügyi miniszter ugyanis a következő rendeletet intézte az összes magán leánynevelő intézetek vezetőihez: „Mivel tudományos és gyakorlati tapasztalatok beigazolták, hogy a fűző viselése káros az egészségre, meri megakadályozza a test fejlődését és a meli rendes működését — elrendelem tehát, hogy tilts meg ön a fűző viselését intézeti növendékeinek.” Nekünk is elkelne ilyen rendelet.

Theo Messner ma az osztrák-magyar monarchiában az első helyen áll. — A kiváló jó és utóérhetlen keverék felett csakis elismerő nyilatkozatok hallhatók. Mintacsomagok 50 krtól 1 lrtig kaphatók Nagy-Kanizsán Strém és Klein cégnél.

Sümegeh és vidékének őskora.

(Irta: eszentmártoni Darnay Kálmán. 34 képes tábla és 180 szöveg közt nyomott ábrával. Különnyomat a magyar tudományos akademia kiadásában megjelent „Archeologiai Közlemények” XXII. kötetéből.)

Tizenöt évi fáradsáttalan kutatás, szorgalmas gyűjtés és tanulmány eredményét mutatja be az előttünk fekvő, imponáns kiállítású monográfia, amely a praehistorikus korról foglalkozó régészetnek és történetirónak mindenkor számottevő forrás munkája fog lenni. Mert az archeologia, modern értelemben, még egészen ifjú tudomány, Sümegeh és vidékének őstörténetére vonatkozólag pedig alig voltak adatok Darnay kutatásai előtt. Pedig ezekből lájuk, mily mozgalmas élet volt itt, aránylag fejlett kultúrával, már abban a korban, amely rég lettint akkor, midőn a római légők előzőlőtek a Duna mellékeit.

Darnay kutatásai azon széles sávra terjeszkednek, amely Somlyóól, Csabrendeken, Sümegehén át Rezi és Tapolca érinté-ével egész Sziligetig vonul. Nem szól a tertiár kor emberéről, sem annak diluvialis utódairól; hiányos leletek még csak a homályos feltételekig engedték jutni a vitaközös buvárokat. A paleolith és neolith korszakokról is csak érintőlegesen emlékezik meg, bár szerinte ezeknek a korszakoknak uralma az általa átutaltott terzenumon kétségbevonhatatlan. Főtárgya leleteinek gazdaságából és jellemzettségéből kifolyólag az ugynevezett lémkor.

A rézkorral kezdő tárgyalását, döntő bizonyítékokkal járulván a körbeba benyuló szép réz leletei alapján, szék kor magyarországi létezéséhez.

A réz, lágysága miatt nem sokáig elégitette ki az ősember igényeit, a létért való küzdes kísérletekre ösztökélték, s feltalálta a bronz ötvözetét.

A bronzkor leírását a sümegehi papföldi bronz lelettel kezd, mely ugynevezett depót-lelet, hasonlóan a kis apati bronzkincshez, mely 100 drb. á.l. Mindkét lelet zömét háziesszközök, (vésők, sarfók) s női ékszerek (tűk, karperecek stb.) alkotják.

A rezi lelet ismertetése után áttér a praehistorikus szempontból nevezetes csabrendeki hallstatti kort jellegző sarmellekletekre, bevezetvén ezt a sümegehi ühgyen talált két óriási bronz ciszta beható ismertetésével.

A csabrendeki urna-temető bronztárgyai mellett már a La Tène vaskori díszes ékítésű kardok, lándzsák is kerültek felszínre, amelyek mellett kellő figyelemben részesül a sírmező agyagedényeinek, az urnáknak, taláknak, keramikus melltáza.

Az értekezés másik főpontja a somlyói őselelep ismertetése, A neolith-kor itt jelentékenyebb nyomokat hagyott hátra; köljeszék, vésők, a köljeszék készítményi módjára felvilágosítást nyújtó kődugaszok, anyaghezekék, orsógombok az itteni őskultura első nyomai.

Erdősen hangsúlyozza azonban a somlyói őskor megépő rokonságát a hallstatti sírmező leleteivel. Érdekesen fejtegeti az őskor lémműveseinek kezdetleges díszítési módszerét, melyet az ornamentikus motívumok tagolásával vezet be; ezek mellett kísérőtlig igyekszik bemutatni az ősember trébelési módját. A La Tène-kor Somlyón kések lándzsahégyek és csákányok alakjában hagyott nyomot hátra. A keramikus részben kiemel, hogy a somlyói agyagedények gondosabb készítményi módja és a díszítések magasabb műz-lésének jelei.

A sziligeti és galamboki hasonló jellegű leletek ismertetése után a szerző összegezésül párhuzamot von, a meglepő analógiák szembeállításá alapján Hallstaddt és Sümegeh vidékének leletei között, s arra akövekeztetésre jut, hogy az Alpések leltőin. élt illik néptörzsek terjeszkedésük által félreismerhetlen nyomait hagyták hátra a dunamelléki népek Krt. e. V. századig terjedő kultúráján.

Darnay munkájában, mint látuk, nem a kronológikus, hanem a tojografikus beosztást követte. Mindenütt, ahol szükséges és lehetséges volt, analóg leletek felsorolásánál igyekszik tárgyát megvilágítani.

A gördülékény stílus mellett a pompás illusztrációk teszik a láikusnak is élvezetessé művét, amelylyel előkelő helyet foglal el hazai archeologiai írások díszes sorában.

Dr. Btró József.

Anyakönyvi hírek.

Mult hetem bejegyzett születések.

Takács János m. kir. honvéddrnagy: Katinka
Nes Lajos kereskedő: Pál
Prononyák József napenamos: Vendel
Schles Antal könyvkereskedő: József
Acz Ignác cipész segéd: József
Takács Mária család: Anna
Rittner Borbála hárszenedő: József
Dészevny Antal vasuti munkás: Rozália
Tiszai József acz: József
Kálvics Ferenc földműves: József
Dvacsari Ferenc v. rendőr: Emília
Andor Katalin család: Károly
Tóth Lajos borbély: Erzsébet.

Házasságot kötöttek.

Bedő János, kocsis — Csordás Teréziával.
Horváth József, szentes — Vörös Anna özvegy Lakatos Jánoséval.
Krug Mihály vasuti munkás — Bogár Julianna özvegy Billge Péternéval.

Mult hét halottjai:

Stern Rozália férj. Frischmán Samu, iaz. házalo neje 85 éves, vérmegézés.
Somogyvári Anna napenamos, rk. 14 éves tüdőhurtt.
Acz József cipész a. fia rk. 1 negyed óras kora születtség.
Freysztáder Regina öz. Weisz Mórna, magázó ir. 79 éves aggár.
Bikona Gizella rk. géplakatos leánya, 2 éves hökhhurtt.
Bednek Terézia férj. Schaeffer Györgyné, kalasz neje, rk. 45 éves, tüdőhurtt.
Fischer József magázó, 87 éves, rk. aggkór.
Grünhut Fülöp kereskedő, 80 éves, iaz. aggkór.
Woschitz János vasuti díjnok fia 10 hónapos, rk. csont szu.
Rattinger Zsófia, napenamos rk. 68 éves tüdőh.
Talabér János, nyug. esperes plebánus, rk. 74 éves szívveléhdés.

Törvényték.

Végtárgyalások.

1899. október hó 30-án (hétfőn.)

Gyilkosság büntette és vétsége miatt vádolt özv. Sifter Györgyné szül. Sifter Katalin elleni ügyben végtárgyalás.

1899. november hó 3-án (pénteken)

Idegen ingó vagyon szándékos megrongálása nak vétsége miatt vádolt Santala Iván elleni ügyben végtárgyalás.

Gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége miatt vádolt Keszler Jenő elleni ügyben végtárgyalás.

Felmenő ágbeli rokonon elköve ett könnyű testi sértés vétsége miatt vádolt Jurásics Ferenc elleni ügyben végtárgyalás.

IRODALOM.

Ügyes-bajos ember könyve. Utbaigazítás minden bajban a mindennapi életben előforduló összes törvények és rendelkezések nyoma. Irta: K. Nagy Sándor, postvidéki kir. törvénytészi bíró. Kiadja a Franklin Társulat 1899. (Falusi Lánytvár 46. sz.) Ara 50 kr.

A nép számára mindent magában foglaló s minden ügyes-bajos dolgotban tanácsot adó hasznos könyv; tartalmát tekintve uttörő munka. Szerző neve nem ismeretlen a népszerűsítő irodalomban. Töle jelentek meg már előbb: „Bűn és bünhődés vagy a büntető törvénykönyv, Csend és rend egyen vagy a kihágási törvénykönyv. N. büntés az állatöl vagy az állatvédő törvények példákban stb.” de ebben a könyvben igyekszett összegyűjteni mindazon törvényeket és rendelkezéseket, melyek a mindennapi élet különböző foglalkozásaiban, különösen a falusi életben előfordulnak és csaknek összegyűjtésével az volt a célja, hogy minél kevesebb megállás, megtudja, hogy milyen ügyében bajában kiköz vagy hova kell fordulnia, kitől kell tanácsot kérni, sőt tanácsadó hiányában is feljelje a kölyvben a választ. Hogy pedig mindenképp könnyen megtalálja a könyvben azt, a mire szüksége van, betárendben vannak felsorolva az esetek és ha valaki bővebben akar tudni arról az esetről, mindenütt hivatkozva van a törvény vagy rendelet számára, hogy arra a törvények vagy rendelkezések gyűjteményében rátaláljon.

A Capitólum egy szobra. Rómában, a capitólum múzeum egyik termében, mindjárt a híres Satyr szobája mellett, van egy szobor. Egy haldozó ábrás. Először tekintve csak egy halálal viradó alak. De némaokára feltűnik mellette tört kardja, tehát harcos.

Erdőtesen tustén már érik a halál lelhelte. Jobb lábát gyötördeve szegi be térden, a bal rángatódava nyulik ki, kezét káldatán csüggenek alá. Szomorúan, a vereség, a legyőzettség, a hasontalan halál keserűségével tekint maga alá. A hozatos haj és a torques, a csavart kaggyárd, azt is megmondják hogy ez a sebesült: gallus. A haldozó harcos egy levett nemest kirajról bosszú. Oly megingdító, oly gyásos, oly szívfeacsartó a haldozó hős hogy lehetetlen megindulás nélkül nézünk. Byron a Childs Harold-ban két fontosabb érszakot szentel neki.

Ugyane győlelem emléket, Attalos és Eumenes jadaia a kultokan, őrai egy másik szobor is Rómában, Ullil Lindvianban: A gallus és felesége. A férfi kardját emeli hogy megöl hitvesét inkább, mintsem az ellenség kezébe kerüljön. A Dobosi balladaja ez, az ő-korban. Számos

nagyméretű és szép szobrot hagyott ránk ez a kor a Laokont, a Farnesé békát, s az ismételt jelenetek mellett, Boethius kedves genre-képeit, de oly nagy árszám, oly fenséges értékű egyből sem árul, mint a haldokló gallus márvány alakjából.

Az e korbeli világhírű szobroknak teljes gyűjteményét nyújtja pompás képekben a kitűnő szöveg kíséretében a Nagy Képes Világtörténet 42-ik füzeté. A tizenöt kötetes nagy munka szerkesztője Marcell Henrik, egyes tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr. Gyomai Gyula akadémikus. Egy-egy kötet ára díszes félbörkötésben 8 forint, fűzetként is kapható 30 krajczár. Megjelenik minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Róval Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

A szászatot temetik — de vigán. Ez a negyedik az öt utolsó kötet. Aki voltuk tart, az a simánkós télen se fog látni. A Pillangó mindig derült és kedélymelegséget áraszt nemcsak a réten nyáron, de az esős órák napokon, sőt a borongós télen át is a szobrában. A nevetés, a kacagás a legkitaóbb fűtőeser, egyszerre mind a leglátványosabb szerem is. Aki sokat nevet, az soká él. Egy ólász kömondás szerint minden kacajjal egy-egy isőget husunk ki a koporsóknál. A nevetés öltet és melegít. Egy rendelés, mily hallatlan öltés! — csak egy forint egész a szásad végéig 14 pirulával, de pirulák nélkül használható. Aki a gyönyörű képeket és a jó éleket szeretik, azok a Pillangót biztos megrendelik. Még a legkorábbi reggeli órákban sem haragszunk, az előfizetést hoznak. Elvünk: mindig mosoly és jó kedély. Lakásunk a régi. Ha új házat építünk, régi fészkünkös önért hűek maradunk. A gyengébbek kedvéért, újra idekötöttünk: Budapest, V., Teréz-körút 35. A postautalványon nem muszáj vicceket is küldeni. A "Pillangó" előfizetési ára egész évre csak 4 forint, fél évre 2 forint.

Történelmi Könyvtár. A történelem népszerűsítésének egyik régi hatásozó esakőse a Franklin-Társulat Történelmi Könyvtára. Felőllel a hazai történet és a világtörténet gazdag kincstárát, jellemzően megválogatva kimagaslóbb alakjait és eseményeit, melyekben nemzetek és korok képe tükröződik. Ime előtűnk főkisak újonnan megjelent két füzet. Mino a kettő Gaál. Mőzes-től való, a magyar ifjúság a legjobb elbeszélőjétől. Az egyikben Petőfi Sándor életét (88. szám.) beszéli mindenkinek érthető és élvezhető módon; a másikban Cortez Hernando hódító utját Mexikóba (86. szám.) az újkori történelem e nevezetes eseményét Eleven, szingazdag képekben gyönyörűsége fog telni mindenkinek, aki a füzeteket megszereli magának. Mindenikben számos kép is van. A Történelmi Könyvtár egy-egy füzeté 40 krajczár minden könyvkereskedésben kapható.

Az e rovatban megemlést mű megrendelhető és kapható Fischel Főlap könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

KÖZGAZDASÁG

A gabonaüzletről. Az üzletmenet állandóan lanya, a kínálat meglehetősen, míg vevők tartózkodó álláspontot foglalnak el. A fogyasztás is gyengé, az árak ennél fogva naponként csökkennek. Mai jegyzésünk:

buzsa	8 frt 20
rozsa	6 frt 20
árpa	6 frt —
bükköny	6 frt —
bab, fehér	7 frt —
larka	6 frt —
zab	5 frt —

CSARNOK.

A játék ördöge.

„A megbomlott klubja' otthont épített a játékszervező ördögének Berlinben. Ez is eléggé mutatja, hogy Németországban egyre jobban terjed a játékszervező. De a játék klasszikus földje Franciaország marad. Az újkori első nyilvános játékház Párisban épült, és Olimpia Mancini, a világhírű Mazarin hiboros unokahúgától származik az eszméje. A játék iránti hajlam családi öröksége volt. Nagybácsija nemcsak szervezője játékos, de hamisjátékos is volt, a Lesing féle Riccaut de la Marlinière elődje. Azóta Franciaország az érdem, hogy ott vannak a játék szaktértői és a hamisjátékosok. A franciák Grecs-nek (görögöknek) nevezik a játék e matadorjait Apouo, XIV. Lajos udvari görögje után, a ki nagy tekintélynek örvendett és méltóságát mindig meg tudta őrizni, noha nagyban űzte a hamiskártyázás mesterességét. De végre is nyakát szegte e nemes hivatás. Etienben az előkelőbb Grecs-et mint Harcourt hercegnőt és Langlée lovagot senki sem merte megsérteni, pedig mindenki tudott ügyes fogásokról. Annnyira elterjedt abban a korban a szarolóság menő hamiskártyajáték, és annyira becsülték az ebben nyilvánuló ügyességet, hogy de Grammont memoárjaiban megvédi az ügyes csalást, mert ez az előjoga az ügyesnek az ügyetlen fölött.

A forradalom tisztító viháza a hamiskártyások csunya bandáját nem tudta elsöpörni: sőt e

korban is annyira divatos volt a hamiskártyások iparszerű üzeme, hogy külön újság jelent meg Párisi Diogenes címen, a mely kizárólag a játéklarlangok eseményeit és botrányait közölte. A cím igen jellegzetes volt ebben az esetben. az embernek ugyanis lámpással kellett felkeresnie ezeket a helyeket, mert többnyire sötét volt a bejárásuk, de a hamis játékosokat bizony nem kellett lámpással keresni. Azóta több forradalom zugott át Páris és Franciaország fölött, de a hamiskártyások bandáját nem tudta kiirtani.

1886-ban azt írta Belot Adolt, hogy a játékszervező óriási mérveket öit, hogy immár nem is mint betegség, hanem mint epidémia kezd föllépni. Az ősszes klubok egyuttal játéklarlangok és nemcsak az előkelő világ hódol ennek az átkos szervezőnek, de — amissokkal veszedelmesebb — a polgárostály is.

A cerkle de jeuk egész tömege virágzik Párisban és a rendőség haligajag tűri. Egy-egy éven át két-hárommillió frank is megforog ilyen helyeken a kártyán.

Anglia nem dicsékedhetik azzal, hogy a játéktörténelemben valami érdekességet, eredetit tudna fölmutatni. De a játékszervező dolgában a legelső helyen állanak az angolok a világon, csakhogy szervezőiket többnyire a turfon hűtik le és nem a kerek asztaloknál. De már 1689-ben megnyitott William Crochford klub, a melyet röviden röviden Crockey-nek szoktak nevezni. A klub nagy nagy pompával volt berendezve, csak tagjai látogathattak és igen előkelő tagjai voltak. Többek közt a wellingtoni herceg, a külföldi követek, Disraeli, Bulwer stb. Maga az alapító, a derék Crockey egy űltben 1,200,000 forintot nyert lord Thantól és Granvillettől. Ebből az összegből építette Crockey a pilótáját, a melyből két szezon alatt 3,600,000 forintot nyert.

A németek első nyilvános játékháza a XV. században alakult. Az előkelővilág Nemotorságban is ebben vezérszerőpet játszik. A berlini Union klubban egy éjszakán át 300,000 márkát játszottak el. Bor-óciemeser koszmákban huzák meg magukat a játékszervező polgári áldozatai. Neha maguk a játékosok szerveznek egyesületeket, mások egyes vállalkozók aknázzák ki a játékszervezőt. A colonel rendszerint plebejus származású ember, a ki kibérli a helyiséget. A madame-nak jó modoru hölgynek kell lennie, mert az ő kötelessége a reprezentálás. Persze az ilyen hölgy, a ki folyton a férfiak között mozog

és a ki erre vállalkozik, nem valami szilárd erkölcsű hölgy szokott lenni. Amazone szolgál ki, a ki szintén nem veszi nagyon komolyan a biblialt. Legtermékenyebb talaja ez intézménynek Berlin. De Hamburg, Dresda, Lipsoe, Baden, Bécs is középpontjai a játékos világnak. És micsoda férfiakat lehet látni ezekben a lebujszóban! Jlyanok, a kiket a világ erényhősöknek ismer, minden idejüket itt töltik, kivéve a nyári pihenőket.

Hogy milyenek a társadalmi körökre a játékszervező hatásai, arról sok érdekes példát beszélnek beavatott emberek. Elég például felhoznunk Róma braziliai követét, a kit 1885-ben a Cub della Cacciaban mint hamisjátékos leplezték le. Es ha az ember tudja is, hogy akárvélel ű le, nincs kizárva, hogy becsapják: nagyon nehéz annyira figyelmesnek lenni, hogy ügyes hamisjátékosok rajtakaphasson, vagy csak, hogy valami gyanuat is vegyen észre. Az igazi grec művész, a ki nemcsak pompáan érti a mesterességét, de nagyszerű pszichológus is, a ki szépen alkalmazkodik emberéhez, megtudja várni és űl tudja ismerni a kellő pillanatot. Pszichológia nélkül mit sem érne az ő tudománya.

A hamiskártyás egy vagy több kártyát becsémpőz a többi közé, vagy észrevétlenül eltávolít néhányat. „Salátát csinál“, vagyis rosszul kever, rosszul emel, a felső kártya helyét az alatta levő, vagy az alatta levő másodikat, harmadikat huzza. És még mennyi ága a csalásnak! Es mindezek még rendes fogások, de aztán minden becsületes hamisjátékosnak megvann a maga találmánya, a melyet nagyban értékesít is, a nélkül, hogy szabadalmat kért volna rá illetékes helyen. De ha az ember teljes képet akar alkotni magának a játéklarlangok rendes lakóiról, hozzá kell számítania a lebesen álló hamiskártyások a kétes egzisztenciák egész seregét, a blazirt pazarlót; a játékszervező legzánalonnramelőbb áldozatait; a szegényeket, a kik kétségbeesetten teszik fel utolsó fillérükét; a szerencsét, illetve a szerencsétlenség papírjára a kétségbeesett apákat a kik gyermekeik takaréktillereit hozták el a játék Molvojának; a kapzsákat, a kik azt hiszik, hogy kénszeríteni tudják a kártyát; a szisztematikust, a ki azt tartja, hogy számítással nyernie kell. Es ha mindezt hozzágondoljuk, halvány fogamat nyertünk ezekről a barlangokról, a melyekre igazán ráitlik ez a fölírás:

Lasciate ogni speranza, voi ch'entrate! Mondjatok le minden reményről, a kik ide beléptek!

NYILTÉR.

Báli selyem 45 krtól

14 frt 63 krig méterenként valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 63 krig méterenként a legdivatosabb szővés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér és vámentesen, valamint házhoz szállítva. — mintákat pedig postafordultával küldenek.

HENNEBERG G. selyemgyárai

(cs. és kir. udvari szállító) Zárichben. (4)

Magyar levelezés Sváicha közzeszes levélbőlyög ragasztan 46

Ki akar 400 márkát

havonként könnyen, tisztességesen és risiko nélkül keresni? Tudassa címét azonnal levélbőlyöggel felzsevelve V. 21 sz. alatt M. F. Wojtan, hirdetésel íródával, Leipzig-Lindenau.

Egy doboz ára:

1 forint 20 krajczár.

tánvétellel vagy az

összeg előleges beküldése után küldetik.

CIRCUS ENDERS.

Ma vasárnap folyó hó 29-én

Visszavonhatlanul utolsó

2 ELŐADÁS

gazdagon összeállított és válogatott műsorral.

nappali előadás d. u. 4 óráker.

Számazott ülőhely 50 kr., I. hely 40 kr. II hely 30 kr., III. hely 20 kr., karzati ülőhely 10 kr.

Esti előadás 8 óráker.

A nagy érdemű közönség szives látogatását kéri

kiváló háziállattal

az IGAZGATÓSÁG.

KLYTHIA a bőr ápolására

szépítésére és finomítására Puder

Legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó PUDER.

Fehér, rózsaszín, és sárga

vegyileg analizált és ajánlva Dr. Fohl J. J. Cs. Kir. tanár által Bécsben.

Ellenőrző levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB

kir. udvari tolettő-üzempan és illátózer-gyár Bécsben.

Főraktár: BÉCS, I. Wollzeile 2.

Kapható a legtöbb illátózer- győgszerkereskedésben és győgszertárban. N.-Kanizsán: Alt és Böhm. Keletl. M. Her és Kreimer Gyula cégekkel.

SINGER-VARRÓGÉPEK nélkülözhetlenek a háztartásban és iparosoknak
SINGER-VARRÓGÉPEK mintaszerűek szerkezet és kivitel tekintetben,
SINGER-VARRÓGÉPEK minden gyári üzemben a legelterjedtebbek.
SINGER-VARRÓGÉPEK a divatos műhímzésre a legalkalmasabbak.

Díjtalán oktatás a divates műhímzésben.

A **Singer-társaság** varrógépei világhírüket kitűnő minőségüknek és nagy munkaképességüknek köszönik, mely kiváló tulajdonságok a Singer-társaság gyártmányait mindenkor kitüntették. A mindinkább növekedő kelendőség, az összes kiállításokon nyert kiváló kitüntetések, a gyárnak 40 éven felüli fennállása a legigazabb és legteljesebb biztosíték azok jóságáért.

Singer-elektromotorok kizárólag varrógéphajtásra minden nagyságban.
SINGER CO varrógép-részvénytársaság

Nagy-Kanizsa, Deák Ferencz-tér 460. szám.

Bor. 1-3 éves homoki o-siller vagy fehér asztali bor erősség és év szerint. 100 literenként 21-25-28 frt. finom pecsénye- vagy fajbor 30-32 frt.
 Ujbor (fejtve) minőség szerint 14-16-18 frt. pecsénye- és fajbor 20-22 frt.
 Nagyobb vételnél minta küldetik. A megrendelő nyugodt lehet, hogy eredeti tiszta minőségű borhoz juttatom, erről jó hírnevem nyújt kezeseséget.

Szőlővessző. Fajtiszta, háromszor permetszett, jól beérett, legjelesebb homokra való fajokban (Kövi d., Kadar, Olasz r., Erdei, Siska-menka, Ménes f., Furmint, Eszterj, Pirox és Fehér chasselas) ültetés alá 50-60 cm. hosszúra vágva 3 frittól 7 frittig. — Gyökörös (1-2 éves) faj szerint 8 frittól 16 frittig. 25 forint vételnél 5 százalékos, 50 frittól 10 százalékos, 100 frittól 15 százalékos, 150 frittól 20 százalékos engedmény adatik.

Nemes eperfa-ojtvány. Kiváló piros, fehér és kék fajokban, 6 láb magasan ojtva, 2-3-4-5 éves, igen erős csemotó, erősség szerint 30 krtól 60 krig. 10 ftt vételnél 20 százalékos, 25 frittól 25 százalékos engedmény. Az eperfa elég jól arnyékol, ellenálló nincs, minden évben bőven terem, gyümölcsöt úgy a két-, mint a többiábnak egyaránt szeretik; kitűnő pálinka is főzhető belőle. Ceglédben igen jóvelmerő fának ismerjük. Kár volna háznunk, kertünk, szőlőnk vagy egyéb birtokunkat e nélkül hagyni.

Birs-ojtványok. Rendkívül nagy gyümölcsű fajokban (Konstantinápolyi, Portugáli, rias stb.) melyek az ültetés évében már gyümölcsöt hoznak, azután pedig rendkívül bőven teremnek. Faja igénytelen, betegség és ellenállótlanságtól egyaránt mentes. Vannak rendelők, kik ezer számba ültetik, mert rendkívül hamar teremnek, gyümölcse kedves, sokáig eláll, magas árban értékesíthető és sokféleképpen fel is dolgozható. A 2-3-4-5 éves, rendkívül szép és gazdag gyökerű fák darabja erősség szerint 30 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél olyan engedmény adatik, mint az epernál.

Spanyol meggy, fekete. (Pándi vagy körösi meggy.) Termékenységét előmozdító háromszor lett permetszve, s így, ha nem folytatólag permetszünk, bőven fog teremni. Faja egészséges, nyugalmese rendkívül keresett, mert befőzésre legalkalmasabb. A 2-3-4-5 éves rendkívül szép és gazdag gyökerű fák darabja 15 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanaz az engedmény adatik, mint az epernél.

Diófa. A 6-8 láb magas, rendkívül gazdag gyökerű, tele belső és könnyű törű, 2-3-4-5 éves diófa ára erősség szerint 20 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanolyan engedmény, mint az epernél.

Minden másféle nemes gyümölcsfák, nevezetesen szilva, őzsi és kajszinbarack, cseresznye, meggy, szőlő gőzövénye, lasponya magas derekú és törpe állásnakban, — erősség szerint 20 krtól 50 krig szintén kaphatók.

Kiselejtezett nemes ojtványok 2-3-4-5 éves életkorú példányokban, azok kora és erőssége szerint 2-3-7-10-15 krajcár árban.

Mindenféle vadoncok erősség szerint 5 forint 55 krajcártól 19 forintig ezrenként.

Kerti eszközök. Kitűnő és tartós anyagból rendkívül szilárdan készült horolók (sarabolók), szőlő ültetés vasak, továbbá kerti fűrészek, ollók, görbe szemző és ojtó kések, ezenfelül jelka és ojtó kenőcs igen olcsó árak mellett rendelhető meg.

Ár- és névjegyzéket küld:

Unghváry László, föld-, szőlő- és faiskola-birtokos Ceglédreől.

Gyümölcsfa

legnemesebb fajokban: *Alma, körte, cseresznye, meggy, barack szilva, ringló, dió* dús választékban

magas törzsű szép koronaerős fa 40-50 krért

(száza 30-40 frtért)

319-3

törpe fa dréja 50-60 krért;

azonkívül *diszfák, diszbokrok,* tülevelűek a legkülönbözőbb fajtákban kaphatók. — *Csokrok* minden válfaja, *sirkoszoruk* a legujabb formákban gyorsan és pontosan elkészíttetnek.

Janda Károly

mű- és kereskedelmi kertészetben
 Nagy-Kanizsán.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Hirdetések

felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Nagy-Kanizsán.

ezen kitűnő dohánykeverék mindenütt kapható.

Gyári raktár: **Webér és Tsa Bpest VIII. Erzsébet-körut 19.**

NAGY-KANIZSÁN:

MARKBREITER L. urnál.

A „Mörathon“ röptében meghódított minden dohányzót, mert a dohányzást igen egészségesse teszi, a nicotin hatását elveszti és megszokás esetében nélkülözhetetlené válik.

Mörathon